

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

Gemeenskap

Viering

Diens

Getuienis

NOTULE

van die 72ste Algemene Kerkvergadering
22-26 September 2019

INHOUDSOPGAWE

Bladsy

DEEL 1: AMPTELIKE OPENING

REGISTRASIE	2
AMPTELIKE OPENING: SONDAG 22 SEPTEMBER 2019 OM 18:30	
1.1 OPENINGSREDE	2
1.2 VERWELKOMING	15
1.3 HCM FOURIE-EREPENNING	17
1.4 EREPENNING VIR BESONDERE DIENSLEWERING	26
1.5 BEDANKINGS	30

DEEL 2: KONSTITUERING

2. OPENING: MAANDAG 23 SEPTEMBER 2019	
2.1 OPENING	33
2.2 BESPREKING VAN DIE TEOLOGIESE INHOUD VAN DIE OPENINGSREDE (ORDINANSIE 4.4.4 (v))	33
2.3 SAMESTELLING EN KONSTITUERING	
2.3.1 GELOOFSBRIEWE	34
2.3.1.1 Verskonings	34
2.3.1.2 Konstituering	37
2.3.2 VERKIESING VAN 'N VOORSITTER EN SKRIBA	44
2.3.3 VERKIESING VAN PREDIKANTSLEDE VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV	44
2.3.4 VERKIESING VAN DIE OUDERLINGSLEDE VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV	45
2.4 GOEDKEURING VAN DIE REGLEMENT VAN ORDE	
2.4.1 OPROEP	45
2.4.2 AGENDA	45
2.4.3 KOMMISSIES WAT TYDENS DIE VERGADERING FUNKSIONEER	
2.4.3.1 Kommissie vir geloofsbriewe: Drr FJ Labuschagne en WC van Wyk	46
2.4.3.2 Ordekommissie	46
2.4.3.3 Formuleringskommissie	46
2.4.4 STEMPROSEDURE	47
2.4.5 PROJEKSIESPAN	47
2.4.6 NOTULEHOUEERS EN NOTULE	47
2.4.7 BESPREKINGS EN SPREEKBEURTE	
2.4.7.1 Spreekbeurte	48
2.4.7.2 Orde rondom besprekings	48
2.4.7.3 Ter inligting	48
2.4.8 MOSIES	49
2.4.9 BEHANDELING VAN VERSLAE	49
2.4.10 AANTEKEN VAN TEENSTEM	49
2.4.11 KLEREDRAG	49
2.4.12 AGENDA VOLG AAN DIE HAND VAN DIE VISIE EN MISSIE VAN DIE NHKA	50
2.5 SITTINGSURE	51
2.6 GROETEBOODSKAPPE	51
2.6.1 SKRIFTELIKE GROETEBOODSKAPPE	57
2.7 MOSIES	61
2.7.1 PERSONALIA	62

2.8	TERMYNVERSLAG VAN DIE UITTREDENDE KOMMISSIE VAN DIE AKV	
2.8.1	INLEIDING	73
2.8.2	SAMESTELLING EN FUNKSIONERING	73
2.8.3	WERKSAAMHEDE	74
2.8.4	BELANGRIKE GEBEURE DIE AFGELOPE TERMYN	
2.8.4.1	Verkoop van die Sinodale Dienssentrum	75
2.8.4.2	500-jarige herdenking van die reformasie (REFO 500)	76
2.8.4.3	Ekumeniese skakeling – plaaslik en internasionaal	
(i)	<i>Moderature van die NHKA en NGK, asook gesprek met die GKSA</i>	76
(ii)	<i>Die Algemene Vergadering van die WGGK (WCRC) in Leipzig</i>	77
(iii)	<i>Blootstelling aan ekumeniese liggame op internasionale vlak</i>	78
(iv)	<i>Die SARK</i>	79
(v)	<i>Die Nasionale Biddae</i>	79
(vi)	<i>'n Stem uit die grys verlede</i>	79
(vii)	<i>Die MRCC</i>	79
2.8.4.4	Bosberaad op 16 en 17 Januarie 2018 by Venterskroonkampterrein	80
2.8.4.5	Die Kerk se nuwe kommunikasieplan	80
2.8.5	UITDAGINGS VIR DIE NHKA	
2.8.5.1	Dalende lidmaatgetalle	81
2.8.5.2	Van instandhouding na missionaal	82
2.8.5.3	Litigasie	83
2.8.6	DANKWOORD	83
2.9	TERMYNVERSLAG VAN DIE UITTREDENDE RAAD VAN FINANSIES	
2.9.1	INLEIDEND	85
2.9.2	GEMEENTELIKE AANGELEENTHEDE	
2.9.2.1	Inleidend	86
2.9.2.2	Die saamgestelde inkomstestaat	
(i)	<i>Inkomstes van gemeentes</i>	86
(ii)	<i>Uitgawes van gemeentes</i>	88
(iii)	<i>Geprojekteerde inkomstestate</i>	90
2.9.2.3	Ander gemeentelike aangeleenthede	
(i)	<i>Debiteure</i>	90
(ii)	<i>Gemeentelike ondersteuningsfonds</i>	91
(iii)	<i>Gemeentelike eiendomme</i>	91
2.9.2.4	Gevolgtrekking oor die posisie van gemeentes	91
2.9.3	SINODALE DIENSLEWERING	
2.9.3.1	Inleidend	92
2.9.3.2	Sinodale begroting	92
2.9.3.3	Sinodale eiendom	93
2.9.3.4	Komitees van die Raad van Finansies	93
(i)	<i>Bestuurskomitee</i>	93
(ii)	<i>Oudit- en Risikokomitee</i>	93
(iii)	<i>Beleggingskomitee</i>	94
2.9.3.5	Pensioenfonds	94
2.9.4	SLOTOPMERKINGS	95

DEEL 3: BEHANDELING VAN DIE VERSLAE EN BESKRYWINGS-PUNTE

1.	VIERING	
1.1	INLEIDING	99
	VERKIESING VAN DIE VOORSITTER VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV	99

	VERKIESING VAN DIE SKRIBA VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV	99
	VERKIESING VAN DIE VISEVOORSITTER VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV	99
1.2	VERKIESING VAN DIE VISESKRIBA VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV	99
	VERSLAE EN BESKRYWINGSPUNTE WAT MET DIE VIERING VAN DIE EVANGELIE VERBAND HOU	99
	MOSIE	104
	AFSLUITING: 23 SEPTEMBER 2019	104
	OPENING: 24 SEPTEMBER 2019	104
	VERKIESING VAN DIE EERSTE PREDIKANTSLID VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV	108
	VERKIESING VAN DIE TWEDE PREDIKANTSLID VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV	108
	VERKIESING VAN DIE SEKUNDUS VAN DIE VOORSITTER VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV	119
2.	GEMEENSKAP	
2.1	INLEIDING	123
2.2	VERSLAE EN BESKRYWINGSPUNTE WAT MET GEMEENSKAP VERBAND HOU	
2.2.1	OPSOMMING VAN EKUMENIESE WERKSAAMHEDE	123
2.2.2	BRUGBEDIENING IN DIE NHKA	123
	VERKIESING VAN DIE SEKUNDUS VAN DIE SKRIBA VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV	123
	VERKIESING VAN DIE SEKUNDUS VAN DIE VISEVOORSITTER VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV	123
	VERKIESING VAN DIE SEKUNDUS VAN DIE VISESKRIBA VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV	124
2.2.3	KOMMUNIKASIE	124
2.2.4	ARGIEFKOMITEE	130
2.2.5	SP ENGELBRECHTMUSEUM	133
	AFSLUITING: 24 SEPTEMBER 2019	134
	OPENING: 25 SEPTEMBER 2019	135
	VERKIESING VAN DIE SEKUNDUS VAN DIE EERSTE PREDIKANTSLID VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV	135
	VERKIESING VAN DIE SEKUNDUS VAN DIE TWEDE PREDIKANTSLID VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV	135
2.2.6	WELSTANDSPROGRAM VIR PREDIKANTE	135
2.2.7	STUDENTEGEMEENTES EN –BEARBEIDING	136
2.2.8	HOMOSEKSUALITEIT	141
2.2.9	KERNKOMITEE: KERKLIKE DISSIPLINE	
2.2.9.1	Tugkomitee	142
(i)	<i>Verkiesing van die Tugkomitee</i>	142
2.2.9.2	Raad vir Kerkregtelike Advies	143
(i)	<i>Verkiesing van die Raad vir Kerkregtelike Advies</i>	143
2.3	BESKRYWINGSPUNTE WAT MET KERKORDEWYSIGINGS VERBAND HOU	143
	VERKIESING VAN DIE NEGE PRIMUS EN SEKUNDUS OUDERLINGSLEDE VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV	146
2.4	BESKRYWINGSPUNTE WAT NIE VERBAND HOU MET VERSLAE NIE	146

3.	GETUIENIS	
3.1	INLEIDING	157
3.2	VERSLAE EN BESKRYWINGSPUNTE WAT MET GETUIENIS VERBAND HOU	
3.2.1	MISSIONALE BEDIENING	157
3.2.2	KERNKOMITEE: KERK EN TEOLOGIE	
3.2.2.1	Uitverkiesingsleer	158
3.2.3	BSA	158
3.3	BESKRYWINGSPUNTE WAT NIE VERBAND HOU MET VERSLAE NIE	159
4.	DIENS	
4.1	INLEIDING	175
4.2	VERSLAE EN BESKRYWINGSPUNTE WAT MET DIENS VERBAND HOU	
4.2.1	KURATORIUM VIR TEOLOGIESE OPLEIDING	175
4.2.1.1	Verkiesing van lede van die Kuratorium	178
	AFSLUITING: 25 SEPTEMBER 2019	179
	OPENING: 26 SEPTEMBER 2019	179
4.2.2	PROONENTSEKSAMENKOMMISSIE	179
4.2.3	HTK	179
4.2.4	FAKULTEIT TEOLOGIE EN RELIGIE AAN UP	181
4.2.5	TEOLOGIESE OPLEIDINGSFONDS	181
4.2.6	ADV	183
4.2.7	NHSV	206
4.2.8	NHKA PREDIKANTEAFTREEFONDS	207
4.2.8.1	Prosedure by aansoek vir medies-ongeskiktheid	210
4.2.8.2	Verkiesing van persone op die Bestuursraad van die NHKA	
	Predikanteaftreefonds wat die NHKA Predikanteaftreefonds behartig	210
4.2.8.3	Ledevergadering van die Predikanteaftreefonds	211
4.3	BESKRYWINGSPUNTE WAT MET KERKORDEWYSIGINGS VERBAND HOU	211
4.4	BESKRYWINGSPUNTE WAT NIE VERBAND HOU MET VERSLAE NIE	216
	MOSIE	221
4.5	GOEDKEURING VAN DIE REGLEMENTEBUNDEL	240
4.6	FINALE GOEDKEURING VAN DIE BEGROTING	240

DEEL 4: AFSLUITING VAN EREDIENS MET NAGMAAL

DANKBETUIGINGS	243
FORMELE AFSLUITING	244

---oOo---

AFKORTINGS GEBRUIK IN DIE NOTULE	
AACC	<i>All Africa Conference of Churches</i>
ACRP	<i>Association of Christian Religious Practitioners</i>
ADV	Algemene Diakensvergadering
AGGK	Afrika Gemeenskap van Gereformeerde Kerke
AIM	Afrika Instituut vir Missiologie
AKV	Algemene Kerkvergadering
APK	Afrikaanse Protestantse Kerk

BSA	Bybelgenootskap van Suid-Afrika
CRCA	<i>Christian Reformed Churches of Australia</i>
DKB	Diploma in Kerklike Bediening
ECCA	<i>Evangelical Christian Church of Africa</i>
EPCSA	<i>Evangelical Presbyterian Church in South Africa</i>
FSCA	<i>Financial Services Conduct Authority</i>
GEKA	Gereformeerde Evangeliese Kerk van Australië
GKSA	Gereformeerde Kerke in Suid-Afrika
HK	Heidelbergse Kategismus
HSV	Hervormde Studentevereniging
HTK	Hervormde Teologiese Kollege
HTS	<i>Hervormde Teologiese Studies</i>
MRCC	<i>Maranatha Reformed Church of Christ</i>
NGB	Nederlandse Geloofsbelydenis
NGK	Nederduitse Gereformeerde Kerk
NHKA	Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika
NHSV	Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging
NWU	Noordwes-Universiteit
OTMT	Ons Tuis Monumenttehuise
PCA	<i>Presbyterian Church of Australia</i>
SAKOV	Suid-Afrikaanse Kerkkorreliste Vereniging
SARK	Suid-Afrikaanse Raad van Kerke
SGB	Sentrum vir Gemeentelike Bediening
THT	<i>Tydskrif vir Hervormde Teologie</i>
TKR	Tussenkerklike Raad
TOIBO	Transoranje Instituut vir Buitengewone Onderwys
UCCSA	<i>United Congregational Church of Southern Africa</i>
UP	Universiteit van Pretoria
UPCSA	<i>Uniting Presbyterian Church in Southern Africa</i>
URCSA	<i>Uniting Reformed Church in Southern Africa</i>
US	Universiteit van Stellenbosch
UVS	Universiteit van die Vrystaat
VBO	Voortgesette Bedieningsopleiding
VGK	Verenigde Gereformeerde Kerk
VPKSA	Verenigende Presbiteriaanse Kerk in Suidelike Afrika
VTK	Voortgesette Toerusting Kerkraad
VTT	Voortgesette Teologiese Toerusting
WCRC	<i>World Communion of Reformed Churches</i>
WGGK	Wêreldgemeenskap van Gereformeerde Kerke
WRK	Wêreldraad van Kerke

---oOo---

BESKRYWINGSPUNTE

DEEL	NR	BESKRYWINGSPUNT	OORSPRONG	BL
KONSTITUERING	1	Sinergie onderweg na 2025	Kommissie van die AKV	84
	2	Besluite van die AKV	Kommissie van die AKV	95
VIERING	3	Skrifbeskouing en kerkwees in die toekoms	Ring van Potchefstroom	99
	4	VONKK-liedere	Kernkomitee: Erediens	101
	5	Gebruik van FLAM-liedere	Kernkomitee: Erediens	103
	6	Kinders se deelname aan die Nagmaal	Kernkomitee: Erediens	104
	7	Formulier vir die bevestiging van die huwelik (4)	Kernkomitee: Erediens	108
	8	Alternatiewe formulier vir die bevestiging van dienaars van die Woord	Kernkomitee: Erediens	110
	9	Engelse vertaling van die formulier vir die bevestiging van die huwelik	Kernkomitee: Erediens	113
	10	Engelse vertaling van die formulier vir die bediening van die Doop	Kernkomitee: Erediens	117
	11	Formulier vir die bediening van die Doop aan volwassenes en kinders	Ring van Wes-Kaapland	119
	12	Korporatiewe identiteit	Ring van Bloemfontein	124
GEMEENSKAP	13	Kerkwapen	Ring van Wes-Kaapland	125
	14	Nuwe embleem van die Kerk	Ring van Heidelberg	126
	15	Gebruik van Kerkwapen en eietydse beeld van die NHKA	Ring van Bronkhorstspuit	128
	16	Kerkwapen	Ring van Swellendam	129
	17	Korporatiewe identiteit en verlore etos	Ring van Trichardtsfontein	129
	18	Argief	Argiefkomitee	130
	19	Verkleining van die Argief	Raad van Finansies	132
	20	Registrasie as 'n maatskappy sonder winsbejag	SP Engelbrechtmuseum	133
	21	Museum en Biblioteek	Raad van Finansies	134
	22	Welstandsprogram	Kernkomitee: Gemeentelike Dienswerk	135
	23	Studentegemeentes- en bearbeiding	Kernkomitee: Gemeentelike Dienswerk	136
	24	Studentebearbeiding	Ring van Middelburg	137
	25	Handhawing van besluite van die AKV en voortgesette subsidiëring van Bloemfontein studentebediening weens strategiese belang vir die	Ring van Bloemfontein	138

		Kerk		
	26	Nuwe jeugbedieningsprojekte verklaar as groeipuntbediening	Ring van Vereeniging	140
	27	Herroeping van Beskrywingspunt 41 van die 71ste AKV	Ring van Middelburg (Gemeente Waterval Boven)	141
	28	Wysiging van Ordinansie 4.1.2	Kommissie van die AKV	143
	29	Indeling van gemeentes by ringe	Kommissie van die AKV	145
	30	Gemeente Vanderkloof: Inskakeling by die Ring van Bloemfontein	Ring van Noord-Kaapland	146
	31	Nougesette uitvoering van die besluite van die AKV	Ring van Middelburg	146
	32	Kerk as veilige ruimte	Hervormde Dosenteraad	147
	33	Verteenwoordiging van vroue in die NHKA	Hervormde Dosenteraad	148
	34	Seksuele teistering	Hervormde Dosenteraad	149
	35	Arbeidspraktyk	Hervormde Dosenteraad	150
	36	Liggaam vir etiese sake	Ring van Wes-Kaapland	151
	37	Registrasie van huwelike	Ring van Noordelike Pretoria	152
	38	Nouer samewerking tussen die NHKA en die NGK	Dr FJ Labuschagne (algemene sekretaris: NHKA), gesekondeer deur dr BJ van Wyk	153
GETUIENIS	39	Opleiding en indiensstelling van evangeliste	Kuratorium	157
	40	BSA	BSA	158
	41	GLOnet-mediaplatform	Kernkomitee: Erediens	159
	42	Fonds vir Strategiese Bediening	Ring van Bloemfontein	166
	43	Bestaansreg van gemeentes	Ring van Oos-Kaapland	168
	44	Voortsetting van groeipuntbediening	Ring van Vereeniging	172
	45	Bystanddood	Kernkomitee: Kerk en Teologie	173
DIENS	46	Dosentekorps aan die HTK	Kuratorium	175
	47	Teologiese opleiding van deeltydse predikante	Ring van Wes-Kaapland	176
	48	Teologiese opleiding	Ring van Krokodilrivier	178
	49	VBO vir dienaars van die Woord	Kommissie van die AKV	179
	50	Affiliësie by 'n professionele liggaam	Ring van Middelburg	181
	51	Teologiese Opleidingsfonds	Dr BJ van Wyk (fondssekretaris van die Teologiese Opleidingsfonds),	181

		gesekondeer deur dr FJ Labuschagne (algemene sekretaris: NHKA)	
52	Herstrukturering en integrasie	Kernkomitee: Diakonaat	184
53	Wysiging van Ordereëls 4 en 9	Kernkomitee: Diakonaat	186
54	Wysiging van Ordinansies 4.4.1, 4.4.2, 4.4.4 en 4.6.2	Kernkomitee: Diakonaat	186
55	Samestelling van die Kommissie van die AKV	Kernkomitee: Diakonaat	189
56	Ordinansies wat die samestelling en werk van die ADV en die Kommissie van die ADV uitstip	Kernkomitee: Diakonaat	190
57	Ringsvergadering	Kernkomitee: Diakonaat	196
58	Ordinansie 8: Opsig en tug	Kernkomitee: Diakonaat	199
59	Ordinansie 9.1: Toesig en beheer	Kernkomitee: Diakonaat	200
60	Wysiging van Ordinansie 4.2.2 (xxxi)	Kommissie van die ADV	202
61	Wysiging van Ordinansie 4.2.3 (xv)	Kommissie van die ADV	203
62	Wysiging van Ordinansie 4.7.3 (vii), (ix) en (xi)	Kommissie van die ADV	203
63	Wysiging van Ordinansies 4.1.2 (xxi) en 4.2.2 (xi)	Kommissie van die ADV	204
64	Wysiging van Ordinansie 4.11 (i)	Kommissie van die ADV	206
65	Implikasies van die inskrywing van die NHSV in die Kerkorde	Ring van Middelburg	206
66	Werkgewersbydrae tot 'n predikant se pensioenfonds	Ring van Oos-Kaapland	207
67	Onttrekking uit die Fonds vir Sinodale Dienslewering	Raad van Finansies	209
68	Samestelling van die Raad van Finansies	Raad van Finansies	211
69	Omskrywing van benoeming in die Kerkorde	Ring van Vereeniging	212
70	Versoek van 'n predikant om kragtens Ordinansie 3.2.14.2 van 'n gemeente losgemaak te word	Kommissie van die AKV	213
71	Beroep van predikant of proponent	Kommissie van die AKV	215
72	Handeling met eiendom	Raad van Finansies	216
73	Sinodale offergawes en lidmaatgetalle	Ring van Trichardtsfontein	218
74	Gemeentelike Ondersteuningsfonds	Raad van Finansies	219

	75	Beëindiging van Kerkgeldstelsel	Raad van Finansies	219
	76	Sentrale vergoeding van predikante	Ring van Noord-Kaapland	232
	77	Sentrale vergoeding van predikante	Ring van Noord-Kaapland (Kuruman-Kombinasie)	221
	78	Standaardisering van rekeningkundige stelsels	Raad van Finansies	232
	79	Nakomingsbeleid	Raad van Finansies	233
	80	Ouditprosedures en kostestruktuur by die afdeling Interne Oudit	Ring van Vereeniging	234
	81	Kerklike goedere	Ring van Krokodilrivier	235
	82	Sinodale dienste	Ring van Krokodilrivier	236
	83	Toekoms van predikante in die Kerk	Ring van Oos-Kaapland	236
	84	Afwenteling van gesag na ringskommissies	Ring van Trichardtsfontein	238
	85	Gebruik van klank- en videostroming tydens deelname aan vergaderings	Raad van Finansies	239
	86	Gebruik van e-pos en ander elektroniese kommunikasiemiddele vir besluitneming	Raad van Finansies	240

---oOo---

A vertical silhouette on the left side of the page depicts a church service. It shows a congregation standing, a person at a podium, and a person being baptized in a pool of water.

NHKA

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

DEEL 1

Amptelike Opening

22-26 September 2019

REGISTRASIE

- * Vanaf 15:00 tot 17:30 op Sondag 22 September 2019 word registrasie van afgevaardigdes afgehandel te Gemeente Montana. Tee en verversings sal vanaf 17:00 bedien word. Afgevaardigdes moet asseblief teen 18:00 klaar wees met registrasie.
- * Vanaf 17:30 tot 18:15 neem afgevaardigdes hulle plekke in die kerk vir die amptelike opening in. Die amptelike opening begin om 18:30.
- * Alle dienaars van die Woord dra 'n toga by die openingsgeleentheid.

---oOo---

1. **AMPTELIKE OPENING: SONDAG 22 SEPTEMBER 2019 OM 18:30**

1.1 **OPENINGSREDE**

Dr AG Ungerer.

Skriflesing: Handeling 16

Paulus en Silas is met 'n tweede sendingreis onderweg. Kort tevore het daar in Jerusalem 'n rigtinggewende kerkvergadering ten opsigte van die Christene uit die heidendom plaasgevind. In aanloop tot die tweede sendingreis het daar 'n onverkwiklike rusie tussen Paulus en Barnabas plaasgevind. Die nadraai van die rusie was dat Paulus vir Silas met hom saamgeneem het terwyl Barnabas en Markus 'n ander koers ingeslaan het. Hierdie sendingreis was in vele opsigte vir Paulus en Silas 'n ontwrigtende gebeurte. By twee geleenthede het die Heilige Gees hulle verhinder om 'n bepaalde gebied binne te gaan. Paulus het ook 'n droom gehad van 'n Masedoniese man wat hulle gesmeek het om daarheen te gaan. Hierdie gebeurte het telkens om onderskeiding gevra na wat God se wil nou regtig is. Die gebeurte wat volg is merkwaardig. Twee sleutelfigure, naamlik Lidia en die tronkbewaarder en beide se huise wat tot geloof kom. In beide gevalle word die bekeerlinge gedoop.

Wat kan die Hervormde Kerk uit al hierdie gebeurte leer? Met die openingsrede gaan daar aan die hand van hierdie teksgedeelte op aspekte soos missionale kerkwees, onderskeiding, maniere van kerkwees en dissipellering gefokus word.

---oOo---

Musikale voorspel: Pieter van den Berg ensemble.

Verwelkoming

Dit is my voorreg om u almal welkom te heet by die amptelike opening van die 72ste AKV. Soos gebruiklik geskied die opening aan die hand van 'n erediens. My bede is dat u elkeen in die geloof versterk sal word en dat hierdie erediens ons sal versterk vir die vergadering wat op hande is. Voordat die erediens begin, net enkele opmerkings oor die verloop van die erediens:

- * Die verloop van die erediens word op die skerm aangedui, en met enkele uitsonderings verloop dit sonder verdere aankondiging.

- * Ek het primus- en sekunduslede van die Kommissie van die AKV gevra om met die voorlesings te help.
- * Vanaand vorm die eerste deel van die erediens wat aan die einde van die vergadering met 'n Nagmaalviering ten einde loop. Die erediens vanaand dien ook as 'n voorbereidingsdiens.
- * By die votum en seëngroet is daar response wat van die gemeente gevra word. Let asseblief daarop en reageer flink.

Toetrede

Halleluja – Helena Breitenbach.

VONKK 72: 1 tot 3.

VONKK 277: 1 en 2.

Votum

Liturg:	God het alle mense lief.
Gemeente:	Christus soek die afgedwaalde skape.
Liturg:	God het alle mense lief.
Gemeente:	Christus ontvang sondaarmense en eet saam met hulle.
Liturg:	God het alle mense lief.
Gemeente:	Die Gees laat wegloopmense weer tuis kom.

Seëngroet

Liturg:	Genade en vrede vir julle van God die Skepper en Onderhouer.
Gemeente:	Aan sy liefde is daar geen einde nie.
Liturg:	... en van die Seun ...
Gemeente:	Hy het al ons skuld gedra.
Liturg:	... en van die Gees.
Gemeente:	Die Gees maak ons nuut.
Amen.	

Lofsange

Psalm 146: 1, 3 en 5.

Gesang 212: 1 tot 3

Wetlesing en verootmoediging (Romeine 13: 8 en 9) – oudl Anton Valks

- 8 *Julle moet niemand iets verskuldig wees nie, behalwe om mekaar lief te hê. Wie sy medemens liefhet, voer die hele wet van God uit.*
- 9 *Al die gebooie: "Jy mag nie egbreuk pleeg nie, jy mag nie moord pleeg nie, jy mag nie steel nie, jy mag nie begeer nie," of watter ander gebod daar ook al is, word immers in hierdie een gebod saamgevat: "Jy moet jou naaste liefhê soos jouself."*
- 10 *Die liefde doen die naaste geen kwaad aan nie. Daarom is die liefde die volle uitvoering van die wet.*

Geliefdes, wanneer ons na hierdie woorde luister, besef ons ons skuld en dink ons terug aan kere toe ons ons naaste kwaad aangedoen het. Kom ons verootmoedig ons aan die hand van 'n gebed wat eens soos volg gebid is:

*O groot God, steek 'n kers in my hart aan
sodat ek kan sien wat daarin is
en al die vullis kan wegvee uit u woonplek, my hart.
Amen.*

In Jesaja 43 sê God: ... jý het My belas met jou sondes, jy het My moeite aangedoen met jou oortredinge. En tog is dit Ek wat jou opstandigheid vergewe. Ek is getrou aan Myself, Ek dink nie meer aan jou sondes nie.

Kom ons sing staande uit Gesang 202: 1 tot 3, 'n loflied uit dank vir God se groot genade.

Geloofsbelydenis en toewyding – oudl Faan Beeslaar

Elkeen van ons wat hier teenwoordig is, ken sekerlik die Twaalf Artikels van die Apostoliese Geloofsbelydenis uit die kop. Ons het dit sedert ons kinderdae male sonder tal gehoor, saggies en hardop saam bely. Dink 'n oomblik oor die waarde van hierdie parate kennis. Sou ons dalk eensklaps oor die inhoud van ons geloof uitgevra word, is dit kennis wat ons onmiddellik kan oproep en as 'n vertrekpunt vir 'n gesprek oor geloof kan gebruik. Vanaand is ons deelgenote van die geloof in Jesus Christus, en watter voorreg om hierdie geloofsbelydenis saam hardop te sê. Bely saam met my.

Die Apostoliese Geloofsbelydenis (of Twaalf Artikels) lui soos volg:

1. *Ek glo in God die Vader, die Almagtige, die Skepper van die hemel en die aarde.*
2. *En in Jesus Christus, sy enig-gebore Seun, ons Here;*
3. *wat ontvang is van die Heilige Gees, gebore is uit die maagd Maria:*
4. *wat gely het onder Pontius Pilatus, gekruisig is, gesterf het en begrawe is en ter helle neergedaal het;*
5. *wat op die derde dag weer opgestaan het uit die dode;*
6. *wat opgevaar het na die hemel en sit aan die regterhand van God, die almagtige Vader,*
7. *van waar Hy sal kom om te oordeel dié wat nog lewe en dié wat reeds gesterf het.*
8. *Ek glo in die Heilige Gees.*
9. *Ek glo aan 'n heilige, algemene, Christelike kerk, die gemeenskap van die heiliges;*
10. *die vergewing van sondes;*
11. *die opstanding van die vlees;*
12. *en 'n ewige lewe.*

Kom ons wy ons aan die Here toe met die Ons Vader-gebed soos dit in VONKK 234 neerslag vind.

Gebod: VONKK 234 (Staande)

Skriflesing

Die Skriflesing is uit Handeling 16. Ek sou graag die hele Handeling 15 ook wou lees omdat dit betekenis vir Paulus se tweede sendingreis inhou, maar tyd ontbreek om dit te lees. Daar is meningsverskille oor die skrywer Lukas. Was hy die een wat in lewende lywe saam met Paulus gereis het en eerstehands waargeneem het? Diegene wat hierdie standpunt huldig, dateer die ontstaan van Handeling iewers tussen 70 en 80 nC. Daar is ander wat meen Handeling 15 is in ongeveer 110 nC geskryf en dat dié Lukas 'n volgeling van die evangelie was soos Paulus dit beskryf het. In 110 nC skryf hy Handeling 15 vir die Paulusgemeente in Efese. In Efese was daar ook die Johannese gemeente, die enigste gemeente uit die Johannes-tradisie. Uit die Johannes-studies weet ons dat die Johannes-groep hulle nie maklik met ander groepe wat Jesus gevolg het, vereenselwig het nie. Ons kan dus aanneem dat die Johannes- en Paulus-groepe nie een groep was nie.

Die ontvangers van Handeling 16 in die Paulus-gemeente in Efese was vierdegeslag-gelowiges wat na Paulus se dood in ongeveer 68 nC identiteitsvrae het, naamlik oor wie hulle is en waar hulle vandaan kom. Lukas beantwoord hierdie vrae deur hulle na ongeveer 43 nC terug te neem waar hy die leser as't ware saam met Paulus, as modelvolgeling van Jesus Christus, laat reis.

Verskillende persone gaan die voorlesing van Handeling 16 waarneem.

Handeling 16: 1 tot 10 – dr Sanrie de Beer

- 1 *Paulus het in Derbe gekom en daarna in Listra. Dáár was 'n gelowige met die naam Timoteus. Sy ma, ook 'n gelowige, was 'n Joodse vrou en sy pa 'n Griek.*
- 2 *Die gelowiges in Listra en Ikonium het net goed van hom gepraat.*
- 3 *Omdat Paulus vir Timoteus met hom wou saamneem, het hy hom besny. Dit het hy gedoen ter wille van die Jode wat in daardie gebied gewoon het, want hulle het almal geweet sy pa is 'n Griek.*
- 4 *Soos hulle van stad tot stad gereis het, het hulle die besluite wat die apostels en ouderlinge in Jerusalem geneem het, aan die gelowiges oorgedra en hulle beveel om daarvolgens te handel.*
- 5 *So is die gemeentes in die geloof versterk, en die getal gelowiges het by die dag groter geword.*
- 6 *Hulle het daarna deur die gebied van Frigië en Galasië gereis, omdat die Heilige Gees hulle verhinder het om die woord in die provinsie Asië te verkondig.*
- 7 *Toe hulle by die grens van Misië kom, het hulle na Bitinië toe probeer gaan, maar die Gees van Jesus het hulle dit nie toegelaat nie.*

- 8 *Hulle het toe deur Misië gereis en na Troas toe gegaan.*
- 9 *Daar het Paulus in die nag in 'n gesig 'n Masedoniese man gesien wat by hom staan en hom smeek: "Kom oor na Masedonië toe en help ons."*
- 10 *Nadat Paulus die gesig gesien het, het ons so gou as moontlik gereed gemaak en na Masedonië toe vertrek, omdat ons tot die oortuiging gekom het dat God ons geroep het om die evangelie aan hulle daar te verkondig.*

Handelinge 16: 11 tot 18 – dr Tanya van Wyk

- 11 *Ons het van Troas af weggevaar en reguit koers gehou na Samotrake en die volgende dag na Neapolis toe.*
- 12 *Daarvandaan is ons na Filippi toe, 'n belangrike stad in daardie deel van Masedonië en ook 'n Romeinse kolonie. In hierdie stad het ons 'n paar dae gebly.*
- 13 *Op die sabbatdag is ons na die rivier toe buitekant die stadspoort, omdat ons gedink het daar sou 'n Joodse bidplek wees. Ons het gaan sit en met die vroue gepraat wat daar bymekaar was.*
- 14 *Een van dié wat geluister het, was 'n vrou met die naam Lidia, wat die Joodse geloof aangeneem het. Sy het handel gedrywe met pers wolmateriaal en was van Tiatira afkomstig. Die Here het haar vir Paulus se woorde ontvanklik gemaak.*
- 15 *Sy en haar huisgesin is toe gedoop. Daarna het sy ons uitgenooi en gesê: "Aangesien julle daarvan oortuig is dat ek in die Here glo, kom gaan by my tuis." En sy het ons oorreed om dit te doen.*
- 16 *Terwyl ons eendag na die bidplek toe op pad was, het ons 'n slavin teëgekom in wie daar 'n waarsêersgees was. Deur waarsêery het sy vir haar eienaars baie geld verdien.*
- 17 *Sy het agter Paulus en ons aangeloop en aanhoudend geskreeu: "Hierdie mense is dienaars van God, die Allerhoogste! Hulle vertel vir julle hoe julle gered kan word."*
- 18 *Sy het dit baie dae na mekaar gedoen totdat Paulus dit nie langer kon hou nie. Hy het omgedraai en vir die gees gesê: "Ek beveel jou in die Naam van Jesus Christus: Gaan uit haar uit!" Die gees het op daardie selfde oomblik uit haar uitgegaan.*
- 19 *Toe haar eienaars sien dat sy nie meer geld vir hulle kan inbring nie, het hulle vir Paulus en Silas gegryp en hulle na die owerheid toe op die stadsplein gesleep.*
- 20 *Hulle het hulle voor die stadsbestuur gebring en gesê: "Hierdie mense is Jode wat moeilikheid maak in ons stad.*
- 21 *Hulle wil vir ons gebruike leer wat ons as Romeine nie kan aanvaar of navolg nie."*

- 22 *Die skare het ook teen hulle gekant geraak. Die stadsbestuur het toe hulle klere van hulle laat afskeur en beveel dat hulle lyfstraf moet kry.*
- 23 *Nadat hulle baie geslaan is, is hulle in die tronk gegooi, en die bewaarder het opdrag gekry om hulle streng te bewaak.*
- 24 *Op hierdie bevel het hy hulle in die binneste sel opgesluit en hulle voete in die houtblok vasgeklem.*

Handelinge 16: 25 tot 40 – ds Janine Bevollo-Manders

- 25 *Teen middernag was Paulus en Silas besig om te bid en tot lof van God te sing. Die ander gevangenes het na hulle geluister.*
- 26 *Skielik kom daar 'n groot aardbewing wat die fundamente van die tronk geskud het. Al die deure van die tronk het onmiddellik oopgegaan, en al die gevangenes se boeie het losgeraak.*
- 27 *Die bewaarder het wakker geskrik, en toe hy die deure van die tronk sien oopstaan, het hy sy swaard uitgetrek om homself om die lewe te bring, want hy het gedink die gevangenes het ontsnap.*
- 28 *Maar Paulus het baie hard vir hom geskreeu: "Moenie jouself doodmaak nie! Ons is nog almal hier."*
- 29 *Toe het die bewaarder 'n lig gevra, die sel ingestorm en bewend voor Paulus en Silas neergeval.*
- 30 *Hy het hulle buitekant toe gevat en gevra: "Menere, wat moet ek doen om gered te word?"*
- 31 *Hulle antwoord hom: "Glo in die Here Jesus, en jy sal gered word, jy en jou huisgesin."*
- 32 *Hulle het toe die woord van die Here aan hom en aan al die mense in sy huis verkondig.*
- 33 *Op daardie uur van die nag het hy vir Paulus en Silas geneem en hulle wonde gewas. Hy en al sy mense is daar en dan gedoop.*
- 34 *Toe bring hy hulle na sy huis toe en sit vir hulle 'n ete voor. Hy en sy hele huisgesin was vol blydschap omdat hulle nou in God geglo het.*
- 35 *Die volgende môre het die stadsbestuur polisie gestuur met die boodskap: "Laat daardie mense los."*
- 36 *Die bewaarder het toe die boodskap aan Paulus oorgedra en gesê: "Die stadsbestuur het laat weet dat julle losgelaat moet word. Julle kan nou gaan, en voorspoed op julle reis!"*
- 37 *Maar Paulus sê vir die polisie: "Ons is sonder verhoor in die openbaar geslaan en in die tronk gestop, ons wat Romeinse burgers is. En nou wil hulle ons stilletjies hier wegkry. O nee! Laat hulle self kom en ons uitlei."*

- 38 *Die polisie het dit toe vir die stadsbestuur gaan vertel. Dié het groot geskrik toe hulle hoor dit is Romeinse burgers.*
- 39 *Hulle het gegaan en om verskoning gevra, hulle uit die tronk uitgelei en hulle versoek om die stad te verlaat.*
- 40 *Nadat hulle uit die tronk gekom het, is hulle na Lidia se huis toe, waar hulle die gelowiges gesien en bemoedig het. Daarna het Paulus-hulle vertrek.*

Respons: Gesang 601: 1 en 3

Prediking

Ek wonder hoeveel van julle vanaand voel soos die spreekwoord sê: Op moedverloor se vlakte? Daar is dalk verskeie oorsake wat jou so laat voel. Behalwe persoonlike omstandighede, dalk die omstandighede in die land, die ekonomie, misdaad, die voortdurende protesoptrede en politieke onsekerheid wat jou na daardie vlakte van moedverlorenheid dryf. Kom ons fokus vir 'n oomblik op die Kerk – die Hervormde Kerk van wie die meeste van ons lidmate is. Watter omstandighede in die Kerk of in jou gemeente laat jou moed verloor? Die dalende lidmaatgetalle, gemeentes wat sukkel om finansieel te oorleef, konflik wat voortstu, gemeenteleiers wat uitbrand of sommer net die tydgees van sekularisasie, postmodernisme en die nuutste, sê iemand vir my – postwaarheid – wat deur fopnuus uit alle oorde aangevuur word. Jy weet soms nie meer wat die waarheid en wat verdigsel is nie.

Eers genoeg hiervan. Ek wil julle nie die verdrietigheid inpraat nie. Ons moet eerder in hierdie tye hoop skep, en daarom die tema van die erediens: *Skep moed onderweg na 2025*. Hoekom juis 2025? Dit is 'n tydsduur wat nie te ver die toekoms in strek nie, en die 74ste AKV vind ook daardie jaar plaas. Dit strek oor twee termyne wat ons as Kerk die geleentheid bied om op afgemete wyse met nuwe geloofsywer te werk, te streef en te dien. 2025 hou ook met die Vierde Industriële Revolusie verband omdat een van die beste kenners, Klaus Schwab, voorspel dat 23 belanghebbende ontwikkelings teen daardie tyd reeds sou plaasgevind het of gaan plaasvind. Die Kerk sal die eksponensiële veranderinge wat hierdie revolusie teweeg gaan bring, deeglik moet verreken en op proaktiewe wyse daarvoor moet voorberei. Hopelik sal baie van ons in 2025 oor die ses jaar kan terugkyk en opmerk: *Die Kerk het waarlik met die 72ste AKV hoop geskep. Ons kan die resultaat hier in 2025 sien*. Natuurlik, as ons van die toekoms praat... altyd *Deo volente* (DV), soos God dit wil.

Die tema, *skep hoop en lê moed aan die dag*, hou verband met vers 40 van Handeling 16 waar Paulus-hulle die gelowiges in die huis van Lidia gesien en bemoedig het. Die Griekse woord wat gebruik word, is *parakaleo* wat verskillende betekenismoontlikhede inhou, waarvan ek die belangrikste noem: Om te bemoedig, moed in te praat, te troos, op te beur, te smee, te soebat, te vermaan en aan te spoor. Die woord *parakaleo* word 105 keer met sy verwante betekenismoontlikhede in die Nuwe Testament gebruik, waarvan die meeste in Handeling, naamlik 22 keer, voorkom. In hoofstuk 16 wat ons saamgelees het, kom die woord drie keer voor.

Die Direkte Vertaling vertaal vers 40 soos volg: *Toe hulle uit die tronk kom, het hulle na Lidia se huis gegaan. Daar het hulle die broers (en susters) gesien, hulle moed ingepaat en vertrek*. Ek wil graag die woord *moed* gebruik aan die

hand waarvan ek die boodskap vanaand wil plooi. Naas die begrip *om moed te skep* is daar ook ander variasies, byvoorbeeld: Om moed aan die dag te lê, die moed van oortuiging te hê, moedig te stry en om die moed van 'n leeu te hê. Ek wil nog verder gaan en die woord *moed* as 'n akroniem gebruik. Kom ek verduidelik hoe ek die akroniem M O E D gaan aanwend:

- M** – Missionale kerkwees.
- O** – Onderskeiding.
- E** – Eenvoudiger kerkwees.
- D** – Dissipelvorming.

Missionale kerkwees

Handelinge 16 lui die begin van Paulus se tweede sendingreis in. Die groot kerkvergadering in Jerusalem soos beskryf in Handelinge 15, wat primêr gehandel het oor of nuwe gelowiges vanuit die heidendom besny moet word of nie, is pas agter die rug. Met die konflik tussen hom en Barnabas oor Johannes Markus nog vars in die geheue, het Paulus en Silas van Antiogië vertrek, deur Sirië en Silisië gereis, en oral by gemeentes aangegaan. Dit wil lyk of die afstand wat hulle tydens die hele sendingreis afgelê het, digby 5 000 km was. Die aantal plekke wat in hoofstuk 16 gelys word, spreek boekdele. Naas Sirië en Silisië, word die name van Derbe, Listra, Ikonium, Frigië, Galasië, Misië, Bitinië, Troas, Samotrake, Neapolis, Filippi en Masedonië genoem – 'n indrukwekkende lys!

Dit net ter inleiding. Wat sou ons uit hierdie gelese gedeelte oor missionale kerkwees kon leer? Die term *missionaal* het in sekere opsigte 'n modewoord geword, en daar is die afgelope jare baie daaroor geskryf. Daar is vanaand in die gehoor diegene wat gaan dink: *Net nie weer dit nie* en ander wat net nog meer wil weet oor wat missionale kerkwees alles inhou. Die term *missionaal* ontlok by sommige argwaan en suspisie, en by ander opwindning en verwagting. Ek wil graag vanaand die vooroordele teenoor die begrip *missionaal* temper en poog om, met 'n eenvoudige verduideliking, weerstand af te takel.

Kom ons begin by die term *Missio Dei*, wat die Switserse teoloog Karl Barth bekend gemaak het. Dit beteken iets soos *God wat stuur*. *Missio Dei* – God stuur. Vir wie? Sendelinge en evangeliste? Ons het ons apostolaatsopdrag in die verlede aan die hand van sending en evangelisasie gemeet wanneer ons vraelyste vir ringsvergaderings ingevul het. Sending was vir ons die verkondiging van die evangelie aan ander mense wat nie soos ons is nie. Om sending te doen, moes jy verkieslik 'n geografiese grens oorstek, asook taal- en kultuurgrense. Paulus se sendingreise is 'n uitstekende voorbeeld van grense wat oorgesteek is. Baie kerke onderhou vandag nog sendelinge dwarsoor die wêreld en dit is nie verkeerd nie – dit moet steeds gedoen word. In die Hervormde Kerk was daar ook enkele wat toerusting vir evangelisasie ontvang het en meestal twee-twee ongelowige en kerkvervreemde mense in die gemeenskap besoek het om hulle na Christus te lei. Weer eens lofwaardig, maar die probleem is dat net enkele betrokke was en die res van die gemeente passief toegekyk het en hulself getroos het dat daar ten minste ander is wat die werk doen.

Terug by *Missio Dei* – God wat stuur. Wie stuur God nog? Net sendelinge en mense wat 'n hart vir evangelisasiewerk het? Nee, broers en susters, God stuur sy kerk. My gemeente word gestuur en, by name, ek en jy. Elkeen van ons wat hier sit en ook dié wat tuis is. Elke lidmaat van die Hervormde Kerk is 'n

gestuurde, omdat God elkeen stuur. Ek wil my aan 'n eenvoudige definisie van missionale kerkwees waag: *'n Missionale gemeente beliggaam die evangelie van Jesus Christus onder mekaar en in die gemeenskap waarin God hulle geroep het.* Die volgende video verduidelik wat missionale kerkwees en gestuurdheid beteken. Dit duur net twee minute en is in Engels. Die algemene opvatting is dat net sowat 40% mense vandag 'n affiniteit vir die kerk is sy institusionele gedaante het en dat 60% mense daarbuite ongeërg, afsydig en self vyandiggesind is. Hierdie kort video, is die gestuurdes wat met 'n kerkie in die hand hierdie 60% mense tegemoetgaan. Dit sê iets van identiteit en 'n deeglike roepingsbewustheid. Gestuurdes betree hierdie wêreld met 'n missionale bewussyn en raak in die proses by missionêre aksies betrokke.

Terug by die tweede sendingreis. Behalwe oor geografiese grense heen, stuur God vir Paulus oor ander grense. Paulus en sy geselskap steek nie net die see tussen Asië en Masedonië oor nie, maar ook die grense tussen man en vrou, rein en onrein, Israeliet en nie-Israeliet. Die gesig wat Paulus in Troas gesien het van die Masedoniese man wat hom gesmeek (*parakaleo*) het: *Kom oor na Masedonië en help ons.* Kon die man wat gesmeek het nie dalk die ontmoeting met Lidia gewees het nie? Lidia die purperhandelaar uit die stad Tiatira? Sy het 'n afspraak met God in die persoon van Paulus, Silas en Timoteus. In Filippi, die toonaangewende stad, ontmoet hulle haar by die bidplek, langs die rivier. In dieselfde rivier waar sy in aanloop tot die Sabbat 'n reinigingsbad ondergaan het. Want sien, behalwe die gewone verloop van die maand, het sy ook onreinheid oor haarself gehaal deur met urine te werk. Urine is gebruik om die kleurstof aan die purper wolmateriaal te bind. Purper was baie gesog en die vroue wat purper wolmateriaal vervaardig het, was welvarend – maar onrein! Sy was besig met rituele wassing om haarself vir Sabbat voor te berei.

Paulus kom op die toneel en kyk verby Lidia en haar medewerkers se geslag en onreinheid, en begin met hulle gesels. Lidia, wat die Joodse geloof aangeneem het, word deur die Heilige Gees ontvanklik gemaak vir Paulus se boodskap. Die evangelieboodskap tref diep. Sy hoef nie meer as vrou en onreine buite te staan nie – sy word volledig deel van God se huisgesin. Dit herinner aan Paulus wat 'n antieke doopformule aanhaal in sy brief aan die Galasiërs. Hierdie doopformule kom in hoofstuk 3 vers 28 voor: *Daar is nie meer Jood of Griek nie, daar is nie meer slaaf of vryman nie, daar is nie meer man en vrou nie; want julle is almal een in Christus Jesus.* Watter revolusionêre woorde was dit nie – en hoe het hy dit nie daardie dag by die rivier beliggaam nie?

Gedurende die afgelope weke het Suid-Afrika 'n stroewe beeld geskep kragtens Xenofobie, gepaardgaande plundering, voorvalle van vroue wat vermoor is, die ontvoering van 'n dogtertjie (natuurlik ook ander kinders), asook geweld in die algemeen wat teenoor vroue en kinders gepleeg word – die intensiteit en omvang daarvan het internasionaal opslae gemaak. Dit alles in 'n land wat op 'n persentasie van ongeveer 80% Christene roem. 'n Enorme verleentheid, en dit is byna of Suid-Afrika nuwe muishondstatus gekry het.

'n Verleentheid, maar ook 'n geleentheid. Dit is juis in tye soos hierdie dat kerke, ook die Hervormde Kerk, die tydlose evangelieboodskap van liefde, genade en respek moet beliggaam. Ons moet die waardes van liefde en respek teenoor alle mense, veral die magtelose mense – vreemdelinge, vroue en kinders – beliggaam. Gemeentes kan geleenthede in die gemeente skep waarin daar onbevooroordeeld geluister word, waarin verkeerdhede by die naam genoem word en waar nuwe taal en optrede gestalte kry. 'n Missionale gemeente beliggaam die evangelie van Jesus Christus onder mekaar. Maar nie net onder

mekaar in die gemeente nie, maar ook in die gemeenskap waarin God hulle geroep het. Gestuurde gemeentelide kan hierdie boodskap van liefde en respek in die gemeenskap gesig laat kry waar daar met kollegas en werknemers in die huise, op plase en in besighede gepraat word. Gestuurdes ontbloom die onreg waar verontregtes en mishandelde slagoffers bygestaan en weer bemagtig word. Dié van julle wat die fliek *As it is in Heaven* gesien het, sal die tonele onthou van Gabriella, 'n vrou wat deur haar man Connie mishandel is. Sy vlug van hom en vind heenkome by haar gemeenskap van koorlede. Kort daarna is daar 'n optrede van die koor en Gabriella, wie se selfbeeld oor jare heen in die grond ingeboom is, word deur die koorlede aangemoedig om 'n solo te sing. Net voor sy begin sing, verskyn haar man Connie en hy gaan staan arms gevou, nonchalant agter in die saal, vanwaar hy haar minagtend betrag. Sy is duidelik gespanne, maar namate sy begin sing, groei sy in selfvertroue en eindig sy hierdie lied met triomfantelike selfvertroue. Die onderliggende narratief: *Ek het vrygekom en 'n nuwe tuiste gevind by die koorlede wat my omring en beskerm.* Hierdie gemeenskap van koorlede is 'n metafoor van hoe 'n gemeente as geloofsgemeenskap behoort te funksioneer – vir randfigure, getraumatiseerdes en mishandelde vroue en kinders.

Is dit maklik om 'n missionale kerk te wees? Paulus en Silas land in die tronk as gevolg van die wyse waarop hulle die evangelie beliggaam het en as 'n bedreiging vir 'n bedenklige geldmaaksisteem. Hulle is met stokke geslaan en word in voetboeie geklem, en tog sing hulle middernagtelike lofsange. Die uiteinde ken ons. Die aardbewing, die tronkbewaarder se bekering, en hy en sy huis wat in die nag iewers in Filippi gedoop word.

In Johannesburg is 'n diaken van die Kerk besig om een keer elke week, op drie plekke, sop en broodjies vir hongeriges uit te deel. Nadat almal geëet het, bedien hy die evangelie aan hulle. Hy en 'n dominee van die MRCC deurloop 'n pionierskursus waarin hulle leer om missionaal na 'n gemeenskap uit te reik. Daar is al heel party wat tot geloof gekom het en gereeld byeenkomste op verskillende plekke bywoon. Van hulle wil graag gedoop word, en die vraag ontstaan – hoe nou? Die Hervormde Kerk was selde tevore in so 'n situasie. Maar watter geleentheid om onder die leiding van die Heilige Gees op hierdie pad te waag! Dalk saam met die MRCC, of 'n tweede meertalige erediens by 'n gevestigde gemeente? Miskien kan die volgende hoofpunt wat oor onderskeiding handel, ons hiermee help.

Onderskeiding

Die **O** van die akroniem M O E D staan vir onderskeiding en handel oor die wyse waarop ons God se wil kan onderskei. Dit herinner ook dadelik aan die bekende Filippense 1: 10: *Sodat julle die dinge sal kan onderskei waarop dit werklik aankom.* In die gelese gedeelte staan daar dat die Heilige Gees Paulus en sy reisgeselskap by twee geleenthede verhinder het om 'n sekere koers in te slaan. Eers wou hulle die evangelie in Asië gaan verkondig, maar die Gees het hulle verhinder. Toe wou hulle van Misië na Bitinië gaan, maar ook daar het die Gees hulle dit verhinder. Vir ons is dit moeilik om te bepaal hoe Paulus-hulle die wil van God onderskei het. Sou dit 'n voorgevoel of 'n bepaalde ongemak wees wat hulle ervaar het en aan God se wil toegedig het? Dit kon geweldige spanning as gevolg van wilde diere, die onherbergsame terrein, die struikrowers wat weerlose reisigers oral kon inwag, gewees het. Ons weet nie, hoewel daar by Lukas geen twyfel is nie dat dit God se Gees is wat rigting wys.

Het dit nie tyd vir die Hervormde Kerk geword om meer met die Heilige Gees te

waag nie? Ons beplan so maklik in ons gemeentes asof alles van onself afhang. Ons probeer dikwels op premature wyse vasstel wat die probleem met die gemeente is, met enkele kwashale skep ons 'n visie- en missiestelling, ons formuleer vir onself 'n strategie met doelwitte wat netjies uiteengesit is – en met 'n *siedaar!* word verklaar wat God se wil vir die gemeente is. Regtig?

Miskien moet ons eerder openlik verklaar dat hierdie gemeente onder konstruksie is en dat ons probeer onderskei wat God se wil vir ons is. Ons vertrou die leiding van die Gees en ons besef dat dit weke, maande en selfs langer kan duur om die Heilige Gees se leiding te onderskei. Ons moet leer om te luister. Aktiveer jou innerlike sensors en probeer luisterend onderskei waarmee God in jou lewe besig is. Luister na wat God vanuit die Skrif vir ons sê. Luister hoe God in medelidmate se lewens besig is, en ook in die gemeenskap. Skenk, met ander woorde, jou volle aandag aan dit waarmee God besig is. Laat bestaande en nuutgeskepte groepe in die gemeente saam luister. Moenie tydraamwerke en skedules aan die luisterproses koppel nie. God se Gees werk te uniek, eiesoortig en onvoorskriftelik om enigsins aan menslike tydlyne onderdanig te wees. Kom ek gee 'n praktiese voorbeeld van iemand wat luisterend probeer bepaal het wat God se wil vir sy roeping was. Dit is dalk 'n bietjie ekstrem, maar dit pas so netjies in 'n missionale denksisteem.

In Doringkruin, my Klerksdorp-gemeente, voordat ek hoof van die HTK geword het, was daar 'n lidmaat wie se optrede my buitengewoon moed gegee het. Kom ons noem hom Nico. Nico was by 'n interkerklike manne-Bybelstudiegroep betrokke, en daar was 'n stadium toe dit hoog in die mode onder sekere kerkgroeperinge was om sendingwerk in Indië te gaan doen. Verstaan reg, dit is nie noodwendig verkeerd nie, maar Nico vertel my later dat hy besluit het om liever oor die straat te stap as om geografiese grense oor te steek. Hoe hy dit sou doen, het hy nie geweet nie, maar hy het gewoon op die Here se leiding vertrou. Kom ons sê in die taal wat ons tot dusver gehoor het dat hy ervaar het hoe God hom stuur om in sy gemeenskap te werk.

Op 'n goeie dag help hy in die middedorp 'n gestremde vrou in 'n rolstoel om in haar motor te kom. Daarna het hy haar na die Lantern-hotel vergesel waar sy en haar dogter in 'n kamer gebly het. Die Lantern (soos algemeen bekend in Klerksdorp) bied laekostebehuising aan mindergegoede mense van alle agtergronde. Daar is baie misdaad, dwelmmisbruik en prostitusie in daardie area. Ewenwel, hy het uitgevra oor hul lewe en watter behoeftes daar by hulle is. Uit hierdie gesprekke het dit geblyk dat daar 'n behoefte aan Bybelstudie was. Nico het 'n weeklikse Bybelstudiegroep in Lantern begin. Later het daar mense van kleur bygekom, en nog later was die Woensdagaand-byeenkoms 'n geleentheid waar kategete gehou is, 'n erediens in die klein plaasgevind het en waarna saamgeëet is – 'n kleurrike mengelmoe van armes, werkloses, dwelmafhanglikes, motorwagte en prostitute. In daardie tyd het 'n Indiërvrou tot geloof gekom en Nico se getroue assistent geword.

'n Proses van onderskeiding kan vir gemeentes en hul gestuurdes elk iets anders beteken. Sommige gaan hulle plaas- of fabriekswerkers aan die Amos Agrimin-program of aan kursusse van die Nehemia Bybel Instituut blootstel, ander gaan 'n gereelde Bybelstudie by 'n belangegroep inisieer – daar is soveel moontlikhede. Gestuurdes gaan luisterend met hul werklikheid om, word deur God geroep om waar en met wat ook al betrokke te raak, en wanneer nodig, kom vra hulle hulp by medelidmate.

Gesang 436: 1 tot 3 [sittende]

Eenvoudiger kerkwees

Die **E** in **M O E D** staan vir eenvoudiger kerkwees. Hoekom sou Paulus vir Timoteus besny? Dit so kort van die kerkvergadering in Jerusalem wat juis besluit het dat besnydenis nie meer nodig is om toelating (inlywing) tot die gemeente te verkry nie. Timoteus se ma Eunice was 'n Judeër en die vrou het Judese afkoms bepaal, met die gevolg dat Timoteus ook 'n Judeër was. Sy pa het Griekse gode aanbid. Die gelowiges in Listra en Ikonium (vers 2) het goeie getuienis aangaande Timoteus gelewer. Hoekom besny? Dit was nie meer om godsdienstige redes nie, maar om praktiese (pragmatiese) redes. Die Jode het geweet Timoteus se pa is nie besny nie, daarom dat Paulus vir Timoteus besny – om makliker toegang tot die Jode te kry. Dit herinner ook aan Paulus se uitspraak in 1 Korintiërs 9: 20: *Vir die Jode het ek soos 'n Jood geword om Jode te wen. Hoewel ek self nie meer onder die wet is nie, het ek my vir dié wat onder die wet staan, onder die wet gestel om hulle te wen.*

Die Kerk behoort gedurig die dinge te onderskei waarop dit werklik aankom. Ons sal soms meer pragmaties moet wees sonder om ooit die wese van die evangelie aan te tas. Maar om op dieselfde manier gemeente te wees, vergaderings te hou, strukture te onderhou soos wat die afgelope dekades gedoen is, is dalk nie meer die beste manier nie.

'n Proses van onderskeiding op ringsvlak tussen gemeentes kan groot betekenis hê. Daar moet net teen stoomrollerbesluite gewaak word. Sien in jou geestesoog hoe gemeentes saam in 'n luisterproses ingaan en vir mekaar vertel waarmee God in hul gemeentes besig is, hoe God binne die gemeentegrense aan die werk is. Daar kan saam Bybelstudies gehou word, terwyl literatuur oor kerke in soortgelyke omstandighede bestudeer word. As daar konflik tussen gemeentes in die verlede was, kan dit die ideale tyd wees om mekaar se seer in dié verband aan te hoor en uiteindelik ook by 'n punt van vergifnis uit te kom. Ons het by die Kommissie gesien dat gesprekke tussen gemeentes etlike maande, indien nie jare nie, neem om by 'n punt van besluit uit te kom.

Op onderskeidende wyse kan die soeke na eenvoudiger kerkwees ons die volgende vrae laat vra:

- * Hoe kan gemeentes in ons ring saamwerk of saamsmelt? Daar is tans te veel kerkgeboue vir minderwordende gemeentes.
- * Hoe kan ons kerkgeboue op nuwe maniere, veral op weekdae – aanwend. Dalk met die oog op opleiding, klinieke en ander aktiwiteite?
- * Hoe kan gemeentes op die platteland wat sukkel om lewensvatbaar te bly, aansluiting by ander denominasies vind deur geboue te deel, dalk ook 'n predikant, sonder om noodwendig hul identiteit prys te gee?
- * Wat is die onverminderbare minimum waartoe sinodale dienslewering gesny kan word sonder om dienste aan gemeentes skade te laat lei?
- * Hoe moet die Kerk groeipunte hanteer? Groei vind in finansiële vooruitstrewende gebiede plaas, maar ook in arm gemeenskappe. Hoe moet ons met nuwe groei handel, veral uit oorde waar heffings moeilik bygebring kan word, sonder om die goeie storie dood te swyg? Dominees in gemeentes wat met armoedebediening besig is, se versugting is dikwels: *Ons het hierdie groei, maar ek durf dit nie op die boeke wys nie, want ons*

kan hul heffing nie bekostig nie. Die Kerk sal in 'n voortdurende proses van onderskeiding moet bly om nie verhare van hoop te verswyg nie.

Eenvoudiger kerkwees vra van ons om op praktiese wyse te onderskei wat God se wil vir ons in hierdie tydsgewrig is. Hoe luister ons en hoe handel ons? Vir wie moet ons wat word sodat hulle gewen kan word (vergelyk 1 Korintiërs 9: 20)?

Dissipelvorming

Die **D** in M O E D staan vir dissipelvorming of dissipellering. In die Griekse wêreld is die begrip *dissipel* (*mathytys*) gebruik vir vakleerlingskap of wanneer iemand 'n ywerige navolger of selfs die nabootser van 'n leraar is. Timoteus was nie net 'n volgeling van Jesus Christus nie, maar in 'n sin ook 'n dissipel van Paulus. Hul verhouding was 'n ideale verhouding en in die 28 keer wat Timoteus se naam in die Nuwe Testament voorkom, is die koppeling met Paulus onmiskenbaar. 'n Mens kan jou net indink hoeveel gebeure Timoteus met Paulus deurgemaak het, hoeveel gesprekke met Jode hy gehoor het, hoeveel insidente hy beleef het, byvoorbeeld die slavin met die gees van waarsêery in Filippi (Handelinge 16: 16 en 17) wat uiteindelik veroorsaak het dat Paulus en Silas in die tronk beland het. Daar was die oproer in Tessalonika (Handelinge 17) en toe later in Berea. Later in Athene moes hy na Paulus se netjiese apologetiek op die Areopagus geluister het. Dan was daar Korinte en Efese, die stad na waar Paulus eintlik onderweg was. Soveel geleenthede om 'n ywerige vakleerling en nabootser op die sendingveld te wees.

In die Hervormde Kerk is die vorming van dissipels met die oog op die toekoms van onskatbare waarde. Daar is goeie kursusse wat in gemeentes aangebied kan word, met 'n sterk missionale inslag. Tydens hierdie AKV word 'n MSI-kursus vanuit die *Fresh*-beweging bekend gestel, en ons droom is dat soveel gemeentes moontlik aanstaande jaar gelyktydig hierdie kursus sal deurloop – sodat ons nasionaal op dieselfde bladsy kan kom.

Maar ek het gevind 'n mens kan nie net met kopkennis 'n goeie dissipel wees nie. Dit is nodig om moue op te rol, jou hande vuil te kry soos wat 'n mens dit waag op plekke waar gemeentes en individue werklik missionaal betrokke is. Missionale kerkwees loop altyd uit op die een of ander missionêre aksie. Dit is hier waar ek verdere voorbeelde kan noem van gemeentes wat op navolgenswaardige wyse missionaal aan die werk is:

- * In die weste van Pretoria is daar gemeentes waar Wendy-huisies soos paddastoel in agterplase en kleinhoewes opskiet. Van hierdie gemeentes werk met die kinders om uiteindelik gesinne by die gemeente in te skakel. Bediening vind op weeklikse basis plaas, kos en lewensnoodsaaklike middele word voorsien.
- * 'n Ouderling in hierdie gemeente is besig om 'n bediening in 'n wit plakkerskamp te bedryf. Terloops, oorlede Hans Janse van Rensburg het gesê dat daar in en om Pretoria alleen, meer as 70 wit plakkerskampe is. Wat nog van die ander wat soveel geleenthede bied? Hier is ook 'n nuwe dominee wat met pioniersbediening besig is. Toe al die rolspelers oor hierdie bediening tydens 'n Moderamenvergadering gesels het, het ons vir mekaar gesê dat ons nie werklik weet hoe om hierdie werk te doen nie – maar ons is bereid om dit met God en mekaar te waag.
- * Daar is gemeentes wat met alternatiewe eredienste eksperimenteer om diegene te bereik wat nie 'n voet in 'n tradisionele erediens sal sit nie.

- * In die Wes-Kaap is 'n bediening in Ruiterswag waar daar op Dinsdae en Donderdae goedkoop groentepakkies verskaf word, waarna Woordbediening plaasvind. Daar is ook 'n kleuterskoolprojek in Khayelitsha waarby die Hervormde Kerk betrokke is.
- * Dit is al 'n klompie jare dat ons die finalejaarstudente op 'n Noordwes-toer neem. Vanjaar was dit na ds Tewie Pieters van Coligny (ek is seker julle is bewus van die versoenende rol wat hy in die gemeenskap vertolk het), na Rustenburg toe waar 'n gemeente 'n NPO met die naam *Vision of Hope* gestig het en ingrypende werk doen, onder andere in die voorkoming van mensehandel, omdat Rustenburg 'n brandpunt is wat dit betref. Ons het ook in Brits 'n draai gaan maak waar daar ook 'n *Vision of Hope* gevestig is. En dan het hulle ook aan *Echo Jeug* van ds Jaco Strydom met hul unieke werkwys in verband met hul Echo-huise blootstelling gehad. Die afgelope week op kampus het die derde tot vyfde jaar studente twee-twee op kampus met vreemdelinge oor kerkwees gaan gesels – dit is 'n leerskool oor hoe om gesprekke op die Getroue Getuie-manier te voer.

Weer die beginsel wat met onderskeiding verband hou. Kyk waar is God reeds aan die werk, gaan leer wat te leer is, skakel daarby in, of gaan in 'n proses van onderskeiding en vertrou dat die Heilige Gees jou en jou gemeente op geleentheid gaan wys. As die geleentheid ontgin is, gaan na die gemeente en vra hulp by die ander gemeentelide. Maar waarskynlik die belangrikste: Leer om God te vertrou en te gehoorsaam!

Afsluiting

Kom ons skep moed onderweg na 2025. Kom ons skep moed wanneer ons lidmate in die Hervormde Kerk leer dat hulle gestuurdes is wat die evangelie van Jesus Christus in gemeentes en in die gemeenskap beliggaam. Kom ons skep moed as ons ervaar hoe die Heilige Gees ons lei wanneer ons in 'n onderskeidingsproses is en dalk vir die eerste keer nuwe lig sien. Kom ons skep moed wanneer ons deurbrake beleef om op eenvoudige dog meer effektiewe maniere kerk te wees. Kom ons skep moed wanneer die dissipels wat ons help vorm het, op kragdadige wyse in en buite gemeentes die evangelie van Jesus Christus vergestalt.

Hervormde Kerk – skep moed en leef dit onderweg na 2025!

Gebed

Antwoordlied: Gesang 486: 1 tot 4.

Sang: Seënbede gesing deur Helena Breitenbach.

Sang: **Gabriella's song** – Helena Breitenbach.

Naspel: Pieter van den Berg ensemble.

1.2

VERWELKOMING

Dr AG Ungerer verwelkom die teenwoordiges en stel die volgende:

Ek wil elkeen wat vanaand hier teenwoordig is, elke afgevaardigde, al die eggenotes en al die gaste wat ons met hulle teenwoordigheid vereer, welkom heet by die openingsgeleentheid van die 72ste AKV van die NHKA. Vergun my die geleentheid om die volgende persone in besonder te verwelkom:

* **Ampsdraers van die NHKA**

- ** Lede van die uittredende Kommissie van die AKV, Kuratorium, Raad van Finansies, Raad vir Kerkregtelike Advies, Litigasiekomitee, Predikanteaftreefonds en redaksies van kerklike publikasies.
- ** Diensdoende predikante en ouderlinge van die NHKA.
- ** Emerituspredikante.
- ** Beroepafwagende predikante.
- ** Proponente.

* **Voormalige voorsitters van die AKV**

- ** Prof J Buitendag
- ** Prof TFJ Dreyer
- ** Prof WA Dreyer
- ** Dr DJC van Wyk (jr)
- ** Dr DJC van Wyk (sr).

* **Voormalige en huidige ampsdraers in sinodale diens**

- ** Mnr Kobus Viljoen
- ** Dr FJ Labuschagne (algemene sekretaris: NHKA)
- ** Dr WC van Wyk (sekretaris: Kommissie van die AKV)
- ** Mnr Johan Hattingh (hoof: finansies)
- ** Mnr Piet Beukes (bestuurder: administrasie)
- ** Mnr Otto Viljoen (kinderhuise)
- ** Voormalige en huidige personeel van die Sinodale Dienssentrum.

* **Verteenwoordigers van die ADV**

- ** Diak Mac van Zyl (voorsitter)
- ** Diak Andries Pretorius (visevoorsitter)
- ** Diak Wilna Gates (voormalige skriba)
- ** Ds GPJ Stoltz (sekretaris).

* **Verteenwoordigers van kerklike instansies**

- ** Mnr Nándor Sarkady (argivaris)
- ** Mev Mari-lizé Beukes (NHSV)
- ** Mev Tessa Coetzer (voormalige voorsitter van die NHSV)
- ** Ds WJJ Kok (direksie van die kinderhuise).
- ** Mev Arina Jooste (TOIBO)
- ** Mej Marina Kok (Van Der Hoff Teologiese Vereeniging)
- ** Direksie van die OTMT.

* **Redakteurs van kerklike en ander media**

- ** Ds W de V Sauer (*Die Hervormer*)
- ** Prof WA Dreyer (*Almanak*)
- ** Dr GJ Malan (*Bybelse Dagboek*)
- ** Ds EG Fourie (*Blitspos*)
- ** Prof AG van Aarde (*HTS*)
- ** Dr E le Roux (*THT*)
- ** Lede van die Suid-Afrikaanse media.

* **Verteenwoordigers van ander kerke en instansies**

- ** Dr Gustav Claassen (NGK, en ook WGGK)
- ** Ds Cassie Aucamp (GKSA)
- ** Ds Ralph du Toit (Christelike Gereformeerde Kerk in Suid-Afrika)
- ** Pastoor Mike Roodt (BSA).
- ** Dr GC Lindeque (BSA).

* **Hoofbestuur en dosente verbonde aan UP**

- ** Prof Tawana Kupe (visekanselier)
- ** Prof Norman Duncan (viserektor: akademies)
- ** Prof Jerry Pillay (dekaan: fakulteit teologie en religie)
- ** Prof J Beyers
- ** Dr WA Dreyer
- ** Prof Y Dreyer
- ** Dr AB Geyser-Fouché
- ** Prof E van Eck
- ** Dr T Van Wyk.

* **Ontvangers van erepenning**

- ** Proff EC Kloppers, IWC van Wyk en dr P van Staden aan wie die HCM Fourie-erepenning oorhandig word vanaand, hulle gades, familie en vriende.
- ** Dr WC Kloppers en mnr Piet Beukes aan wie die Kommissie van die AKV se Erepennig vir Besondere Dienslewering in die Kerk toegeken word, hulle gades, familie en vriende.

1.3 **HCM FOURIE-EREPENNING**

Die oorhandiging van die HCM Fourie-erepenning word behartig deur die voorsitter van die Kuratorium, ds AH Roets.

TOEKENNING AAN PROF EC KLOPPERS

Enkele vroue staan uit in die geskiedenis van die Hervormde Kerk as mense wat deur buitengewone akademiese arbeid op die terrein van Teologie diens gelewer het aan die Kerk en wat daardeur die Bybels-Reformatoriese teologie van die Hervormde Kerk bevorder het. Hierdie vroue moes buitengewoon hard werk om 'n bydrae te maak in 'n omgewing waartoe hulle geroep was, maar waartoe hulle betreklik laat eers toegelaat is. Daarom is hul voortgaande studie, akademiese prestasies en dienswerk aan die Kerk uiters merkwaardig. Hierdie werk is 'n bewys van hul deursettingsvermoë en toewyding.

Prof Elsabé Kloppers is 'n voorbeeld hiervan. In April 1998 word sy die eerste vrouepredikant in die Afrikaanse kerke wat 'n doktorsgraad in Teologie behaal, en in 2005 verwerf sy ook 'n doktorsgraad in Musikologie. Tans is sy professor in Praktiese Teologie in die Departement Filosofie, Praktiese en Sisteitiese Teologie aan die Universiteit van Suid-Afrika (UNISA), waar sy navorsing doen en onderrig gee op die terrein van Praktiese Teologie, Liturgiewetenskap, Himnologie en Homiletiek. Oor bykans drie dekades is die kwaliteit van haar akademiese arbeid en kerklike dienswerk uitstaande.

Akademiese kwalifikasies en studierekord

- * DMus (Universiteit van Pretoria) (2005)
- * DTh (Praktiese Teologie: Liturgie Studies) (UNISA) (1998)
- * MDiv (*cum laude*) (Universiteit van Pretoria) (1994)
- * BMus(Hons) (*cum laude*) (Universiteit van Pretoria) (1993)
- * BD (*cum laude*) (Universiteit van Pretoria) (1990)
- * BA (Grieks, Hebreeus, Latyn) (nie-graad-doeleindes) (1985 tot 1987)
- * BA(Hons) (Filosofie) (*cum laude*) (Universiteit van Pretoria) (1981)
- * BA (Universiteit van Pretoria) (1980).

Akademiese prestasies en bydraes

Publikasies

Prof Kloppers het tien hoofstukke in boeke en meer as 40 artikels in plaaslike en internasionale geakkrediteerde akademiese tydskrifte gepubliseer. Sy het ook 'n groot hoeveelheid populêr-wetenskaplike bydraes en artikels geskryf in onder meer kerklike publikasies.

Vakverenigings

- * Internationale Arbeitsgemeinschaft für Hymnologie (IAH)
- * International Academy for Practical Theology (IAPT)
- * Societas Homiletica
- * Hymn Society of Great Britain and Ireland (HSGBI)
- * The Hymn Society in the USA and Canada (HSUSAC)
- * Kultur-Liturgie-Spiritualität (Ku-Li-Spi) (2012 tot 2016)
- * Werkgemeenskap vir Praktiese Teologie in Suid Afrika (SPTSA)
- * Suid-Afrikaanse Kerklike Orrelistevereniging (SAKOV)
- * Werkgemeenskap vir Spiritualiteit in Suid-Afrika (SPIRASA).

Internasionale en plaaslike arbeid

- * Die afgelope aantal jare was sy 'n genooide spreker by die prestige Somerskool vir Musiek en Religie van die Fakulteit Teologie en die *Hochschule* vir Kerkmusiek aan die Universiteit van Heidelberg, in Duitsland. Haar voordragte is ook in Duits aangebied.
- * Met die 500-jaar-herdenking van die Hervorming in 2017 het sy twee voordragte oor die Lutherliedere by die Akademische Mittagspausen in die beroemde Peterskirche in Heidelberg aangebied.
- * Sy tree verder wyd in die buiteland op as gasdosent, spreker en ook as hoofspreker, soos met die 75ste en 80ste jaarvierings van die Hymn Society van Groot Brittanje en Ierland.
- * Sy dien in die uitvoerende komitees van twee internasionale vakverenigings – die Hymn Society of Great Britain and Ireland en die Internationale Arbeitsgemeinschaft für Hymnologie (IAH) en is verder lid van verskeie ander internasionale en nasionale vakverenigings.
- * Sy was lid van die Sweeds-Suid-Afrikaanse Navorsingsgroep oor Musiek en Identiteit (SSARN) en het die Travelling Institute for Music Research (TIMR) by die NRF gelei.

- * Sy is 'n NRF-gegradeerde navorser (C2).

Besondere diens aan die NHKA

- * Reeds sedert 1995 is sy betrokke by die opleiding van predikante in die NHKA (HTK, SVTT, HTO en dies meer). Sy is ook verantwoordelik vir opleiding in Himnologie aan UP. Sy was van 2001 tot 2012 dosent in Himnologie aan die Universiteit van die Vrystaat en ook gasdosent aan die Universiteit van Stellenbosch.
- * As leier van die afvaardiging van die NHKA by die Kommissie vir die Liedboek van die Kerk het sy 'n belangrike bydrae gemaak tot die verteenwoordiging van Hervormde Teologie binne die Liedboek (1996 tot 2001).
- * Haar navorsingstuk (2003) rakende die kerkjaar en simboliek, en die vernuwende liturgiese ordes met moontlikhede vir verryking deur musiek, vorm die basis vir die Diensboek van die NHKA (2008).
- * Vanuit die Instituut vir Kerkmusiek in Suid-Afrika (IKSA – direkteur sedert 1998) bied sy toerusting aan oor die agtergrond en funksionering van die kerklied, onder meer deur die Diploma in Himnologie en Liturgie. Só word vele predikante en orreliste reeds oor 'n lang tyd verder opgelei.
- * Sy was verder ook hoof van die Konservatorium vir Kerkmusiek (2003 tot 2017).
- * Sy het in verskeie sinodale komitees van die NHKA gedien, onder meer die Komitee vir Ekumene, die Komitee vir Erediens en die Raad vir Kerkmusiek.
- * Sy was redakteur van *Vrouehervormer* (1987 tot 1989), *Die Christelike Vrou* (1996 tot 2002) en die *Dagboek vir Christenvroue*.
- * Sy was self 37 jaar lank orrelis in die NHKA.
- * Sy het meer as 50 bydraes gelewer vir onder meer kerklike publikasies soos *Konteks*, *Die Hervormer*, die *Almanak*, *Die Christelike Vrou* en die *e-Hervormer/Blitspos*.

Slotwoord

Prof Kloppers is 'n toegewyde akademikus en 'n predikant van die Kerk wat al langer as 30 jaar besondere diens aan die lidmate van die Hervormde Kerk lewer. Sy het 'n belangrike bydrae gemaak tot die wyse waarop talle mense kerkmusiek verstaan en waardeer, en op hierdie wyse 'n reusebydrae gemaak tot die bevordering van die Bybels-Reformatoriese teologie van die Hervormde Kerk.

REPLIEK: PROF EC KLOPPERS

'n Toekenning vir my bydrae op die terrein van teologie neem my ver terug – na die beginpunt van my diens in die Kerk: Na die ouetehuse waar ek as jong kind die sang begelei en sien hoe daar lewe in vervalte gesigte kom; na die dankbaarheid wat uit moeë oë straal; na die krag van musiek in mense se lewens. Dáár waar iemand sê: *Die kind is tog begaafd*. En my pa se antwoord –

vir my ore bedoel: *Ja, maar niks om oor te roem nie. Sy het véél ontvang – sy het véél om terug te gee.*

Op 16 konfronteer dié kind haar pa: *Ek gaan predikant word!*

Protes: So iets bestaan tog nie.

En waarom nie? Later gaan loer sy wat hy doen. Hy is druk besig met sy pyp – besig om 'n kopskuif te maak: Ja, waarom nie?

So het mense in hul huise en in die Kerk kopskuiwe gemaak – deur 'n proses waarin mans en vroue, vaders en dogters in gesprek met mekaar en in gesprek met God geleer het om nuut te dink. Niks om oor te roem nie: Die Gees van God het mense se denke verander.

My eerste liefde was tog musiek – daarby tale en poësie en die klank van die woord. Met die formele studie in teologie ontdek ek dat dit nie om dogma gaan nie, maar om die estetiese, om mense aan te raak, om deur 'n woord, deur die Woord, mense se denke te verander. En wat is beter as musiek, om hierdie woord vleuels te gee? (Het Luther reeds gesê.)

So het ek my plek gevind in die Kerk waar ek met my gawes en my kennis 'n bydrae kon lewer: Die erediens en die kerklied. Daardeur het ek begaafde mense oor die wêreld ontmoet wat my lewe verryk het – maar daardeur kon ek weer so véél terugbring en deel met mense hier.

Ek is dankbaar dat ek die geleentheid gegun is.

Hierdie toekenning bestaan reeds sedert 1967 – dit word vanjaar egter slegs die tweede keer aan 'n vrou gegee. Daarom deel ek dit vanaand met my ma wat haar hande en haar voete vir die Kerk deurgewerk het, maar wat nie die besondere geleenthede gehad het wat ek en die huidige geslag vroue het nie – en ek deel dit met die vele ander vroue soos sy, wat meer van die geloof en die teologie verstaan het as baie mans, maar wat in 'n tyd geleef het waar mans alleen besluit het wie geroep sou wees om die Woord van God te bedien en wie nie.

Steeds is daar dié wat besluit wat as *bekroonbare* diens in die Kerk tel en wat nie. Die onderskeid is nie tussen man en vrou nie, maar tussen dié wat mag wil hê, en dié wat werklik wil dien. Die finale besluite daarvoor word geneem deur dié wat die mag het. My dank vir die toekenning, veral aan die twee vroue wat bereid was om die toekenning aan te beveel.

Saam met my groot mentor, Johann Sebastian Bach, my lof:

Soli Deo Gloria

TOEKENNING AAN DR P VAN STADEN

Pieter van Staden is op 18 Februarie 1953 as oudste seun van ds Pieter Schalk van Staden van Groot Marico en Susanna Josina van Staden (née Ahlers) van Ermelo gebore. Hy begin sy skoolloopbaan in Groblersdal en sluit dit in 1970 aan die Hoërskool Nelspruit af.

In 1977 tree hy met Selna van den Berg in die huwelik. Uit die huwelik word drie dogters gebore: Mir  lle (1979), Shalmi (1982) en Cara (1986).

Akademiese kwalifikasies en studierekord

1. Universiteit van Pretoria

- * Baccalareus Artium: Admissie (1974)
- * Baccalareus Divinitatis, Teologie (1978)
- * Baccalareus Artium Honores, Semitiese Tale (*cum laude*) (1979)
- * Doctor Divinitatis: Nuwe Testamentiese Wetenskap. *Compassion – the essence of Life. A social-scientific study of the religious symbolic universe reflected in the ideology/theology of Luke* (1991).

2. Randse Afrikaanse Universiteit (Universiteit van Johannesburg)

- * Baccalareus Artium Honores, Klassieke Tale (*cum laude*) (1996).

Akademiese loopbaan

- * Doseer Hebreeus aan die Universiteit van die Noorde 1982 tot 1984
- * Doseer Nuwe Testament aan die Universiteit van Pretoria 1991 tot 1992
- * Doseer Klassieke Kultuur en Grieks aan die Randse Afrikaanse Universiteit 1994 tot 1998
- * Doseer Nuwe Testament aan die Hervormde Teologiese Opleiding te Hammanskraal 1994 tot 1998.

Akademiese prestasies en bydraes

Dr Van Staden ontvang 'n internasionale borgskap om voltyds navorsing in mitologie, vergelykende godsdienste en godsdienswetenskap te doen. Die navorsing het uitgeloop op 'n publikasie met die titel *Towards a greater God: The evolution of religion*.

Naas hierdie boek, het daar nog twee publikasies uit sy pen verskyn, naamlik *Compassion – the essence of life*, 'n publikasie van sy proefskrif in die Hervormde Teologiese Studies (Supplementum 4, 1992), en 'n digbundel in 2006, *Rasterwerk*, uitgegee deur Scribamus in die Paarl.

Hy het ook 15 wetenskaplike artikels in geakkrediteerde wetenskaplike tydskrifte gepubliseer. Interessante titels wat uitstaan, is *Jesus and Asklepios*, in *Ekklesiastikos Pharos* 80/1 en 2, 'n artikel wat gelei het tot die internasionale toekenning, en *Beating the ape: The synergy of religion and science*, ook in *Ekklesiastikos Pharos* 84/1, en Bakens, drumpels en webbe: (Hervormde) Teologie as kreatiewe onderneming/*Beacons, thresholds and webs: Theology as creative undertaking*, in *HTS Teologiese Studies/Theological Studies* 69(1). Daar was ook minstens 35 populêr-wetenskaplike artikels oor verskillende onderwerpe in kerklike publikasies.

Besondere diens aan die NHKA en kerklike opleiding en –vorming

Sy loopbaan as predikant begin in 1978 toe hy op 26 November 1978 in Voortrekkerhoogte georden word. Tydens sy diensplig dien hy as deeltydse predikant in Gemeente Weskus. In 1980 word hy as voltydse predikant in Gemeente Roedtan bevestig. In 1985 skuif hy na Volksrust en in 1986 na

Melville, steeds as voltydse predikant. Hy bedien Melville totdat hy in 1999 van die standplaas losgemaak word om met voltydse studie en navorsing te begin. Van 2005 af is hy beroepafwagtend, totdat hy in 2010 as deeltydse predikant in die kombinasie Stellenbosch/Worcester bevestig word. Dr Van Staden emeriteer in 2018, maar gaan steeds voort met sy bediening in die kombinasie Stellenbosch/Worcester, waar hy spesifiek in Worcester werk.

Sy kerkwerk is egter nie tot gemeentelike werk beperk nie. Op ringsvlak aanvaar dr Van Staden verantwoordelikheid vir verskeie aspekte van kerkwerk: Hy het in die Ringsraad vir Sensus en Statistiek, Ringsendingraad en die Ringskomitee Predikante gedien. In die ring van Johannesburg het hy in die Ringskommissie as addisionele lid, visevoorsitter en voorsitter gedien. In die ring van Wes-Kaapland het hy verskeie termyne as voorsitter van die ring gedien, en ook as voorsitter van die Ringskomitee Predikante.

Op sinodale vlak het hy in die Raad vir Maatskaplike Sake sowel as die Raad vir Apostolaat gedien. Dr Van Staden was ook betrokke by die nuwe Afrikaanse vertaling van Die Bybel: 'n Direkte Vertaling, en het in verskeie ander komitees in die Kerk gedien. Hy was subredakteur van die teologiese rubriek in *Die Hervormer*, die Kerk se amptelike verteenwoordiger by die Bybelgenootskap in die Wes-Kaap, en medewerker by die Bybelgenootskap se uitgawe van die Verwysingsbybel, waar hy verantwoordelik was vir die boek Efesiërs. Voorts was hy ook deel van die advieskomitee vir die herskryf van die Kerkorde.

Dr Van Staden was meer as net 'n baie goeie dominee in die Kerk. Hy ontvang vandag se toekenning veral ook weens sy bydrae tot die vorming van die teologiese denke in ons Kerk. Hy het by meer as een geleentheid toe daar in die Kerk met moeilike sake geworstel is, 'n groot bydrae gelewer om koers aan te dui.

Dr Piet van Staden se lewe in die Kerk kan soos volg opgesom word: Die grootste bydraes wat hy gelewer het, was die mate waarin hy waarde kon toevoeg tot mense se lewens, en daarmee saam sy deurdagte bydraes op kritieke momente in die Kerk se geskiedenis, in belang van die Kerk.

Met hierdie oorkonde gee die NHKA erkenning aan dr Pieter van Staden vir sy toegewyde en voortreflike bydrae aan die Kerk op akademiese en kerklike terrein.

REPLIEK: DR P VAN STADEN

Om in die Kerk te werk, beteken om deel te wees van 'n geloofs familie in enger en breër sin. Die ander lede van daardie familie is belangriker as wat ons besef. Hulle is ons gespreksgenote, soms ons opponente, maar altyd ons medegelowiges. Hulle verdien ons respek. Die Romeinse geskiedskrywer Tacitus vertel dat keiser Tiberius by geleentheid oor die kruiperigheid en napratery van die senatore in die Romeinse senaat gesê het: Hoe gereed is hierdie mense om slawe te wees (*o homines ad servitutum paratos!*). Hy sou dit nie maklik kon sê van lidmate en predikante van die Hervormde Kerk nie. Ons kulturele en kerklike identiteit adem 'n gees van vurige onafhanklikheid. Dit kom uit ons geskiedenis, en is ook waarneembaar in die intellektuele en teologiese aktiviteit in die Kerk. Ons teologie sou ek tipeer as verkennend van aard. Dit vorm 'n trajek wat reik tot anderkant die huidige verstaanshorison in ons soeke na die waarheid van God. Dit beteken per definisie dat alles wat ons dink en sê en doen 'n voorlopige karakter het. Ons raffineer die verlede vir die hede op weg

na die toekoms. Die proses gaan mank aan foute, en juis daarom moet dit eerlik, nederig en onderhewig aan regstelling bly. Dit was 'n voorreg om in 'n ruimte te kon werk waar hierdie ingesteldheid oor die algemeen gehandhaaf word.

Ek ontvang hierdie toekenning in nederige dankbaarheid. Die heel eerste teologiese navorsing wat ek onderneem het, het gehandel oor die loongedagte in die leer van Jesus. Die slotsom was dat Jesus sê: God self is die gelowige se loon, en dit is suiwer genadeloon. 'n Sleutelteks ten opsigte hiervan is Jesus se uitspraak oor die loon van 'n dienskneg wat net by Lukas (17: 7 tot 10) voorkom: *As julle alles gedoen het wat aan julle opgedra is, sê dan: Ons is slawe wat niks verdien nie. Ons het gedoen wat ons plig was om te doen.* So ervaar ek dit ook. Ek betuig hiermee my dank aan die Here vir insigte wat 'n nuttige bydrae kon lewer; aan die Kerk, waar ek die ruimte kon vind om my lewenstaak te verrig; aan gespreksgenote vir hul vormende invloed; aan my ouers, vrou en kinders en vriende vir hul aansporing, liefde en geduld. Dank aan gewaardeerde kollegas vir die nominasie en aan die Kuratorium vir die toekenning. Ek dra dit op aan al die toegewyde lidmate en predikante van die Kerk.

TOEKENNING AAN PROF IWC VAN WYK

Prof Natie van Wyk het vir 'n baie lang tydperk in die Hervormde Kerk 'n besondere bydrae gemaak ter bevordering van Bybels-Reformatoriese teologie. Sy werk in Sistematiese Teologie, Kerkgeskiedenis en Sendingwetenskap getuig van 'n vaste oortuiging om kritiese teologie te beoefen wat gerig is op kontekstuele probleme. Hy het in talle rade en komitees van die NHKA gedien. Dit was veral met sy betrokkenheid by die Raad vir Apostolaat en die Raad vir Kerkregtelike Advies dat hy 'n enorme bydrae gelewer het, onder andere met die opstel van die Kerkorde van 1997 (NHKA 1997). Dáár het hy konsekwent daarvoor gestry dat die rasseklousule (Artikel III) uit die Kerkorde verwyder word. As ekumeniese teoloog het prof Van Wyk 'n reusebydrae gemaak tot die uitbou van die Kerk se betrekkinge oor kerklike grense heen.

Akademiese kwalifikasies en studierekord

1. Randse Afrikaanse Universiteit (Universiteit van Johannesburg)

- * Baccalareus Artium: Admissie (1977).

2. Universiteit van Pretoria

- * Baccalareus Artium Honores, Wysbegeerte (1979).
- * Baccalareus Divinitatis, Teologie (1981) .
- * Doktorale eksamens (1981).
- * Studie aan die Universiteit van Bonn, die Universiteit van Tübingen en die Kerklike Universiteit van Wuppertal (1981 tot 1984).
- * Doctor Divinitatis: Dogmatiek. *Das Theodizeeproblem als Orientierungspunkt der kirchenpolitischen und theologische Streitfragen: Eine Auseinandersetzung mit Jürgen Moltmann* (1987).

Akademiese prestasies en bydraes

Publikasies

- * Prof Van Wyk het meer as 50 artikels in geakkrediteerde akademiese tydskrifte gepubliseer in die tydperk 1988 tot 2018.

- * Hy het bykans 40 artikels in populêr-wetenskaplike tydskrifte gepubliseer.
- * Hy is steeds besig met navorsing, en 'n boek met die titel *Martin Luther: 'n Inleiding tot sy lewe, denke en geskrifte* sal aan die einde van 2019 deur AOSIS gepubliseer word.

Vakverenigings

- * Luther-Gesellschaft (Wittenberg).
- * Karl Barth Studienverein (Bonn).
- * Calvyn Navorsingsvereniging.
- * Southern African Missiological Society.

Internasionale en plaaslike arbeid as dosent en akademikus

- * Redakteur van twee populêr-wetenskaplike teologiese tydskrifte: *Theology and the Church in South Africa (ThaciSA)* en die *Tydskrif vir Hervormde Teologie (THT)*.
- * Afdelingsredakteur van die *HTS Teologiese Studies* se Reformasie 500-herdenkingsuitgawe (2017).
- * Bied lesings aan by die Hervormde Teologiese Kollege (HTK) en die Departement Dogmatiek en Christelike Etiek (Universiteit van Pretoria), 1989 tot 2016.
- * 1993 tot 2000, dosent in Dogmatiek en Christelike Etiek aan die Hervormde Teologiese Opleiding (HTO).
- * 1996 tot 2004, akademiese hoof van die HTO.
- * 2005 tot 2011, gasdosent in Mediese Etiek aan die Fakulteit Geneeskunde, Universiteit van Pretoria.
- * 2005 tot 2015, direkteur van die Afrika Instituut vir Missiologie (AIM).
- * Gasdosent by onderskeidelik die Universiteit Karlskrona en die Universiteit Lund (Swede), Trinity Theological Seminary (Ghana), die Lutherische Kirchenmission en die Hermannsbürger Missiongesellschaft (Duitsland), en by die Hendrik Kraemer Instituut (Nederland).

Besondere diens aan die NHKA en kerklike opleiding en -vorming

Prof Van Wyk is sedert 1980 predikant van die Kerk en dien van 1996 tot 2004 as hoof van die Hervormde Teologiese Opleiding (HTO) by Hammanskraal, en van 2005 tot 2015 as direkteur van die Afrika Instituut vir Missiologie (AIM).

Sedert 2016 werk hy as Koördineerder van Ekumeniese Sake, met die fokus op Reformasie 500. Hy het met die herdenking van die Kerkhervorming deur die Afrikaanse susterkerke 'n besondere bydrae gelewer deur middel van navorsing, die beskikbaarmaking van materiaal en die inrigting van die gesamentlike feesdiens op 29 Oktober 2017 in Pretoria.

Deur die oprigting van twee tydskrifte het hy talle jonger akademici gehelp, aangemoedig en geïnspireer om te publiseer, veral op die terrein van

Reformatoriese teologie. Die jaarlikse konferensies wat hy onder die vaandel van die Hervormde Teologiese Kollege aangebied het, het jong akademici die geleentheid gebied om lesings oor Ebeling, Moltmann, Pannenberg en vele ander aktuele temas aan te bied.

Hy het wesenlik tot die Kerk se Bybels-Reformatoriese teologie bygedra met 'n reuse-aantal publikasies (nagenoeg 450) wat verspreid te vind is in kerklike tydskrifte, memoranda en adviese aan verskeie kerklike vergaderings, rade en komitees. Prof Van Wyk het in talle rade en komitees van die Kerk gedien, onder meer die Raad vir Ekumene, Raad vir Kerkregtelike Advies, Raad vir Apostolaat, Raad vir Maatskaplike Sake, die Tussenkerklike Raad, die Raad vir Godsdienstbesware teen Diensplig, die Raad vir SENTIK, die Komitee vir die Herskrywing van die Kerkwet, die Komitee vir die Skryf van 'n Nuwe Kerkorde, die Komitee vir die Hersien van die Psalmboek en ook die Gesangeboek, die Komitee vir Etiese Sake, die Komitee vir Studie oor Skuldbelydenis, die Komitee vir die Argief en die Biblioteek, die Komitee vir die Besinning oor Homoseksualiteit, en die Komitee vir die Herbesinning oor die Amp, die Komitee: Ekklesiologie en Kerkorde, die Komitee: Studie oor Kerkverlating, die Kernkomitee Kerk en Teologie, die Kalenderkomitee, die Bemiddelingskomitee en ook die Komitee: Gesprek Teologie en Filosofie.

Prof Natie van Wyk se teologiese arbeid is 'n voorbeeld van die uitnemendheid en die kwaliteit wat nog altyd vir die Hervormde Kerk ononderhandelbaar was. Die impak van sy dienswerk aan die Hervormde Kerk sal nog vir lank oor grense heen sigbaar wees.

REPLIEK: PROF IWC VAN WYK

Hiermee my hartlike dank aan die Kuratorium, met instemming van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, vir hierdie gewaardeerde eerbewys.

Ek bedank dr Tanya van Wyk en prof Wim Dreyer wat my vir hierdie toekenning benoem het.

My dank betrek almal wat 'n opbouende en ondersteunende rol in my loopbaan gespeel het. Ek sonder graag my vrou, Neltjie, uit wat haar eie akademiese loopbaan ondergeskik gestel het aan my kerklike en akademiese verpligtinge.

'n Mens is dankbaar dat enkele mense uit 'n kleinerige Kerkie geoordeel het dat my bydrae tot die teologie betekenisvol is. Hierdie oordeel moet egter in perspektief geplaas word. Binne die wyer ekumene sal daar nie noodwendig dieselfde positiewe oordeel gevel word nie. Gemeet aan ander teoloë, is my bydrae maar gering. Hierdie erepenning dien egter as motivering om met volharding verder navorsing te doen en te publiseer. Die dag met my begrafnis moet daar darem gesê kan word: *Hy het sy plig gedoen*. Gelukkig sal die maatstaf by die laaste oordeel oor my lewe en werk nie die sukses en mislukking van my arbeid wees nie, maar die genade en barmhartigheid van die Here, Jesus Christus.

In die lig van die barmhartigheid wat oor my uitgestort sal word, sal ek volhard om in prediking en publikasies die skatte van die evangelie met u te deel. Martin Luther het in 'n laaste nota vóór sy dood gesê dat ons *maar net bedelaars is*. In gebed vra ons die Here om ons navorsend tot die regte insigte van die evangelie te bring. Die laaste fase van my lewe sal hopelik ook gewy kan word aan die

voortgaande ontdekking van die onuitputlike skat van die evangelie van Jesus Christus.

Deur met die evangelie besig te wees, impliseer *evangeliese teologie*. *Evangeliese teologie* ontsluit die verborge teenwoordigheid van die lewende Heer aan die kruis, die Nagmaaltafel en die lewe van die gemeenskap van die gelowiges. *Evangeliese teologie* wil die hoop wat daar in Jesus Christus te ontdek is, kontekstualiseer. Die huidige hoop-loosheid van die Afrikaanssprekende gemeenskap is 'n bron van groot kommer. Sonder die hoop wat die Vader van Christus bied, sal die Afrikaanse gemeenskap in verbittering verval, wat gaan uitloop op irrasionele aggressie.

Die hoop wat die evangelie bied, word in die Bybel en goeie Reformatoriese tekste ontdek. Ek hoop om verdere bydraes te lewer in onder andere die ontsluiting van tekste uit die beginjare van die Reformasie. Die tekste in die Nederduitse [*Niederdeutsch*] dialek, van mense soos Johannes Bugenhagen, asook vroeë Protestantse gesangeboeke, kategismusse en kerkordes wat in hierdie dialek gepubliseer is, is nog nie vir die Afrikaanssprekende ontgin nie. Die sprekers van Nederduits was mense wat onder lewensbedreigende omstandighede geleef en gewerk het. Nogtans het hulle, danksy die hoop wat in hulle geleef het, kultuurprestasies opgelewer waarvan die vrugte vandag nog in Europa gepluk word. Die vertaling en bekendstelling van die Reformatoriese teologie vanuit die Nederduitse dialek sal hopelik meehelp om ons noue kulturele bande met die oorspronge van die Reformasie te aktualiseer.

Mag die genade van Jesus Christus, die liefde van God en die gemeenskap van die Heilige Gees verder met hierdie Algemene Kerkvergadering wees!

1.4

EREPENNING VIR BESONDERE DIENSLEWERING

Die oorhandiging van die erepenning vir besondere dienslewering word behartig deur die voorsitter van die Kommissie van die AKV, dr AG Ungerer.

TOEKENNING AAN MNR PIET BEUKES

Die reglement vir die toekenning van die erepenning bepaal dat die ontvanger daarvan besondere diens aan die NHKA moes lewer, wat tot die groei en vooruitgang van die Kerk in die geheel gelei het. Die lojale en uitnemende diens wat mnr Piet Beukes oor 'n tydperk van 18 jaar aan die Kerk gelewer het, voldoen volledig aan hierdie vereiste.

Mnr Beukes is sedert 29 Januarie 2001 verbonde aan die Sinodale Dienssentrum, nadat mnr Kobus Viljoen, 'n voormalige administrateur van die Kerk, sy waarde raakgesien het en hy aangestel is as hoof: mannekrag en administrasie. Die posbenaming het oor die jare enkele kere verander, maar mnr Beukes was deurlopend verantwoordelik vir personeel- en administratiewe aangeleenthede.

Sy bydrae tot die welwese van die Hervormde Kerk het egter veel wyer gestrek as wat van die posbenaming afgelei kan word. Sy uitgebreide kennis van mediese en pensioenfondse, geboueadministrasie en korttermynversekering, asook sy praktiese, tegniese en rekenaarvaardighede en die vermoë om die kleinste detail te onthou, het sedert sy aanstelling opgeval. Op grond daarvan is hy by talle besluitnemingsprosesse in die Kerk betrek.

Mnr Beukes het onder meer gedien in die Raad van Finansies, Oudit- en Risikokomitee, Beleggingskomitee, Bestuurskomitee, direksies van die Diensorgane, Salariskomitee, Rasionalisasiekomitee en die Pensioenraad. Sy betrokkenheid hierby het 'n wesenlike bydrae gelewer tot die effektiewe funksionering van die Sinodale Dienssentrum en die Kerk in die algemeen.

Die bydraes waarvoor mnr Beukes in die besonder onthou sal word, sluit die volgende in:

- * Hy het 'n sleutelrol gespeel in die tydperk toe die Sinodale Dienssentrum gerekenariseer moes word. Vir homself was dit ook 'n nuwe veld, maar hy was bereid om te leer en het daarom spoedig 'n kenner op die gebied geword. Sy kundigheid het daartoe gelei dat hy ook vir gemeentes en predikante onmisbaar geword het, en hy het 'n leidende rol gespeel in die opgradering van gemeentelike stelsels.
- * Die vermoë om agendas op te stel en die besluite van vergaderings te dokumenteer, is van onskatbare waarde vir enige instelling. Mnr Beukes beskik oor 'n besondere taalvaardigheid en het uitstaande diens gelewer deur vir jare as sekretaris van verskeie vergaderings op te tree. Hy was onder meer sedert 2001 die sekretaris van die Raad van Finansies. Sy vermoë om die essensie van 'n saak saam te vat en op skrif te stel, dien vermeld te word as een van die terreine waarin hy die Kerk tot besondere diens was. Daarmee saam het hy 'n uitstaande geheue en kon hy telkens op kritieke oomblikke deurbrake lewer deur besluite en gesprekke van die verlede te herroep. Daar is al na hom verwys as *die korporatiewe geheue van die Kerk*.
- * As personeelbestuurder het die diens wat hy gelewer het 'n positiewe impak gemaak op talle werknemers van die Kerk. Hy was verantwoordelik vir die personeelbestuur van die Sinodale Dienssentrum in 'n tydperk waarin daar heelwat rasionalisasie plaasgevind het. Mnr Beukes het die rasionalisering van personeel deurgaans effektief en met deernis hanteer. Dit het 'n groot tol van hom geëis, maar hy het nooit laat blyk dat dit te veel was vir hom nie. Die personeel het steeds die hoogste agting vir hom en getuig daarvan dat hy nooit te besig was om te help nie. Hy het ook gemeentes op gereelde basis bygestaan met arbeids- en kontraktuele aangeleenthede.
- * Mnr Beukes het 'n besondere insig in pensioenaangeleenthede. Sy bydrae ten opsigte van die onlangse oorskakeling van die pensioenfondse van sowel die predikante as die personeel van vaste voordeelfondse na 'n enkele vaste bydraefonds, moet nie gering geskat word nie. Sy kennis van wetgewing in dié verband is uitgebreid en waardevol. Hy het ook oor die jare baie ure daaraan gewy om predikante met aftree- en finansiële beplanning by te staan. Hy ontsien steeds geen moeite nie om emeriti en weduwees van predikante te ondersteun. Sy kundigheid met belastingaangeleenthede en die gratis hulp wat hy in dié verband aan predikante verleen het, het ook menige predikant tot voordeel gestrek.

Bogenoemde is enkele voorbeelde van die besondere diens wat mnr Beukes gelewer het. Dit is nie moontlik om die waarde van die insette te bereken nie. Hyself was nooit op die voorgrond nie, maar die diens wat hy agter die skerm gelewer het, het 'n wesenlike bydrae gelewer tot die groei en vooruitgang van die NHKA.

Dit dien vermeld te word dat mnr Beukes nie 'n lidmaat van die Hervormde Kerk is nie, maar van die NG Kerk. Hy is die eerste nie-Hervormer wat die erepenning vir besondere dienslewering ontvang. Ook dit getuig van 'n merkwaardige lojaliteit teenoor en liefde vir die Kerk.

Met die toekenning van die Erepenning vir Besondere Dienslewering word aan mnr Piet Beukes erkenning gegee vir sy jarelange onselfsugtige diens aan die Kerk.

REPLIEK: MNR PIET BEUKES

Dit is voorwaar 'n eer wat die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, die Raad van Finansies en daardeur die Kerk, aan my en my gesin bewys het. Aan almal wat die afgelope 18 en 'n half jaar my pad gekruis het, baie dankie.

Hierdie toekenning word vandag aan my gemaak, maar glo my dat ek maar net 'n instrument in God se hand was. Sonder sy bystand en die ander mense wat my in die proses gehelp het, sou dit nie moontlik gewees het nie. Om in dieselfde asem genoem te word as ds Stoffel Badenhorst, ds Dries Beukes, adv Joël Fourie, dr Manie Dreyer, dr Wian Kloppers en mnr Kobus Viljoen, is voorwaar 'n baie, baie groot voorreg.

Ek deel dan ook graag die toekenning met die volgende persone:

- * My vrou, Menke, vir die laaste amper 45 jaar, en ons gesin. Soms was daar maar moeilike situasies, maar met sy hulp is ons daardeur.
- * Mnr Kobus Viljoen en Rona Barnard wat albei 'n besondere rol in die Kerk en in my lewe gespeel het: Baie dankie vir dit wat julle vir my beteken het en nog beteken.
- * Ds Stoffel Badenhorst, ds Dries Beukes en ds Colin Hertzog as voorsitters van die Raad van Finansies. Dit was werklik vormende jare. Baie dankie daarvoor.
- * Baie dankie ook aan die lede van die onderskeie Rade van Finansies met wie ek saamgewerk het.
- * Die lede van die onderskeie pensioenfondse met wie ek kon saamwerk en by wie ek ook kon leer.
- * Baie dankie aan al die personeel met wie ek die afgelope 18 en 'n half jaar saamgewerk het by die Sinodale Dienssentrum. Sonder julle sou hierdie toekenning nie moontlik gewees het nie. Ek wil regtig nie hier enige persoon of persone uitsonder nie, want dit sou onregverdig wees teenoor ander wat ek dalk al vergeet het.
- * Baie geluk ook aan dr Wian Kloppers wat die toekenning saam met my ontvang.
- * Ek het baie om voor dankie te sê en ek wil graag aan Hom al die eer bring vir die geleentheid wat Hy my gebied het om vir die laaste 18 jaar by die NHKA te kon werk.

Dankie weer eens vir die toekenning.

TOEKENNING AAN DR WC KLOPPERS

Dr Wian Kloppers word vroeg reeds by die Kerk se publikasies betrek en gee nuwe sigbaarheid aan onder andere die destydse *Studente-Hervormer*, *Vroue-Hervormer*, *Die Hervormer* en later ook *Konteks*. Hy is van die eerstes om te wys op die belang van 'n kerklike korporatiewe identiteit vir die NHKA en hy skep so 'n identiteit vir die NHSV in die 1990's. Hy ontwerp vervolgens ses NHSV-kongresboeke, asook dagboeke en ander korporatiewe materiaal vir die NHSV. Onder sy hand kry die *Almanak en Bybelse Dagboek* en ook AKV- en ADV-materiaal nuwe lewe. Hy beklemtoon die estetiese dimensie van geloof en kerkwees en neem inisiatief in die positiewe uitbou van die beeld van die NHKA, onder andere in die inisiëring en implementering van die voetewasmetafoor as diensbaarheidlogo van die NHKA.

Dr Kloppers stel hom ten doel om *holistiese en inklusiewe geloofskommunikasie* op elke vlak in die Kerk te bevorder. Naas sy proefskrif op dié terrein en 'n studiestuk aan die AKV as begronding, bevorder hy geloofskommunikasie as konkrete uitdrukking van die Kerk se identiteit deur vakartikels, sy redaksionele kolom oor 15 jaar asook ander bydraes. Hy lééf dit ook in sy kommunikasie en omgang met mense.

Die impak van sy vele inisiatiewe in *Konteks*, ook met bylae waardeur onder meer die werk van die Algemene Kerkvergadering vir die hele Kerk ontsluit én gedokumenteerd word, is van onskatbare waarde. Die *Gedenkalbum 1987 tot 2017* wat hoofsaaklik deur middel van bylae oor vier jaar in *Konteks* tot stand gekom het, gee 'n unieke eietydse beeld van die NHKA se geskiedenis. Sonder dr Wian se inisiatief en volharding sou hierdie nalatenskap nie moontlik gewees het nie.

Die oorsig oor die 15 jaar van sy redakteurskap in die slotuitgawe van *Konteks*, Maart 2019, bied insig in die vernuwende rigting wat hy ingeslaan het en die inklusiwiteit wat hy nagestreef het, ook ten opsigte van die breë spektrum van deelnemers wat hy geleentheid gegee het. Die bydrae van *Konteks* tot die vorming van die identiteit van die NHKA en om die vele fasette van kerkwees uit te dra, kan moeilik oorskat word. Die groot aantal briewe en skrywes in die laaste uitgawe toon die waardering vir sy redakteurskap en vir die rol wat hy in *Konteks* en in die Kerk as geheel gespeel het.

Die NHSV se leuse *Wees 'n seën* het in dr Wian se persoonlike optrede, asook sy vele bydraes vir die NHSV en die NHKA as geheel, gestalte gekry. Met hierdie erepenning bring ons aan hom dank en erkenning daarvoor.

REPLIEK: DR WC KLOPPERS

Die evangelis Markus vertel van 'n **naamlose** vrou wat naderkom en Jesus met duur olie salf. Omstanders reageer verontwaardig, maar Jesus tree tussenbeide en verdedig haar met hierdie woorde: *...sy het vooruit al my liggaam gesalf as voorbereiding vir my begrafnis*. Haar daad word as deel van die evangelie verewig: *Oral waar die evangelie in die hele wêreld verkondig word, sal daar ook vertel word wat sy gedoen het, as 'n herinnering aan haar*.

Wat was so uniek aan haar optrede? Eenvoudig dít: Sy het Jesus se woorde geglo: As Hy gaan sterf en opstaan uit die dood (soos Hy gesê het), sou daar nie tyd wees om sy liggaam te salf nie. Vir haar was sy Woord réeds die Opstanding: Sy het dit onvoorwaardelik geglo. Die ander (drie vroue) is eers die

Sondagoggend na die graf om die dooie liggaam van Jesus te balsem. Daar het hulle ontdek dat Hy opgestaan het. Volgens Markus het hulle só geskrik dat hulle weggehardloop het en uit vrees dit nie aan die dissipels of enigiemand anders vertel het nie! Hierdie **drie vroue** word by die naam genoem: Maria Magdalena, Maria die ma van Jakobus, en Salome – hulle was bekendes onder Christus se volgelinge.

In 'n parallelle vertelling kom dit na vore hoe Petrus, Jakobus en Johannes, die **drie binnekring-dissipels**, Jesus in die steek laat. 'n **Naamlose** offisier sien egter hóé Jesus sy laaste asem uitblaas, en getuig: *Hierdie man was werklik die Seun van God*. Markus beskou dit as 'n volle geloofsbelydenis – net soos die salwing deur die naamlose vrou.

Markus se punt: Die bekende gelowiges en volgelinge faal dramaties, terwyl die **naamlose mense, die buitelanders**, die geloof in Christus verkondig!

So is dit steeds deur die eeue. Daarom is ek nog altyd skepties oor *toekennings* aan mense met name, terwyl almal wat bewustelik **naamloos dien**, daardeur geminag word. Om hierdie rede het ek oorweeg om nie die toekenning te ontvang nie. Dit sou egter beteken dat 'n mens dit eintlik net met méér skouspel doen. Daarom het ek besluit om dit wel in ontvangs te neem – maar dan **namens al die naamlose mense** wat op onnoembaar vele maniere die evangelie van die Opgestane Heer deur hul **leefwyse en diens** verkondig. Soos Markus treffend aantoon, is daar geen onderskeid tussen die geslagte nie. Dit is egter so dat my verbintenis met die vroue van die Kerk juis my eie dienswerk gestimuleer het.

Hierdie getuigenis word ook gelééf: Die Evangelie van Markus is die enigste waarvan die skrywer **onbekend** is – die naam is deur die tradisie aan hierdie eerste Evangelie gegee. Die een wat hierdie aangrypende getuigenis lewer, bly self ook **naamloos**.

Hierdie *erkenning van diens* (geen *erepenning* nie) word opgedra **aan almal wat naamloos dien en naamloos getuig** én wat geen eer of erkenning kry nie vir hul toewyding en opoffering in diens van die lewende Woord van die opgestane Christus.

1.5 BEDANKINGS

Dr AG Ungerer spreek die volgende bedankings uit:

- * Mnr Pieter van den Berg, koor en ander musikante wat die begeleiding behartig het.
- * Die personeel van die Sinodale Dienssentrum wat die logistiek van die vergadering hanteer het.
- * Oorhandiging van die erepenning:
 - ** Dr T van Wyk vir die bewoording en versorging van die oorkonde van prof EC Kloppers.
 - ** Ds C le Roux vir die bewoording en versorging van die oorkonde van dr P van Staden.
 - ** Dr T van Wyk vir die bewoording en versorging van die oorkonde van prof IWC van Wyk.

- ** Ds CEC Hertzog vir die bewoording en versorging van die oorkonde van mnr Piet Beukes.
- ** Me Mari-lize Beukes ds EM Jansen vir die bewoording en versorging van die oorkonde van dr WC Kloppers.
- ** Die personeel van SENTIK wat verantwoordelik was vir die afronding en finale versorging van die oorkondes.
- ** Mnr JJP Hattingh en mev MC van Niekerk wat verantwoordelik was vir die slaan van die penninge wat oorhandig is, vir uitnodigings wat uitgestuur is en vir hulle aandeel aan die versorging van die oorkondes.

- * Die persone wat erepenninge ontvang het, hulle gades, kinders, familie en vriende wat teenwoordig was vir dié besondere geleentheid. Ons is dankbaar dat ons hierdie mooi geleentheid saam met u kon beleef.

- * Ook 'n besondere woord van dank aan
 - ** prof Y Dreyer en ander persone wat die tolkwerk in Engels van vanaand se verrigtinge behartig het.
 - ** mnr Marius Hammond wat verantwoordelik was vir die etes wat vooraf bedien is.
 - ** die algemene sekretaris en sy personeel wat verantwoordelik was vir die reëlings van die aand.
 - ** lede van die uittredende Kommissie van die AKV wat die gaste ontvang het.
 - ** elkeen wat vanaand hier teenwoordig was om aan die geleentheid besondere luister te verleen.

---oOo---

A vertical silhouette on the left side of the page depicts a church service. It shows a congregation standing, a person at a podium, and a person kneeling in prayer.

NHKA

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

DEEL 2

Konstituering

22-26 September 2019

2. **OPENING: MAANDAG 23 SEPTEMBER 2019 OM 08:30**

2.1 **OPENING**

Ds CEC Hertzog, visevoorsitter van die uittredende Kommissie van die AKV, open die vergadering met Skriflesing uit

- * Efesiërs 1: 3 tot 8,
- * Efesiërs 1: 15 tot 17,
- * Efesiërs 1: 22 en 23,
- * Efesiërs 4: 1 tot 6,

samesang, en gaan voor in gebed.

VERWELKOMING

Die voorsitter van die uittredende Kommissie van die AKV, dr AG Ungerer, verwelkom

- * lede van die uittredende Kommissie van die AKV.
- * afgevaardigdes na die 72ste AKV.
- * dosente van die Fakulteit Teologie en Religie.
- * predikante in gemeentes, predikante in besondere diens, beroepafwagtende predikante en proponente.
- * emerituspredikante.
- * studente.
- * verteenwoordigers van ander kerke en instansies:
 - ** Dr Gustav Claassen (NGK)
 - ** Ds Cassie Aucamp (GKSA)
 - ** Ds Oscar Madlala (MRCC)
 - ** Ds Josef Motloba (MRCC)
 - ** Ds Ralph du Toit (Christelike Gereformeerde Kerk in Suid-Afrika)
 - ** Dr GC Lindeque (BSA).
- * die algemene sekretaris en personeel van die Sinodale Dienssentrum.
- * me Jana Marx van Netwerk 24.
- * verteenwoordiger van *SunVote*.
- * besoekende ampsdraers en lidmate.
- * ander besoekers teenwoordig.

2.2 **BESPREKING VAN DIE TEOLOGIESE INHOUD VAN DIE OPENINGSREDE (ORDINANSIE 4.4.4 (v))**

Die vergadering bespreek die teologiese inhoud van die openingsrede van dr AG

Ungerer onder leiding van die visevoorsitter van die uittredende Kommissie van die AKV, ds CEC Hertzog. Die volgende persone neem aan die bespreking deel:

- * Oudl Johan Bloem
- * Ds JZ Britz
- * Dr RA Denton
- * Ds WJ Jansen van Nieuwenhuizen
- * Ds AJ Pienaar
- * Ds RTI Pienaar
- * Ds GPJ Stoltz
- * Ds CP van der Walt
- * Dr DJC van Wyk (jr).

Dr AG Ungerer kry ten slotte geleentheid om repliek te lewer op die opmerkings wat gemaak is.

2.3 SAMESTELLING EN KONSTITUERING

2.3.1 GELOOFSBRIEWE

Afgevaardigdes besigtig 'n lys met die name van persone wat op Sondag 22 September 2019 geregistreer het wanneer die vergadersaal binnegegaan word op Maandag 23 September 2019. Gemeentes Makwassie en Tarlton se ongetekende geloofsbriewe word deur die vergadering aanvaar, sowel as Gemeente Breyten se geloofsbrief wat slegs deur die predikant onderteken is.

2.3.1.1 Verskonings

Die volgende verskonings vir afwesigheid van die duur van die vergadering is van predikante ontvang:

AFGEVAARDIGDE	GEMEENTE
Alberts NM ds	Beroepafwagtend
Benadé IL ds	Oudtshoorn
Bester PWAN ds	Glencoe
Boshoff FJ dr	Chrissiesmeer
Botes HJ dr	Buffelspoort
Botha R ds	Standerton
Botma AC dr	Bothaville
Brayshaw NCJ ds	Emeritaat
Breytenbach APB prof	Emeritaat
Dippenaar J ds	Beroepafwagtend
Dreyer TF ds	Emeritaat
Dreyer WA ds	Delareyville
Du Plessis DZ ds	Wonderboom-Suid
Du Toit DJ dr	Beroepafwagtend
Dupper BM ds	Emeritaat/Pongola
Duvenage PW ds	Barberton
Gericke JD prof	Emeritaat/Setlaars
Hill-Jowett AMT dr	Siekte-emeritaat
Jacobs PJ ds	Outeniqua
Janse van Rensburg A ds	Montana/Kapelaan
Janse van Rensburg AJH ds	Paarl
Jansen van Rensburg A ds	Leeudoringstad

Jordaan PJ prof	Wonderfontein
Katzke I ds	Bloemfontein
Kay JH ds	Emeritaat/Utrecht/Vryheid
Kloppers EC prof	Montana-Oos
Loader JA prof	Buiteland
Le Roux C ds	Stellenbosch/Worcester
Malan DJR ds	Johannesburg
Meiring A ds	Beroepafwagtend
Nel AM ds	Emeritaat
Nel J dr	Bloemfontein-Wes
Nortjé Ferdie ds	Siekte-emeritaat
Pienaar PJHS ds	Bosmansrust
Rocher G ds	Balfour/Nigel
Rust RJ ds	Vanderbijlpark-Oos
Schmidt D ds	Jeffreysbaai/Port Elizabeth
Swanepoel PC oudl	Nkana
Van der Merwe C ds	Beroepafwagtend
Van der Walt BJ ds	Namib-Suid
Van der Walt S ds	Beroepafwagtend
Van der Westhuizen MJ ds	Beroepafwagtend
Van Staden AV ds	Beroepafwagtend
Van Wyk GMJ dr	Kaapstad
Viljoen JJ ds	Emeritaat

Die volgende verskonings vir afwesigheid vir gedeeltes van die vergadering is van afgevaardigdes ontvang:

AFGEVAARDIGDE	GEMEENTE	DATUM EN TYD VAN AFWESIGHEID
Bezuidenhout HB oudl	Namibkus	26 September 2019 vanaf 14:30 tot afsluiting
Booyse AS oudl	Waterval Boven	26 September 2019 vanaf 14:00 tot afsluiting
Botha GS ds	Groot Marico	26 September 2019 vanaf 13:00 tot afsluiting
Buitendag P ds	Volksrust	24 September 2019
Calitz HW ds	Carletonville	24 September 2019 vanaf middag tot aand
Calitz HW oudl	Carletonville	24 September 2019 vanaf middag tot aand
De Beer J ds	Parys	24 September 2019 vanaf 10:00 tot 16:00
De Leeuw LJ ds	Breyten	26 September 2019 vanaf 12:00 tot afsluiting
Diedericks D oudl	Bronkhorstspuit	25 September 2019 vir 'n uur.
Dreyer J oudl	Coligny	24 September 2019 heel dag
Dreyer TF ds	Wapadrand	23 September 2019
Dreyer TFJ prof	Emeritaat/Montana	22 September tot 26 September 2019 vir aandsittings
Dreyer-Krüger AE dr	Rustenburg-Suid	23 en 24 September 2019
Dykema W ds	Bloemfontein	22 en 23 September 2019

Dykema W ds	Bloemfontein	26 September 2019 vir een tot twee ure
Enslin CB ds	Rustenburg-Kloof	24, 25 en 26 September 2019
Erasmus DE oudl	Klerksdorp Doringkruin	25 September tot 26 September 2019
Erasmus PMSJ oudl	Mosselbaai	26 September 2019 vanaf 11:30 tot afsluiting
Esterhuizen PS ds	Wonderboom	26 September 2019 vanaf 09:00 tot 13:00
Evert F ds	Declerqville	26 September 2019 vanaf 08:30 tot afsluiting
Greyling JJ	Tarlton	24 September 2019
Hattingh AJ ds	Krugersdorp-Noord	23 September 2019
Jacobs DG oudl	Lichtenburg-Oos	26 September 2019 vanaf 13:00 tot afsluiting
Jacobs PJ dr	Gabarone	26 September 2019 vanaf 14:00 tot afsluiting
Janse van Rensburg L ds	Namibkus	26 September 2019 vanaf 14:30 tot afsluiting
Janse van Rensburg PR ds	Ottosdal	25 en 26 September 2019
Joubert HS ds	Welgelegen-Pietersburg	26 September 2019 vanaf teetyd tot afsluiting
Kidson MS ds	Pretoria-Wes	23 September 2019 oggendsessie
Landsberg NHMJ oudl	Potchefstroom-Noord	24 September tot 26 September 2019
Lindeque GC dr	BSA	23 September 2019
Malan GJ dr	Mosselbaai	26 September 2019 vanaf 11:30 tot afsluiting
Manders JT ds	Witfontein	23 September 2019 oggendsessie
Marran EB dr	Losberg	23 September 2019
Marx J ds	Welgelegen-Pietersburg	26 September 2019 vanaf teetyd tot afsluiting
Meyer HP ds	Beroepafwagtend	23 tot 26 September 2019
Oberholzer A ds	Witbank-Noord	25 en 26 September 2019
Oosthuyzen NJ oudl	Breyten	26 September 2019 vanaf 12:00 tot afsluiting
Pieterse JM oudl	Krugersdorp-Wes	23 September 2019
Potgieter M ds	Newlands	25 September 2019 vanaf 17:00 tot afsluiting
Pretorius S oudl	Groot Marico	26 September 2019 vanaf 13:00 tot afsluiting
Prinsloo CB ds	Onverwacht	24 September 2019 vanaf 14:30 tot 15:30
Prinsloo CB ds	Onverwacht	26 September 2019 vanaf 13:00 tot afsluiting
Rademeyer G oudl	Wonderboom-Suid	25 September 2019 oggendsessie
Roets AH ds	Swartkop	26 September 2019 vanaf 12:45 tot afsluiting

Scholtz J oudl	Mafeking	24 September tot 26 September 2019
Steenekamp NJS ds	Middelburg	25 September 2019
Steenkamp JP oudl	Carolina	26 September 2019 vanaf 12:00 tot afsluiting
Steenkamp PL dr	Emeritaat	23 September 2019
Steenkamp PL dr	Emeritaat	24 September 2019 vanaf 15:45 tot afsluiting
Steyn JJ ds	Klerksdorp-Oos	26 September 2019 vanaf 13:00 tot afsluiting
Swanepoel AC ds	Derde Kruis	25 September 2019 vanaf 19:00 tot afsluiting
Taljaard DJD ds	Sionshoogte	26 September 2019 vanaf 13:30 tot afsluiting
Terblanche PW oudl	Kruin	25 en 26 September 2019
Van der Merwe G ds	Strand	26 September 2019 vanaf 15:23
Van der Westhuizen JPC ds	Randfontein-Midpark	24 September 2019 vanaf 10:00 tot afsluiting
Van Jaarsveld PA ds	Montana	24 September 2019
Van Niekerk CL ds	Otjiwarongo	26 September 2019 vanaf 13:00 tot afsluiting
Van Niekerk M ds	Otjiwarongo	26 September 2019 vanaf 13:00 tot afsluiting
Van Niekerk MP oudl	Verwoerdburg	23 September 2019 vanaf 17:00 tot 19:00
Van Staden JH ds	Bronkhorstspuit	25 September 2019
Van Tonder CAP ds	Warmbard	24 September 2019 vanaf 10:30 tot 12:30
Van der Walt CP ds	Oos-Londen	26 September 2019 vanaf 15:15 tot afsluiting
Van Wyk DJC dr	Ebenhaeser	26 September 2019 vanaf 13:00 tot afsluiting
Van Wyk DJC oudl	Ebenhaeser	26 September 2019 vanaf 13:00 tot afsluiting
Van Wyk GF ds	Montana-Oos	26 September 2019 vanaf 09:20 tot 11:00
Van Wyk T dr	Nederlandssprekende Gemeente	25 September 2019 na middagete tot afsluiting
Venter A oudl	Magaliesburg	26 September 2019 vanaf 14:00 tot afsluiting
Vermaak G oudl	Parys	24 September 2019 vanaf 10:00 tot 16:00
Yssel SS oudl	Declerqville	26 September 2019 vanaf 08:30 tot afsluiting

2.3.1.2 Konstituering

Die vergadering word wettig saamgestel uit die volgende stemgeregtigde afgevaardigdes:

GEMEENTE	PREDIKANT	OUDERLING
Alberton	Viljoen PB ds	Van Wyk JMF

Alberton-Wes	Harmse WH ds	Du Toit T
Barberton	Jones RJ dr	Van Zyl CJ
Belfast	Oosthuizen (Botha) M ds	
Bellville	Ferreira (Ras) IF ds	Dreyer WJ
Benoryn	Gasson MM ds	Janse van Vuuren C
Bergsig	Nortjé F ds	
Bethal	Du Plessis-Manders MM ds	Swanepoel ML
	Manders C ds	
Bethlehem	Horn FP ds	Kriel K
Bloemfontein	Dykema W ds	Venter AE
	Dreyer JJ ds	
Bloemfontein-Wes		Hamman SJ
Boksburg	Bester D ds	
Bothaville		Bezuidenhout AHC
Brakpan		Kruger L
Brakpan-Harmonie	Jansen van Rensburg JA ds	
Breyten	De Leeuw LJ ds	Oosthuizen NJ
Brits	Celliers HJ ds	Pieterse H
Bronkhorstspuit	Van Staden JH ds	Diedericks DL
Buffelspoort		Rousseau AR
Carletonville	Calitz HW ds	Calitz HW
Carolina		Steenkamp JP
Christiana	Le Roux PDM ds	
Coligny		Dreyer JH
Culembeeck	Conradie A ds	Swamers P
Declercqville	Evert F ds	Yssel SS
Delareyville		Naudé W
Delmas	Jansen van Rensburg MJ dr	Kruger WH
Derde Kruis	Swanepoel AC ds	
Dolfynkus (voorheen Durban)	Jacobs DS ds	Van Biljon AV
Donegal	Vosloo-Steyn EN ds	Grobbelaar CJ
Dora Theo Gemeente Kimberley	Steenkamp PJ ds	
Drie Riviere	Louw HF ds	Kloppers FJ
Drie Riviere-Oos	Van Schalkwyk JBMH ds	Du Preez JWH
Duncanville		Groenewald TJ
Durban-Suid	Jacobs DS ds	Van Aarde JW
Ebenhaeser	Van Wyk DJC dr	Van Wyk DJC (jr)
Eendracht	Pretorius M ds	Barnard J
Eikenhof	Strydom WA dr	Brown EW
Elandspoort	Van den Berg HP ds	Bloem M
El-Flora	Van Belkum M ds	Edwards T
Elsburg	Kramer JR ds	Viljoen FC
Erasmia	Delport M ds	Cousins A
Ermelo	Van Zyl PJ dr	
Ermelo-Suid	Bezuidenhout CJ ds	
Evander	Van der Linde LJ ds	
Gaborone	Jacobs PJ (jr) dr	
Gerdau	Harmzen P ds	

Germiston	Ayres J ds	Van Heerden C
Goudveld	Zastron SW ds	Janse van Rensburg J
Greylingstad	Naudé JS ds	
Grimbeekpark	Geel L ds	Van Wyk AJ
Groeneweide	Botha AS ds	Vos C
Groot Marico	Botha GS (jr) ds	Pretorius SJ
Hartbeesfontein	Harmzen P ds	
Hartebeeshoek	Jansen van Nieuwenhuizen WJ ds	Prinsloo PJ
Hartebeestpoort	Van der Merwe CM ds	Nolte AJ
	Sneygans FB ds	
Hazyview	Breytenbach WJM ds	
Heidelberg		Griffin PJA
Hendrina	Uys J ds	
Horison Roodepoort	Nel GCJ dr	Kloppers L
Jeffreysbaai		Kotzé PJJ ds
Joachim Prinsloo	Van Deventer JBJ ds	Botha P
Johannesburg Suid	Strydom WA dr	Van der Westhuizen G
Johannesburg Wes	Marnewick JC ds	
Kaapstad	Smith KF ds	Waugh E
Kampersrus	La Grange HF ds	
Kathu	Britz JZ ds	Bloem JD
Kempton	Fourie EG ds	Snyman JHH
Kempton Park-Oos		Hartman JA
Klerksdorp	Botha PJE ds	Van der Westhuizen J
Klerksdorp Doringkruin	Van Staden JM ds	Erasmus DE
Klerksdorp-Oos Môrester	Steyn JJ ds	Welgemoed EA
Klerksdorp-Suid		Joubert HJ
Klerksdorp-Wilkoppies	Müller MA ds	
Koedoesrand	Van Rensburg L ds	
Komatipoort	Engelbrecht BM ds	Engelbrecht J
Koster	Kloppers HN ds	Erasmus PC
Kriel		Griesel C
Kroonstad	Zastron SW ds	
Krugersdorp	Schimper QJ ds	
Krugersdorp-Noord	Hattingh AJ ds	Kriel H
Krugersdorp-Oos	Kramer HMJ ds	Rossouw GJ
Krugersdorp-Wes	Schimper QJ ds	
Kruin	Pienaar AJ ds	Terblanche PW
Kuruman	Britz JZ ds	
Laer Suidkus	Pieterse JJ ds	
Laeveld	Beukes SA ds	
Leeudoringstad		Louw PJ
Letsitele		Smith PJJ
Lichtenburg	Senekal GC ds	Le Roux AJP
Lichtenburg-Oos		Jacobs DG
Losberg	Marran EB Dr	Smith W
Louis Trichardt	Oosthuizen S ds	Joubert JJ
Lydenburg	Botha WA ds	De Visser JF
Mafeking	Botha A dr	Scholtz JMM
Magaliesburg	Greyling JJ (jr) ds	Venter A
Magaliesmoot	Barnard D ds	Fourie JH

Makarios	Steenkamp LJS prof	
	Coertzen HP ds	
Malelane		Bezuidenhout WJ
Marble Hall	Koekemoer JJC ds	
Messina	Oosthuizen S ds	Louw HJJ
Meyerspark	Geyser PA prof	Paynter FJ
Meyerton	Beukes ME ds	Lotz JW
Middelburg	Steenekamp NJS ds	Rowe J
	Le Roux E dr	
Middelburg-Noord	Hertzog CEC ds	Smit PF
Midstream	Geel L (jr) ds	
Molopo	Vosloo-Steyn EN ds	
	Le Roux PDM ds	
Montana	Dreyer TFJ prof	Van Heerden JG
	Van Staden JM dr	
	Van Jaarsveld PA ds	
	Pottas A ds	
Montana-Oos	Van Wyk GF ds	Van Hamersveld FP
Morgenzon	Beukes JA dr	
Mosselbaai	Malan GJ dr	Erasmus PMSJ
Naboomspruit	Claassen JJ ds	Van den Berg PH
Namibkus	Janse van Rensburg L	Bezuidenhout HB
Namib-Suid	Van der Walt M ds	
Nederlandssprekende Gemeente	Dreyer Y prof	Van der Kuil F
	Van Wyk T dr	
Nelspruit	Botes MCE ds	Smith LHJ
	Macdonald GDJ ds	
Newcastle		Willemse H
Newlands	Potgieter M ds	Adriaanzen MC
Noordelike Pretoria	Van Niekerk JR ds	De Vries G
Noordrand	Kloppers HN ds	
Noordwestelike Pretoria	Van der Merwe C ds	
	De Beer GS ds	
	Fourie (Smith) C ds	
Odendaalsrus	Du Plessis CH ds	
Ogies	Pienaar RTI ds	Duvenage AC
	Losper (Lombard) IM ds	
Olifantsfontein	Labuschagne FJ dr	
Onverwacht	Prinsloo CB ds	Reynecke IA
Oos-Londen	Van der Walt CP ds	
Oos-Moot	Thomas A ds	Kok RC
Orkney	Steyn JJ ds	Deetleffs N
Otjiwarongo	Van Niekerk CL ds	
Ottosdal	Janse van Rensburg PR ds	Le Roux WR
Outeniqua		Combrink H
Outjo	Van Niekerk CL ds	
Paarl		Marais CC
Parkrand	Van Baalen EJA ds	Boot A
Parys	De Beer J ds	Vermaak G
Phalaborwa	Van Zyl G ds	Erasmus H
Philadelphia	De Beer SM dr	Trollip M
	Van Wyk WC dr	Louw MS

	Slabbert MJ ds	
	Geyser-Fouché AB dr	
	Robbertze MD ds	
Pierneef	De Kock P ds	Viljoen JF
	Du Preez J ds	
Piet Potgieter	Steinmann A ds	
Piet Retief		Potgieter W
Pietermaritzburg	Van der Berg CJ ds	Groenewald AJ
Port Elizabeth		Botha F
Potchefstroom	Kok WJJ ds	Jansen van Rensburg SM
Potchefstroom Die Wilge		Prinsloo DG
Potchefstroom-Noord	Kok SA ds	Landsberg NHMJ
Potchefstroom-Studente	Denton RA dr	Van Staden N
Potchefstroom-Suid	Smit GJ ds	Willemse H
Potgietersrus	Nel HSK ds	Beukes ME
Pretoria	Pretorius C dr	Van Staden PC
Pretoria-Noord	Bester JP dr	
Pretoria-Oos	Dreyer WA prof	Kotzé SL
	Van der Merwe JF ds	
	Ungerer AG dr	
	Hopley R ds	
Pretoria-Wes	Kidson MS (van Zyl) ds	
Primrose-Oos	Van Schoor WAJ dr	
Randburg	Van Sittert JJ ds	Booyse G
Randfontein Midpark	Van der Westhuizen JPC	
Richardsbaai	Furstenberg P de K ds	Furstenberg HJ
Riebeeckstad		Ter Stege R
Rietspruit	Sheppard E ds	Dreyer JH
Rietvallei	Odendaal HJ ds	De Beer JM
	Herbst H ds	
Roedtan		Grobbelaar AM
Rooihuiskraal	Vogel IJ ds	Venter W
Ruskoppies	Van Deventer JBJ ds	
Rust der Winter	Van Wyk BJ dr	
Rustenburg Jac van Belkum	Kloppers A ds	
Rustenburg-Kloof	Enslin CB ds	
Rustenburg-Suid	Dreyer-Krüger AE dr	Terblanche DJ
	Dreyer TJF prof	
Rustenburg-Tuine	Potgieter A dr	Kleynhans JE
	Young JA ds	
Sabie	Breytenbach WJM ds	Steyn TF
Saffierkus	Viljoen CJ dr	Erasmus PJ
Sannieshof	Rossouw P ds	Ferrero GFA
Sasolburg	Redelinghuys FJ ds	Redelinghuys CE
Sasolburg-Suid	Prinsloo L ds	Prinsloo TJB
Schoemansdal	Venter WF ds	Möller CA
Secunda	Wolmarans PJ ds	Boshoff AC
	Meyer M ds	
Seestergemeente Brackenhurst	Dreyer PS ds	Van Rooyen CL
Selcourt	Lourens D ds	

Silverton	Labuschagne HJ ds	Knol E
Sionshoogte	Taljad DJD ds	
Sionspoort	Van Staden JH dr	Labuschagne RD dr
Sonlandpark	Beukes ME ds	Van der Westhuizen PJ
Springs-Oos	Roets PJ ds	Du Toit RF
Standerton	Botha R ds	
Stellenbosch	Van Staden P dr	Goosen AJ
Stilfontein-Wes	Oosthuizen SJ ds	Graaff HC
Strand	Van der Merwe G ds	Combrinck JJ
Suidoos-Witbank	Losper IM ds	Hartmann A
	Lombard IM ds	
Sundra	Snyman WE ds	Jansen van Nieuwenhuizen CPF
Swartkop	Beukes APJ ds	Esterhuizen D
	Delpport H dr	
	Roets AH ds	
Swellendam	Joubert TF ds	
Tarlton	Greyling JJ (jr) ds	Koegelenberg AJJ
Turffontein	Mc Donald JJ ds	Van Wyk JJ
Tzaneen	Van der Westhuizen RL ds	Pohl J
Upington	Britz JZ ds	
Utrecht		Van der Westhuizen C
Vaalharts	Le Roux PDM ds	Staats GL
Vaalpark		Hattingh AM
Vaalwater	Loedolff CAA ds	Brandon EJ
Van der Hoff	Du Preez JP ds	De Beer PA
Van Warmelo	Oosthuizen S ds	Van Heerden NHJF
Vanderbijlpark-Oos		Van Gijssel A
Vanderkloof		Labuschagne F
Ventersdorp	Jansen van Vuren MS ds	
Vereeniging	Serfontein DJB ds	Beeslaar SE
Verwoerdburg	Beyers J prof	Van Niekerk MP
	Van Eck E prof	
	Viljoen PF ds	
Viljoenskroon	Botha GS ds	Oosthuizen JT
Villieria		Harvie RFB
Vliegepoort	Van der Linde HT ds	Ayres MLD
Volksrust	Buitendag P ds	
Vredefort		Van Vuuren I
Vryburg	Holtzhausen JA ds	Claassens JL
Wapadrant	Oxton S ds	Pieterse AD
	Dreyer TF ds	
	Truter JW ds	
Warmbad	Van Tonder CAP ds	Vosloo CI
Waterberg	Sauer W de V ds	Opperman AF
	Van Wyk BJ dr	
Waterval Boven	Oosthuizen (Botha) M ds	Booyse AS
Welgelegen-Pietersburg	Joubert HS ds	Marais GF
	Marx J ds	
Weltevreden	Beukes CJ dr	Van Wyk G
Weskus	Le Roux M ds	Kleingeld M
Wesmoot	Botha RP ds	

Westonaria	Van der Westhuizen JPC	
Windhoek	Ras FH ds	
	Van Niekerk M ds	
Witbank-Noord	Oberholzer A ds	
Witbank-Suid	Jansen EM	
Witfontein	Bevolo-Manders JM ds	Badenhorst BJ
	Manders JT ds	
Witrivier	Breytenbach WJM ds	Smit N
Wolmaransstad	Viviers G ds	Treurnich GJC
Wonderboom	Esterhuizen PS ds	Mulder PFS
	Erasmus LK ds	
Wonderboompoort	Malan MD ds	De Klerk A
Wonderboom-Suid		Rademeyer G
Worcester	Van Staden P dr	Esterhuizen R
Zeerust	Oberholzer BC ds	Haugh T
Zoutpansberg	Van Wyk BJ dr	
Zuurfontein		Van Staden M
Zwartruggens		Uys N

Beroepafwagende predikante

Van Rooyen LS ds
 Viljoen A dr
 Willers SH ds

Studerende predikant

Engelbrecht JH ds

Emeritaat

Aucamp H ds
 Steenkamp CJH ds
 Steenkamp PL dr
 Truter JHL dr

Siekte-emeritaat

De Bruin CJ ds
 Venter MA ds

Ordekommissie

Moodie T oudl
 Groenewald MW oudl

Kommissie van die ADV

Pretorius AL diak
 Stoltz GPJ ds
 Van Zyl M diak

BSA

Lindeque GC dr

Waarnemers

Ferrero J oudl (Sannieshof)
 Van Schalkwyk Z sr (Pretoria-Tuine)
 Pelser WAJ ds (Roedtan)

Laat registrasies

AFGEVAARDIGDE	GEMEENTE
Bezuidenhout WJ oudl	Boksburg
De Jager K oudl	Parkrand
De Klerk JL oudl	Kruin
Fouché MJ ds	Riebeeckstad/Virginia
Geyer A ds	Kempton Park-Oos
Geyser FH oudl	Midstream
Harmzen PA ds	Buiteland/Swartkop
Janse van Rensburg JG ds	Zuurfontein
Pieterse JM oudl	Krugersdorp-Wes
Potgieter G oudl	Ruskoppies

2.3.2 VERKIESING VAN 'N VOORSITTER EN SKRIBA

In terme van Ordinansie 4.4.4 (vii)(a) kies die vergadering uit die aanwesige predikante 'n voorsitter en skriba.

Die volgende ordinansies word in ag geneem:

Ordinansie 4.4.4 (viii) wat soos volg lui:

Die Algemene Kerkvergadering sien toe dat van die ses predikantslede op die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering minstens twee gemeentepredikante is.

Ordinansie 4.4.4 (vii) wat soos volg lui:

Die Algemene Kerkvergadering kies tydens die vergadering, met inagneming van die beginsel dat geen ampsdraer vir langer as drie opeenvolgende termyne op die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verkies word nie, en nie meer as twee termyne dieselfde opdrag uitvoer nie.

Ordinansie 4.4.4 (x) wat soos volg lui:

Die nuutverkose Kommissie begin hulle werksaamhede na afhandeling van die agenda, voor die formele afsluiting van die vergadering.

2.3.3 VERKIESING VAN PREDIKANTSLEDE VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV

In terme van Ordinansie 4.4.4 (vii)(a) kies die vergadering uit die aanwesige predikante

- * 'n visevoorsitter en viseskriba
- * twee verdere lede
- * 'n sekonduslid vir elke predikantslid.

2.3.4 VERKIESING VAN DIE OUDERLINGSLEDE VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV

Volgens Ordinansie 4.4.4 (vii)(b) word uit die aanwesige ouderlinge

- * nege lede
- * nege sekundi wat om die beurt gebruik kan word, verkies.

Soos in die verlede, beveel die uittredende Kommissie van die AKV aan dat die ouderlingslede later in die vergadering, sodra hulle meer bekend geraak het, verkies word.

Oudle Albertus Breytenbach, Thomas Dreyer, Theuns Groenewald, Tom Moodie en Anton Valks is nie weer verkiesbaar nie.

2.4 **GOEDKEURING VAN DIE REGLEMENT VAN ORDE**

2.4.1 OPROEP

Die oproep van die 72ste sitting van die AKV is deur die Kommissie van die AKV hanteer volgens die Kerkorde (Ordinansies 4.4 en 4.6.2).

2.4.2 AGENDA

2.4.2.1 Die AKV

- * neem bindende besluite namens alle gemeentes, ampsdraers en lidmate.
- * neem besluite oor die leer en belydenis, liturgie en vasstelling, en uitvoering van die Kerkorde.
- * tree op as bykomende vergadering wanneer 'n beroep gedoen word teen 'n bevinding van die Kommissie van die AKV.

2.4.2.2 Die Kommissie van die AKV het met die oog op sinvolle besprekings, beskrywingspunte in die agenda opgeneem. Beskrywingspunte kan ondersteun word met memoranda, studiestukke, voorstelle en versoekskrifte, en word ingedien kragtens Ordinansie 4.4.4 (iii) deur

- (a) *die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering*
- (b) *ringsvergaderings*
- (c) *die Predikantevergadering*
- (d) *die Algemene Diakensvergadering*
- (e) *rade van die Kerk*
- (f) *dienaars van die Woord, kerkrade en kerkraadslede deur die ringsvergadering in wie se werkkring hulle val.*

2.4.2.3 Volgens Ordinansie 4.2.3 (xviii) reël die ringsvergadering watter afgevaardigde 'n beskrywingspunt wat opgeneem is in die agenda, tydens die vergadering sal toelig en motiveer. Indien daar geen aanduiding gegee word wie die toeligting sal doen nie, word die skriba van die betrokke vergadering, raad, kommissie of komitee opgeroep om dit te doen of reëlings in dié verband te tref. Indien 'n beskrywingspunt deur 'n raad, kommissie of komitee in die agenda opgeneem word, wys die betrokke raad, kommissie of komitee self 'n afgevaardigde aan wat die beskrywingspunt sal toelig en motiveer.

2.4.2.4 Die agenda wat vooraf beskikbaar gestel is, word as gelese beskou.

2.4.2.5 Bandopnames word ter wille van notuledoeleindes van die vergadering gemaak, waarna dit vernietig sal word.

2.4.3 KOMMISSIES WAT TYDENS DIE VERGADERING FUNKSIONEER

Die Kommissie van die AKV het voorlopig kommissies benoem om bepaalde take voor en tydens die vergadering te hanteer. Die vergadering sal versoek word om te besluit oor die benoemings.

2.4.3.1 **Kommissie vir geloofsbriewe: Drr FJ Labuschagne en WC van Wyk**

Die skribaat gaan die geloofsbriewe voor die aanvang van die AKV na en stel 'n presensielys saam. 'n Verslag oor geloofsbriewe wat nie in orde is nie, word aan die vergadering voorgehou. Die vergadering besluit daaroor.

2.4.3.2 **Ordekommissie**

- * Oudl SE Beeslaar
- * Oudl TF Dreyer
- * Oudl D Esterhuizen
- * Oudl MW Groenewald (sameroeper)
- * Oudl AJP le Roux
- * Oudl T Moodie
- * Oudl AD Pieterse
- * Oudl A Valks.

Die ouderlingslede van die uittredende Kommissie word benoem om as Ordekommissie op te tree. Nuutverkose ouderlingslede sal in die loop van die vergadering met dié taak behulpzaam wees.

Die Ordekommissie ontvang en oorweeg skriftelike, gemotiveerde verskonings vir tydelike afwesigheid uit die vergadering, en sien toe dat die sittingsure stiptelik gehandhaaf word.

Afgevaardigdes word dringend versoek om die vergadering stiptelik en getrou by te woon, en slegs in uiterste noodsituasies verskoning aan te teken.

Vorms waarop verskoning vir afwesigheid aangeteken word, is by die Ordekommissie beskikbaar.

2.4.3.3 **Formuleringskommissie**

- * Dr AE Dreyer-Krüger
- * Dr E le Roux
- * Dr GJ Malan (sameroeper)
- * Dr GCJ Nel
- * Dr A Potgieter
- * Dr A Viljoen.

Die Formuleringskommissie ontvang voorstelle en amendemente op beskrywingspunte wat in die agenda opgeneem is, en sien toe dat die bewoording van voorstelle wat tydens die vergadering gemaak mag word, korrek is en nie in stryd is met enige besluit van die AKV of die Kerkorde nie.

2.4.4 STEMPROSEDURE

Ds EG Fourie koördineer die stemproses saam met die konsultante wat deur die NHKA gekontrakteer is. 'n Elektroniese stemprosedure word gebruik, behalwe in gevalle waar dit nie moontlik is nie.

Slegs persone wat 'n volstreekte meerderheid (helfte plus een) ontvang het van die getal stemme wat uitgebring is, word deur die voorsitter verkose verklaar, tensy die vergadering anders besluit.

2.4.5 PROJEKSIESPAN

Die volgende projeksiespan word gebruik:

- * Ds JM Bevollo-Manders
- * Ds MM du Plessis-Manders
- * Ds EG Fourie
- * Ds JG Janse van Rensburg
- * Ds C Manders
- * Ds JT Manders (sameroeper)
- * Ds M Potgieter
- * Ds JM van Staden
- * Ds SH Willers.

2.4.6 NOTULEHOUE EN NOTULE

Die algemene sekretaris, dr FJ Labuschagne, die sekretaris: Kommissie van die AKV, dr WC van Wyk, die skriba en viseskriba.

Die notule word soos volg beskikbaar gestel tydens die oggend teepouse, en sal daagliks vir goedkeuring gestel word net na die middagete:

Datum	Notule
Dinsdag 24 September	Openingsgeleentheid van 22 September, oggend- en middagsitting van 23 September.
Woensdag 25 September	Aandsitting van 23 September, oggend- en middagsitting van 24 September.
Donderdag 26 September	Aandsitting van 24 September, oggend- en middagsitting van 25 September.

Die notule sal daagliks elektronies op die webblad van die 72ste AKV geplaas word en as gelese beskou word wanneer dit ter vergadering vir korrektheid voorgehou word. ***Alle lede van die vergadering is verantwoordelik vir die korrektheid van die notule.***

Slegs inhoudelike regstellings aan die notule sal ter vergadering gedoen word. Afgevaardigdes word versoek om ***spelfoute en redaksionele regstellings skriftelik by die notulehouers in te handig.***

Die notulehouers sorg vir die opneem van alle besluite en handelinge van die vergadering in die notule, en die notule word binne ses maande na afloop van

die sitting deur die Kommissie van die AKV gefinaliseer en elektronies versprei (Ordinansie 4.4.4 (xiv)).

Binne ses maande na die AKV, op koste van die gemeentes, word een Kerkorde aan elke kerkraad en predikant gestuur. Die besluitebundel word slegs elektronies versprei.

2.4.7 BESPREEKINGS EN SPREEKBEURTE

2.4.7.1 Spreekbeurte

'n Lid van die vergadering wat 'n spreekbeurt oor 'n bepaalde saak in die agenda verlang, rig die versoek vooraf mondeling, skriftelik of by wyse van 'n SMS aan die Formuleringskommissie. Die sprekerslys sal, wanneer die bepaalde saak aan die orde gestel word vir bespreking, op die elektroniese inligtingskerm verskyn, waarna die besprekingslys gesluit word. Die voorsitter ken die spreekbeurte toe in die volgorde van die sprekerslys. Die tydsduur van 'n spreekbeurt is beperk tot vyf minute, maar mag, met toestemming van die vergadering, gewysig word. Geen lid van die vergadering is geregtig op meer as een spreekbeurt oor 'n bepaalde saak nie, behalwe wanneer al die sprekers op die lys hulle beurt gehad het en daar nog tyd vir bespreking toegeken is. Die voorsitter beslis of die bespreking beëindig word en of daar 'n tweede spreekbeurt toegeken word.

2.4.7.2 Orde rondom besprekings

- (i) Die voorsitter het die taak om sprekers by die punt onder behandeling te bepaal, te sorg dat sprekers nie argumente wat reeds geopper is herhaal nie, en persone wat dreigemente uiter of die argument op 'n persoonlike vlak voer, tot orde te roep.

Wanneer 'n spreker afdwaal, of argumente herhaal, of dreigemente uiter, of *ad hominem* argumenteer, sal die voorsitter sy of haar aandag daarop vestig. As hy of sy na vermaning daarin bly volhard, sal die voorsitter hom of haar die woord ontnem.

- (ii) Enige lid van die vergadering kan op 'n punt van orde die aandag van die voorsitter daarop vestig dat die voorsitter of 'n spreker nie volgens die Reglement van Orde of algemene vergaderingsprosedures handel nie, waarna die voorsitter die saak verder reël.
- (iii) Die voorsteller van 'n beskrywingspunt of van 'n amendement op 'n beskrywingspunt het die reg om direk voordat daar tot die finale stemming oorgaan word, repliek te lewer.
- (iv) Tafelgesprekke rondom die tafels dien as inleiding tot besprekings.

2.4.7.3 Ter inligting

- (i) Beskrywingspunte: 'n Beskrywingspunt is 'n voorstel wat via die ringsvergadering of Kommissie van die AKV in die agenda opgeneem is vir besluitneming.
- (ii) Voorstelle: Geen nuwe sake kan tydens die vergadering voorgestel word nie. Slegs voorstelle wat verband hou met beskrywingspunte wat in die agenda opgeneem is, kan ter tafel geneem word.

- (iii) Amendement: 'n Amendement op 'n beskrywingspunt is 'n voorstel wat nie die wesenlike inhoud van die beskrywingspunt affekteer nie, maar die bedoeling het om die beskrywingspunt te wysig.

Tydens die bespreking van 'n beskrywingspunt op die agenda kan lede van die vergadering amendemente op beskrywingspunte by die Formuleringskommissie indien. Dit moet skriftelik geskied en moet deur die voorsteller en 'n sekondant onderteken wees.

Na ontvangs van 'n amendement word dit eerste gestel. Indien dit nie aanvaar word nie vervel dit, en die voorstel in die agenda geld en word voorgehou vir besluit. Indien die amendement aanvaar word, word dit die nuwe geamendeerde voorstel wat die voorstel in die agenda vervang.

2.4.8 MOSIES

- 2.4.8.1 Slegs ordemosies wat die orde en gang van die vergadering raak mag ingedien word. Ordemosies word volgens die diskresie van die voorsitter hanteer.

- 2.4.8.2 Mosies van meelewing en waardering mag gedurende die vergadering ingedien word.

2.4.9 BEHANDELING VAN VERSLAE

- 2.4.9.1 By die behandeling van verslae stel die voorsitter eers die verslag vir kennisname en daarna die beskrywingspunte wat daarop betrekking het vir besluit. Wanneer veranderinge in die verslag voorgestel word stel die voorsitter eers die aanbevelings en daarna die gewysigde verslag.

- 2.4.9.2 'n Verslag wat so afgehandel is kan nie weer behandel word nie. Wanneer 'n lid van die vergadering van mening is dat enige besluit hersien moet word, kan die lid tydens die sitting van die vergadering 'n skriftelike versoek om hersiening inhandig, medeonderteken deur 'n ander lid van die vergadering. Op ontvangs van so 'n versoek lê die voorsitter dit aan die vergadering voor. Die voorsteller ontvang die geleentheid om die versoek toe te lig, en een spreker wat beswaar wil maak, ontvang ook 'n spreekbeurt. Die tydsduur is in elke geval beperk tot vyf minute. Daarna stem die vergadering oor die versoek. Indien twee derdes van die vergadering hom ten gunste van die versoek verklaar, word die saak opnuut behandel. Hierdie reëling geld nie in die geval van 'n Buitengewone AKV nie.

2.4.10 AANTEKEN VAN TEENSTEM

'n Teenstem van enige lid van die vergadering teen 'n besluit word aangeteken by die skribaatslede so gou moontlik nadat die stemming oor die betrokke saak afgehandel is. 'n Teenstem word sonder bespreking in die notule opgeneem.

2.4.11 KLEREDRAG

Kleredrag moet nie afbreuk doen aan die waardigheid van die vergadering nie. By die amptelike opening Sondagaand dra alle dienaars van die Woord 'n toga. Neem asseblief kennis dat die afsluiting die vorm van 'n Nagmaal aanneem.

2.4.12 AGENDA VOLG AAN DIE HAND VAN DIE VISIE EN MISSIE VAN DIE NHKA

Die agenda is so ingerig dat dit fokus op die Kerk se roeping en werk soos dit verwoord is in die visie en missie van die Kerk, naamlik

Visie

Ons droom is dat alle mense in Jesus Christus sal glo as hoop vir die wêreld.

Missie

Om werklik Kerk van Christus te wees deur te fokus op

- * viering
- * gemeenskap
- * diens
- * getuienis.

Daarom wil die NHKA as gemeenskap van gelowiges ons geloof in Jesus Christus in woord en lied vier, mense dien en van die verlossing in Christus getuig.

Op hierdie weg sal ons deurgaans die volgende waardes handhaaf:

- * Nederigheid in ons lewe voor God.
- * Nugterheid in ons omgang met die Woord.
- * Menslikheid in ons verhoudings met mekaar en ander mense.

Dit wil ons nastreef deur

- * gehoorsame uitlewing van die Woord
- * deurleefde en eietydse prediking
- * entoesiastiese uitdra van die evangelie
- * visioenêre leierskap op alle terreine
- * liefdevolle ondersteuning van alle mense in nood
- * op die uniekheid van Christus en sy Kerk te fokus.

Die volgende wysigings word aanvaar:

2.4.4 STEMPROSEDURE

Die lede van die Kommissie van die AKV word elk met 'n volstrekke meerderheid verkies.

By die verkiesing van lede van die Kuratorium, Raad van Finansies, Raad vir Kerkregtelike Advies en die Tugkomitee dien die vergadering vooraf skriftelik nominasies in by die Formuleringskommissie waarna die lede met die meeste stemme verkies word.

2.4.6 NOTULEHOUERS EN NOTULE

Vergelyk Omsendskrywe 13 van 2019:

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het by sy vergadering gehou op 5 en 6 September 2019 besluit dat die nuwe Kerkorde na afloop van die 72ste AKV slegs op versoek en teen koste gedruk sal word. Die nuwe Kerkorde sal elektronies aan gemeentes gestuur word en op die Kerk se webblad geplaas word. Gemeentes, funksionarisse en predikante word versoek om die Kerkorde elektronies af te laai en te bêre.

Die besluit is geneem om kostebesparing in die hand te werk, en groener te leef en werk.

2.4.7 BESPREKINGS EN SPREEKBEURTE

2.4.7.1 Spreekbeurte

Die visevoorsitter en skriba staan die voorsitter by met die opstel van 'n sprekerslys.

2.5 SITTINGSURE

Die volgende sittingsure word aanvaar:

Oggendsitting	08:30 tot 13:00	-	met teepouse 10:30 tot 11:00
Middagsitting	14:30 tot 18:30	-	met teepouse 16:30 tot 17:00
Afsluiting	18:30 tot 19:00.		

Die oggendsitting op Maandag 23 September 2019 begin om 08:30 in die kerkgebou van Gemeente Wonderboom.

2.6 GROETEBODSKAPPE

NGK

Dr GF Claassen, die algemene sekretaris

Geagte broers en susters in Jesus Christus ons Here,

Namens die NGK groet ek u in die Naam van God die Vader, die Seun en die Heilige Gees.

Ek wil u bedank vir die uitnodiging om 'n groeteboodschap namens die NGK te bring en vir die gasvryheid en vriendelikheid waarmee ek altyd by julle ontvang word. Daar is deesdae soveel wedersydse kontak tussen die NGK en die NHKA dat ek sommige van u beter ken en meer gereeld as van my eie kollegas sien.

Skakeling in ekumeniese vergaderinge plaaslik soos die TKR, gesamentlike teologiese opleiding by UP, Reformasie 500, Kerkspieël, gesamentlike bedieninge in Zambië en Zimbabwe, samewerking op die terrein van Bybelvertaling, die skep en publisering van kerkliedere, bind ons op 'n wonderlike manier aan mekaar. Daarbenewens is die twee kerke ook deel van ander ekumeniese liggame soos byvoorbeeld die WCRC en sy streeksliggaam, die ACRC.

Die aanvaarding van die bilaterale ooreenkoms tussen die NHKA (2010) en die NGK (2011) het samewerking op gemeente- en sinodale vlak wonderlike momentum laat kry. Inspirerende verhale word vertel van samewerking veral op die platteland tussen ons gemeentes. Predikante word wedersyds beroep en daar is samewerking op die fokusareas van die jeug, bejaardes, manne- en vrouekampe, ensovoorts. Die twee kerke kan met reg diep dankbaar wees op die samewerkende eenheid wat ons alreeds beleef.

Tydens 'n byeenkoms op 19 Julie 2019 is 'n ontleding van die stand van sake in ons twee kerke deur prof Kobus Schoeman aan die hand van 2014 se Kerkspieël-navorsing gedoen. Uit dié navorsing blyk dit duidelik dat die profiel van ons lidmate in hooftrekke dieselfde lyk. Die gemiddelde ouderdom van albei kerke se lidmate is 53 jaar, en net meer as 20% van ons lidmate is dooplidmate. Met feitlik 30% van albei Kerke se lidmate bo die ouderdom van 60 jaar, is dit onafwendbaar dat die lidmaattalle van die twee kerke sal bly krimp. Die finansiële posisie van ons gemeentes is ook dieselfde. Missionaliteit is vir altwee kerke ewe belangrik.

Dit is duidelik dat die afgelope tyd se samewerking en nader na mekaar groei, dit noodsaak om weer na die bilaterale ooreenkoms tussen die twee kerke te kyk. Die behoefte is daar om dit verder te verfyn ten einde sáám meer effektief die koninkryk te kan dien wanneer die Here ons in hierdie tyd roep om deel te hê aan sy werk in ons wêreld.

Die NGK is pynlik bewus daarvan dat die NHKA steeds deur 'n moeilike tyd gaan. Die NHKA se dapper besluite van 2010 het gelei tot kerkskeuring en julle worstel nog steeds met die seer nalatenskap en ander uitdagings wat daarmee gepaardgaan.

Die NGK wil julle bemoedig en verseker van volgehoue voorbidding en ondersteuning. As 'n kerk wat self deur 'n baie moeilike tyd gaan het ons ongelooflike begrip en medelye met julle. Ons het egter saam met julle die verwagting dat die God wat verleenthede in geleenthede omskep, sy genade vir julle en ons nuut sal oopbreek.

In die NGK is ons diep bewus daarvan dat elke besluit wat 'n sinode neem gepaardgaan met 'n ernstige soeke na wat God se wil vir sy kerk is. Mag julle tydens die 72ste AKV wysheid en onderskeidingsvermoë geskenk word sodat die koninkryk deur hierdie vergadering en sy besluite kan kom.

Ek bid graag die vergadering die woorde van Filippense 1: 9 en 10 toe: *Mag God julle (en ons) die genade gee om so in begrip en fyn aanvoeling te groei dat ons die dinge sal kan onderskei waarop dit werklik aankom.*

WGGK

Dr GF Claassen lees die groeteboodschap van ds Chris Ferguson, die algemene sekretaris, voor

I give thanks to my God always for you because of the grace of God that has been given you in Christ Jesus, for in every way you have been enriched in God, in speech and knowledge of every kind – just as the testimony of Christ has been strengthened among you – so that you are not lacking in any spiritual gift as you wait for the revealing of our Lord Jesus Christ. He will also strengthen you to the end, so that you may be blameless on the day of our Lord Jesus Christ. God is

faithful; by God you were called into the fellowship of God's Son, Jesus Christ our Lord (1 Corinthians 1: 4 to 9).

Greetings in the name of Christ, our Risen Lord,

Blessings upon you! As a member of the WCRC, you are a part of 100 million individuals in 233 churches in 105 countries around the world – called to communion and committed to justices.

On behalf of the Communion, we offer you our greetings and prayers as you gather for the 72nd General Church Assembly of the NRCA taking place Sunday, 22 September to Thursday, 26 September 2019, in Pretoria. In the spirit of the Apostle Paul we know that the grace of the Lord is sufficient and the guiding of the Holy Spirit presents as your church gathers – even (and perhaps most especially) during deliberative sessions where challenging issues are addressed.

Remember that God *strengthens you to the end* in all that you do, such is the faithfulness of God, and that you have sisters and brothers throughout the Communion praying for you, your church and the word you do in bringing the Word in spirit and action to this world, so loved by God.

Blessings on your General Church Assembly!

GKSA

Ds C Aucamp, voorsitter van die deputate: ekumene

Geagte voorsitter, broeders en susters,

Toe u voorsitter gisteraand by die opening vir my sê ek kan my groeteboodschap maar later in die week ook bring, het ek onmiddellik besluit. .. as ek die Hervormers tot Woensdag/Donderdag loslaat sonder 'n Gereformeerde woord, sal die skade onomkeerbaar wees.

Daarom, dankie dat ek vandag, hier aan die begin van u 72ste AKV, die groete kan oorbring van die GKSA. Dis vir my 'n groot voorreg.

Eerstens, baie geluk, dr André, met u herverkiesing as voorsitter. Lyk my daar is darem die een verskil tussen die NHK se voorsitter en die Springbokafrigter ... soms oorleef hy sy eerste termyn! Geluk ook aan die ander lede van die Moderamen.

Ek het van gisteraand se opening gepraat. Ek wil u daarmee gelukwens. Dit was inderdaad aangrypend. Die Woordbediening, maar ook die liturgiese beleving ... aktueel, interaktief. En ek het opnuut besef hoe baie ons wat maar van dieselfde dam se ganse is, by mekaar kan leer.

So van die keurigheid en kwaliteit van die aand gepraat: Daar is inderdaad een ding wat ek van die Hervormers waardeur: U stel altyd 'n hoë premie op kwaliteit, op deeglikheid en keurigheid. Ek sê baie keer vir ons jonger dominees: Moenie dink omdat die kerk die Here aan sy kant het, ons kan maar afskeep in dit wat keurig en mooi en esteties is nie ... dan gaan die wêreld ons verby.

Nog 'n ding wat ek van die Hervormers beny ... ek weet dit stel hoë finansiële en logistieke eise aan u, is dat elke Hervormde gemeente hier teenwoordig is. Die AKV is nie 'n vergadering van die kerk-elite nie, maar van die kerkvolk ... en dit

dra ongetwyfeld daartoe by dat gemeentes en dominees eienaarskap neem van wat hier gebeur en besluit word.

Maar nou is dit ook so dat ons in ekumeniese gesprek met mekaar eerlik moet wees. Daar is een ding van die Hervormers wat ek NIE beny nie ... en dit is dat julle met die Doppers moet saamwerk ...

Voorsitter, hierdie samewerking het die afgelope jare 'n nuwe dimensie gekry. Ons het nie net saam gepraat nie, ons het saam gedoen. Saam getuïenis gelewer na buite.

Ons het die eenheid van die kerk van ons Here Jesus Christus op verskeie wyses ervaar ... REFO 500 was inderdaad 'n groot belewenis vir ons as kerke saam, ons, julle en die NGK. Die spanwerk, die kameraadskap, die saam beleef van twee wonderlike eredienste hier in Pretoria en verskeie op ander plekke in ons land, asook nog drie verhoogstukke wat ons saam ondersteun het. Kosbaar vir ons almal!

Nie net het ons in ons termyn REFO 500 gehad nie ... ons het ook Dordt 400 gehad. Nou moet ek vir u sê, toe ons dit begin reël het Wouter en Gustav vir my gesê: Cassie, ons is nou nie so erg oor Dordt soos die Doppers nie ... reël jy maar vir ons iets. En op 18 Julie vanjaar was ons oor die 60 mense wat die geleentheid bygewoon het rondom die erfenis van Dordrecht 1619 ... nogal in die historiese Paul Krugerkerk. Na die tyd het prof Wim Dreyer vir my gesê: Cassie, ek oorweeg om op die AKV voor te stel dat Dordt kanoniek verklaar word, maar ek is bevrees ek geen bietjie teenstand kry van 'n ouderling daar van Mosselbaai ...

Op 'n ernstige noot broers en susters, die geleentheid het drie blywende indrukke op my gelaat wat ek wil bevorder in die jaar of wat wat ek in ons ekumeniese span oor het ... en dis dalk my boodskap tot hierdie vergadering vir die pad vorentoe:

1. Die eerste is ... ons het so baie in gemeen. Kom ons vier dit. Ons deel so 'n ryke erfenis. Ons het saam so opgewonde gepraat oor die uitverkiesende liefde van ons Here. Kom ons fokus in die eerste plek in ons ekumeniese verhoudinge op die so baie wat ons met mekaar in gemeen het. Dan, vanuit hierdie eenheid, sal dit waarin ons verskil veel meer effektief aangespreek kan word.
2. Die tweede: Ons ekumeniese gesprekke is meesal maar iets wat plaasvind tussen so ses van ons en ses van julle om 'n tafel. So amper agter geslote deure. Kom ons brei hierdie gesprekke uit ... na ons dominees, ons lidmate. .. soos op daardie dag, dat dit ook uitkring tussen ons plaaslike gemeentes.
3. Die derde ... en dis dalk 'n belangrike pleidooi en oproep tot hierdie vergadering. Waaroor gaan ons kerklike gesprekke die laaste dekades? Wat eis ons energie en ons kragte op? Wat oorheers ons agendas? ... *Issues*, vraagstukke. By ons Gereformeerdes *wine, women and song*. By julle ander dinge.

Kom ons bring weer in ons kerklike lewe en ons kerklike gesprek die kosbaarhede van ons geloof op die voorgrond. En om te sê ons moet kontemporêr-aktueel wees. Jongmense stel belang in die vraagstukke van die

lewe vandag, hulle stel nie meer belang in die leer nie, broers en susters, dis 'n illusie! Praat met ons oumense en ons jongmense oor wat inderdaad vir hulle lewend, aktueel is: God se ewige genade, waardeur Hy in Christus aan gevalle sondaars 'n nuwe lewe gee ...

Voorsitter, broers en susters, my hartlike dank aan u vir die bande in Christus wat ons met u kon deel. Mag dit groei en toeneem in die tyd wat voorlê ... en mag die 72 AKV van die NHK 'n geseënde vergadering wees ... nie net van goeie besluite nie, maar ook van 'n heerlike en unieke beleving van die gemeenskap van gelowiges oor die lengte en breedte van ons land.

MRCC

Ds Oscar Madlala, voorsitter

The Chairperson of the NHKA General Church Assembly, dr André Ungerer, members of the Moderamen, the Administrator of MRCC, Rev Motloba, members of the Commission of the General Church Assembly, the organs of support, synodal bodies, ministers of the Word, the academics, stakeholders, friends, ladies and gentlemen,

Allow me to greet you all in the name of our Lord and Saviour, Jesus Christ. It gives us an honour as the Moderature of MRCC to be part of this grandest gathering, the historic 72nd GCA of the NHKA. This Synod comes at a moment when our country is covered with a cloud after the recent xenophobic attacks and various acts of gender based violence.

The Synod

A platform of this magnitude provides us with an opportunity not only to discuss the future of the church but also to debate robustly concerning the social ills in our country. The church should seek ways of restoring harmony and dignity in our communities. As a church, we are the voice behind the establishment of a crime free society and a country of law abiding citizens. Over and above that the Church has a prominent role of establishing sustainable and functional family units. In 2005 the Department of Correctional Services embarked on a research while generating a white paper on corrections. One of the findings was that when families are dysfunctional, they then provide fertile ground for acts of criminality for young people growing up in them. The paper further mentions that negative consequences are connected with dysfunctional families. The role of other social institutions, faith based organisations and individuals like teachers, religious leaders, sports role models and cultural leaders are required to supplement the role of parents in shaping the values and lifestyle choices of all children especially the youth.

Relationship between MRCC and NHKA

We also take this opportunity to look back at the journey we have travelled and appreciate the relationship we have heard with the NHKA throughout the years. There have been a lot of achievements like training of ministers, establishment of congregations and mission fields were established. Notwithstanding the struggles within the NHKA like decline in membership, differences in opinions and shortage in finances; however we believe that there is still a lot that can be shared between these two churches like sharing training models that will assist the church to expand. Skills transfer that enhance productivity and increase the

leadership capacity of ministers. These are some of the ideas we always talk about during our bilateral meetings. Again, isn't this a platform where this commitment can strengthen our relationship and the history we have shared for the past 96 years?

Our objectives for the three year term

- * A theologically, a financially independent and self reliant MRCC that achieves sustained quantitative and qualitative growth.
- * A church whose members and office bearers are proud to be her members and are committed to growing the church both spiritually and financially through the teaching of sound doctrine and by modelling good conduct.
- * A church that cares for its most vulnerable members and non members: The poor and the destitute, the sick, the children, people living with disabilities, people living with HIV/AIDS, the offenders (prisoners), the elderly and foreigners (refugees).
- * A church that participates in community matters like in education, social development (mobilisation) and youth development as well as moral regeneration.
- * A church that fosters meaningful ecumenical relationship with other reformed churches and churches of other traditions.

A word of appreciation: Disaster Fund

Let us further appreciate the support you gave to Rev Jan Mamabolo and his family when he befell a disaster. He has since sent a letter of appreciation and it's only noble that your spirit of generosity is acknowledged in this gathering.

Memorandum of Agreement with URCSA

This was signed on Wednesday, 14 august 2019 in Centurion. A historical moment for the two churches. The Memorandum of Agreement is not a merger but is the establishment of a working relationship between the two churches focusing on the following areas:

- * Theological training.
- * Co-utilisation of ministers and pulpit exchange.
- * Envisaging *United Reformed Church*.

Thought for the day

Before he died, Dr Miles Munroe once said, I quote: *The most component of leadership is not power, position, influence, fame, talent, gifting, dynamic oratory, persuasiveness, intellectual superiority, academic achievement or management skills. It is Character. Without the element of strong, noble, honourable character, leadership and all its potential achievements are in danger of cancellation. Every leader is only as safe and secure as his character.* In the world of contemporary crisis where corruption has become a norm, we still require leaders of noble character. May God provide you with them in this synod.

Conclusion

On behalf of the MRCC we wish you the most successful General Church Assembly. Thank you.

SUID-AFRIKAANSE GEMEENTE IN LONDEN

Ds PA Harmzen

Meneer die voorsitter, Kommissielede, kollegas en vriende in ons Here – Jesus Christus.

Graag dra ek 'n boodskap van groete aan u oor vanaf die Suid-Afrikaanse Gemeente in die Verenigde Koninkryk. Die SA Gemeente hoop dat die besprekings, verrigtinge en doel van hierdie vergadering geseënd en voorspoedig sal wees. Dit is ons gemeente se gebed dat hierdie vergadering en die kerk as die beeld, die voete, die hande, die woorde en die hart van Christus sal wees en leef, elke dag, meer en meer.

Ek is ook vanoggend hier om goeie nuus te bring ... daar is 'n geskenkie vir elkeen van u se kantore ... Kom ek verduidelik –

Wie van u het iemand geliefd in die buiteland? Meeste mense sê dit is 'n *wonderlike geleentheid* ... maar dit is 'n groot waagstuk – 'n sprong in die onbekende. Wat hulle ook al sê – dit is 'n skok op enigeen se sisteem om jou wortels op te tel en in 'n ander land te gaan woon, hetsy of dit tydelik of permanent is. Die missie, opwinding en stres gaan na so paar maande verby, en dan sink die realiteit in wat baie keer tot verlange en selfs depressie en verlorenheid lei. Dit geld vir volwassenes sowel as kinders.

Die goeie nuus wat ek aan u wil bring vanoggend is dit – daar is hoop! Die een ding wat 'n wending in 'n waagstuk bring, is 'n vangnet. Geen sprong in die vreemde wil mens waag sonder 'n vangnet nie. Die Suid-Afrikaanse Gemeente in die VK IS 'n vangnet. Ons is daar om julle geliefdes en gemeentelêde te ontvang, te help en by te staan wat 'n sprong in die onbekende gewaag het! Ons roeping is om 'n *Geestelike tuiste te wees vir wêreldreisigers* – want om geestelik te behoort en tuis te kom, vul elkeen van ons met 'n brandende opwinding om God se Liefde en Genade te gaan deel waar ons ook al reis of tuisgaan.

Gaan deel asseblief hierdie boodskap en nuus met elkeen wat dit moontlik benodig.

2.6.1 SKRIFTELIKE GROETEBODSKAPPE

DS EN MEV PJ UYS

In hierdie tydsgewrig waarin ons onself tans bevind, is dit van groot belang dat die Kerk van ons Here Jesus Christus 'n leidende- en rigtinggewende rol moet speel.

Ons wil u, as vergadering, verseker van ons voorbidding vir hierdie altyd belangrike vergadering. Mag u die leiding van die Heilige Gees voortdurend ervaar sodat u met die nodige wysheid en insig kan optree.

Alhoewel ons van mekaar kán en mág verskil, moet dit altyd in en met liefde geskied. Die woorde van I Johannes 4: 7 tot 12 lui:

Geliefdes, ons moet mekaar liefhê, want liefde kom van God, en elkeen wat liefhet, is 'n kind van God en ken God. Wie nie liefhet nie, het geen kennis van God nie, want God is liefde. Hiérin is God se liefde vir ons geopenbaar: sy enigste Seun het Hy na die wêreld toe gestuur sodat ons deur Hom die lewe kan hê. Werklike liefde is dít: nie die liefde wat ons vir God het nie, maar die liefde wat Hy aan ons bewys het deur sy Seun te stuur as versoening vir ons sondes. Geliefdes, as dit is hoe God sy liefde aan ons bewys het, behoort ons mekaar ook lief te hê. Niemand het God nog ooit gesien nie, maar as ons mekaar liefhet, bly God in ons en het sy liefde in ons sy doel volkome bereik.

Mag die genade van God ons Vader, Jesus Christus, ons Heer en die Heilige Gees met u almal wees tydens die verrigtinge.

GEMEENTE GRIMBEEKPARK

Met hierdie groeteboodschap aan die 2019 AKV van die NHKA dra Gemeente Grimbeekpark sy seënwense oor aan elke afgevaardigde by die vergadering. Ons bedede is dat God aan elkeen van u die wysheid, insig, vertrouwe en waagmoed sal skenk om in u bespreking, oordenking en besluitneming, God se leiding te soek, te aanvaar en daarvolgens te handel. Mag God u lei om u eie belange op die agtergrond te plaas, totaal buite rekening tydens u deelname aan die AKV. Mag God ook aan u die genade skenk om in sy diens besluite te neem in die belang van suiwer Woordverkondiging, in die belang van die NHKA en in die belang van huidige en toekomstige gemeentelêde.

GEMEENTE ZESFONTEIN

Aan die voorsitter van die AKV: Ons maak graag van hierdie geleentheid gebruik om ons goeie wense oor te dra en sterkte toe te wens met hierdie vergadering. Mag ons Heer en Meester u lei sodat die besluite wat geneem gaan word tot eer en verheerliking van sy koninkryk op aarde sal strek.

Groete in sy mooi Naam.

KOMMISSIE VAN DIE ADV

Ds GPJ Stoltz, sekretaris van die Kommissie van die ADV

Die huidige tydsgees van 'n post-kerklike Christendom vra dat ons opnuut sal besin oor die wese van kerkwees. Ons moet onself opreg afvra of ons uitvoering bring aan ons Christelike roeping om sout vir die aarde, lig vir die wêreld en gestuurdes na die wêreld te wees.

Die wêreld waarin ons uitgestuur word, is stukkend. Sprekend hiervan is die vlag van geweld teen vroue en kinders, die groei in misdadafsifers ten opsigte van moord en geweldsmisdad, die protesaksies van gemeenskappe wat gepaardgaan met xenofobiese geweld, die onderliggende krisisaftmetings van werkloosheid en armoede, natuurrampe soos brande en droogtes, en die algemene gevoel van wanhoop en uitsigloosheid. Maar tog is hierdie juis die wêreld waarvoor Christus ons geroep het en waarin Hy ons uitgestuur het.

Die afgelope aantal jare word daar baie in die Kerk gepraat oor die bekostigbaarheid en volhoubaarheid van kerkwees. In 'n poging om finansieel as Kerk en as gemeentes te oorleef, word fondsinsameling, afskaling en besparing die fokus. Daarom moet ons onself opreg afvra of ons midde-in hierdie krisis, nog gehoorsaam is aan ons roeping.

Ook moet elke gelowige hom/haarself afvra of jy nog gehoorsaam is aan jou persoonlike roeping. Net soos wat gemeentes hulle roepingsopdrag nie kan uitkontrakteer aan sinodale strukture nie, kan gelowiges hulle persoonlike roeping nie uitkontrakteer aan predikante en kerkraadslede nie. Ons is immers almal, gesamentlik en individueel, deur Christus geroep.

Wanneer Paulus in Galasiërs praat oor die uitlike vorme van godsdiens, sê hy in Galasiërs 5: 6 dat:

In Christus Jesus is dit nie van belang of jy besny is of nie. Al wat van belang is, is geloof wat deur die liefde tot daad oorgaan (1983 Afrikaanse Bybelvertaling).

Want in Christus Jesus is besnedenheid of onbesnedenheid van geen belang nie, maar wel geloof wat deur liefde in daad omgesit word (Proefvertaling van die Bybel Direkte Vertaling).

Mag die 72ste AKV gekenmerk word deur 'n hunkering om gehoorsaam te wees aan ons roeping, en 'n fokus op geloof wat deur liefde in daad omgesit word.

Die Kommissie van die 8ste ADV groet u!

RATA

Namens Rata Maatskaplike Dienste, diensorgaan van die NHKA, word u God se rykste seën toegebid met die 72ste AKV. Ons is deeglik bewus van die uitdagings wat die Kerk beleef en die moeilike besluite wat geneem moet word. Ons bede is dat die Hemelse Vader sy Gees sal stuur om die nodige leiding aan die vergadering te bied, sodat al die aangeleenthede met die nodige wysheid en omsigtigheid hanteer sal word.

Opregte dank aan die Kommissie van die AKV vir die goeie samewerking en ondersteuning wat deurlopend aan Rata Maatskaplike Dienste gebied word.

Mag u die Here se seën intens beleef tydens hierdie belangrike vergadering.

VAN DER HOFF TEOLOGIESE VERENIGING: ME MARINA KOK, PRAESES

Die Van der Hoff Teologiese Vereniging wil u hiermee sterkte toewens vir die 72ste AKV. Ons glo dat die vergadering staat sal maak op die leiding en onderskeiding van God se Woord en Gees sodat die besluite van die vergadering tot eer van die Drie-enige God sal wees.

Mag die NHKA se diens en getuienis ook deur middel van die AKV verder uitgebou word.

Ons bede is dat God se hand oor die vergadering se werksaamhede uitgestrek sal wees.

CHRISTELIKE GEREFORMEERDE KERK IN SUID-AFRIKA

Ds Ralph du Toit, moderator

Geagte Algemene Kerkvergadering van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika

Baie dankie vir die uitnodiging om te kan deel in die amptelike opening van die NHKA se 72ste AKV.

Die hedendaagse Suid-Afrikaanse gemeenskap roep na begrip vir die konteks waarin hy homself bevind. Die blye boodskap vervat in die radikale evangelie van Jesus Christus bly steeds die antwoord op hierdie desperate soeke na begrip. Hiertoe is die heilige algemene christelike kerk geroep. Die Christelike Gereformeerde Kerk in SA bid hierdie 72ste AKV van die NHKA die wysheid en leiding van die Heilige Gees toe om hierdie gemeenskaplike taak waartoe die Kerk in Suid-Afrika geroep is met waagmoed en oortuiging te vervul. Mag hierdie vergadering in dieselfde gesindheid plaasvind as daardie eerste kerkvergadering in Jerusalem wat uitgestuur het: *manne wat hulle lewe oorgegee het vir die Naam van ons Here Jesus Christus* en getuig het: *'die Heilige Gees en ons het besluit'* (Handelinge 15: 26 en 28).

Die besondere en ryke seën van die Vader, Seun en Heilige Gees word julle toegebid vir hierdie paar dae wat julle hier vergader.

GEKA

Ds Dawie Cloete, namens die dagbestuur

Genade vir julle en vrede van God ons Vader en Jesus Christus ons Here.

Dit is ons gebed dat hierdie dae van vergadering vir julle baie geseënd sal wees en gekenmerk sal word deur 'n soeke na God se wil. Mag Hy verheerlik word in al julle besluite. Ons bid julle die gebed van Paulus aan die gemeente in Filippi toe, naamlik dat julle liefde al hoe meer sal toeneem in begrip en fyn aanvoeling sodat julle die dinge sal kan onderskei waarop dit werklik aankom ... (Filippense 1: 9 en 10).

Graag vertel ons kortliks in die toelaatbare tyd vir julle iets oor die GEKA in Australië. Na die stigting van die eerste gemeente in 2004 het ons gegroei tot drie gemeentes: Perth, met di James Walters en Wayne Bekker as leraars; Bunbury (170 km Suid van Perth) met ds Gawie Cloete as leraar en Geraldton (400 km Noord van Perth) met ds Louw Malan as leraar. *Outreach Western Australia* met ds Gawie van der Merwe as leraar, bedien 'n verdere agt dorpe in Wes Australië.

Behalwe die normale praktyke soos prediking, Bybelonderrig in kleiner groepe, geloofsonderrig aan die kinders en die inskakeling van lidmate by bedieninge, maak pastorale begeleiding van immigrante 'n groot deel van ons bediening uit. Die trauma wat sommige immigrante deurgaans as hulle moet aanpas in 'n nuwe land, word nie altyd voorsien nie. Die GEKA sien hierdie as een van die groot funksies waarvoor die Here ons hier plaas het.

Ons bediening is in Afrikaans en Engels omdat dit die behoefte van die immigrante is. Geraldton se eredienste is net in Engels, terwyl die ander gemeentes in beide tale eredienste aanbied.

Die GEKA het op sy vergadering van Augustus 2018 weereens bevestig dat ons ook 'n missionêre kerk wil wees wat daarna soek om nuwe gelowiges tot die kerk toe te voeg. Laasgenoemde noop ons ook om wyer as net Afrikaanssprekendes te kyk.

Dit bly steeds vir ons belangrik om kontak met die susterskerke in Suid-Afrika en buurlande te behou. Eerstens omrede ons graag nuwe immigrante uit Suid-Afrika in ons gemeentes verwelkom, en die ekumeniese band wat ons het help hiermee, maar ook om op hoogte met die kerklike gesprekke van die dag in SA te bly. Ons glo dat ons steeds baie by mekaar kan leer.

Ons wil by hernuwing vra dat afgevaardigdes wat bewus is van lidmate uit hul gemeentes wat na Wes Australië verhuis, ons kerk as 'n moontlike geestelike tuiste aan diesulkes sal deurgee. Inligting oor die GEKA is verkrygbaar op ons webblad: www.reca.org.au.

Mag die Here van die kerk gee dat ons in die krag van Sy Gees sal voortgaan om 'n kerk getrou aan Sy Woord te wees. Ons vra dat u as kerk ook asseblief vir ons voorbidding sal doen.

2.7 MOSIES

'n Mosie van roubeklag met die afsterwe van dienaars van die Woord, ampsdraers en lidmate wat sedert die 71ste AKV oorlede is, word deur die voorsitter gestel.

Daar word kennis geneem van die afsterwe van die volgende predikante:

2016

- * Ds CL Badenhorst
- * Ds CF Potterill
- * Ds WP Prinsloo.

2017

- * Ds TF Dreyer (emeritus)
- * Ds DJAG du Toit
- * Ds WJ Herbst
- * Ds NJ Janse van Rensburg
- * Ds W Mans
- * Ds GJ van Jaarsveld
- * Ds GJ Wallis.

2018

- * Prof SJ Botha
- * Ds SS Kok
- * Ds WJ Roos
- * Ds DGS Steyn.

2019

- * Ds AM Swanepoel.

Daar word kennis geneem van die afsterwe van die volgende bekende figure in die Kerk:

2016

- * Adv Khomotjo Daniel Matjie, voormalige moderator van die MRCC.

2017

- * Mnr Gerhard Kruger, voormalige predikant van die NHKA.
- * Oudl Dave Lizamore, voormalige lid van die Kommissie van die AKV.
- * Dr Willem Smith, voormalige predikant van die NHKA.

2018

- * Prof Hansie Botha, professor in Afrikaans by Unisa en later hoof van die Departement Afrikaans. Hy het onder meer die taalkundige versorging van die Psalm-, Gesange- en Liedboek behartig, en die hersiene uitgawe van die Bybelkonkordansie in samewerking met prof Bart Oberholzer voltooi.
- * Mev Retha de Wet wat sedert September 1990 verantwoordelik was vir die illustrasies in *Konteks*.
- * Mev Annetjie du Toit, weduwee van wyle ds Dirk du Toit.
- * Mev Marthie Dreyer, weduwee van wyle ds David Dreyer.
- * Mnr Hennie Pretorius, voormalige predikant van die NHKA.
- * Mev Carma van Staden, weduwee van wyle ds Ben van Staden.
- * Mev Kitty Wallis, weduwee van wyle ds Jan Wallis.

2019

- * Mnr Leon de Munnik, administrateur van die Sinodale Dienssentrum van 1986 tot 1997.

Die volgende mosie, gestel deur dr RA Denton en gesekondeer deur ds WJJ Kok, word aanvaar:

Die NHKA bevestig ons afhanklikheid van God Drie-Enig om deur sy genade vreesloos, vreugdevol en onbelemmerd ons lewe in gehoorsaamheid en toewyding aan God Drie-Enig te leef.

Die Kerk betuig meelewing aan lidmate, ouderlinge, diakens en predikante wat verskeie uitdagings beleef in die huidige sosio-ekonomiese en politieke komplekse wêreld. Ons spreek waardering uit vir die ywer om voortdurend, as dienaars in die hand van God in Sy Koninkryk werksaam te wees.

2.7.1 PERSONALIA

Die volgende predikante het besondere prestasies behaal:

2016

- * Ds JM Motloba van die MRCC het sy Meestersgraad in Praktiese Teologie aan Unisa verwerf en in Maart 2017 gegradueer.

2017

- * Ds CB Prinsloo het 'n MTh-graad verwerf.
- * Proff AG van Aarde en E van Eck het in 2016 ATKV-SA Akademiepryse in die kategorie geesteswetenskappe ontvang vir artikels in die *HTS Teologiese Studies*: Prof Van Aarde vir sy artikel *Vredemakers as kinders van God (Matteus 5:9): 'n Pragmaties-linguïstiese lesing*, in 71 (1), 2015, en prof Van Eck vir *Die gelykenisse van Jesus: Allegorieë of simbole van sosiale transformasie?* in 71 (3), 2015.

2018

- * 'n Festschrift, gepubliseer deur die *HTS Teologiese Studies*, is in Januarie 2018 aan prof Y Dreyer oorhandig. Die wye nasionale en internasionale erkenning wat prof Dreyer op akademiese gebied geniet, blyk uit die 53 bydraes in die Festschrift, onder meer van Hervormers en van akademici uit Oostenryk, Australië, die VSA en Engeland.

2019

- * Dr JP Bester het die graad PhD in praktiese teologie verwerf.
- * Dr WA Dreyer is bevorder tot medeprofessor in die Departement Historiese en Sistematiese Teologie.
- * Prof JA Loader van die Fakulteit Teologie, Universiteit van Wenen, Oostenryk, het in 2019 'n ATKV-SA Akademieprys in die kategorie geesteswetenskappe ontvang vir sy artikel *Die gestaltes van Philipp Melanchthon se Spreukekommentaar* in die *HTS Teologiese Studies* in 2017.
- * Prof E van Eck is aangestel as adjunkdekaan van UP se Fakulteit Teologie en Religie. Die aanstelling is gedoen op die dag waarop hy ook as departementshoof van Nuwe Testament ingehuldig is.

Die volgende predikante het 25 jaar in die bediening gevier:

2017

- * Dr CJ Beukes
- * Ds JP Janse van Rensburg
- * Ds I Katzke
- * Ds SA Kok
- * Dr FJ Labuschagne
- * Ds W de V Sauer
- * Ds GC Senekal
- * Ds DJD Taljard
- * Ds HT van der Linde
- * Ds JBMH van Schalkwyk
- * Dr JH van Staden
- * Ds CJ van Wyk
- * Ds SS van Wyk.

2018

- * Ds H Herbst
- * Ds JG Janse van Rensburg
- * Dr MJ Jansen van Rensburg

- * Ds M le Roux
- * Dr GCJ Nel
- * Ds JJ Pieterse
- * Dr C Pretorius
- * Ds WE Snyman
- * Ds LS van Rooyen.

2019

- * Ds CEC Hertzog
- * Ds A Kloppers
- * Ds HN Kloppers
- * Ds DJR Malan
- * Ds JC Marnewick
- * Ds FH Ras
- * Ds LJ van der Linde
- * Dr DJC van Wyk.

Die volgende predikante het 50 jaar in die bediening gevier:

2017

- * Ds JJC du Plooy
- * Ds JHH Jacobs
- * Ds T Snyman.

2018

- * Prof PA Geyser
- * Ds PP Jooste.

2019

- * Prof APB Breytenbach
- * Dr JGM Dreyer
- * Ds GPJ Grobler
- * Dr JP Labuschagne
- * Ds WJ Steyn
- * Ds JH van Heerden
- * Dr PJ van Staden.

Die volgende predikant het 60 jaar in die bediening gevier:

2019

- * Ds GC van Staden.

Die volgende predikant het 70 jaar in die bediening gevier:

2017

- * Ds TF Dreyer.

Die volgende predikant het 75 jaar in die bediening gevier:

2018

- * Ds WJ Roos.

Die volgende predikante het geëmeriteer:

2016

- * Ds DW Beukes
- * Ds HA Retief.

2017

- * Ds M Bacon
- * Ds JP Jooste
- * Ds PJJ Kotze
- * Ds JB Schutte
- * Dr PL Steenkamp
- * Ds DJ Struwig
- * Dr JHL Truter.

2018

- * Prof J Buitendag
- * Ds TF Dreyer
- * Ds DZ du Plessis
- * Ds BM Dupper
- * Ds JP Janse van Rensburg
- * Ds Freddie Nortjé
- * Ds JD Putter
- * Ds ZC Robberts
- * Ds PS van Tonder
- * Dr P van Staden.

2019

- * Ds JH Kay
- * Dr WC Kloppers
- * Ds AC Kuyper
- * Ds PC Swanepoel
- * Ds JJ Viljoen
- * Dr JH Vorster.

Die volgende predikante het op siekte-emeritaat gegaan:

2016

- * Ds C Lemmens.

2017

- * Ds TL Botha.

2019

- * Dr EH Dannhauser
- * Ds BF Greyling
- * Ds Ferdie Nortjé
- * Ds PJ Uys.

Die volgende predikante is onthef of het bedank:

2016

- * Ds L Kern
- * Ds G Venter.

2017

- * Dr JH Breytenbach
- * Dr S Hoffman
- * Dr SP Pretorius
- * Ds D van der Merwe
- * Ds JW van der Merwe
- * Ds L van der Merwe
- * Ds WC van Wyk (jr)
- * Ds LJ Venter.

2018

- * Ds LJ Griessel
- * Ds MS Naudé
- * Ds OJ van Schalkwyk.

2019

- * Ds M Fourie
- * Ds S van der Merwe
- * Ds PH van Rooyen.

Die volgende predikante het toegetree tot die evangeliebediening:

2016

- * Ds MA Müller
- * Ds M Pretorius
- * Ds EN Vosloo.

2017

- * Ds AS Botha
- * Ds J de Beer
- * Prop EJM Sharp
- * Ds A Steinmann
- * Ds J Uys
- * Ds SW Zastron.

2018

- * Ds PR Janse van Rensburg
- * Ds A Pottas
- * Ds PA van Jaarsveld.
- * Ds L van Rensburg.

Die volgende predikante het siekte ervaar, operasies ondergaan of was in ongelukkig betrokke:

2016

- * Ds CJ Bezuidenhout is te voet raakgery.
- * Ds JD Putter het 'n knieervangingsoperasie ondergaan.
- * Ds PJ Uys is met 'n melanoom in die been gediagnoseer wat toe verwyder is.
- * Prof E van Eck het 'n knieervangingsoperasie ondergaan.

2017

- * Prof MJ du P Beukes het 'n spataaroperasie ondergaan.
- * Ds NCJ Brayshaw is gehospitaliseer met sellulitis in sy linkerbeen, en het verdere gesondheidsprobleme ontwikkel.
- * Ds JZ Britz is in die intensiewesorgeenheid opgeneem na 'n bloedklont deur die hart wat in sy long vasgesteek het.
- * Ds CB Enslin is behandel vir 'n niersteen.
- * Ds JPJ Fourie het 'n hartprosedure (stent) ondergaan.
- * Dr JP Labuschagne het 'n hartoperasie ondergaan.
- * Ds CAA Loedolff het 'n galblaasoperasie ondergaan.
- * Ds LJJ Nell het kankerbehandeling ondergaan.
- * Ds ER Pretorius het ingrypende chirurgie ondergaan.
- * Ds MJJ Redelinghuys was in 'n groot motorongeluk betrokke.
- * Ds AH Roets is gehospitaliseer na ernstige gesondheidsprobleme.
- * Dr PL Steenkamp was in 'n motorongeluk betrokke.
- * Ds GPJ Stoltz het 'n knieoperasie ondergaan.
- * Ds SJ Swanepoel is gehospitaliseer met 'n obstruksie in die dunderm en dikderm.

2018

- * Ds D Barnard was twee keer in die hospitaal om 'n vergroeiisel te laat verwyder.
- * Ds WJM Breytenbach het kankerbehandeling ondergaan.
- * Ds JZ Britz het 'n knieervangingsoperasie ondergaan.
- * Dr EH Dannhauser het 'n heupvervangingsoperasie ondergaan.
- * Ds DZ du Plessis het toetse ondergaan in die hospitaal.
- * Ds JJ du Toit is gehospitaliseer met sellulitis in albei bene.
- * Ds PS Esterhuizen het 'n knieervangingsoperasie ondergaan.
- * Ds HMJ Kramer het 'n nekoperasie ondergaan.
- * Ds MH Mc Donald is gehospitaliseer.
- * Ds Ferdie Nortjé het ernstige oogprobleme ondervind.
- * Ds M Pretorius is gehospitaliseer weens drukking op die brein.
- * Ds JH Prinsloo was ernstig siek na 'n beroerteaanval.
- * Ds ZC Robberts het 'n rugoperasie ondergaan.
- * Ds CJ Smit se gesondheid was onder druk.

- * Ds T Snyman het 'n rugoperasie ondergaan.
- * Ds WJ Steyn het 'n rugoperasie ondergaan.
- * Ds HP van den Berg het 'n prosedure ondergaan waartydens 'n stent in sy nierpyp geplaas is.
- * Ds JPC van der Westhuizen is gehospitaliseer nadat hy deur 'n spinnekop gebyt is.
- * Dr JM van Staden is gehospitaliseer om nierstene te laat verwyder.
- * Prof IWC van Wyk het 'n oogoperasie ondergaan en is met kanker in 'n vroeë fase gediagnoseer.
- * Ds MA Venter het 'n rugoperasie ondergaan.

2019

- * Dr EH Dannhauser het 'n tweede heupvervanging ondergaan.
- * Ds JJC du Plooy het intensiewe mediese behandeling ontvang.
- * Ds JJ du Toit se gesondheid het sodanig verswak dat hy bedlêend geraak het en volle versorging ontvang. Hy ly aan perifere neuropatie.
- * Ds BF Greyling is met kanker gediagnoseer en ontvang chemoterapie.
- * Ds JHH Jacobs het 'n prosedure ondergaan waartydens vog van sy brein gedreineer is.
- * Ds JG Janse van Rensburg het 'n hartprosedure ondergaan.
- * Ds AJ Hattingh is weens nierstene gehospitaliseer.
- * Ds WRT Hindley het gesondheidsprobleme ondervind.
- * Ds W de V Sauer het 'n oogoperasie ondergaan.
- * Ds GC Senekal het 'n pasaangeër ontvang.
- * Ds CJ Smit het 'n dubbele operasie ondergaan vir 'n breuk en die verwydering van kankergewasse.
- * Oudl Andries Steyn van Gemeente Bronkhorstspuit is ernstig siek.
- * Ds WJ Steyn is gehospitaliseer en behandel vir 'n ernstige infeksie.
- * Ds JF Wilson het 'n operasie ondergaan.

Die volgende bekende kerkfigure het geliefdes aan die dood afgestaan:

2016

- * Ds Josef Motloba, administrateur van die MRCC, se suster.

2017

- * Dr Gustav Claassen, algemene sekretaris van die NGK, se skoondogter.

2018

- * Dr Gustav Claassen, algemene sekretaris van die NGK, se ma.

2019

- * Mev Marietjie Diamond, weduwee van wyle ds WG Habig, se man, Andries Diamond.
- * Mev Ena Mans, weduwee van ds CJ Mans, se seun, Christof.

Die volgende predikante het geliefdes aan die dood afgestaan:

2016

- * Ds PS Esterhuizen se skoonma.

- * Dr C Pretorius se pa.
- * Ds JD Putter se broer.

2017

- * Ds WA Botha se skoonma.
- * Ds NCJ Brayshaw se swaer.
- * Dr EH Dannhauser se ma.
- * Dr PJ de Beer se broer.
- * Ds TF Dreyer (Durban) se ma.
- * Ds TF Dreyer (emeritus) se vrou.
- * Ds TF Dreyer is skoonma.
- * Ds JJ du Toit se suster.
- * Prof PA Geyser se broer.
- * Ds CEC Hertzog se skoonpa.
- * Ds JJC Koekemoer se suster en swaer.
- * Ds C le Roux se skoonma.
- * Ds CG Liebenberg se ma.
- * Dr GC Lindeque se ma.
- * Ds LH Miller se ma.
- * Di Ferdie en Freddie Nortjé se pa.
- * Ds Ferdie Nortjé se skoonpa.
- * Ds JH Prinsloo se suster.
- * Ds W de V Sauer se skoonpa.
- * Ds FB Sneygans se skoonma.
- * Ds T Snyman se vrou.
- * Dr JHL Truter se ma.
- * Ds CJ van der Berg se skoonma.
- * Dr WAJ van Schoor se dogter en skoonma.
- * Di PB en JJ Viljoen se ma.
- * Ds IJ Vogel se skoonpa.

2018

- * Dr JP Bester se ma.
- * Ds P de Kock se ma.
- * Prof TFJ Dreyer se vrou, di TF Dreyer en dr AE Dreyer-Krüger se ma.
- * Ds JJ du Toit se broer.
- * Ds L Janse van Rensburg se skoonpa.
- * Ds PP Jooste se vrou.
- * Ds en mev TF Joubert se seun.
- * Dr WC Kloppers se ma.
- * Ds JJC Koekemoer se oorlede suster en swaer se dogter.
- * Ds D Lourens se broer.
- * Ds A Meiring se pa.
- * Ds HJ Odendaal se vrou, Kotie, wyle prof Bart en mev Jienie Oberholzer se dogter.
- * Ds S Oosthuizen se ma.
- * Dr KD Papp se skoonpa.
- * Ds AJ Pienaar se pa en swaer.
- * Ds GSC Scheepers se skoonpa.
- * Ds DJB Serfontein se skoonma.
- * Ds DJ Struwig se vrou.
- * Ds AM Swanepoel se vrou, Lena.
- * Ds RL van der Westhuizen se vrou.

2019

- * Ds IL Benadé se skoonma.
- * Ds JG Janse van Rensburg se pa.
- * Ds JA Jansen van Rensburg se pa.
- * Dr WC Kloppers se broer.
- * Ds GC Senekal se ma.
- * Ds DJB Serfontein se skoonpa.
- * Ds DS Smit se dogter.
- * Ds AS van den Berg se seun.
- * Prof E van Eck se ma.
- * Ds JBJ van Deventer se pa.
- * Dr WAJ van Schoor se pa.

Die volgende heuglike gebeurtenisse word vermeld:

2016

- * Ds M Pretorius het in die huwelik getree.

2017

- * Ds en mev APJ Beukes het 'n kleindogter ryker geword.
- * Dr en mev HJ Botes het 'n drieling-kleinkinders ryker geword. Een van die kinders het egter nie oorleef nie.
- * Ds en mev TF Dreyer (Wapadrant) het 'n babadogter ryker geword.
- * Dr en mnr AE Dreyer-Krüger het 'n babaseun ryker geword.
- * Ds en mev PS Esterhuizen het 'n kleinseun ryker geword.
- * Ds CEC Hertzog het aan die Comrades deelgeneem. Sy 20-jarige seun het vir die eerste keer saam met hom deelgeneem.
- * Ds EM Steenekamp het met Wilhelm Jansen in die huwelik getree.
- * Ds en mev C le Roux het 'n kleinseun ryker geword.
- * Ds J Joubert het met Johan Marx in die huwelik getree.
- * Dr GCJ Nel het met Pelica in die huwelik getree.
- * Ds WM Knoetze het met Derrick Shaw in die huwelik getree.
- * Di CL en M van Niekerk het 'n babaseun ryker geword.
- * Dr en mev AG Ungerer het 'n kleinseun ryker geword.
- * Ds en mnr M van Belkum het 'n babaseun ryker geword.
- * Ds en mev HP van den Berg het 'n kleinkind ryker geword.
- * Dr en mev JM van Staden het 'n babadogter ryker geword.
- * Ds en mev SH Willers het 'n babadogter ryker geword.

2018

- * Mev Marie Bloem, weduwee van wyle ds Gerrie Bloem, se dogter, Janet Potgieter, is aangewys as landswenner in die welsynsektor vir die Demokratiese Republiek van die Kongo vir haar humanitêre werk in die oorloggeteisterde Oos-Kongo onder die Latlong NGO-organisasie. Sy is die visepresident van die organisasie. Janet is ook die streekwenner van Sentraal-Afrika in die welsynsektor en kwalifiseer as finalis vir die Afrika-toekenningsgeleentheid op 26 November in Johannesburg, waar sy meeding teen al die streekwenner van regoor Afrika.
- * Ds en mev JJ Dreyer het 'n kleinkind ryker geword.
- * Ds en mev PS Dreyer het 'n tweede kind ryker geword.
- * Ds TF Dreyer het 'n tweede kleindogter ryker geword.

- * Ds IF Ras het met Michael Ferreira in die huwelik getree.
- * Ds EG Fourie het verloof geraak aan Karin Lindeque Bezuidenhout.
- * Ds en mev JPJ Fourie het 'n kleinseun ryker geword.
- * Ds en mev JLJ Smit het 'n kleinseun ryker geword.
- * Ds en mev WJJ Kok se dogter, Marina, het die Kanseliersmedalje ontvang vir die beste student in teologie (BTh) aan die Universiteit van Pretoria.
- * Ds en mev HJ Labuschagne het 'n babadogter ryker geword.
- * Ds en mev C le Roux het 'n tweede kleinkind ryker geword.
- * Ds en mnr A Meiring het 'n eerste kind ryker geword.
- * Ds L Oberholzer het met Edu Lemmer in die huwelik getree.
- * Ds en mev FB Sneygans het 'n kleinseun ryker geword.
- * Ds en mev HP van den Berg het 'n tweede kleinseun ryker geword.
- * Ds A van der Merwe het met Francois Pottas in die huwelik getree, en het die visekanseliersmedalje saam met haar BTh-graad ontvang.
- * Di CL en M van Niekerk het 'n babadogter ryker geword.
- * Prof E van Eck en ds M Potgieter het in die huwelik getree.
- * Ds en mev G van Zyl het 'n tweede seun ryker geword.
- * Ds en mev G Viviers het 'n kind ryker geword.

2019

- * Ds M Botha het met Pierre Oosthuizen in die huwelik getree.
- * Ds en mev WA Dreyer het 'n eerste kind ryker geword.
- * Ds en mev PS Esterhuizen het 'n tweede kleinkind ryker geword.
- * Ds en mnr C Fourie het 'n eerste kind ryker geword.
- * Ds en mev WJJ Kok se dogter, Marina, het haar honneursgraad in Hebreeus ontvang.
- * Ds MA Müller het met Andrea van Antwerpen in die huwelik getree.
- * Ds JJ Pieterse het met Dálene in die huwelik getree.
- * Ds en mev FB Sneygans het 'n kleinkind ryker geword.
- * Dr en mev AG Ungerer het 'n tweede kleinkind ryker geword.
- * Ds G van der Merwe het met Lisca in die huwelik getree.
- * Ds en mnr M van Belkum het 'n kind ryker geword.
- * Dr DJC van Wyk (jr) het met Michelle Janse van Rensburg in die huwelik getree.
- * Dr WC van Wyk het 'n derde kleinkind ryker geword.

Die volgende predikante het leed ervaar:

2016

- * Ds CB Enslin se vrou het 'n pasaangeër ontvang.
- * Ds JR Kramer se vrou het 'n heupvervanging ondergaan.
- * Ds BC Oberholzer se broer en skoonsuster was in 'n ernstige motorongeluk betrokke. Gawie Oberholzer was met beenbreuke in die hospitaal opgeneem, en sy vrou is oorlede.
- * Adv Linda Pienaar, weduwee van wyle ds LAD Pienaar, het verskeie operasies ondergaan.

2017

- * Ds APJ Beukes se skoonsuster is in haar plaashuis aangeval en beroof. Sy is nie beseer nie.
- * Ds en mev NCJ Brayshaw se seun het 'n naelbreukoperasie ondergaan, waarna komplikasies tot drie verdere operasies gelei het.

- * Ds P de K Furstenberg se pa is gehospitaliseer.

2018

- * Prof en mev JH Barkhuizen se seun was ernstig siek. Hy het 'n sist op die nier gehad. Die een nier is vier jaar gelede vernietig deur 'n bloedklont wat deur die nier is.
- * Prof JH Koekemoer se vrou, Issie, is gehospitaliseer na 'n ernstige siekbed.
- * Mev Mieke Papp, weduwee van wyle ds Kálmán Papp en moeder van dr KD Papp, is in die afdeling vir verswaktes opgeneem. Sy is gehospitaliseer vir behandeling na aanleiding van 'n armfraktuur en ander beserings wat sy tydens 'n val opgedoen het.
- * Mev Linda Pienaar, weduwee van wyle ds Louis Pienaar, het uit haar rolstoel geval en haar femur net bokant die knie gebreek.
- * Ds JH Prinsloo se vrou, Bets, is gehospitaliseer.
- * Ds en mev PR Prinsloo se skoondogter het aggressiewe kanker.
- * Mev Hermien Redelinghuys, weduwee van wyle ds Thys Redelinghuys, se ma is oorlede.
- * Ds CJ Smit se vrou, Eunice, het 'n heupoperasie ondergaan.
- * Ds WH Steyn se vrou, Johanna, het 'n heupvervanging ondergaan.
- * Ds WJ Steyn se vrou, Christa, het 'n knieervanging ondergaan.
- * Dr AG Ungerer se skoonpa het 'n hartaanval gehad en sy broer het ook hartmoeilikheid ondervind.
- * Prof WC van Wyk se vrou, Ierene, dr WC van Wyk se ma, ondergaan nierdialise.

2019

- * Ds en mev H Aucamp se seun wat aan motorneuronsiekte ly, is deur 'n pofadder aan die hakskeen gebyt, en sy vrou, Clara, het 'n skoueroperasie ondergaan.
- * Mev Babsie Botha, dr C Pretorius se skoonma en weduwee van wyle prof Schalk Botha, het haar heup gebreek.
- * Dr SM de Beer se ma het 'n ligte hartaanval gehad.
- * Prof JD Gericke se vrou, Bessie, het ernstige gesondheidsprobleme ondervind.
- * Ds JG Janse van Rensburg se vrou, Elizabeth, het 'n tweede knieervanging op dieselfde been ondergaan.
- * Ds WJJ Kok se pa se vrou is gewelddadig aangerand. Sy is gehospitaliseer en na verskeie operasies ontslaan.
- * Ds JR Kramer se vrou, Maryna, ds HMJ Kramer se ma, is gediagnoseer met nierkanker.
- * Mev Anna Mc Donald, weduwee van ds At Mc Donald, het 'n beroerteanval gehad.
- * Ds A Meiring se man, Marius was in 'n motorongeluk betrokke.
- * Ds CB Prinsloo se ma het 'n beroerte gehad.
- * Ds en mev LJ Steyn is aangeval deur betogers wat hul motor met klippe bestook het. Albei het wonde opgedoen voordat hulle daarin geslaag het om weg te jaag.
- * Ds SJ Swanepoel se vrou, Elsa, het 'n heupvervanging ondergaan.
- * Dr JC van der Merwe se vrou, Rita, het 'n groot hartoperasie ondergaan. 'n Aortaklep is vervang en twee ander kleppe herstel.

2.8 TERMYNVERSLAG VAN DIE UITTREDENDE KOMMISSIE VAN DIE AKV

2.8.1 INLEIDING

Die 71ste AKV het in vele opsigte kontoere gelê waarop die Kerk en die Kommissie van die AKV kon voortbou. Besluite soos Besluite 1, 2 en 99 was rigtinggewend ten opsigte van die leiding wat die Kommissie moes verskaf en besluite wat gedurende die termyn geneem is. Die Kommissie het ook besluit om grootliks die werkwyse van die vorige Kommissie betreffende kernkomitees en die gepaardgaande werkwyse te handhaaf.

Vervolgens word 'n oorsig aangebied betreffende die strukturering van die Kommissie se werksaamhede, asook belangrike gebeure en kwessies wat gedurende die termyn hanteer is.

2.8.2 SAMESTELLING EN FUNKSIONERING

Die 71ste AKV het die volgende persone tot lede en sekundi van die Kommissie van die AKV verkies:

POSISIE	PREDIKANTSLID	SEKUNDUSLID
Voorsitter	Dr AG Ungerer	Prof J Beyers
Visevoorsitter	Ds CEC Hertzog	Dr RA Denton
Skriba	Ds WJJ Kok	Ds JM Bevolo-Manders
Viseskriba	Ds JF van der Merwe	Dr C Pretorius
Predikantslid	Ds D Barnard	Dr JM van Staden
Predikantslid	Dr SM de Beer	Dr T van Wyk
OUDERLINGSLEDE	SEKUNDI VIR OUDERLINGSLEDE	
Oudl SE Beeslaar	Oudl RFB Harvie	
Oudl PA Breytenbach	Oudl CWF Mulder en na sy bedanking, oudl PFS Mulder	
Oudl TF Dreyer	Oudl WJJH Scholtz	
Oudl D Esterhuizen	Oudl F Smit	
Oudl MW Groenewald	Oudl JHH Snyman	
Oudl AJP le Roux	Oudl FP van Hamersveld	
Oudl T Moodie	Oudl MP van Niekerk	
Oudl AD Pieterse	Oudl N van Staden	
Oudl A Valks	Oudl PC van Staden	

Die volle Kommissie van die AKV het oor die afgelope drie jaar 14 keer vergader, en die Moderamen 'n verdere 17 keer. Die Kommissielede het almal groot erns gemaak met die bywoning van vergaderings, voorbereiding vir die vergaderings, en die uitvoer van opdragte van die Kommissie. Waar primuslede van die Kommissie by geleentheid nie die vergaderings kon bywoon nie, het die volgende predikante en ouderlinge as sekundi sitting geneem op die Kommissievergaderings:

DATUM	KOMMISSIELID AFWESIG	SEKUNDUSLID TEENWOORDIG
1 en 2 Junie 2017	Oudl T Moodie	Oudl RFB Harvie
7 en 8 September 2017	Oudl PA Breytenbach	Oudl JHH Snyman
2 Maart 2018	Ds D Barnard	Dr T van Wyk
1 en 2 Maart 2018	Oudl PA Breytenbach	Oudl MP van Niekerk
7 en 8 Junie 2018	Ds CEC Hertzog	Dr RA Denton

	Oudl AJP le Roux	Oudl MP van Niekerk
6 September 2018	Dr SM de Beer	Dr T van Wyk
6 en 7 September 2018	Oudl PA Breytenbach	Oudl PFS Mulder
	Oudl MW Groenewald	-
22 November 2018	Oudl AD Pieterse	Oudl WJJH Scholtz
23 November 2018	Oudl PA Breytenbach	Oudl WJJH Scholtz
22 en 23 November 2018	Oudl A Valks	Oudl MP van Niekerk
7 en 8 Maart 2019	Oudl PA Breytenbach	-
6 en 7 Junie 2019	Oudl T Moodie	Oudl RFB Harvie

Die volgende persone het gereeld op uitnodiging van die Kommissie in adviserende hoedanigheid en met spreekreg by vergaderings sitting geneem:

- * Dr FJ Labuschagne: Algemene sekretaris
- * Dr WC van Wyk: Sekretaris van die Kommissie en ekumene
- * Ds GPJ Stoltz: Sekretaris van die Kommissie van die ADV
- * Mnr Piet Beukes: Bestuurder: Administrasie
- * Mnr Johan Hattingh: Hoof: Finansies.

2.8.3 WERKSAAMHEDE

Die volgende kernkomitees is aangewys om die verskillende diensvelde te bestuur en opdragte van die AKV af te handel:

- * Kernkomitee: Diakonaat
- * Kernkomitee: Erediens
- * Kernkomitee: Gemeentelike Dienswerk
- * Kernkomitee: Kerk en Teologie.

Elkeen van die Kommissielede was by die werk van een van hierdie kernkomitees betrokke. Predikante van die Kerk is in sommige gevalle genooi om die kernkomitees by te staan met die lewering van advies, studiestukke en algemene uitvoering van pligte. Die Kommissie van die AKV het op 'n sesmaandelikse basis die vordering van die verskillende kernkomitees gemoniteer. Die werk van die kernkomitees vind in die agenda neerslag, en die Kommissie wil die betrokkenes by al die kernkomitees vir hulle harde werk bedank.

Dr FJ Labuschagne as algemene sekretaris is verantwoordelik vir die bestuur van die Sinodale Dienssentrum, en vir begeleiding van gemeentes en die Kerk se debiteureprogram. Hierbenewens het dr Labuschagne nou ook die opdrag om verantwoordelikheid te aanvaar vir die SGB wat binne die HTK gevestig is. Dr WC van Wyk funksioneer as sekretaris: Kommissie van die AKV. Ekumene is volledig oorgedra na die terrein van die Kommissie, en is die verantwoordelikheid van dr Van Wyk. Ds CEC Hertzog het as voorsitter van die Raad van Finansies ook vergaderings van die Bestuurskomitee bygewoon. Albei hierdie liggame het die Kommissie van advies bedien en ook opdragte van die Kommissie uitgevoer.

Die Kommissie van die AKV het steeds van 'n aantal staande komitees gebruik gemaak:

- * Proponentseksamenkommissie: Di PS Esterhuizen (voorsitter), JM Bevolo-Manders (visevoorsitter), TF Dreyer, L Geel (sr) en dr DJ du Toit.

Op aanbeveling van die Proponentseksamenkommissie is 12 predikante gedurende die termyn tot die evangeliebediening toegelaat.

- * Welstandsprogram: Proff TFJ Dreyer, Y Dreyer, drr RA Denton, J Nel, WA Strydom, JM van Staden, JC van der Merwe, di CJ Bezuidenhout en FJ Redelinghuys.
- * Tugkomitee: Die Tugkomitee bestaan uit dr JH van Staden, di HJ Celliers, EG Fourie, advokate Fritz Geyer, René Mulder, oudle Karel Kruger en Pieter Mulder, en dit is met groot dankbaarheid dat die Kommissie kan rapporteer dat daar geen tuggeval die afgelope termyn was nie.

2.8.4 BELANGRIKE GEBEURE DIE AFGELOPE TERMYN

2.8.4.1 **Verkoop van die Sinodale Dienssentrum**

Aan die einde van 2016 het ons kennis geneem dat daar 'n koper vir die Sinodale Dienssentrum is. Eers was daar twyfel of dit regtig kan wees aangesien daar soveel moontlike transaksies in die verlede was wat telkens op niks uitgeloop het. Hoewel die Kommissie vroeg in die termyn gebeurlikheidsbeplanning gedoen het, byvoorbeeld hoe om die Argief te hervestig, kon niks ons op die werklike impak van die kooptransaksie voorberei nie. Daar was soveel vrae wat ook onsekerheid en spanning by die personeel veroorsaak het. Die eerste reaksie was om onmiddellik na 'n alternatiewe gebou te soek om te koop. Die Kommissie het met hul eerste vergadering in Maart 2017 besluit dat 'n vinniger en meer vaartbelynde ondersoek moet plaasvind, en het gevolglik 'n vyfmankomitee bestaande uit drr AG Ungerer, FJ Labuschagne, di CEC Hertzog, WJJ Kok en RTI Pienaar aangewys wat op 15 Maart 2017 'n eerste vergadering gehou het.

Die vyfmankomitee het verskeie kere vergader en moontlikhede ondersoek om 'n alternatiewe ruimte te koop of te huur. Die hervestiging van die Argief was deurentyd 'n groot kopseer aangesien die geskikte vloerruimte wat aan alle vereistes sou moes voldoen, die Kerk enigiets tussen R7 miljoen en R12 miljoen sou kos om te bou. Daar was ook nie ander geboue wat ons kon huisves nie. Uiteindelik is daar uit 'n heel onverwagse oord hulp aangebied. Die Erfenisstigting wat by die Voortrekkermonument geleë is, het vir ons vloerruimte vir die Argief aangebied, asook kantoorruimte om te huur. Die bedrae ter sprake was uiters billik en ons het onverwyld van die aanbod gebruik gemaak. Die res is geskiedenis. Die Kerk se oudit- en finansiële afdeling is na Derdepoort wat ook die domisilie-adres geword het, Rata het by Montana tuisgekom, Wonderboom huisves ons groter vergaderings, en 'n raadsaal vir kleiner sinodale vergaderings is by Philadelphia ingerig. Die Sinodale Dienssentrum besit geen geboue meer nie en die huurooreenkomste wat gesluit is, is uiters gunstig.

Die wyse waarop God voorsien het, vervul 'n mens met diepe dankbaarheid. Telkens wanneer ons onself vasgeloop het, het daar nuwe uitkoms gekom. Aanvanklik was ons bekommerd oor die feit dat ons nie meer 'n eenstopdiens kon lewer nie, hoewel dit tog blyk dat die gemeentes goed by die verskillende satellietpunte aangepas het. Daar was ook enkele opmerkings oor die Kerk se domisilie-adres, synde in Derdepoort, en dat 'n adres in 'n meer gegoede woongebied die Kerk se beeld beter sou dien. Dit is aanvegbaar. Hieroor het 'n kollega opgemerk dat Derdepoort dalk juis dié adres vir 'n kerk is.

2.8.4.2 **500-jarige herdenking van die reformasie (REFO 500)**

Die Kommissie het aan die einde van 2016 'n komitee, bestaande uit proff WA Dreyer, IWC van Wyk, dr WC van Wyk en ds JF van der Merwe, saamgestel om in samewerking met die TKR die reëlins op nasionale vlak te koördineer. 'n Massabyeenkoms het op Sondag 29 Oktober 2017 gedurende twee eredienstye by die NG Gemeente Universiteitsoord plaasgevind. Die liturgie is uitgewerk deur ds Van der Merwe (NHKA), terwyl proff Gert Breed (GKSA) en Stephan Joubert (NGK) as predikers opgetree het.

Gedurende 2017 is verskeie artikels in al die kerklike tydskrifte gepubliseer om luister aan hierdie besondere gebeure te verleen. Die 500-jarige viering het by die Fakulteit Teologie en Religie aan UP ook met die 100-jarige viering van die Fakulteit se bestaan saamgeval. Die NHKA het uiteraard sedert die stigting van die Fakulteit in 1917 'n wesenlike rol aan UP vertolk.

2.8.4.3 **Ekumeniese skakeling – plaaslik en internasionaal**

(i) ***Moderature van die NHKA en NGK, asook gesprek met die GKSA***

Op Donderdag 27 Julie 2017 het die Moderamen van die NHKA en die Moderatuur van die algemene sinode van die NGK net buite Pretoria ontmoet. Die Moderature het in 'n baie goeie gees gesprek gevoer en, in die lig van die bilaterale ooreenkoms, die volgende sake ten opsigte van nouer samewerking geïdentifiseer:

- * Missionale kerkwees.
- * Teologiese opleiding.
- * Groter ekumeniese samewerking, byvoorbeeld om die moontlikheid van ekumeniese sinodes (saam met ander kerke) te ondersoek.
- * Nouer samewerking (binne én buite Suid-Afrika), veral waar gemeentes as gevolg van demografiese verskuiwings en ekonomiese druk in 'n oorlewingstryd gewikkel is.
- * Die twee Kerke ondersoek geleenthede om plaaslik en nasionaal nouer saam te werk in barmhartigheidsdiens.
- * Die goeie samewerking met betrekking tot die kerklied en -musiek word verder uitgebou.
- * Groter samewerking met betrekking tot die elektroniese media word ondersoek.

Op 24 Julie 2018 het 'n tweede gesprek met die NGK plaasgevind waar verder oor bogenoemde sake gesels is. Die verhouding tussen die twee Kerke is kerngesond en albei is verbind tot voortdurende gesprek.

Op 1 November 2017 het 'n bilaterale gesprek tussen die NHKA en die Deputate Ekumene van die GKSA in die raadsaal by Gemeente Philadelphia plaasgevind. Van die NHKA was proff WA Dreyer, IWC van Wyk, drr FJ Labuschagne, AG Ungerer, WC van Wyk, di EG Fourie, L Geel (sr), WJJ Kok en JF van der Merwe

teenwoordig. Die GKSA is deur prof H de Goede, dr B Fourie, di P Kurpershoek, P Venter en C Aucamp verteenwoordig.

Daar is bondig oor die volgende sake gesels:

- * Skrifverstaan.
- * Belydenisaangeleenthede – *quia of quatenis?*
- * Hoe word die GKSA geraak deur die onafhanklike gemeentes/kerke (GHG) wat van die NHKA afgeskei het?
- * Moontlike samewerking/verhouding/ekumeniese ooreenkoms?
- * Die NHKA se 2016-besluit oor selfdegeslagverhoudings.
- * REFO 500.

Na hierdie gesprek kon die deputate aan hul sinode wat vir Januarie 2018 geskeduleer was, terugvoering gee.

Daar het ook 'n gesprek met die APK op 16 Oktober 2018 by die sinodale sentrum van die APK plaasgevind. Die Moderamen is verteenwoordig deur dr AG Ungerer, di WJJ Kok en JF van der Merwe. Die gesprek is gevoer met die Sentrale Kerke Kommissie van die APK. Van die Sentrale Kerke Kommissie was die volgende lede teenwoordig:

- * Dr Schalk Strauss (voorsitter)
- * Dr Attie Boshoff (sekretaris)
- * Ds Paul Moller
- * Ds Johan Schütte
- * Mnr Gys van Rensburg (finansies).

Die gesprek het in goeie gees verloop en kan die beste opgesom word as 'n verkennende gesprek met die oog op beter begrip en respek vir mekaar se oortuigings, en onderlinge samewerking.

(ii) ***Die Algemene Vergadering van die WGGK (WCRC) in Leipzig***

Die 26ste Algemene Vergadering van die WGGK te Leipzig, Duitsland het vanaf 29 Junie tot 7 Julie 2017 plaasgevind. Die afgevaardigdes met stemreg was prof Y Dreyer (dosent aan UP en selfbetalend), dr AG Ungerer (voorsitter van die AKV) en oudl Joël Fourie (lidmaat by Gemeente Swartkop en selfbetalend). Afgevaardigdes met spreekreg was dr WC van Wyk (sekretaris: Kommissie van die AKV), ds EG Fourie (verantwoordelik vir ekumene) en mej Marina Kok (teologiestudent aan UP en selfbetalend). Prof J Buitendag (dekaan: Fakulteit Teologie en Religie aan UP) was as gas van die president, prof Jerry Pillay, teenwoordig.

Om oor die volle omvang van die vergadering te rapporteer, is byna onmoontlik. Die volgende is 'n kernagtige samevatting van die program:

- * Daar is daaglik begin met Bybelstudie oor 'n bepaalde onderwerp wat deur 'n inleier hanteer is. Dit het met groepsbespreking, sang en aanbidding gepaard gegaan. Verskillende temas is gedurende die vergadering

hanteer op die basis van luister (*listening*), onderskeiding (*discernment*) en besluitneming (*decision*). Die volgende temas het gedien:

- ** Toespraak van die president (prof Jerry Pillay).
- ** Toespraak van die algemene sekretaris (dr Chris Ferguson).
- ** Ekonomiese geregtigheid.
- ** Teologie.
- ** Gendergeregtigheid, ordening van vroue as predikante en sake oor seksuele kwessies.
- ** *Mission in Communion* en *Communion in Mission*.
- ** Die versterking van die gemeenskap van gelowiges.
- ** Openbare getuienis.
- ** Visie.

- * Daar was aksies buite-om die vergadering, waaronder die besoek aan Wittenberg op 5 Julie 2017 waar 'n ereediens om 09:30 in die Stadtkirche plaasgevind het. Dit was die kerkgebou waarin Luther gereeld gepreek het. Na afloop van die ereediens het die historiese ondertekening van 'n gesamentlike verklaring oor die regverdigsleer plaasgevind. Dit is 'n verklaring wat sy oorsprong gedurende 1999 gehad het toe die Rooms-Katolieke Kerk en die Lutherse Kerk dit die eerste keer onderteken het. In 2006 het die Wêreldraad van Metodistekerke ook hul hand op papier gewaag – én die WGGK in die jaar 2017, die 500ste jaar na die amptelike begin van die reformasie. Hiermee het die WGGK weer eens bevestig dat die mens se regverdiging deur genade alleen, 'n kernaspek van die evangelie is.

(iii) ***Blootstelling aan ekumeniese liggame op internasionale vlak***

Lede van die Kommissie het by enkele geleenthede gesprekke met verteenwoordigers van ekumeniese liggame gehad. Een só 'n geleentheid was die gesprek met die aartsbiskop prof dr Daniel Buda van die Wêreldraad van Kerke se *Faith and Order Commission*, op 4 April 2017, wat in daardie stadium op besoek aan Suid-Afrika was. Dit was gewoon 'n geleentheid om kennis te maak en meer van mekaar se wêreld te verstaan. Dr AG Ungerer het later tydens die *Faith and Order*-konferensie op 16 Junie 2017 'n groeteboodskap namens die NHKA gelewer.

Die sekretaris van die Kommissie, dr WC van Wyk, het gedurende Junie 2018 die Algemene Vergadering van die ACRP in Rwanda bygewoon. Sy kennis van die Franse taal het hom handig te pas gekom toe hy onverwags as tolk vir die Franse afvaardiging van Afrika tydens die vergadering moes optree. Uiteraard versterk hierdie soort gebeure die ekumeniese bande met ander kerke uit Afrika – 'n kosbare wending vir 'n Kerk wat so lank ekumenies afgesonder was.

Op 19 Februarie 2019 het 'n konferensie vir die jeug van die AGGK en 'n vergadering van die uitvoerende bestuur van die AGGK by die Emseni-sentrum in Benoni plaasgevind. Afgesien van die uitvoerende bestuur van die AGGK, is ongeveer vyf jongmense uit elkeen van die substreke van Afrika na die byeenkoms genooi. Daar was gevolglik verteenwoordigers van verskillende kerke uit lande in Wes-Afrika, Sentraal-Afrika, Oos-Afrika en Suider-Afrika. Die Hervormde Kerk is verteenwoordig deur drr AG Ungerer, WC van Wyk, en finalejaarteologiestudente Marina Kok en Waldo Pretorius.

(iv) **Die SARK**

Die 67ste AKV het reeds in 2004 besluit dat die NHKA moet aansoek doen om waarnemerstatus by die SARK. Die sekretaris van die Kommissie het reeds verskeie briewe aan die sekretaris van die SARK gerig om hierdie moontlikheid te ontgin. Hoewel daar welwillendheid bestaan tussen lede van die SARK en ekumeniese verteenwoordigers van die NHKA, kon ons nie daarin slaag om 'n formele ontmoeting van stapel te stuur nie. Dit wil voorkom of die SARK se administratiewe stelsel ernstige gebreke het. Ons kon wel op streekvlak 'n bydrae lewer toe 'n afvaardiging van die NHKA bestaande uit dr AG Ungerer, WC van Wyk, di EG Fourie, WJJ Kok, mev Mari-lizé Beukes en finalejaarteologiestudent Marina Kok gedurende 2018 'n streekbyeenkoms van die SARK bygewoon het.

(v) **Die Nasionale Biddae**

Die NHKA is deur die *Motsepe Foundation* genooi om aan die eerste Nasionale Biddag op 26 November 2017 by die ENB-stadion deel te neem. Drr AG Ungerer en WC van Wyk het hierdie Biddag bygewoon. By die tweede Biddag wat op 25 November 2018 plaasgevind het, het dr Ungerer namens die NHKA 'n gebed gedoen. Naas die blootstelling op nasionale televisie, het vele ontmoetings en gesprekke met kerkleiers oor 'n wye front plaasgevind, en geniet die Hervormde Kerk tans groter blootstelling.

(vi) **'n Stem uit die grys verlede**

Op 26 Oktober 2008 het dr SP Pretorius, in sy hoedanigheid as sekretaris van die Kommissie van die AKV, 'n skrywe aan dr CJ Labuschagne in Groningen, Nederland gerig. Hierdie skrywe was in versoenende trant na die gebeure in die laat 1960's rakende die tughandelinge teen prof AS Geyser. Dr Labuschagne was 'n medestander van Geyser. Na die Algemene Vergadering van die WGGK in Leipzig het dr AG Ungerer per trein na Groningen gereis, en dr Cas Labuschagne en sy vrou Lenie in Haren, digby Groningen, besoek. Die besoek het in 'n goeie gees plaasgevind en was die begin van 'n versoenende proses met hom. Die Kommissie het aan die einde van 2018 verneem dat sy gesondheid agteruitgaan en daar is vroeg in 2019 weer met hom gekorrespondeer. Die Kommissie het op 26 Maart 2019 'n skrywe aan hom gerig waarin 'n volledige opgaaf van gebeure sedert die 69ste AKV in 2010 vir hom geskets is. Op 3 April 2019, die vooraand van sy 90ste verjaardag (in Nederlands staan dit as oudjaarsdag bekend), het hy op versoenende wyse die skrywe beantwoord. In sy woorde: *Nou kan ek die betreffende hoofstuk in my lewe definitief afsluit.*

(vii) **Die MRCC**

Die uitfasering van AIM en die geleidelike inkorting van finansiële hulp aan die MRCC laat op 'n manier 'n vakuum betreffende die spontaniteit van eertydse verhoudinge. Gedurende 2018/19 was daar geen student van die MRCC aan UP nie, en 'n poging om vanuit UP se Sentrum vir Kontekstuele Bediening opleiding te bemiddel, het op niks uitgeloop nie. Die verkoop van die Dirk van der Hoffgebou het ook gesorg vir 'n geskarrel oor waar die MRCC gehuisves kon word. Uiteindelik het Gemeente Noordwestelike Pretoria, onder leiding van ds GS de Beer, vir hulle heenkomende gebied. Tans is daar blyke dat die MRCC by die VGK aansluiting soek. Oor hierdie moontlikheid is ons nog nie amptelik ingelig nie. 'n Amptelike gesprek met die MRCC word in die vooruitsig gestel nadat 'n vorige gesprek weens omstandighede gekanselleer is.

2.8.4.4 **Bosberaad op 16 en 17 Januarie 2018 by Venterskroonkampterrein**

Die Kommissie het 'n bosberaad gehou met dr Theuns Eloff as fasiliteerder. Liezl de Swardt van *Uppe Marketing* was as waarnemer teenwoordig. Die volgende sake is hanteer:

- * Groeipotensiaal van die NHKA en hoe om missionaal kerk (in die voetspore van Christus) te wees.
- * Visie van die NHKA.
- * Kommunikasie-oudit.
- * Herstrukturering van die begroting van die Raad van Finansies.

Uiteindelik is drie formulerings aanvaar wat 'n poging was om die visie en missie van die NHKA te konkretiseer in 'n paradigmaskuif:

Formulering 1

Ons Hervormers se fokus is om vanuit 'n lewende verhouding met God en met mekaar in elke gemeente 'n verskil te maak in die lewe van sy lidmate, en na buite, insluitend die gemeenskap, die omgewing en die wyer wêreld.

Formulering 2

*Ons leef in verhouding met God.
Christus leef in ons.
Ons leef in verhouding met mekaar en ander mense.
God stuur ons om as sy getuies 'n verskil te wees.*

Formulering 3

Vanuit 'n lewende verhouding van lidmate met God, leef gemeentes inkarnerend, relasioneel, en missionaal om 'n verskil te maak in mense se alledaagse lewe.

Dit vind gestalte in gemeentes se viering van die evangelie, in gemeenskap met medegelowiges, deur diens en getuïenis in die wêreld.

In al hierdie formulerings kom 'n grondige verhoudingsmatigheid na vore. Die vraag is hoe die Kommissie gemeentes kan help om 'n lewende verhouding met God te ontgin, hoe om na binne in lidmate se lewe 'n verskil te maak, en hoe om na buite gerig te wees. Die Kommissie het ook die opleiding van sekere predikante om as fasiliteerders in streeksverband op te tree, goedgekeur. Verskeie predikante het reeds toepaslike opleidingsgeleenthede deurloop en sal hopelik in die toekoms instrumenteel wees om die Kerk na missionale kerkwees te help begelei.

2.8.4.5 **Die Kerk se nuwe kommunikasieplan**

Die Kommissie van die AKV is reeds geruime tyd bewus van die uitdagings om in ons wêreld effektief met lidmate, ampsdraers, gemeentes en die gemeenskap te kommunikeer. Die maniere waarop ons dit in die verlede gedoen het, is nie meer so effektief nie. Intussen het nuwe maniere van kommunikeer ontstaan, en in

baie opsigte selfs die norm geword. Dit gebeur egter dikwels dat 'n mens blind is vir jou eie leemtes, of dat 'n mens instinkties vashou aan ou maniere van doen.

Om daardie rede het die Kommissie aan die einde van 2017 'n privaatskapskap, *Uppe Marketing*, gekontrakteer wat op twee aspekte gefokus het. *Die Kerk se korporatiewe identiteit, en die kommunikasiekanale (platforms of media) wat ons gebruik om te kommunikeer.*

Die Kerk se korporatiewe identiteit moet ons saambind, die geloofsgemeenskap versterk en mense insluit. Bestaande lidmate én potensiële lidmate moet voel dat hulle aan hierdie Kerk kan behoort. Die grafika waarop besluit is, is aanvullend tot die Kerkwapen en voetewassingseembleem, en wil dit nie vervang nie. Die bedoeling is om die Kerkwapen steeds op amptelike dokumentasie en vir interne kommunikasie te behou, maar om 'n maklik herkenbare en eietydse embleem saam met die voetewassingseembleem te gebruik vir die Kerk se kommunikasie na buite.

Die tweede belangrike aanbeveling is dat die Kerk voortaan in die eerste plek van elektroniese media gebruik maak vir kommunikasie: Een enkele nuwe webblad vir al die fasette van die Hervormde Kerk se dienswerk, aangevul deur elektroniese nuusbriewe wat op spesifieke teikengroepe gerig is. Sosiale media moet ook meer doelgerig gebruik word om eietyds te kommunikeer, en ook mense buite die Kerk te bereik. Dit beteken dat die Kerk se bestaande personeel en infrastruktuur toenemend vir elektroniese kommunikasie aangewend moet word, en dat indringend besin moet word oor die noodnagheid van gedrukte publikasies.

'n Pynlike gevolg van hierdie kommunikasiestrategie was die besluit om *Konteks* as tydskrif te staak. 'n Laaste gedenkuitgawe is in Maart 2019 uitgegee. Die Kommissie bedank ook dr WC Kloppers en sy voorganger, dr PJ de Beer, vir uitnemende diens.

2.8.5 UITDAGINGS VIR DIE NHKA

2.8.5.1 Dalende lidmaatgetalle

'n Afname in bevolkingsgroei blyk een van die belangrikste redes vir dalende lidmaatgetalle te wees. Die Hervormde Kerk se doopsyfers is die afgelope kwarteeu reeds maar ongeveer 20% van wat dit vroeër was. Daarby verloor ons talle dinamiese lidmate saam met hulle kinders weens emigrasie, terwyl die ontvolking van die platteland baie lidmate na die stedelike gebiede laat verhuis. Natuurlik dra die postmoderne tydgees (dalk selfs hierdie era van postwaarheid) by tot 'n erosie onder ons lidmate. Die situasie is kompleks en moeilik om onder 'n paar noemers saam te bondel.

Die beskikbaarheid van predikante kan in die toekoms ook problematies raak. Die volgende projeksie is reeds vroeg in die Kommissie se termyn geding:

Projeksie van predikante wat tot en met die 75ste AKV gaan aftree:

Tussen 71ste (2016) en 72ste AKV (2019):	18
Tussen 72ste (2019) en 73ste AKV (2022):	25
Tussen 73ste (2022) en 74ste AKV (2025):	36
Tussen 74ste (2025) en 75ste AKV (2028):	33

Hoeveelheid predikante wat die afgelope tien jaar vroeë emeritaat aanvaar het: 11

Hoeveelheid predikante wat die afgelope tien jaar op siekte-emeritaat gegaan het: 5

Dit kom op 'n **vermindering van 128 predikante** neer.

Projeksie van nuwe predikante tot en met die 74ste AKV:

Tussen 71ste (2016) en 72ste AKV (2019):	16
Tussen 72ste (2019) en 73ste AKV (2022):	10
Tussen 73ste (2022) en 74ste AKV (2025):	13
Tussen 74ste (2025) en 75ste AKV (2028):	13

Dit beteken dat 'n moontlike **52 predikante** bygevoeg kan word.

Hoeveelheid predikante in voltydse werkruimtes: 162

Hoeveelheid predikante in deeltydse werkruimtes (drie sinodale predikante ingesluit): 78

Hoeveelheid emeriti in deeltydse werkruimtes: 14

Hoeveelheid lidmate wat gemiddeld die Kerk verlaat per jaar: 2 500

Die Kerk kan dalk in die kort termyn met 'n getal van 164 predikante teen 2025 saamleef, hoewel die aantal deeltydse werkruimtes waarskynlik gaan styg, veral in die plattelandse gebiede. Of daar oor die lang termyn genoeg predikante gaan wees, sal net die tyd leer. Die hoop bestaan dat die jaarlikse vermindering van lidmate iewers 'n draaipunt sal bereik, en dat 'n sistemiese ewewig bereik sal word. Tans kan die vraag tereg gevra word of die Kerk nie tans te veel gemeentes het nie. Dit verg in baie gemeentes groot inspanning om geboue te onderhou en infrastruktuur in stand te hou.

2.8.5.2 Van instandhouding na missionaal

Die Kommissie se verslag aan die 69ste AKV maak reeds die volgende gevolgtrekking oor lidmaatverliese in gemeentes:

Die enigste gemeentes wat sal oorleef, is dié wat nie net instandhouding en versorging van lidmate doen nie, maar daarin slaag om missionaal te leef en lidmate deel te maak van die gemeente se bediening. Die bestaande gemeentes van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika sal 'n proses van radikale transformasie moet inisieer. Buite die strukture van die Kerk as instituut, sal gelowiges onbevange moet migreer om mense op die markplein te gaan ontmoet. Dit kan slegs gebeur indien die Kerk deur die proses van radikale transformasie weer vir mense buite die Kerk 'n plek word waar hulle die teenwoordigheid van God kan beleef. Of bestaande lidmate daarvoor gereed is, is te betwyfel.

Die 70ste AKV stel dit soos volg:

Dit word al duideliker dat die Hervormde Kerk se bestaande model van kerkwees uitgedien is. Tog is gemeentes, kerkrade en lidmate oor die

algemeen traag om te verander, en nie entoesiasies om uit te reik na mense en gemeenskappe buite die Kerk nie. In sommige gevalle is lidmate selfs vyandig teen sulke inisiatiewe, en voel hulle dat hulle bekende kerklike ruimte daardeur bedreig word. Dit versterk 'n vasgelooptheid in gemeentes wat verhinder dat nuwe stimuli nuwe lewe kan bring.

Soos blyk uit bogenoemde, is die Kerk steeds in wese institusioneel, en word gekenmerk deur 'n na-binne-gerigtheid en 'n ywer om die *status quo* te handhaaf. Instandhouding verg soveel energie dat daar meesal min ywer vir 'n na-buiterigtheid bestaan. Dit kom basies daarop neer dat die kultuur van die Kerk verander moet word. Dit is geen maklike taak nie, en dikwels probeer ons dit met strategieë en vele planne vermag. Die volgende wysheid in Engels temper die oordrewe klem op strategieë: *Culture eats strategy for breakfast*. Dit is eerder nodig om 'n diepgaande soeke na God se wil na te streef. Dit gaan om diepgaande luister en voortdurende refleksie oor waarmee God besig is – in ons gemeentes, in ons vriendekring en in ons gemeenskappe. Die Hervormde Kerk het waarskynlik hier bekering nodig. Ons het dalk te lank gevra na wat ons wil hê, en omstandighede noop ons om te vra na wat God wil hê. 'n Kultuur van gehoorsaamheid mag ons stroop van ou sekerhede, maar sal tegelyk 'n ongekeende verdieping in ons geloofslawe meebring sodat ons met integriteit kerk in die wêreld sal wees.

2.8.5.3 Litigasie

Die volgende besluit is in verband met die litigasie geneem:

Die Kommissie van die AKV magtig, kragtens Ordinansie 4.8.2 (xxiii) van die Kerkorde, namens die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika, die Litigasiekomitee, wat 'n komitee van die Kommissie van die AKV is, om na oorleg met die algemene sekretaris, alle stappe te neem wat nodig mag wees om enige aksie, aansoek of geding in enige geregshof of ander regsprekende liggaam of administratiewe tribunaal teen te staan of te begin, en in beide gevalle die aangeleentheid volledig deur te voer of te skik wat insluit die aanstelling van 'n persoon of persone om namens die Kerk op te tree, onderhewig daaraan dat die Kommissie by sy eerste vergadering, nadat 'n stap hiervolgens geneem is, ingelig word. Die algemene sekretaris of die voorsitter van die Litigasiekomitee word hiermee gemagtig om enige dokument te teken wat nodig mag wees om uitvoering te gee aan hierdie besluit en enige moontlike litigasie.

Die hofdatum is tans op 17 Februarie 2020 vasgestel.

2.8.6 DANKWOORD

Dit was 'n besondere voorreg om die afgelope termyn in die Kommissie te kon dien. Niks kon 'n mens egter voorberei op die grootsheid van die opdrag nie. Daar was tye dat ons die pyn van kollegas en gemeentes moes aanhoor, die moedelose uitsigloosheid van sommige moes gadeslaan, verneem van die karige vergoeding waarmee sommige predikante genoeë moet neem en nogtans hul werk met ywer voortsit. Ons het saam met ringe en gemeentes geworstel oor demografiese verskuiwings, die ontvolking van die platteland, myne wat toemaak, en hoe om die kultuur van 'n gemeente te verander. Daar was nagte van wakker lê oor die lot van kollegas wat smag na beroepe, die finansiële drukgang en gepaardgaande rasionalisering van sinodale strukture, die wederstrewigheid van enkele gemeentes wat hulle nie met vorige besluite kon

versoen nie – die lys is omvangryk, en so dikwels moes ons ons eie nie-weet-nie en vasgelooptheid bely. Tog was daar vele hoogtepunte, waarvan die verslag ook getuig.

Die Kommissie wil daarom diepe dank betuig teenoor God wat ons in hierdie termyn gelei en gedra het, en aan die Kerk wat ons onderskraag en verdra het.

Die verslag word aanvaar, met die volgende wysiging:

2.8.5.3 Die Kommissie van die AKV magtig, kragtens Ordinansie 4.6.2 (xxiii) van die Kerkorde, namens die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika, die Litigasiekomitee, wat 'n komitee van die Kommissie van die AKV is, om na oorleg met die algemene sekretaris, alle stappe te neem wat nodig mag wees om enige aksie, aansoek of geding in enige geregshof of ander regsprekende liggaam of administratiewe tribunaal teen te staan of te begin, en in beide gevalle die aangeleentheid volledig deur te voer of te skik wat insluit die aanstelling van 'n persoon of persone om namens die Kerk op te tree, onderhewig daaraan dat die Kommissie by sy eerste vergadering, nadat 'n stap hiervolgens geneem is, ingelig word. Die algemene sekretaris of die voorsitter van die Litigasiekomitee word hiermee gemagtig om enige dokument te teken wat nodig mag wees om uitvoering te gee aan hierdie besluit en enige moontlike litigasie.

BESKRYWINGSPUNT 1: KOMMISSIE VAN DIE AKV

SINERGIE ONDERWEG NA 2025

Alle gemeentes, ringskommissies en sinodale strukture streef deurlopend sinergie na. Die Kerk voer gesprek om die bediening aan lidmate en die gemeenskap te bevorder deur kerklike belange en dienste op alle vlakke te konsolideer en te optimaliseer.

Motivering:

1. Die NHKA staan voor nuwe uitdagings om meer as ooit tevore, op heelhartige wyse sinergie te bewerkstellig en hulpbronne te konsolideer.
2. Die woord *sinergie* (herinner ook aan die Griekse woord *sunergeo* met dieselfde betekenismoontlikheid) verwys na samewerking en onderlinge ondersteuning tussen mense met 'n gemeenskaplike doel voor oë en tot beswil van die groter geheel. Die rykdom van die evangelie verskaf absolute sin aan ons bestaan asook die sin wat ons uit ons onderlinge verhoudinge put, terwyl dit ons terselfdertyd energieke in God se koninkryk laat werk.
3. Die datum 2025 is betekenisvol omdat die bereiking van dié datum oor ses jaar (twee termyne tussen Algemene Kerkvergaderings) strek. 2025 word ook sterk aan die Vierde Industriële Rewolusie gekoppel omdat dit die datum is waarvolgens 23 betekenisvolle skuiwe in die samelewing sal

plaasvind of reeds sou plaasgevind het. Die Kerk behoort haar vroegtydig te posisioneer om 'n veilige hawe te skep vir diegene wat deur hierdie groot skuiwe ontwrig sal word.

4. Hoewel die omstandighede van ons tyd nie bepalend vir die wese van die Kerk (Besluit 1 van die 71ste AKV) is nie, noop dit ons om werklikhede soos kwynende lidmaatgetalle, afname in kindergeboortes, verstedeliking, ontvolking van die platteland, emigrasie, finansiële oorlewing, instandhouding van gemeentelike bates en demografiese verskuiwings met erns te bejeën.
5. Die Kerk verreken ook die werklikheid dat daar tans meer gemeentes is as wat die aantal lidmate regverdig, wat op sy beurt groot finansiële druk op gemeentes wat in 'n oorlewingstryd gewikkel is, plaas.
6. Samewerking op 'n sinergistiese wyse bevorder groter soepelheid in ons kerkwees en help ons om op energieke wyse - in die voetspore van Jesus - die voetspoor van die Kerk op relevante wyse te bevorder.
7. Gemeentes besin in oorleg met ringskommissies en sinodale strukture oor moontlike samewerking met ander gemeentes of denominasies, samesmelting of ontbinding (Besluit 2 en 99 van die 71ste AKV).
8. Die Kommissie van die AKV stel kundiges beskikbaar om aan gemeentes en ringe leiding te gee met die oog op die konsolidering en optimale aanwending van bates.
9. Groter sinergie word bewerkstellig met die herindeling van ringe om groter kapasiteit ten opsigte van leierskap en werkkragte te ontgin.

Dr WC van Wyk, die sekretaris van die Kommissie van die AKV, stel die beskrywingspunt.

Die besluit word uitgebrei met die volgende amendement, gestel deur ds WJJ Kok en gesekondeer deur ds CEC Hertzog:

Die Kommissie van die AKV en die Raad van Finansies kry opdrag om alle sinodale poste, rade en komitees se werkopdragte te herbelyn om sodoende sinodale dienste verder te konsolideer en te optimaliseer.

2.9 TERMYNVERSLAG VAN DIE UITTREDENDE RAAD VAN FINANSIES

2.9.1 INLEIDEND

Die afgelope drie jaar was wêreldwyd vol uitdagings. Suid-Afrika, en daarmee saam die Kerk, het dit nie vrygespring nie. Die gepaardgaande finansiële druk is op talle plekke in die Kerk ervaar, en gemeentes moes harder as in die onlangse verlede werk om finansiële kop bo water te hou. Dit is goeie nuus dat gemeentes dit meestal kon regkry, selfs al het dit met kopsere gepaard gegaan. Dit is ook positief dat die Kerk nie bloot oorleef nie, maar ook op verskeie maniere in die proses groei. Daarvoor dank ons die Here!

Hierdie verslag het ten doel om finansiële inligting vir die besluitneming by die

72ste AKV te verskaf. Die eerste deel van die verslag bevat inligting oor die finansiële posisie van gemeentes, en die tweede deel oor sinodale dienste en finansies.

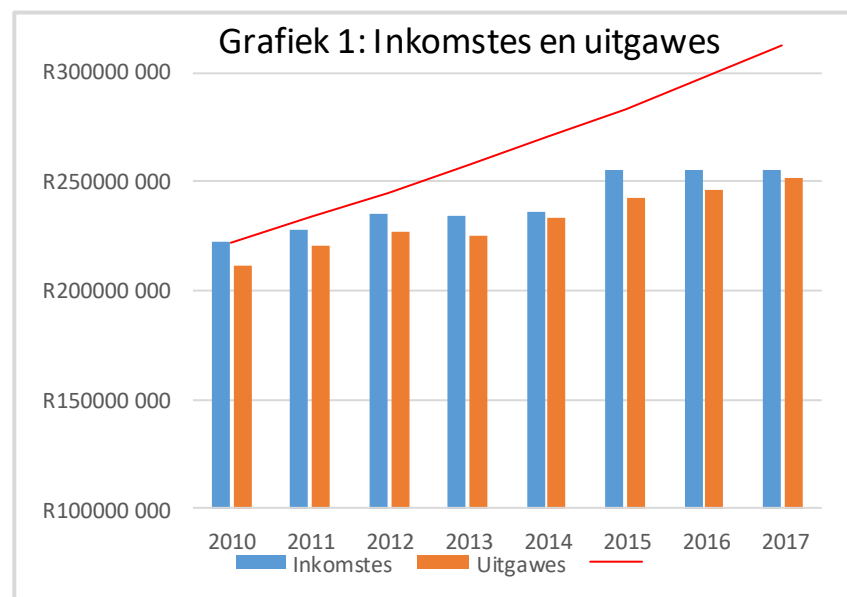
2.9.2 GEMEENTELIKE AANGELEENTHEDE

2.9.2.1 Inleidend

Die saamgestelde inkomstestaat van gemeentes soos op 28 Februarie 2017 is gebruik om die inligting onderaan te verskaf. Die staat moes aangepas word aangesien 32 gemeentes se oudits nog nie afgehandel was nie.

2.9.2.2 Die saamgestelde inkomstestaat

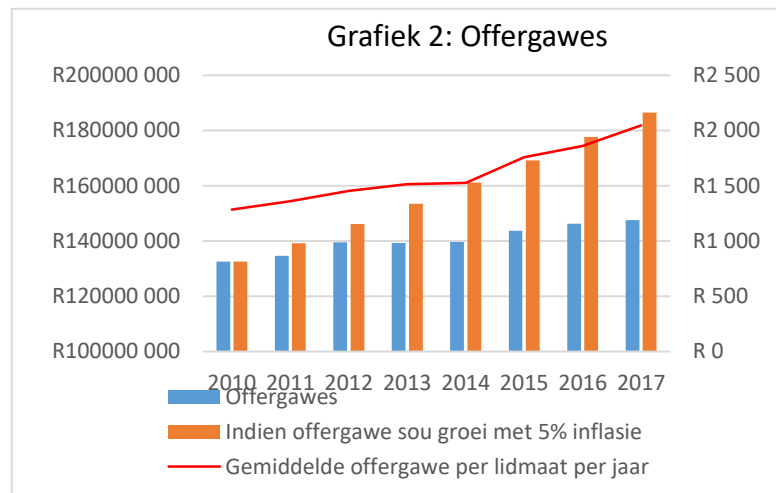
(i) *Inkomstes van gemeentes*

Die blou kolomme in Grafiek 1 verteenwoordig die inkomste van gemeentes. Dit is duidelik dat dit sedert 2015 sywaarts beweeg het. Daar was oor die drie jaar 'n klein toename van slegs 0.17%. Dit bly 'n ope vraag wat van 2018 tot 2019 met die inkomste gebeur het, maar voorlopige tekens dui daarop dat die sywaartse beweging kon omsit in 'n daling.

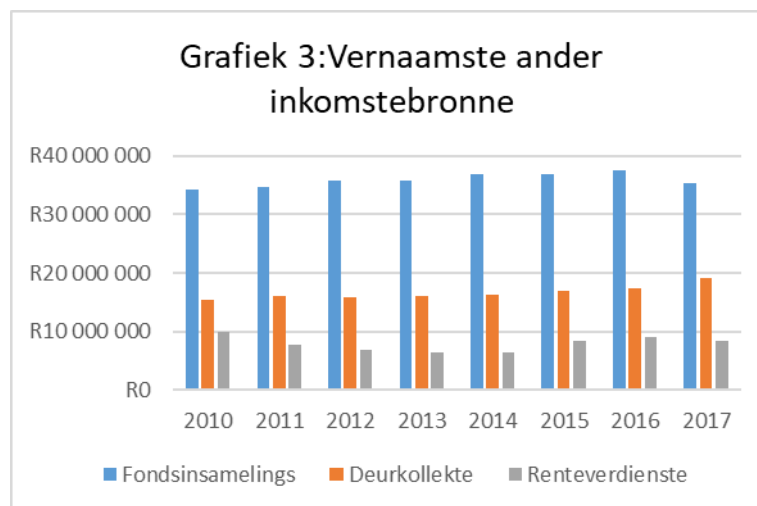
Die rooi lyn in Grafiek 1 gee 'n aanduiding van hoe die inkomste sedert 2010 moes toeneem om met inflasie tred te hou. Gemeentes se inkomste moes in 2017 R57 000 000.00 meer wees om met inflasie tred te hou. Die *koopkrag* van gemeentes neem dus jaarliks merkbaar af.

Offergawes is die vernaamste inkomstebron:

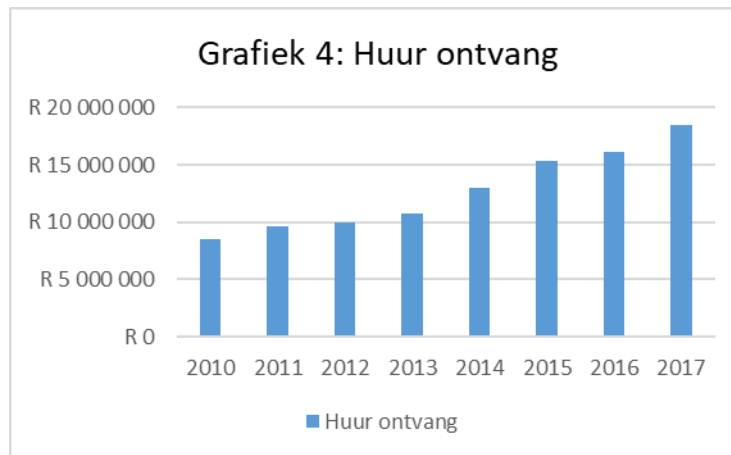
Die blou kolom toon die werklike inkomste uit offergawes. Daar is 'n klein toename sedert 2012. Die oranje kolom toon die potensiële inkomste uit offergawes indien dit sedert 2010 met 5% inflasie per jaar sou toeneem. As dit sou realiseer, sou die inkomste uit offergawes in 2017 sowat R186 000 000.00 wees, teenoor die werklike bedrag van R147 548 601.00. Die sywaartse beweging in offergawes is slegs te wyte aan die verlies van sowat 3 000 lidmate per jaar. Die gemiddelde offergawe per lidmaat (rooi lyn) groei. Ook dit het egter nie in 2016 en 2017 voldoende tred gehou met inflasie nie.

Die ander vernaamste inkomstebronne toon die volgende:

Ten opsigte van deurkollektes (oranje kolomme) was daar 'n merkbare verhoging van 11% van 2016 tot 2017. Daar kan heelwat verklarings daarvoor wees. Inkomste uit funksies het met net meer as R2 000 000.00 afgeneem. Ook renteverdienste, wat sedert 2013 jaarliks toegeneem het, het van 2016 tot 2017 'n daling van 5.5% getoon.

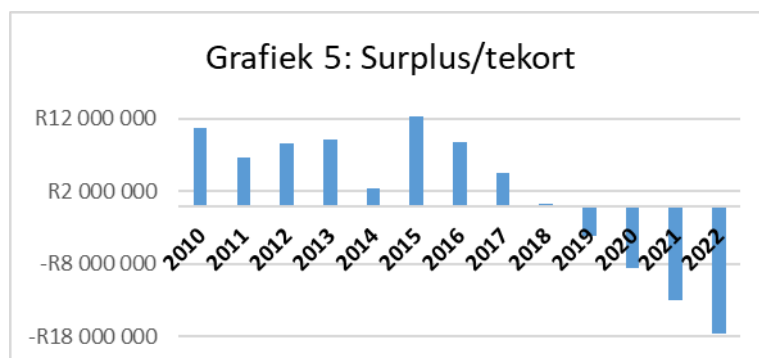
Dit is verblydend om te sien dat huurinkomste pragtig groei:

Die groei in huurinkomste was sedert 2010 sowat 12% per jaar. Gemeentes raak dus toenemend bewus van die vermoë wat eiendom het om inkomste te genereer. Hierdie vermoë is waarskynlik nie ten volle benut nie en kerkrade kan daaraan oorweging skenk om dit nog meer te ontgin. Die groei in huurinkomste kompenseer egter nie vir die swak prestasie ten opsigte van ander inkomstebronne nie.

(ii) ***Uitgawes van gemeentes***

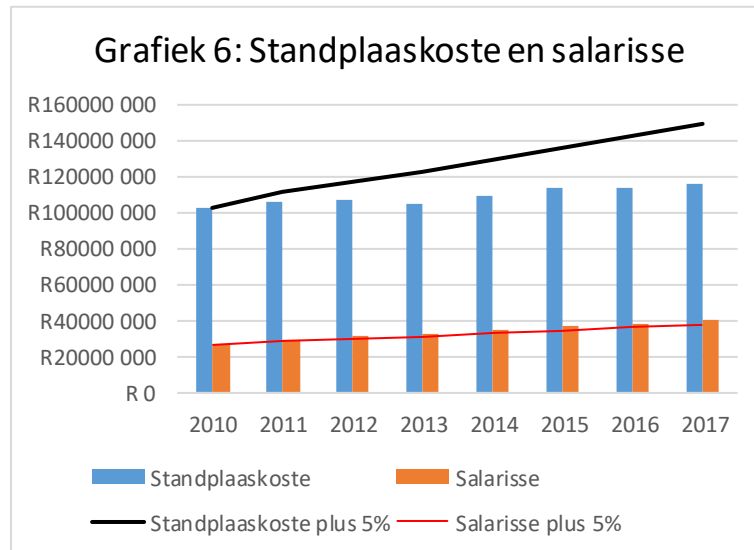
Kyk weer na Grafiek 1 hierbo. Alhoewel die inkomste (blou kolomme) konstant gebly het, het die uitgawes (oranje kolomme) met 2.6% per jaar toegeneem. Dit het tot gevolg dat die surplus jaarliks afneem. Die surplus het sedert 2015 jaarliks met sowat R4 000 000.00 afgeneem. Indien dit as maatstaf gebruik word en tot 2022 geprojekteer word, kan gemeentes in die nabye toekoms aansienlike tekorte verwag, soos in Grafiek 5 gesien kan word:

Die tekortkominge van die ekstrapolering moet erken word, maar dit bied tog waardevolle insigte. Dit is duidelik dat gemeentes sowel hul inkomstes as uitgawes baie versigtig sal moet bestuur. Slegs 55% van die gemeentes het in 2017 bygedra tot die surplus, terwyl 45% tekorte getoon het. Gemeentes waar daar tekorte ontstaan het, moes opgehoopde surplusse gebruik om te oorleef. Dit is op die lange duur nie volhoubaar nie.

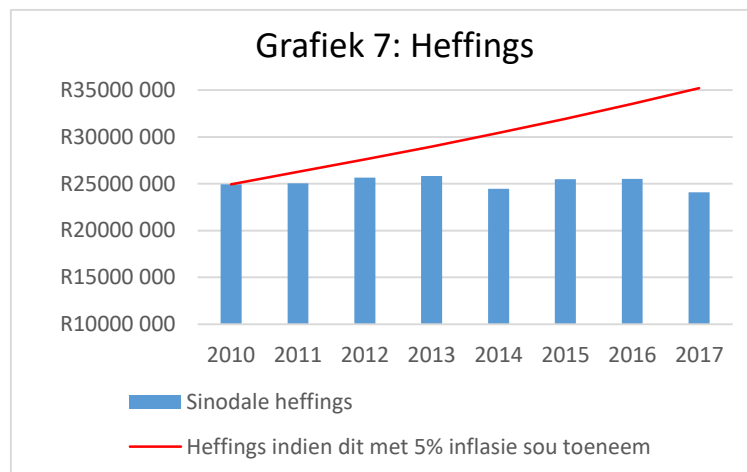
Standplaaskoste (sien Grafiek 6) is die enkele grootste uitgawe en maak net minder as 50% daarvan uit. Alhoewel daar van 2015 tot 2016 'n matige afname ten opsigte van die spandering aan standplaaskoste was, was daar weer van 2016 tot 2017 'n toename van 2%. Die swart lyn in die grafiek toon die effek wat dit sou hê indien standplaaskoste met inflasie aangepas sou word. Dit strook met inligting wat daarop dui dat tot soveel as die helfte van die predikante nie meer in 'n volsorgbediening staan nie.

Dit is interessant dat die salariskomponent van die personeel van gemeentes (ook in Grafiek 6) sedert 2010 nie op dieselfde wyse as standplaaskoste hoofsaaklik sywaarts beweeg het nie, maar byhou met inflasie (rooi lyn). Dit dui moontlik daarop dat gemeentes heelwat gebruik maak van funksionariesse om dienste te lewer, waarskynlik omdat dit goedkoper is.

Uitgawes wat verband hou met die instandhouding van gemeentes (soos munisipale kostes, instandhouding van eiendom, skryfbehoeftes, betaling van huur, telefoonrekeninge) het jaarliks met inflasie toegeneem, net soos die salariskomponent. Dit beteken dat gemeentes, salariskoste ingesluit, sowat 5% meer spandeer aan die instandhouding van die infrastruktuur, maar minder spandeer aan bediening en barmhartigheid.

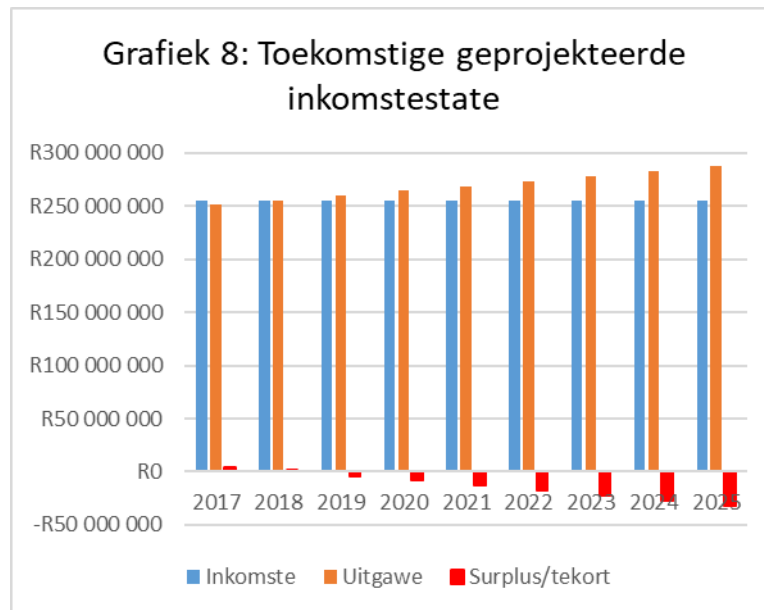
Uitgawes ten opsigte van sinodale heffings neem af. Die sinodale offergawe en die doelwitbydraes van die ADV word in Grafiek 7 uitgedruk. Sinodale heffings het sedert 2010 afgeneem van 11.79% van die totale uitgawes van gemeentes tot 8.7% in 2017.

Ringsheffings neem ook af. Dit het in 2011 'n hoogtepunt van R1 112 849.00 bereik en sedertdien afgeneem tot R832 702.00 in 2017. Ringsvergaderings is dus ook sensitief vir die ekonomiese uitdagings van gemeentes en toon hulle aanpasbaarheid.

(iii) **Geprojekteerde inkomstestate**

Indien die resultate van die drie jaar van 2015 tot 2017 geprojekteer word tot in 2025 (74ste AKV), kan duidelik gesien word dat daar uitdagings op die Kerk wag:

Dit is uiteraard gewaag om op hierdie wyse iets oor die toekoms te voorspel, maar dit bied tog 'n redelike uitsig op die toekoms indien gemeentes nie proaktief optree nie. Die geprojekteerde tekorte wat kan ontstaan, is 'n bron van kommer, en die 72ste AKV behoort dit in gedagte te hou. Aanpasbaarheid, konsolidasie, inkorting van uitgawes en 'n fokus op inkomstebronne wat nog onderbenut is, behoort besluitneming te beïnvloed.

2.9.2.3 **Ander gemeentelike aangeleenthede**(i) **Debiteure**

Dit is nie maklik of lekker om 'n gemeente te wys op uitstaande debiteure nie. Die Raad en die sinodale personeel is terdeë bewus van die uitdagings wat gemeentes in die gesig staar. Die Raad van Finansies het egter die opdrag om debiteure namens al die gemeentes te bestuur.

Die kritiek is al uitgespreek dat die Raad nie rente behoort te hef op uitstaande debiteure nie. Dit sal egter die gemeentes wat getrou bydra op risiko plaas, aangesien tekorte wat ontstaan by hulle gehef sal word. Uitstaande debiteure (studieskuld uitgesluit) beloop tans R5 553 690.00. Indien dit van rente vrygestel word, sal die ander gemeentes die tekort van sowat R277 684.00 moet bydra. Dit sal nog R4.30 by die sinodale offergawe voeg.

Die Bestuurskomitee het aansienlike moeite gedoen om reëlins te tref om uitstaande debiteure te in. Na die 71ste AKV is die 17 gemeentes wat die grootste risiko ten opsigte van debiteure ingehou het, geïdentifiseer. In samewerking met die kerkrade en die ringskommissies is hierdie gemeentes volgens 'n bepaalde formule ondersteun om hulle maandelikse verpligtinge na te kom, en tegelykertyd hulle debiteure te vereffen. 11 van die 17 gemeentes kon hulle debiteure op hierdie wyse aflos. Die Raad bedank die gemeentes vir hulle samewerking.

Ten spyte van hierdie suksesse, het daar nuwe risiko's ontstaan. Die totale debiteure het sedert die 71ste AKV van R5 086 722.00 tot R5 553 690.00 gegroei. Dit is hoofsaaklik die gevolg van gemeentes wat oorgangskapitaal benodig het om onder meer belastingverpligtinge en skeidingspakkette te bekostig.

Dit wek groot kommer dat sommige gemeentes nie betyds belasting aan die Inkomstediens betaal nie. Die Raad moes ingryp om te voorkom dat daar op gemeentelike eiendomme beslag gelê word. Die gebrekkige bestuur in daardie gemeentes plaas die hele Kerk op risiko.

(ii) **Gemeentelike Ondersteuningsfonds**

Die 71ste AKV het besluit om die Fonds vir Gemeenteopbou uit te faseer en die begrotingsitem *Strategiese Bediening* in die plek daarvan in te faseer. Die proses is afgehandel en daar is in die 2019/20-boekjaar R700 000.00 vir laasgenoemde begroot. Dit het egter tydens die laaste paar jaar duidelik geword dat daar 'n dringende behoefte aan finansiële hulp ten opsigte van gewone lopende uitgawes by sommige gemeentes bestaan.

Die Raad het daarom besluit om R400 000.00 uit sy surplus vir die 2019/20-boekjaar vir dié doel te oormerk. Die Raad kan egter nie daarmee volhou nie en fondse vir dié doel sal oor die langer termyn gevind moet word. In hierdie verband volg daar 'n beskrywingspunt waarin die Raad versoek dat R400 000.00 van die rente-opbrengs van die Fonds vir Sinodale Dienslewering jaarliks na die Gemeentelike Ondersteuningsfonds oorgeplaas sal word om gemeentes te ondersteun.

(iii) **Gemeentelike eiendomme**

Dit is merkwaardig dat die waarde van die eiendomme wat deur gemeentes verseker is, bykans R5.4 miljard is. Die Kerk is besonder geseën om oral in Suid-Afrika eiendomme te besit. Die vraag ontstaan of die potensiaal wat die eiendomme bied oral maksimaal benut word.

Huurinkomste vir 2017 het sowat 0.3%, of R18 499 557.00, van die waarde van die eiendomme van gemeentes beloop. Indien dit tot 1% opgeskuif kan word, kan die inkomste uit eiendomme R54 000 000.00 beloop. Alhoewel die tipiese eiendom van gemeentes nie ideaal is om te verhuur nie, kan tog gevra word of gemeentes nie meer uit hul eiendom kan genereer nie.

Die huidige werkwyse wat gemeentes moet volg om met eiendom te handel, word in Ordinansie 4.1.2 (xxxv) beskryf. Dit bepaal dat 'n kerkraad die skriftelike advies van die Raad van Finansies moet inwin en aan die gemeentevergadering moet voorlê, voordat besluite geneem word om eiendom te koop, te vervreem, te sloop of op te rig. Elders in die agenda volg 'n beskrywingspunt wat vra dat die konsultasieproses by die verhandeling van eiendom uitgebrei word.

2.9.2.4 **Gevolgtrekking oor die posisie van gemeentes**

Dit is duidelik dat gemeentes finansiële uitdagings in die gesig staar en dat dit volgens verwagting sal toeneem. Die inkomste van gemeentes het waarskynlik vir eers 'n hoogtepunt bereik, terwyl die uitgawes steeds toeneem. Daar is gemeentes wat proaktief hierop reageer, maar dit is nie deurgaans die geval nie.

Die volgende opsies sou deur kerkrade en ringskommissies oorweeg kon word om die finansiële uitdagings te hanteer:

- * Kontak dr FJ Labuschagne, hoof van die SGB, sodat die Sentrum bystand kan verleen.
- * Onderzoek alle moontlikhede om maksimum inkomste uit eiendomme te genereer.
- * Oorweeg verskeie vorme van konsolidasie. Is dit byvoorbeeld nodig dat gemeentes in dieselfde omgewing elk hulle eie administratiewe stelsel en personeel moet hê? Bestaan die moontlikheid om een kerkgebou te deel en die ander eiendom anders aan te wend?
- * Besnoei onnodige uitgawes ten opsigte van die instandhouding van die infrastruktuur van die gemeente, en fokus so ver moontlik op bediening en barmhartigheid.
- * Belê surplusfondse wys en benut die opbrengs volhoubaar.

Ten spyte van die uitdagings, is dit ook waar dat daar steeds groot rede tot dankbaarheid is. Dit is verstommend dat die versekeringsportefeulje ten opsigte van eiendom R5.4 miljard groot is. Dit is 'n besonder gunstige bate vir die Kerk. Dit is verder verblydend dat huurinkomste verhoog en dat daar 'n styging in deurkollektes is. Nog 'n rede tot dankbaarheid is die feit dat gemeentes dit regkry om die jaarlikse styging in hulle uitgawes te beperk tot onder inflasie.

Die Kerk het by die 72ste AKV die ideale geleentheid om besluite te neem wat gemeentes se posisie konsolideer, sodat die Kerk haar roeping vanuit 'n versterkte fondament kan uitleef.

2.9.3 SINODALE DIENSLEWERING

2.9.3.1 Inleidend

Die Raad van Finansies is dankbaar vir die goeie gesindheid wat daar by gemeentes ten opsigte van sinodale dienste bestaan. Die Sinodale Dienssentrum beleef dieselfde druk as gemeentes, aangesien die sinodale begroting jaarliks ingekort word. Die personeel toon begrip en geduld hiermee, en word bedank vir hulle positiewe gesindheid.

2.9.3.2 Sinodale begroting

Die sinodale begroting is vir die 2019/20 finansiële jaar met 4.69% ingekort tot R22 075 932.00. In reële terme is dit 'n afname van R2 245 563.00. Daarmee kon die Raad daarin slaag om die sinodale offergawe, ten spyte van die verlies in lidmaattal, op R338.00 vas te pen.

Sedert 2013 is die sinodale begroting in reële terme met nagenoeg 34% ingekort. Daarmee het die Raad en die Kommissie solidariteit met gemeentes betoon. Die sinodale offergawe per lidmaat het egter oor dié tydperk van R275.00 toegeneem tot R338.00. Dit is 'n gemiddelde toename van 3.8% per jaar wat ten spyte van 'n afname van ongeveer 3 000 lidmate per jaar, steeds heelwat laer as inflasie is.

Dit bied groot uitdagings aan die Raad van Finansies om die sinodale offergawe binne perke te hou. Besluite wat geneem moet word, is nie oral gewild nie, maar die Raad het deurgaans probeer om die belange van gemeentes eerste te stel.

Die vergadering gaan besluite neem oor die 2020/21-begroting. Daardeur gaan die vergadering sy eie heffing bepaal, en die penne inslaan vir begrotings tot en met die 73ste AKV. Dit is daarom belangrik dat die AKV eienaarskap vir die begroting sal aanvaar.

2.9.3.3 Sinodale eiendom

Die Dirk van der Hoffgebouekompleks is vroeg in 2017 verkoop. Huurkontrakte is vir vyf jaar met die Erfenisstigting en Gemeentes Philadelphia en Derdepoot gesluit, waarna die Sentrum verskuif het. Die verskuiwing is teen einde Oktober 2017 afgehandel, nadat die Argief ook by die Erfenisstigting hervestig is en 'n kontrak vir tien jaar ten opsigte daarvan gesluit is. Die sinodale personeel het reusewerk gedoen om die verskuiwing te reël. Die nuwe tuistes is goed deur die Kerk ontvang en die Raad is dankbaar dat die saak afgehandel is. Die verhuising het reeds in die eerste jaar 'n besparing van ongeveer R600 000.00 ten opsigte van geboue en eiendomme gerealiseer. Nadat BTW betaal is, kon R18 500 000.00 uit die opbrengs van die verkooptransaksie in die Fonds vir Sinodale Dienslewering belê word.

Alle eiendom is in opdrag van die AKV verkoop en die Kerk besit nie meer vaste eiendom nie. Die inkomste uit die verkoop van 'n gedeelte van plaas Klipdrift moet nog realiseer.

2.9.3.4 Komitees van die Raad van Finansies

Die Raad het tydens die verslagjaar van drie komitees gebruik gemaak om uitvoering aan sy opdrag te gee:

(i) **Bestuurskomitee**

Die Bestuurskomitee bestuur onder meer die dag-tot-dag-begroting, sinodale aktiwiteite en debiteure. Die komitee oorweeg ook aansoeke vir ondersteuning uit die Fonds vir Strategiese Bediening en gee kommentaar by die verhandeling van eiendomme. Die komitee lewer verslag aan sowel die Kommissie van die AKV as die Raad van Finansies, en bestaan uit die algemene sekretaris, die sekretaris van die Kommissie van die AKV, die hoof: finansies, hoof: administrasie en die voorsitter van die Raad van Finansies op *ad hoc*-basis. Dr FJ Labuschagne is die voorsitter van die komitee.

(ii) **Oudit- en Risikokomitee**

Nuwe wetgewing stel hoë voldoeningsvereistes aan instellings. Dit vra 'n groot mate van kundigheid om daaraan uitvoering te gee. Die Oudit- en Risikokomitee gee aan die Kerk leiding op hierdie gebied. Die komitee het in die verslagtydperk baie aandag geskenk aan die opstel van reglemente, soos ook in die Reglementebundel van die Kerk opgeneem is. Verder sien die komitee toe dat daar aan ouditvereistes voldoen word en maak die komitee aanbevelings aan die Raad van Finansies oor finansiële state. Die komitee, onder voorsitterskap van mnr Gert van Wyk, word bedank vir die noudesette werk.

(iii) **Beleggingskomitee**

Die Beleggingskomitee, onder voorsitterskap van ds APJ Beukes, het 'n besonder uitdagende termyn agter die rug. Wêreldwyd was veral opkomende markte onder druk, en die JSE het in 2018 met 8.5% negatief presteer. Die kundigheid van die komitee het egter daartoe bygedra dat die Kerk se beleggings billik presteer het.

Die Kerkgeld vir Kerkwerkstelsel bestuur die surplusfondse van gemeentes. Die stelsel se saldo het sedert 31 Oktober 2016 tot 30 April 2019 van R150 760 803.00 tot R153 989 419.00 toegeneem. Dit is 'n toename van 2.1% en is die gevolg van gemeentelike bates wat in kontant omskep is. Alhoewel daar 'n toename was, is die tendens dat gemeentes gereelde onttrekkings maak om lopende uitgawes te diens.

Die vraag bestaan lankal of die Kerkgeldstelsel nie uitgedien is nie. Gemeentes het reeds toestemming by die AKV ontvang om surplusfondse elders as in die stelsel te belê. Daar word ook nie meer lenings uit die stelsel aan gemeentes toegestaan nie. Daarby moet die Raad, volgens die opdrag van die AKV, poog om rentekoerse wat gelykstaande aan dié van geldmarkfondse is, aan gemeentes te betaal. Die wisselvalligheid in die markte oor die laaste paar jaar het dit moeilik gemaak om daaraan te voldoen. Voeg daarby dat gemeentes se behoeftes verskil, aangesien sommige gemeentes geld op 'n daggeldebasis beskikbaar wil hê en ander gemeentes fondse op 'n langer termyn wil belê. Dit het die Beleggingskomitee tot die punt gebring waar geoordeel is dat die Kerkgeldstelsel opgehef moet word. Elders in die agenda is 'n beskrywingspunt wat daarvoor vra.

Die Beleggingskomitee bestuur ook twee ander beleggings:

- * Die eerste is die Fonds vir Sinodale Dienslewering wat by die 71ste AKV in die lewe geroep is. Die saldo is nagenoeg R30 000 000.00. Die fondse is op verskeie platforms belê. Die bedoeling van die Fonds is dat die rente-opbrengs in die toekoms, nadat die Fonds geleentheid gehad het om te groei, kan help om sinodale kostes te subsidieer.
- * Die tweede fonds word die Surplus op die Kerkgeldstelsel genoem, en die saldo op 30 April 2019 was net meer as R4 000 000.00. Die regskoste ten opsigte van litigasie en die bydrae wat die Kerk moes maak om die Pensioenfonds oor te skakel van 'n vastevoordeelfonds na 'n vastebydraefonds, moet nog hieruit verhaal word, waarna die saldo baie klein sal wees. Dit skep bepaalde uitdagings, aangesien die vermoë wat die Kerk het om op onvoorsiene uitgawes en geleenthede te reageer, hierdeur beperk kan word. In die lig daarvan volg daar 'n beskrywingspunt wat versoek dat die Raad toegang tot 'n bedrag uit die Fonds vir Sinodale Dienslewering sal kry vir nood gevalle en ander diskresionêre uitgawes.

Die Beleggingskomitee het in 2018 'n beleggingsbeleid opgestel wat aan gemeentes leiding moet gee oor verantwoordelike beleggings. Gemeentes moet aan die vereistes van die beleid voldoen wanneer beleggings oorweeg word.

2.9.3.5 Pensioenfonds

Teen die tyd dat die AKV in sitting is, behoort die oorskakeling van die Pensioenfonds van 'n vastevoordeelfonds na 'n vastebydraefonds goedgekeur

en afgehandel te wees. Die Raad is dankbaar vir die leiding wat die Pensioenfonds hierin gegee het en vir die predikante se samewerking in dié verband. Daar is verskeie redes waarom die oorskakeling voordelig vir die Kerk is. Die Kommissie het intussen die versorgingsvoordeel vir predikante met 12.5% aangepas, met die hoop dat dit beter voordele vir predikante tot gevolg sal hê. Die Raad het ingestaan vir 'n bedrag van R2 000 000.00 om die oorskakeling moontlik te maak.

2.9.4 SLOTOPMERKINGS

Die finansiële verslae wat by die vorige paar AKV's gelewer is, is beslis nie die lekkerste leesstof nie. Dit is 'n werklikheid dat gemeentes finansiëel onder druk is. Daar is gelukkig ook 'n ander werklikheid aan die ontwikkel, en dit is dat gemeentes meer en meer bereid is om hulle bediening te evalueer, daarop te verbeter, te konsolideer en positiewe aanpassings te maak. Daar is heelwat suksesverhale wat oorvertel kan word.

Die bekende gesegde dat verandering die enigste konstante is, word dag na dag 'n groter werklikheid. Dit vra van die Kerk meer aanpasbaarheid as waaraan ons gewoond is, 'n vermoë om vinnig te reageer op geleenthede, en ook om gebruike, tradisies en dienste wat onnodige kostes tot gevolg het, onder 'n vergrootglas te plaas en te heroorweeg. Die wens van die Raad van Finansies is dat die AKV die nodige leiding aan die Kerk sal gee om die toekoms positief tegemoet te gaan.

Die finansiële state en saamgestelde inkomste en balansstate is op aanvraag beskikbaar.

Die verslag word aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT 2: KOMMISSIE VAN DIE AKV

BESLUIE VAN DIE AKV

Die Raad vir Kerkregtelike Advies stel voor dat die volgende invoeging gemaak word in die Kerkorde as Ordinansie 4.4.4 (xviii):

Sonder dat dit nodig is om na 'n vorige besluit of besluite te verwys, vervang of wysig, na gelang van die geval, die nuutste besluit vorige besluite wat oor dieselfde of grootliks oor dieselfde onderwerp of onderwerpe as die nuutste besluit handel. In die geval van twyfel of 'n besluit 'n ander besluit vervang of wysig, is die uitleg van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering in hierdie verband finaal.

Die huidige Ordinansie 4.4.4 (xviii) word Ordinansie 4.4.4 (xix).

Motivering:

Hierdie werkwyse en die formalisering van usansie, is wenslik ter wille van goeie prosedure om misverstande te voorkom, en ook in die lig van regspraak in

hierdie verband. Enige moontlike verwarring oor presies wát besluit is en hóé dit besluit is, sowel as die status van vorige beskuite oor dieselfde saak, behoort sodoende uit die weg geruim te word.

Dr WC van Wyk, die sekretaris van die Kommissie van die AKV, stel die beskrywingspunt.

Die besluit word uitgebrei deur die volgende amendement, gestel deur dr P van Staden en gesekondeer deur dr GJ Malan:

Die uitleg dien by die eersvolgende AKV vir bevestiging.

---oOo---

NHKA

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

DEEL 3

Behandeling van verslae
en beskrywingspunte

22-26 September 2019

NHKA

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

VIERING

1. **VIERING**

1.1 **INLEIDING**

Die viering (*leitourgia*) van God se magtige daad en ons verlossing deur Jesus Christus gebeur in die eerste plek tydens die erediens. Dit vind gestalte in die Woordverkondiging, bediening van die sakramente, belydenis, lofprysing en aanbidding. Die gemeenskap tussen God en sy mense konkretiseer in die erediens op Sondag.

'n Belangrike aspek van die AKV se verantwoordelikhede is om die erediens te reël, wat in hierdie gedeelte van die agenda hanteer word.

---oOo---

VERKIESING VAN DIE VOORSITTER VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV

Die vergadering stem vir die voorsitter van die Kommissie van die AKV.

'n Herstemming vind plaas tussen dr AG Ungerer en ds WJJ Kok.

Dr AG Ungerer word verkies.

VERKIESING VAN DIE SKRIBA VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV

Die vergadering stem vir die skriba van die Kommissie van die AKV.

Ds WJJ Kok word verkies.

VERKIESING VAN DIE VISEVOORSITTER VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV

Die vergadering stem vir die visevoorsitter van die Kommissie van die AKV.

'n Herstemming vind plaas tussen prof WA Dreyer en ds CEC Hertzog.

Prof WA Dreyer word verkies.

VERKIESING VAN DIE VISESKRIBA VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV

Die vergadering stem vir die viseskriba van die Kommissie van die AKV.

'n Herstemming vind plaas tussen di CEC Hertzog en JF van der Merwe.

Ds JF van der Merwe word verkies.

---oOo---

1.2 **VERSLAE EN BESKRYWINGSPUNTE WAT MET DIE VIERING VAN DIE EVANGELIE VERBAND HOU**

BESKRYWINGSPUNT 3: RING VAN POTCHEFSTROOM

SKRIFBESKOUIING EN KERKWEES IN DIE TOEKOMS

1. Die 71ste AKV het in Beskrywingspunt 1 punt 3 besluit:

Die Hervormde Kerk wil kerk van die Woord wees. Die Woord van God is die enigste bron vir die verkondiging van die evangelie. Ons bely in gehoorsaamheid aan die Woord ons geloof in God Drie-enig: Vader, Seun en Heilige Gees. Op grond van die Woord verstaan ons die Hervormde Kerk as deel van die volk van God, die huisgesin van die Vader, die liggaam van Christus en die tempel van die Heilige Gees.

Die 72ste AKV brei hierop uit:

- 2. Die Hervormde Kerk aanvaar die Bybel as die Woord van God. Voortgaande studie van die Bybelse geskifte help die Kerk om sy roeping in die wêreld beter te verstaan en dit is bepalend vir die relevansie van die Kerk.**
- 3. As Kerk van die Hervorming moet die Kerk voortdurend hervorm in gehoorsaamheid aan die Woord van God.**
- 4. Die Kerk se Skrifbeskouing bepaal sy Skrifverstaan en is rigtinggewend vir ons nadenke oor kerkwees in die toekoms.**
- 5. Die Kerk beoefen teologie as wetenskap op die Bybels-reformatoriese grondslag. Dit sluit in dat die geskrewe Woord van God, die Bybel, deur die inspirasie van die Heilige Gees ontstaan het en gesaghebbend is. Op dié grondslag word alle (insluitend eie) paradigmas voortdurend krities en reformerend bestudeer.**
- 6. In die Hervormde Kerk is daar verskillende standpunte met betrekking tot Skrifverstaan. Dit is belangrik dat die gesprek oor Skrifbeskouing en Skrifverstaan in die Kerk sal voortgaan. Die onderlinge eenheid word so bevorder en die Kerk kan met integriteit kerk in die wêreld wees.**
- 7. Die Kommissie van die AKV kry opdrag om verdere studie oor Skrifbeskouing en Skrifverstaan te doen, en gesprek te stimuleer. Ringe en gemeentes word by hierdie studie en gesprek ingesluit.**

Motivering:

Die Woord van God is die enigste bron vir die verkondiging van die evangelie. Die Kerk kan niks anders verkondig as wat die Woord ons leer nie. In die wêreld waarin ons leef, moet die Kerk kan sê: *So spreek die Here*. Tog moet die verkondiging en die teologiese boodskap relevant vir die moderne mens wees. Hoewel die Bybel deur antieke mense in 'n antieke wêreld geskryf is, glo ons dat die Bybel deur God geïnspireer is en dat dit vandag nog *groot waarde het om in die waarheid te onderrig, dwaling te bestry, verkeerdhede reg te stel en 'n regte lewenswyse te kweek* (2 Timoteus 3: 16).

Ds L Geel, die skriba van die Ring van Potchefstroom, stel die beskrywingspunt.

Die volgende amendement gestel deur ds L Geel (sr) en gesecondeer deur ds WJJ Kok, word aanvaar:

Die Kommissie van die AKV kry opdrag om verdere studie oor Skrifbeskouing en Skrifverstaan te doen, en gesprek te stimuleer. Ringe en gemeentes word by hierdie studie en gesprek ingesluit.

Motivering:

1. Die 71ste AKV het in Beskrywingspunt 1 punt 3 besluit:

Die Hervormde Kerk wil kerk van die Woord wees. Die Woord van God is die enigste bron vir die verkondiging van die evangelie. Ons bely in gehoorsaamheid aan die Woord ons geloof in God Drie-enig: Vader, Seun en Heilige Gees. Op grond van die Woord verstaan ons die Hervormde Kerk as deel van die volk van God, die huisgesin van die Vader, die liggaam van Christus en die tempel van die Heilige Gees.

2. Die Hervormde Kerk aanvaar die Bybel as die Woord van God. Voortgaande studie van die Bybelse geskifte help die Kerk om sy roeping in die wêreld beter te verstaan en dit is bepalend vir die relevansie van die Kerk.
3. As Kerk van die Hervorming moet die Kerk voortdurend hervorm in gehoorsaamheid aan die Woord van God.
4. Die Kerk se Skrifbeskouing bepaal sy Skrifverstaan en is rigtinggewend vir ons nadenke oor kerkwees in die toekoms.
5. Die Kerk beoefen teologie as wetenskap op die Bybels-reformatoriese grondslag. Dit sluit in dat die geskrewe Woord van God, die Bybel, deur die inspirasie van die Heilige Gees ontstaan het en gesaghebbend is. Op dié grondslag word alle (insluitend eie) paradigmas voortdurend krities en reformerend bestudeer.
6. In die Hervormde Kerk is daar verskillende standpunte met betrekking tot Skrifverstaan. Dit is belangrik dat die gesprek oor Skrifbeskouing en Skrifverstaan in die Kerk sal voortgaan. Die onderlinge eenheid word so bevorder en die Kerk kan met integriteit kerk in die wêreld wees.

BESKRYWINGSPUNT 4: KERNKOMITEE: EREDIENS

VONKK-LIEDERE

- * Die AKV handhaaf die besluit rakende die gebruik van VONKK-liedere in die eredienste van die NHKA.
- * Die AKV handhaaf die NHKA se deelname aan die werksaamhede van die VONKK-werkgroep.
- * Die vergadering versoek die VONKK-werkgroep om gereelde

toerustings- en inligtingsgeleenthede te reël om die Kerk bekend te stel aan die liedere wat tot die korpus toegevoeg is, en hoe dit in die erediens gebruik kan word.

- * Die AKV handhaaf die besluit om vir die NHKA 'n sinodale lisensie van R50 000.00 uit te neem, in plaas daarvan dat elke gemeente apart op VONKK hoef in te teken. Dit verseker dat die NHKA deel van die bestuursplan van VONKK is en dat geen verdere vergaderingskoste of reiskoste vir lede van die NHKA betaalbaar is nie.**
- * Die AKV neem kennis van die onderneming van die direkteur van Bybel-Media dat die intekengeld vanuit die NHKA nie vir die breë werksaamhede van Bybel-Media gebruik sal word nie, maar uitsluitlik vir VONKK geormerk sal word.**

Motivering:

VONKK is die akroniem vir Voortgesette Ontwikkeling van Nuwe Klassieke Kerkmusiek. Dit is 'n inisiatief wat aanvanklik vanuit die geleedere van die NGK ontstaan het om voortgaande werk te doen aan die styl van kerkmusiek wat ons in die Liedboek vind. Vir die afgelope nege jaar reeds is die Hervormde Kerk deel van die werksaamhede. Sedert die 71ste AKV (Besluit 14) is die NHKA egter formeel deel van die VONKK-werkgroep. Dit het die gevolg gehad dat die struktuur van die werkgroep aangepas is, ds JF van der Merwe is as ondervoorsitter van VONKK verkies en dien dus in die dagbestuur van VONKK. Op so 'n manier is die NHKA volledig deel van die besluitnemingsproses en onderhandelings met Bybel-Media en ander instansies. Die sinodale lisensie wat die NHKA die afgelope vier jaar gekoop het, het besparings vir gemeentes teweeggebring en tegelyk 'n groot bydrae gelewer tot die finansiering van die voortgaande werksaamhede van VONKK. Geen deel van daardie bedrag is gebruik vir die algemene werksaamhede van Bybel-Media nie; die geld is uitsluitlik gebruik vir VONKK se werksaamhede.

In die verslagtydperk was die werksaamhede voortgaande en het die verteenwoordigers van die NHKA in die VONKK-werkgroep volledig deelgeneem aan die skep van nuwe liedere. Teen Mei 2019 is daar in die korpus van 404 VONKK-liedere 122 tekste wat deur Hervormers gedig is en 56 melodieë wat deur Hervormers gekomponeer is. Verder was die musici van die Hervormde Kerk verantwoordelik vir tientalle van die orrel- en klavierbegeleidings, kantory-verwerkings en musikale verrykings. Sedert 2018 is 'n lidmaat van die NHKA ook verantwoordelik vir die taalversorging van die tekste van VONKK-liedere. Dit beteken dat in die geskiedenis VONKK-liedere die korpus van Afrikaanse kerkliedere is waar Hervormers die heel grootste bydrae ooit gelewer het.

In ooreenstemming met die opdrag van die 71ste AKV (Besluit 14), is 'n aantal toerustingsgeleenthede gehou. Op 9 Junie 2018 is 'n groot bekendstellingsgeleentheid van VONKK-liedere gehou by die NHKA se Gemeente Pretoria-Oos, wat deur 'n aantal predikante, orreliste, eredienswerkgroepe en lidmate van verskeie kerke bygewoon is. In samewerking met SAKOV is ook bekendstellingsgeleenthede in Noordwes, Mpumalanga en die Wes-Kaap gehou. Verder is daar jaarliks opleiding aan teologiese studente verskaf rakende VONKK-liedere en die gebruik daarvan in die erediens.

Ds JF van der Merwe stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT 5: KERNKOMITEE: EREDIENS

GEBRUIK VAN FLAM-LIEDERE

- * Gemeentes wat graag van FLAM-liedere gebruik wil maak, kan skakel met ds JT Manders oor hoe om die liedere in 'n gemeente te implementeer.**
- * Gemeentes moet daarop let dat 'n CCLI-lisensie (naas die Liedboek-lisensie en die sinodale VONKK-lisensie) benodig word om FLAM-liedere in die eredienste te gebruik.**

Motivering:

Die 71ste AKV het soos volg besluit: Besluit 15:

In die erediens en by ander byeenkomste word gebruik gemaak van liedere in die Liedboek van die Kerk, VONKK-liedere en ander geestelike liedere wat gekeur is deur 'n komitee kundiges van die Kerk

- * wat bevorderlik is vir die opbou van die gemeente se aanbidding en verkondiging van die Woord.*
- * die eenheid met die res van die Kerk in ag neem.*
- * in ooreenstemming is met die Kerk se teologiese tradisie.*

Hierdie besluit het ten doel gehad om die een of ander vorm van keuring en regulering van ander liedkorpusse as die Liedboek en VONKK daar te stel. Na afloop van die 71ste AKV is gepraat oor die wyse waarop die besluit tot uitvoer gebring kan word. Die probleem is dat daar nie in die Kerk 'n *komitee van kundiges* bestaan soos in die besluit genoem word nie. Daar is wel die lede van die VONKK-werkgroep, maar hulle is nie kundig wat ander korpusse van liedere soos FLAM betref nie. In die Kerk is daar egter wel predikante wat die FLAM-liedere in hulle eie gemeentes gebruik. Verder was dit nie moontlik (om soos in die geval van VONKK) by die skeppings- en keuringsproses van FLAM-liedere betrokke te raak nie. Ds JT Manders, wat aanvanklik getaak was met die uitvoering van die besluit, was nie gemaklik om die liedere uit die FLAM-korpus opnuut te *keur* vir gebruik in die NHKA nie, maar was deurgaans bereid om gemeentes behulpsaam te wees in die gebruik van FLAM-liedere in veral jeugdienste van gemeentes.

Ds JF van der Merwe stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

MOSIE

Die volgende mosie, gestel deur ds JZ Britz en gesecondeer deur oudl Willie Coetzee, word aanvaar:

Gemeente Kathu en haar boere wil graag langs hierdie weg hulle dank en waardering uitspreek teenoor dr Chris Brits, die skriba van Gemeente Napier in die noorde van Nieu-Seeland, hulle leraar en die hele gemeente van bykans 100 Afrikaanssprekende lidmate, vir 'n droogtehulpskenking van R20 000.00. Hierdie skenking het daadwerklik ons boere se nood verlig en elke bietjie hulp dra by tot hoop. *Ons bid vir hulp van bo – uitkoms en reën en God antwoord uit die hart van medegelowiges oorsee.* Mag hierdie hoop wat gebring is ons ook so inspireer.

AFSLUITING: 23 SEPTEMBER 2019

Oudl Tom Moodie sluit die vergadering af deur die saamsing van Gesange 245: 1, 2 en 3, en 510. Hy lees voor uit verskeie hoofstukke van Efesiërs en lei die vergadering in gebed.

Orrelis:

Mnr Pieter van den Berg.

OPENING: 24 SEPTEMBER 2019

Dr A Viljoen open die vergadering deur die saamsing van VONKK 72 en 'n oordenking aan die hand van Eksodus 24, 1 Konings 19 en Lukas 6, en lei die vergadering in gebed.

Orrelis:

Mnr Pieter van den Berg.

---oOo---

BESKRYWINGSPUNT 6: KERNKOMITEE: EREDIENS

KINDERS SE DEELNAME AAN DIE NAGMAAL

- * In die lig van die studiestukke, keur die AKV in beginsel kinders se deelname aan die Nagmaal goed.
- * Die Kommissie van die AKV word versoek om opdrag te gee dat die praktiese implementering van die saak uitgewerk en afgehandel moet word, en dit dan aan gemeentes deur te gee vir implementering.

Motivering:

Die 71ste AKV het soos volg besluit: Besluit 12:

Die gesprek oor kinders se deelname aan die sakrament van die Nagmaal moet heropen word, en studiemateriaal daarvoor moet aan ouderlingevergaderings gestuur word.

Die Kernkomitee: Erediens het kundiges in die NHKA versoek om studiestukke vir die AKV voor te berei. 'n Hele aantal het nie hulle weg oopgesien om sodanige studiestukke in te handig nie. Die studiestuk van dr T van Wyk is ontvang en die Kommissie van die AKV het besluit om ook die vorige studiestuk van prof J Buitendag wat reeds in 2001 op die AKV gedien het, as studiemateriaal by te voeg. Let egter daarop dat in die stuk van prof Buitendag die verwysings na die Kerkorde verwys na die Kerkorde soos dit in 2001 daar uitgesien het.

In die lig van albei memoranda kan die motivering vir bogenoemde beskrywingspunt soos volg saamgevat word (dit is egter noodsaaklik om die motivering in samehang met die studiestukke se veel vollediger beredenerings te lees):

* **Bybelse motivering**

Daar bestaan nie uitdruklike riglyne vanuit die Bybel vir of teen kinders se deelname aan die Nagmaal nie. Dit vra van die Kerk dat ons die bedoeling van die evangelie, soos deur die evangelieskrywers verwoord is, vir ons konteks en ons spesifieke vraagstukke moet interpreteer. Dit doen ons nederig en voortdurend omdat ons weet dat geen generasie ooit alle wysheid in pag het nie. In die Bybel vind ons wel 'n uitnodigende ingesteldheid teenoor kinders in die algemeen. Jesus sluit kinders in – by ruimtes en situasies wat volgens die sosiale kodes van die tyd vir hulle verbode was.

* **Teologiese motivering**

Wanneer die kerk oor die Nagmaal praat, raak dit die hart van kerkwees. In die Nagmaal is die kerk werklik kerk. Vanuit die Nagmaal belewe die gemeente sy eenheid met Christus asook sy roeping in die wêreld. Vanweë die opstanding van Christus word die kruisgebeure in dankbaarheid en in vreugde gedeel. Dit bind gelowiges aan Christus en ook aan mekaar. Daarom is die vraag na die toelating van verbondskinders tot die Nagmaal so dwingend.

Die Nagmaal is deur God geskenk ten einde gemeenskap met Christus deur bemiddeling van die Heilige Gees te bewerk. Met hierdie geestelike maaltyd word die geloof gevoed en versterk deur die liggaam en bloed van Christus. Die *communio sanctorum* van die Nagmaal is nie 'n ander gemeenskap as dié van die Doop nie. Daarom moet die enge verbondenheid tussen Doop en Nagmaal altyd sterk beklemtoon word, en behoort geen *derde (belydenis van geloof)* daar tussenin toegelaat te word nie. Daar behoort nie enige ander *toelatingsvereiste* vir die Nagmaal te geld as alleen die Doop nie. Daar is geen voorlopige-en-gedeeltelike *communio* in die Doop en 'n voltooide-en-volledige *communio* weer in die Nagmaal nie. Doop en Nagmaal hoort wesenlik saam en is keerkante van dieselfde saak. Die kerk het 'n dringende behoefte aan 'n geïntegreerde verstaan hiervan: Die openbare geloofsbelydenis moet van alle subtiële sakramentele ondertone ontdaan word, en durf nie voorwaarde vir Nagmaal te wees nie. Openbare geloofsbelydenis is 'n saak van die

kategese deur die ouderlinge, en word daar hanteer soos die reformatore tereg aangedui het.

Die Nagmaal word deur God gekonstitueer. Dit beteken dat geloof nie die bepalende is nie, maar die *genade* van God. Geloof *aktualiseer* wel die Nagmaal. Die wesenlike van die Nagmaal bly immers die heil wat Christus bewerk en nie die vroom gemoed of die persoonlike geloof van die individuele gelowige nie. Hoe belangrik die mens se verantwoordelikheid ook al mag wees, kan ons dit nooit as die voorwaarde van die Nagmaalsdeelname beskou nie. Dis tog nie in lyn met die Bybel of ons teologie dat ons moet *kwalifiseer* vir die Nagmaal nie. Die enigste kwalifikasie wat ons na die Nagmaal bring, is ons *bedelaarskap* voor God. *Alleen genade* is maar waarom dit vir ons gaan.

Tog kan die Nagmaal alleen binne die ruimte van die verbond aan gelowiges (God se kinders) bedien word. Dit kan alleen in die erediens geskied onder opsig van die ouderlinge. Van watter ouderdom af 'n mens gelowig is, is net so onbepaalbaar as wat dit onnodig is. Wat bo alles uitstaan, is altyd *die triomf van God se genade*. Nagmaal is by uitstek die konkrete uitdrukking van die *communio sanctorum* in die inklusiewe sin van die woord. En daarom kan (moet) dooplidmate na die Nagmaaltafel genooi word.

* **Kerklike motivering**

Vir die NHKA is ons Hervormde teologie, maar ook die erns waarmee ons die sakrament van die Nagmaal bejeën, uiters belangrik. Dalk is dit juis die rede waarom die Kerk die saak van kinders se deelname aan die Nagmaal so versigtig, stadig en deurdag probeer hanteer het. Tog is daar reeds in die Kerk 'n presedent vir die deelname aan kerklike rituele wat nie gegrond is op die *vermoë om té volledig te begryp of te verstaan* nie. Dit sien ons in die openheid van die NHKA om persone wat intellektueel gestremd is aan die Nagmaal te laat deelneem. Dit is van belang vir die vraag oor kinders se deelname aan die Nagmaal. Deelname aan kerklike ritueel kan egter nie sonder ENIGE begeleiding plaasvind nie. Kinders behoort egter met die nodige begeleiding en ouderdomsgerigte *onderrig* aan die Nagmaal te kan deelneem. Daar moet dus gepaste maniere gevind word om die teologiese swaartekrag van die Nagmaal aan die kinders weer te gee.

Kinders behoort ten volle lidmate in die kerk te wees omdat hulle op geen wyse minder kind van God is as die ouers self nie.

Die groeiende populariteit van gesinsbediening maak dit baie moeilik en byna onverklaarbaar om kinders van die Nagmaal uit te sluit. Al die gesinslede se eweredige deelname aan die lewe van die kerk word in hierdie benadering tot bediening beklemtoon. Al het dit nie teologies oral tuisgekom nie, kan dit gestel word dat hierdie bedieningsmodelle juis fokus op 'n gesinsmodel wat nie hiërargies is nie. Vanuit 'n nie-hiërargiese perspektief is verhoudings gebou op elkeen se unieke bydrae tot die geheel van die verhouding, en almal is aktiewe deelnemers aan daardie verhouding. Om kinders daarvan te weerhou om aan die Nagmaal deel te neem, is 'n direkte teenstelling van die gesinsgerigte hart van die kerk. Die moontlike deelname van kinders aan die Nagmaal kan egter as 'n opwindende geleentheid vir kinderbediening beskou word, en ook 'n opwindende uitdaging om die vele fasette van bediening aan al die kerk se lidmate te ontdek.

* **Psigologiese motivering**

Die psigologie en antropologie het die potensiële skadelike gevolge van die beginsel, *kinders moet gesien word en nie gehoor word nie*, uitgewys. Kerk-in-die-wêreld kan nie anders as om kennis te neem van hierdie insigte nie. Daarom word die kerk dan ook geroep om die toereikendheid van die kerk se tradisionele maniere en patrone van leer en deelname van die sakrament van die Nagmaal te herbesoek om die relevansie van die kerk se bediening aan kinders te bepaal.

Dit is duidelik dat *die jonger kind* se gevoel van behoort-tot-die-familie deur die deelname met die gesin aan die Nagmaal psigologies bevorderlik vir die godsdienstbewussyn kan wees.

Ds JF van der Merwe stel die beskrywingspunt.

Die verslag in Bylae A word aanvaar.

Die volgende amendement gestel deur ds L Geel (sr) en gesecondeer deur ds WJJ Kok, word aanvaar:

Kinders se deelname aan Nagmaal

- * **Die vergadering neem nie tydens hierdie sitting 'n besluit oor kinders se deelname aan Nagmaal nie.**
- * **Die Kommissie van die AKV word versoek om opdrag te gee dat verdere studie gedoen word oor kinders se deelname aan Nagmaal. Studiestukke oor verskillende standpunte behoort betyds aan kerkrade beskikbaar gestel te word vir bespreking en kommentaar. Studiemateriaal moet ook die moontlike praktiese implementering verreken.**

Motivering:

- * Kerkrade het nie betyds die beskikbare studiemateriaal ontvang nie en kon daarom nie sinvol reageer nie.
- * Indien kinders toegelaat sou word om Nagmaal te gebruik sal die plek van kategetiese onderrig en die inhoud van die kategesemateriaal herbedink moet word.
- * Die betekenis van belydenisaflegging en *belydende lidmaat* sal omskryf moet word.
- * Uitsluitel sal gegee moet word oor genoegsame geloofskennis (ouderdom) vir toelating tot deelname aan Nagmaal.
- * Insette vanuit die opvoedkundige wêreld sal verkry moet word ten einde die onderskeidingsvermoë van kinders vir deelname aan Nagmaal te akkommodeer.
- * Die kerkregtelike implikasies moet verreken word.

Teenstemme:

- * Pienaar RTI ds
- * Van der Walt CP ds.

---oOo---

VERKIESING VAN DIE EERSTE PREDIKANTSLID VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV

Die vergadering stem vir die eerste predikantslid van die Kommissie van die AKV.

'n Herstemming vind plaas tussen dr SM de Beer, di CEC Hertzog en L Geel (sr).

Ds CEC Hertzog word verkies.

VERKIESING VAN DIE TWEDE PREDIKANTSLID VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV

Die vergadering stem vir die tweede predikantslid van die Kommissie van die AKV.

'n Herstemming vind plaas tussen dr SM de Beer en ds L Geel (sr).

Ds L Geel (sr) word verkies.

---oOo---

BESKRYWINGSPUNT 7: KERNGKOMITEE: EREDIENS

FORMULIER VIR DIE BEVESTIGING VAN DIE HUWELIK (4)

Die AKV keur die gebruik van die formulier vir bevestiging van die huwelik (4) naas die bestaande formuliere goed, en versoek dat dit ook op die webblad van die NHKA geplaas word.

Motivering:

Die 71ste AKV het soos volg besluit: Besluit 16:

Die toepaslike komitee word versoek om die huidige Huweliksformuliere (1), (2) en (3) te hersien, of in die geval waar dit nie hersien word nie, te vervang met nuwe formuliere.

Daar is na al die bestaande formuliere vir die bevestiging van die huwelik gekyk, maar die voorstel is dat die bestaande formuliere, ter wille van historiese redes en redes van bekendheid, behou word, maar dat die onderstaande formulier bygevoeg word as 'n vierde moontlike formulier vir die bevestiging van die huwelik. Die primêre oorweging in hierdie formulering is dat die twee individue wat tot die huwelik toetree, mekaar se gelykwaardigheid erken.

FORMULIER VIR DIE BEVESTIGING VAN DIE HUWELIK (nuwe formulering)

N en N, u het begeer dat u huwelik in die Naam van God bevestig sal word. Daarom moet u hoor watter inhoud gelowiges in Jesus Christus aan die huwelik gee gegrond op die riglyne wat ons daarvoor in die Bybel vind:

Die Here God het gesê: *Dit is nie goed dat die mens alleen is nie. Ek sal vir hom iemand maak wat hom kan help, sy gelyke.* Daarom het Hy vir die mens 'n vrou gemaak en haar na hom toe gebring. God het man en vrou as mekaar se gelykes geskape, en albei is na die beeld van God geskape. Daar is dus geen hiërargie nie, want alle mense is in die oë van God kosbaar. Dit word by uitstek aan ons bewys deur Jesus Christus se sterwe aan die kruis, deurdadig Hy selfverloënd sy lewe vir sonaarmense aflê omdat Hy diep oor hulle begaan is en nie wil hê dat een sonaar verlore moet gaan nie. God maak geen onderskeid tussen mense nie.

God se Woord bied ook onderrig aan egpare oor hoe hulle teenoor mekaar moet optree: *Wees uit eerbied vir Christus aan mekaar onderdanig* (Efesiërs 5: 21). Vestig u hoop op God en bewys eerbied aan mekaar, omdat u saam deel in die lewe as genadegawe.

In die beproewings en teëspoed wat op aarde en ook in die huwelik voorkom, wil God ook sy seën en hulp skenk. U moet in u harte seker wees van God se hulp en in die vertroue lewe dat Hy sy bystand aan u wil verleen, selfs wanneer u dit glad nie verwag nie.

Deel in mekaar se omstandighede, wees nederig en sagmoedig, goedgesind en verdraagsaam teenoor mekaar. Wees geduldig met mekaar en vergewe mekaar as die een iets teen die ander het. Soos die Here u vergewe het, moet u mekaar ook vergewe. Bo dit alles moet u mekaar liefhê. Dit is die band wat u tot volmaakte eenheid saambind. Laat die vrede wat Christus gee in u lewens die deurslag gee. God het u immers geroep om in vrede met mekaar te lewe. Wees altyd dankbaar. Die boodskap van Christus moet in sy volle rykdom in u bly. Wat u ook al sê of doen, sê en doen dit alles in die Naam van die Here Jesus en dank God die Vader deur Hom.

Wetlike vrae

N en N, noudat u weet watter inhoud gelowiges in die Here Jesus Christus aan die huwelik gee en watter riglyne God in sy Woord daarvoor gee, verklaar u hier voor God en in teenwoordigheid van die Christelike gemeente dat u u huwelikslewe volgens hierdie inhoud en riglyne wil inrig?

Antwoord: *Ja.*

Verklaar u, N (**bruidegom**), dat so ver u weet daar regtens geen beletsel is nie teen u voorgenome huwelik met N (**bruid**) hier teenwoordig, en dat u almal hier teenwoordig roep om getuie te wees dat u haar tot u wettige vrou neem? Wat is hierop u antwoord?

Antwoord: *Ja.*

Verklaar u, N (**bruid**), dat so ver u weet daar regtens geen beletsel is nie teen u voorgenome huwelik met N (**bruidegom**) hier teenwoordig, en dat u almal hier

teenwoordig roep om getuie te wees dat u hom tot u wettige man neem? Wat is hierop u antwoord?

Antwoord: *Ja*.

Die huweliksbevestiger rig hom/haar nou so tot die bruidspaar:

Mag ons Here God die voorneme wat Hy u gegee het bevestig, en mag die begin van u huwelik wees in die Naam van die Here wat hemel en aarde geskep het.

Gee mekaar nou die regterhand.

Afneem van die huweliksbelofte

N (**bruidegom**), u het voor God en almal teenwoordig verklaar dat u N (**bruid**) as u wettige vrou neem. Beloof u dat u haar sal liefhê, haar geestelik en emosioneel sal versorg, haar nooit sal verlaat nie, en in lief en leed by haar sal bly; dat u opreg en in vrede met haar sal lewe en haar in alles getrou sal bly; dat u al u pligte as Christelike man na die beste van u vermoë sal nakom, volgens die riglyne van God se Woord? Wat is hierop u antwoord?

Antwoord: *Ja*.

N (**bruid**), u het voor God en almal teenwoordig verklaar dat u N (**bruidegom**) as u wettige man neem. Beloof u dat u hom sal liefhê, hom geestelik en emosioneel sal versorg, hom nooit sal verlaat nie, en in lief en leed by hom sal bly; dat u opreg en in vrede met hom sal lewe en hom in alles getrou sal wees; dat u al u pligte as Christelike vrou na die beste van u vermoë sal nakom, volgens die riglyne van God se Woord? Wat is hierop u antwoord?

Antwoord: *Ja*.

Ek verklaar dat N en N, hier teenwoordig, regtens getroud is. Mag die Vader van alle barmhartigheid wat u deur sy genade tot hierdie huwelik geroep het, u met opregte liefde en trou verbind en u sy seën gee. Amen.

Ds JF van der Merwe stel die beskrywingspunt.

Die volgende amendement gestel deur dr JM van Staden en gesecondeer deur ds J Uys, word aanvaar:

Die AKV keur die gebruik van die formulier vir die bevestiging van die huwelik (4) goed in die plek van Formuliere 1 tot 3.

Teenstem:

* Steyn JJ ds.

BESKRYWINGSPUNT 8: KERNKOMITEE: EREDIENS

ALTERNATIEWE FORMULIER VIR DIE BEVESTIGING VAN DIENAARS VAN DIE WOORD

Die AKV keur die gebruik van die alternatiewe formulier vir bevestiging van die dienaars van die Woord naas die bestaande formulier goed, en versoek dat dit op die webblad van die Kerk aangebring word.

Motivering:

Die volgende wisselformulier vir die bevestiging van dienaars van die Woord is reeds op die webblad van die Kerk beskikbaar:

Wisselformulier vir die bevestiging van dienaars van die Woord

Gemeente van ons Here, Jesus Christus,

God, die Vader, verlos die wêreld deur die dood en opstanding van sy Seun, Jesus Christus. Deur die Heilige Gees wêk God geloof in mense, en rus Hy hulle toe om die evangelie te verkondig en diensknegte in die wêreld te wees. Hiervoor rus die Gees alle gelowiges toe met gawes ooreenkomstig die dienswerk waarvoor hulle geroep is. Hy roep ook sekere gelowiges, soos predikante, om in besondere diens te staan.

Jesus Christus dien as voorbeeld vir die gesindheid waarmee gelowiges hulle dienswerk verrig. Predikante verrig hulle taak nederig en met liefdevolle toewyding.

Predikante verkondig God se Woord in die wêreld deur die prediking, die bediening van sakramente, gebed en die pastorale versorging van mense. Hierdie verkondiging rus gelowiges toe, versterk hulle geloof en begelei hulle om tot eer van God te leef.

Ten einde so diensbaar te wees, is dit noodsaaklik dat predikante in 'n verhouding met God moet leef. Hulle moet die Bybel nougeset bestudeer en genoeg tyd inruim vir gebed en besinning. Elke gemeente het die verantwoordelikheid om toe te sien dat die predikante geleentheid het vir geestelike groei en geestelike versorging. Net so moet hulle die tyd en ruimte ontvang om aandag te gee aan persoonlike verhoudings en liggaamlike rus.

Ten slotte, predikante is deel van die kerk van die Here en moet daarom as lig vir die wêreld hulle dienswerk verrig. In hulle lof en aanbidding, hulle danksegging en onderlinge gemeenskap, hulle barmhartigheid en verkondiging van die Woord van die Here, laat hulle hulle lig in die wêreld skyn.

Geliefde suster/broer, N, u is na hierdie gemeente beroep om die dienswerk soos die ouderlingevergadering dit saam met u bepaal, te doen. Voordat u as dienaar van die Woord bevestig word, moet u eerlik op die volgende vrae antwoord:

OF

Geliefde suster/broer, N, u is deur die (gemeente/naam van meerdere vergadering) benoem om dienswerk soos met u ooreengekom, te verrig. Voordat u as dienaar van die Woord bevestig word, moet u eerlik op die volgende vrae antwoord:

- * *Ten eerste:* Glo u dat u wettig deur die gemeente/meerdere vergadering en daarom deur God self tot hierdie diens geroep is?

- * *Ten tweede:* Glo u dat die Ou en Nuwe Testament die enigste Woord van God en die volkome boodskap van verlossing is, en verwerp u alles wat daarmee in stryd is?
- * *Ten derde:* Beloof u om hierdie werk getrou en met oorgawe te doen, en te leef soos God in sy Woord van u verwag? Sal u die Christelike vermaning en dissipline van die Kerk aanvaar indien u die werk nie doen soos u beloof het nie?

Hierop moet sy/hy antwoord: *Ja.*

Al die teenwoordige dienaars van die Woord (uit al die kerke wat op dieselfde belydenisgrondslag as die NHKA staan) word nou na vore geroep om deel te neem aan die handoplegging of die gee van die regterhand van gemeenskap. Handoplegging [1 Handoplegging: Die predikant wat georden word, kniel. Die teenwoordige dienaars van die Woord staan voor of om die predikant wat georden word. Hy/hulle plaas hulle regterhand(e) op die kop van die predikant wat georden word. Indien daar meer as een predikant is wat aan die handoplegging deelneem, plaas hulle hulle hande opmekaar] vind plaas as iemand georden word as predikant. Vir hulle wat al voorheen gedien het, word die regterhand van gemeenskap [2 Regterhand van gemeenskap: Die teenwoordige predikante en die predikant wat bevestig word, skud blad] gegee. Tydens die ordening of die gee van die regterhand van gemeenskap word die volgende gesê:

God, ons hemelse Vader, wat u tot hierdie diens geroep het, sal u deur sy Gees toerus, u versterk en u so in u bediening lei dat u daarin verantwoordelik en vrugbaar kan werk. So sal u deur u bediening die Naam van God groot maak en sal God deur u die heerskappy van sy Seun, Jesus Christus, in die wêreld uitbrei. Amen.

Daarna moet die bevestigende predikant van die kansel af die bevestigde dienaar en die hele gemeente soos volg toespreek:

Geliefde suster/broer en mededienaar in Christus: U moet God liefhê en op Hom vertrou. Verryk u geloofslawe voortdurend en bid God om u daarin te help. Sien om na uself, u huisgesin en almal wat die Here onder u sorg geplaas het. Doen u werk getrou en wees 'n voorbeeld vir die hele gemeente wat Jesus Christus deur sy bloed verkry het en wat deur die Heilige Gees onder u sorg gestel is.

En u, onder wie hy/sy sy/haar dienswerk verrig, neem u predikant met 'n oop hart aan. Behandel haar/hom met liefde en respek, want God gebruik haar/hom om u na Hom toe te lei. Bid gedurig vir haar/hom en werk saam om die evangelie in die wêreld uit te dra.

Omdat ons nie self hiertoe in staat is nie, laat ons tot God bid:

Barmhartige God en Vader, ons dank U dat U self u kerk in stand hou. Dankie dat U vir hierdie gemeente 'n predikant gegee het. Gee aan haar/hom die genade, die krag en die insig om haar/sy werk in die gemeente en die wêreld met oorgawe en na die beste van haar/sy vermoë te doen. Voorsien ook genadiglik elke dag in haar/sy en haar/sy gesin se behoeftes sodat hulle hulle werk sonder belemmering kan doen. Gee vir u gemeente die genade om haar/hom te erken as u gestuurde en om met haar/hom saam te werk tot u eer.

Ons vra dit in die Naam van Jesus Christus, ons Here. Amen.

OF

Ons vra dit in die Naam van Jesus Christus, ons Here, wat ons geleer het om só te bid:

Ons Vader wat in die hemel is, laat u Naam geheilig word; 10 laat u koninkryk kom; laat u wil ook op die aarde geskied, net soos in die hemel. 11 Gee ons vandag ons daaglikse brood; 12 en vergeef ons ons oortredings soos ons ook dié vergewe wat teen ons oortree; 13 en laat ons nie in versoeking kom nie maar verlos ons van die Bose. 14 Aan U behoort die koninkryk en die krag en die heerlijkheid tot in ewigheid. Amen (Matteus 6: 9 tot 14).

OF

Ons vra dit in die Naam van Jesus Christus, ons Here, wat ons geleer het om só te bid:

Vader, laat u Naam geheilig word; laat u koninkryk kom. 3 Gee ons elke dag ons daaglikse brood; 4 en vergeef ons ons sondes, want ons vergewe ook elkeen wat teen ons oortree; en laat ons nie in versoeking kom nie. Amen (Lukas 11: 2 tot 4).

Ds JF van der Merwe stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

Die volgende redaksionele wysigings word aanvaar:

Predikante is deel van die kerk van die Here en moet daarom as lig vir die wêreld hulle dienswerk verrig. In hulle lof en aanbidding, hulle danksegging en onderlinge gemeenskap, hulle barmhartigheid en verkondiging van die Woord van die Here, laat hulle hulle lig in die wêreld skyn.

Geliefde suster/broer, N, u is na hierdie gemeente beroep om die dienswerk soos die kerkraadsvergadering dit saam met u bepaal, te doen. Voordat u as dienaar van die Woord bevestig word, moet u eerlik op die volgende vrae antwoord ...

Al die teenwoordige dienaars van die Woord (uit al die kerke wat op dieselfde belydenisgrondslag as die NHKA staan) word nou na vore geroep om deel te neem aan die handoplegging of die gee van die regterhand van gemeenskap. Handoplegging [1 Handoplegging: Die predikant wat georden word, kniel. Die teenwoordige dienaars van die Woord staan voor of om die predikant wat georden word. Hy/sy/hulle plaas hulle regterhand(e) op die kop van die predikant wat georden word ...

BESKRYWINGSPUNT 9: KERNKOMITEE: EREDIENS

ENGELSE VERTALING VAN DIE FORMULIER VIR DIE BEVESTIGING VAN DIE HUWELIK

Die AKV keur die gebruik van die Engelse vertaling van die formulier vir bevestiging van die huwelik goed, en versoek dat dit ook op die webblad van die NHKA geplaas word.

Motivering:

Engelse vertaling van die huweliksformulier lui soos volg:

Formula for the Confirmation of Marriage

Dearly beloved brothers and sisters in our Lord, Jesus Christ,

We are gathered here in the Name of our Lord as witnesses to confirm NN and NN in marriage and to ask for God's blessing upon this union.

Marriage is founded upon the principles found in the Word of God.

God created humans to live in relationship with one another. God's care for us is expressed in the fact that He created man and woman as loving help for one another. The spiritual and physical unity between man and woman find fulfillment in the intimate sphere of marriage.

Married couples' care for one another becomes evident in that they take care of each other spiritually in obedience to the gospel of Jesus Christ. This is how they love and serve one another.

We still live in an imperfect world and therefore conflict may occur within marriages. However, the love between husband and wife should reflect God's love for us. Faith, prayer and obedience to God can heal relationships and bring reconciliation.

Married couples should cherish each other emotionally. Support one another and carry each other's burdens. Stay faithful in all circumstances. Enhance one another in all that is noble and pure. This way you will find peace and happiness. Husband and wife mutually accept responsibility for domestic duties. Live soberly. Take caution against extravagance and materialism. Show compassion towards others.

God also creates a spiritual home for you inside his church. Participate, co-operate and contribute to the congregation where you find a spiritual home. Participation in the congregation enhances and supports your marriage as well as the community of the faithful. Involvement in the outside world carries the light of the gospel further and glorifies God.

Married couples who receive children from the Lord, receive a precious gift. Parents should live their devotion to their faith in Christ in such a way that they become an example for their children. In that way children will learn to know and trust God.

Questions

After listening to all of the above, are you willing to conduct your marriage in accordance with the principles of God's Word, and would you like to continue with the confirmation of your marriage?

Marriage couple answers: Yes.

To confirm your marriage in accordance with the law, you have to answer the following questions:

To the groom

Do you, NN, declare that according to your knowledge there is no legal restraint to your intended marriage to NN here present, and do you call everyone in this congregation to witness that you take NN as your lawful wife?

Groom answers: Yes.

To the bride

Do you, NN, declare that according to your knowledge there is no legal restraint to your intended marriage to NN here present, and do you call everyone in this congregation to witness that you take NN as your lawful husband?

Bride answers: Yes.

Minister

Give one another your right hand.

Brothers and sisters, I declare that NN and NN here present are now legally married.

Hold each other's hands as a symbol of your mutual fidelity as you are about to take your marriage vows.

NN, do you promise before God and the witnesses here present that you will love, cherish, support and take care of NN in obedience to God? Do you promise to provide her with comfort and security by being faithful to her, by living holy with her and by taking care of her spiritually until death do you part? How do you answer to this?

Groom answers: Yes.

NN, do you promise before God and the witnesses here present that you will love, cherish, support and take care of NN in obedience to God? Do you promise to provide him with comfort and security by being faithful to him, by living holy with him and by taking care of him spiritually until death do you part? How do you answer to this?

Bride answers: Yes.

Second possibility: If the couple wishes to recite the vows themselves, it must be provided to them in writing in advance:

NN (husband) says

I, NN, promise before God and the witnesses here present, to love, cherish, support and take care of you, NN, in obedience to God. I promise to provide you with comfort and security by being faithful to you, by living holy with you, and by taking spiritual care of you until death do us part.

NN (wife) says

I, NN, promise before God and the witnesses here present, to love, cherish, support and take care of you, NN, in obedience to God. I promise to provide you with comfort and security by being faithful to you, by living holy with you, and by taking spiritual care of you until death do us part.

May God, who called and guided you to this marriage, unite you, keep you and embrace you with his love. May God bless you all the days of your lives. Amen.

Prayer, minister's own prayer and/or blessing or song

Gracious and compassionate God, Father, Son and Holy Ghost. We give You praise for the privilege that these two individuals who believe in You may vow their devotion to one another in your presence. Thank You that You, the Creator and Sustainer of all that exists, bring man and woman to each other.

We thank You that we may be witnesses to the first moments of this new marriage. We pray that You may give them faith and determination – faith to live in relationship with You every day and determination to, regardless of what may occur, stay faithful to You and each other.

Provide them with faith so that they may love one another in the same way You love us, to forgive one another as You forgive us and to support one another as is your divine will. Grant them the privilege to experience your intention for marriage in truth. May they organise their domestic life in obedience to You so that this marriage will be a blessing for them, their parents, their friends and their congregation.

We pray for all married couples. Grant them wisdom and may they devote their lives to You so that they may find fulfillment in obedient service to You.

This we pray in the Name of our Lord Jesus Christ. Amen.

Pronouncement of blessing

(The minister may decide when the rings will be exchanged, before the holding of the hands, or after the marriage vows or after the pronouncement of the blessing.)

Ds JF van der Merwe stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

Die volgende redaksionele wysigings word aanvaar:

We are gathered here in the Name of our Lord as witnesses for the

purpose of joining in marriage NN and NN and to ask for God's blessing upon this union.

Let us humbly call to mind what God in His Word teaches concerning the institution, purpose and obligations of the marriage state.

BESKRYWINGSPUNT 10: KERNKOMITEE: EREDIENS

ENGELSE VERTALING VAN DIE FORMULIER VIR DIE BEDIENING VAN DIE DOOP

Die AKV keur die gebruik van die Engelse vertaling van die alternatiewe formulier vir bediening van die Doop goed, en versoek dat dit in die plek van die bestaande Engelse formulier op die webblad van die NHKA geplaas word.

Motivering:

Op die webblad van die NHKA is daar 'n Engelse vertaling van die tradisionele Doopformulier. Die taal is egter argaïes en die formulier is baie lank vir gemaklike gebruik in 'n erediens. Op versoek is daar 'n Engelse vertaling van die alternatiewe Doopformulier gemaak wat baie meer gebruikersvriendelik is:

Baptismal formula: Dutch Reformed Church of Africa

Beloved congregation of our Lord Jesus Christ,

God loves us and we are his children long before we become aware of God's involvement with us. Our baptism affirms this. Baptism is one of the two sacraments of the church. A sacrament pays visible and tangible testimony to what is confessed by the faithful. Through baptism God's covenant with us becomes evident. Baptism pays testimony to the fact that we form part of the body of Christ because of our reconciliation with God the Father through Christ's death on the cross. This is mediated to us by the Holy Spirit.

The grace of God, the love of Jesus Christ and the communion with the Holy Spirit give meaning to our lives. Therefore the church baptises children of God. The baptism of these children of God reminds us of our own baptism and the meaning thereof for our lives.

We believe that it is the God given task of the church from the gospel to baptise children in the Name of the Father, the Son and the Holy Spirit. Baptism in the Name of the Father expresses the new covenantal relationship between God and us. Baptism in the Name of the Son affirms our salvation in Jesus Christ. Baptism in the Name of the Holy Spirit testifies to the fact that the Spirit of God dwells in us and is continuously active in our sanctification.

Baptism calls us to respond to God's love with sincere and cordial obedience. The meaning of their baptism should manifest in the lives of the faithful. Therefore, parents and the congregation should teach and explain the meaning of this sacrament to these children. Within the community of the faithful, children should be able to experience firsthand what it means to belong to the family of God.

The parents (or individual to be baptised in the case of an adult) are now requested to come to the front.

They are requested to answer the following questions honestly and sincerely here in the presence of God and the congregation:

1. Do you believe that we and our children, in spite of our sinfulness, are God's adopted children because of his saving grace?
2. Do you believe that the gospel reveals all that is needed for our salvation as adopted into the confession of the church?
3. Do you promise to teach your child about the meaning of his/her baptism and to raise him/her within the community of the faithful?

(In the case of adults only the first two questions apply.)

What is your answer to these questions? Yes.

NN, I baptise you in the Name of the Father, and the Son and the Holy Spirit. Amen.

Thanksgiving prayer

Dear Lord, thank You for assuring us in this baptism of the Father's love for us, the Son's redemption of our sins and the indwelling of the Holy Spirit in our hearts.

Thank You, Lord, that we may be part of your covenant with us. Thank You for visibly adopting those who received the sacrament of baptism today as your children. Thank You that we may be part of your congregation which provides a spiritual home to all of us. Thank You that we may hear the good news of the gospel here, and that we may experience community with You and with each other in this congregation. We offer You our praise and worship.

Lord, please guide us, especially they who have just been baptised. May we always experience your warmth and your presence. Inspire us to reach out to those in need.

Father, may we internalise the meaning of our baptism. Jesus, may our lives pay testimony to your redemptive presence. Holy Spirit, complete us so that others may see that You guide and console us.

We pray for the parents of these children and for our congregation. Give us the strength and the opportunity to remain faithful to what we promised. May those who received the sacrament of baptism find safety and security within this congregation of our Lord Jesus Christ. Amen.

Ds JF van der Merwe stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

---oOo---

VERKIESING VAN DIE SEKUNDUS VAN DIE VOORSITTER VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV

Die vergadering stem vir die sekundus van die voorsitter van die Kommissie van die AKV.

'n Herstemming vind plaas tussen prof J Beyers, drr SM de Beer, DJC van Wyk en ds D Barnard.

'n Herstemming vind plaas tussen drr SM de Beer en DJC van Wyk.

Dr SM de Beer word verkies.

---oOo---

BESKRYWINGSPUNT 11: RING VAN WES-KAAPLAND

FORMULIER VIR DIE BEDIENING VAN DIE DOOP AAN VOLWASSENES EN KINDERS

Dit gebeur soms dat daar 'n volwassene sowel as 'n kind tydens dieselfde erediens gedoop word. Dit is prakties 'n probleem as albei formuliere gelees moet word. Daarom die beskrywingspunt om 'n formulier vir dié doel daar te stel.

Motivering:

Die Diensboek van die NHKA het nie 'n formulier wat gebruik kan word vir die doop van sowel 'n volwassene as 'n kind/kinders tydens die erediens nie. Hieronder word so 'n formulier voorgestel:

Geliefdes in ons Here Jesus Christus,

Die leer oor die heilige Doop word in hierdie drie hoofpunte saamgevat:

Die eerste hoofpunt is dat ons en ons kinders van ons eerste lewensomblik af sondig is en in sonde gebore word. Daarom staan ons onder die oordeel van God, sodat ons nie in sy ryk kan kom nie tensy ons weer gebore word (Psalm 51: 7).

Ons onrein en sondige bestaan word juis aangedui deur die noodsaaklikheid van die doop met water. So word ons deur die Doop vermaan om ons voor God te verootmoedig, en ons reiniging en verlossing buite onself te soek (Romeine 6: 6).

Die tweede hoofpunt is dat die heilige Doop aan ons die afwassing van die sondes deur Jesus Christus betuig en beseël. Daarom word ons gedoop in die Naam van die Vader, die Seun en die Heilige Gees.

Die derde hoofpunt is dat God ons deur die heilige Doop vermaan en verplig tot 'n nuwe gehoorsaamheid. Ons moet hierdie een en enigste God, Vader, Seun en Heilige Gees, aanbid, vertrou en liefhê met ons hele hart, met ons hele siel en met ons hele verstand en met al ons krag (Markus 12: 30).

Die kinders van die gelowiges word kragtens die verbond gedoop, al verstaan hulle hierdie dinge nie. Volwassenes kan egter net gedoop word as hulle eers berou oor hulle sondes betoon en hulle geloof in Christus bely het.

Só het ons Here Jesus Christus ook sy dissipels beveel: Gaan dan na al die nasies toe en maak die mense my dissipels: Doop hulle in die Naam van die Vader, die Seun en die Heilige Gees. Hierby het Hy die belofte gevoeg dat hulle wat glo en hulle laat doop, gered sal word.

Die volwassenes wat gedoop moet word, word nou opgeroep om op die volgende vrae te antwoord:

NN, u het begeer om gedoop te word, en ons het u in die hoofsaake van die Christelike geloof gekatkiseer. Sodat dit kan blyk dat u begeer om u lewe deur die genade van God daarvolgens in te rig, moet u nou voor God en sy gemeente eerlik op hierdie vrae antwoord:

- * Eerstens: Glo u in die een ware God – Vader, Seun en Heilige Gees – wat alles geskep het?
- * Tweedens: Bely u dat u opreg berou het oor al u sondes?
- * Derdens: Glo u dat die Here Jesus Christus deur God aan u as Verlosser geskenk is, dat al u sondes om sy ontwil vergewe is, en dat u deur die krag van die Heilige Gees 'n lidmaat van Jesus Christus se kerk kan word?
- * Vierdens: Beloof u om 'n kind van God te bly, heilig te lewe en saam met die gemeente getrou die eredienste en die viering van die Nagmaal by te woon?
- * Vyfdens: Belowe u ook om u aan die kerklike dissipline te onderwerp?

Wat is hierop u antwoord?

Antwoord: *Ja.*

Mag God in sy liefde aan u sy genade en seën skenk om in hierdie voorneme te volhard deur ons Here Jesus Christus. Amen.

Wanneer die dienaar van die Woord die Doop bedien, sê hy/sy:

NN, ek doop u in die Naam van die Vader, die Seun en die Heilige Gees.

Na die doopbediening verklaar die dienaar van die Woord aan die gedoopte volwassenes soos volg:

Vanweë die feit dat u gedoop is, en op grond van die belydenis wat u nou afgelê het, verklaar ons u tot 'n belydende lidmaat van die Kerk en nooi ons u uit om gereeld, saam met die gemeente, by die tafel van die Here aan te sit.

Die God van genade wat u in Christus geroep het om in sy ewige heerlikheid te deel, sal u belydenis bevestig, en u steeds deur sy Woord en Gees lei en versterk. Amen.

Terwyl die baba/kind/kinders vorentoe gebring word, sing ons Lied

Doop van kinders

Aan die ouer(s): Noudat u u geloof bely het en self gedoop is, moet u op die volgende vrae antwoord:

1. Glo u dat ons en ons kinders deur God in genade aangeneem is?
2. Glo u dat die evangelie alles bekendmaak wat nodig is vir ons verlossing, soos belig in ons belydenis?
3. Belowe u om u kind te leer wat die Doop beteken en te laat grootword in die geloofsgemeenskap van Christus?

Antwoord: *Ja.*

Bediening van die Doop aan kind:

NN, ek doop u in die Naam van die Vader, die Seun en die Heilige Gees.

Toesang: Lied 268.

Dr P van Staden stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

---oOo---

NHKA

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

GEMEENSKAP

2. GEMEENSKAP

2.1 INLEIDING

Die kerk is 'n gemeenskap (*koinonia*) van gelowiges wat deur God se versoening in Christus tot stand gebring is. God hou sy kerk in stand deur mense wat Hy in Jesus Christus in genade uitkies en deur die werk van die Heilige Gees saambring deur die Woord en sakramente. Volgens ons belydenis vind die Kerk konkreet gestalte in die plaaslike gemeente waar die Woord verkondig word, die sakramente bedien word en die kerklike dissipline gehandhaaf word. Die gemeentes van die NHKA leef in gemeenskap met God en met mekaar, maar ook in gemeenskap met almal in die wêreld wat met opregtheid bely dat Jesus Christus die Here is.

2.2 VERSLAE EN BESKRYWINGSPUNTE WAT MET GEMEENSKAP VERBAND HOU

2.2.1 OPSOMMING VAN EKUMENIESE WERKSAAMHEDE

Die verslag in Bylae B word aanvaar.

2.2.2 BRUGBEDIENING IN DIE NHKA

Die verslag in Bylae C word aanvaar.

---oOo---

VERKIESING VAN DIE SEKUNDUS VAN DIE SKRIBA VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV

Die vergadering stem vir die sekundus van die skriba van die Kommissie van die AKV.

'n Herstemming vind plaas tussen ds JM Bevolo-Manders en dr DJC van Wyk.

Ds JM Bevolo-Manders word verkies.

VERKIESING VAN DIE SEKUNDUS VAN DIE VISEVOORSITTER VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV

Die vergadering stem vir die sekundus van die visevoorsitter van die Kommissie van die AKV.

'n Herstemming vind plaas tussen prof J Beyers, dr RA Denton, T van Wyk en ds D Barnard.

'n Herstemming vind plaas tussen ds D Barnard en dr T van Wyk.

Ds D Barnard word verkies.

VERKIESING VAN DIE SEKUNDUS VAN DIE VISESKRIBA VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV

Die vergadering stem vir die sekundus van die viseskriba van die Kommissie van die AKV.

'n Herstemming vind plaas tussen prof J Beyers, drr RA Denton, C Pretorius en T van Wyk.

'n Herstemming vind plaas tussen drr C Pretorius en T van Wyk.

Dr C Pretorius word verkies.

---oOo---

2.2.3 KOMMUNIKASIE

Die verslag in Bylae D word aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT 12: RING VAN BLOEMFONTEIN

KORPORATIEWE IDENTITEIT

Die Kommissie van die AKV verantwoord hom teenoor die vergadering insake die nuwe korporatiewe identiteit van die NHKA, en die werkwyse wat gevolg is.

Motivering:

BESKRYWINGSPUNT 28: RAAD VIR SENTIK

BEFONDSING VAN SENTIK

- 1. Die Algemene Kerkvergadering bevestig die belangrikheid en waarde van SENTIK as die Kerk se sinodale sentrum vir toerusting, inligting en kommunikasie. Die Kerk aanvaar daarom sinodaal verantwoordelikheid vir die befondsing van SENTIK se oorhoofse koste (insluitend die personeel se salarisse) net soos vir ander sinodale aktiwiteite wat in belang van die hele Kerk plaasvind.*
- 2. Die vergadering gee opdrag aan die Raad vir SENTIK om 'n volledige en omvattende ondersoek te doen (in samewerking met die Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging en die Algemene Diakensvergadering) na die geïntegreerde gebruik van alle mediakanale, om daardeur die roeping van die Kerk uit te dra as synde die verkondiging van die versoening met God deur Jesus Christus.*

Daar is baie onduidelikheid oor waar en wanneer die besluit geneem is om die NHKA se identiteit te verander. Die besluit wat geneem is (punt 2 van bostaande) is tog duidelik dat daar slegs ondersoek gedoen word om daardeur

die roeping van die Kerk uit te dra as synde die verkondiging van die versoening met God deur Jesus Christus. Normaalweg na so 'n ondersoek word daar deur die mediakanale met alle belanghebbendes, ook die gemeentes, gekommunikeer, en die finale verslag word daarna aan die AKV voorgelê vir finale goedkeuring.

Talle lidmate, ampsdraers en predikante is ongelukkig oor die *korporatiewe* rigting waarin die Kerk gestuur word. Kerk is nie 'n besigheid nie en dus is die fokus op sodanige beeld uiters vreemd en ongepas. Daarmee saam word die identiteit, herkoms en karakter wat die NHKA help vorm het, oënskynlik op die agtergrond geskuif, of selfs in sekere gevalle weggesteek. Dit is nie duidelik hoe die nuwe korporatiewe beeld daarop gefokus is om die roeping uit te dra soos vermeld nie.

Verder word gevra hoekom dit nie 'n deelnemend-insluitende en deursigtige proses was nie. Talle gemeentes voel dat lidmate nie vooraf geken is in die saak nie, en dat so 'n besluit by 'n AKV beslis behoort te word.

Daar is verder onduidelikheid oor hoe hierdie proses befonds is en waarom 'n instansie van buite die Kerk getaak is om hierdie nuwe beeld van die Kerk te ontwikkel. Is daar dan geen kundigheid binne die NHKA om dit te kon doen nie?

Laastens is daar ook onduidelikheid oor die gebruik van byvoorbeeld die Kerkwapen. Daar word beweer dat die Kerkwapen *intern* in gebruik sal bly, maar tot op hede is dit selfs op interne skrywes minimaal te sien, en verskyn ook nie meer op *Die Hervormer* of *Almanak* nie. Die idee word beslis geskep dat die Kerkwapen 'n verleentheid is. Hierdie saak handel oor baie meer as net die gebruik van 'n embleem, dit handel oor die erkenning van wie ons is en waar ons vandaan kom.

Ds W Dykema, die voorsitter van die Ring van Bloemfontein, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt verval.

BESKRYWINGSPUNT 13: RING VAN WES-KAAPLAND

KERKWAPEN

Die Kerk stel die huidige Kerkwapen uit gebruik in ruil vir 'n nuwe, meer gepaste simbool.

Motivering:

- * In 1881 het die NHKA, wat destyds die staatskerk van die Republiek was, die wapen op sy seël begin toon. Toe die wapen as ampswapen van die Republiek in 1902 verval, het die NHKA opgehou om dit in die openbaar te vertoon, maar nadat die Nasionale Party in 1924 aan bewind gekom het, het die Kerk weer die wapenseël openlik gebruik (Engelbrecht, SP, 1961. *Ons Wapen in Die Hervormer* [Junie 1961], ongeverifieerde inligting uit 'n sekondêre bron verkry). Bogenoemde inligting moet deur middel van

historiese navorsing gestaaf (of weerlê) word. Indien dit korrek sou wees, het dié wapen nie alleen politieke assosiasies met die Transvaalse Republiek waar die NHKA staatskerk was nie, maar ook met die Nasionale Party.

- * Die huidige Kerkwapen het geen Christelike simboliese waarde nie.
- * 'n Simbool sonder politieke konnotasie moet geskep of gekies word om as Kerkwapen gebruik te word.
- * In die simboliek van 'n nuwe Kerkwapen moet Christelike simbole dominant wees.
- * Die nodige prosesse vir die uitgebruikstelling van die huidige wapen moet met sensitiwiteit vir die Kerk se tradisie en met respek vir ons voorgangers voltrek word.

Ds IF Ferreira stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt verval.

BESKRYWINGSPUNT 14: RING VAN HEIDELBERG

NUWE EMBLEEM VAN DIE KERK

Dat die nuwe embleem van die Kerk (sien die korporatiewe identiteit) die Kerkwapen sal bevat in alle korrespondensie (na binne sowel as na buite).

Genoemde beskrywingspunt is kommentaar op onderstaande skrywe van die Kommissie van die AKV aan 2019 se ringsvergaderings rakende die Kerk se korporatiewe identiteit:

Die besluit om 'n nuwe korporatiewe identiteit te vestig, is geneem om te verseker dat die Kerk 'n eietydse beeld het wat maklik herkenbaar is en wat ook tot mense buite die Kerk spreek. Maar dit is natuurlik baie belangrik dat almal in die Kerk hierdie korporatiewe identiteit konsekwent moet aanwend om verwarring te voorkom.

Gemeentes en predikante word daarom aangemoedig om Omsendskrywe 18/2018 en die meegaande stylgids weer te lees, en om die briefhoofde wat daarmee saam versend is sonder wysiging te gebruik. Om enige moontlike onsekerheid uit die weg te ruim, word benadruk dat die nuwe embleem in alle kommunikasie na buite gebruik word, terwyl die nuwe embleem saam met die bestaande Kerkwapen op interne korrespondensie (dit wil sê, binne die Hervormde Kerk, soos in hierdie omsendskrywe) en dokumente gebruik word.

Die sentrale oogmerk met 'n nuwe korporatiewe beeld is om ons eenheid en onderlinge verbondenheid veral na buite duidelik te maak. Hoe meer ons dit gebruik, en hoe meer ons dit konsekwent gebruik, hoe beter word dit wyd en syd herken. So word ons

onderlinge eenheid sigbaar, en leef en wys ons dat ons Kerk in ons eie tyd steeds dinamies en relevant is.

Motivering:

- * Op die Kerk se webtuiste kom die volgende voor: *Die wapen van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika bestaan in hoofsaak uit die wapen van die voormalige Zuid-Afrikaansche Republiek (ZAR) met byvoeging van 'n randskrif met die Kerk se naam. Dit toon die noue band wat tussen die ZAR en die Nederduitsch Hervormde Kerk bestaan het, wat volgens artikel 20 van die ZAR se grondwet (1858) staatskerk was. Die eerste weergawe van die wapen is in 1858 deur die Volksraad van die ZAR goedgekeur. In 1924 is die wapen vir die eerste keer as Kerkwapen op die Almanak gebruik. Vanaf 1925 het ook Die Hervormer die wapen begin gebruik. In 1992 het die Algemene Kerkvergadering 'n kerklike weergawe van dié ou wapen laat goedkeur.*
- * Die Westerling se heraldiese erfenis het eers momentum begin kry tydens die riddertydperk in Europa. Daarom sal mens vind dat families uit die stamlande (Duitsland, Nederland, Frankryk, Brittanje) sedert hierdie tydperk gebruik maak van 'n familie-wapenskild. Hierdie erfenis kan teruggevolg word en het moontlik sy ontstaan in die Bybelse tydperk gehad waar God beveel het dat die twaalf stamme van Israel elkeen 'n vaandel en familiewapen moet hê, om hulself van mekaar te onderskei (Numeri 2: 2 tot 31, Numeri 10: 14, Psalm 20: 6, Hooglied 2: 4, Hooglied 6: 4 tot 10 en Jesaja 5: 26).

Ons behoort ons heraldiese erfenis te koester. Daarom moet ons ons eie simbole, vlae, monumente, name en ander heraldiese wapens oral waar ons kan vertoon. Te dikwels is ons onbewus van die krag wat in simbole gehuisves is. Dit wat ons as ons eie beskou moet ons aanhoudend gebruik, sodat ons kinders dit vroeg in die volksmond kan aanleer.
- * Dr C Pretorius het in die *e-Hervormer* van 2 Junie 2011 tereg daarop gewys dat die Kerkwapen nie in wêreldse konteks geken kan of hoef te word nie. Die konteks waarbinne dit iets sê is die Kerk self en die geskiedenis van die Kerk. Die beelde en figure op ons Kerkwapen wat ook die Transvaalse provinsiale wapen was en dateer uit die tyd van die ZAR, spreek boekdele oor die geskiedenis waarlangs ons Kerk kom, en bowe-al dat die Hervormde Kerk in die ZAR as Voortrekkerkerk staatskerk was. Maar veral die wapenspreuk is van deurslaggewende historiese belang. *Die eendrag maak mag* was die Nederlandse slagspreuk in die godsdiensoorloë wat die Roomse Spanje met die gereformeerde Holland in die tagtigjarige oorlog gevoer het (1568 tot 1648). Al die state van die Nederlande is hiermee opgeroep om eendragtig te wees in die oorlog teen Spanje. Wanneer ons hierdie eendragtigheidsgedagte in die stryd van die Bybels-reformatories tradisie teen die afwykende skrap, sal ons menslik gesproke magteloos staan – eendrag maak mag!
- * 'n Wapen (of embleem of logo of vlag) is as simbool uitdrukking van 'n organisasie se identiteit. Hy word daaraan geken en daarmee geassosieer. Indien ons die Kerkwapen op korrespondensie laat vaar, verloor ons hierdie assosiasie en sekerlik ook 'n deel van ons identiteit. Hierdie wapen bind die Kerk van gister en vandag onlosmaaklik aanmekaar. Waar 'n vlag

gestryk word beteken dit duisternis of dood. Sou dit nie dan ook waar wees met die Kerkwapen nie?

- * In 2011 het die Kommissie van die AKV die versekering gegee dat wanneer daar aan 'n nuwe korporatiewe beeld van die Kerk gewerk gaan word, *hierdie* wapen ononderhandelbaar is.

Ds LH Miller, die skriba van die Ring van Heidelberg, stel die beskrywingspunt.

Die volgende amendement gestel deur ds WJJ Kok en gesecondeer deur ds JF van der Merwe, word aanvaar:

Die AKV bevestig die besluit van die Kommissie van die AKV om die Kerkwapen en die nuwe embleme (logo en voetwassing) te gebruik in alle kommunikasie wat binne die Kerk geskied, maar dat slegs die nuwe embleme (logo en voetwassing) gebruik word in kommunikasie na buite.

BESKRYWINGSPUNT 15: RING VAN BRONKHORSTSPRUIT

GEBRUIK VAN KERKWAPEN EN EIETDSE BEELD VAN DIE NHKA

- * Die Kerkwapen word vertoon op alle korrespondensie van die NHKA.
- * Die Kerkwapen word weer op die rugkant van die *Almanak* en *Bybelse Dagboek* aangebring.
- * Die NHKA soek na 'n beter woord as *korporatief* om die eietydse beeld van die NHKA te bevorder.

Motivering:

- * Die NHKA se Kerkwapen is so deel van die Kerk se geskiedenis en etos dat dit nie sondermeer verwyder kan word van korrespondensie na buite die Kerk nie. Ons Kerkwapen sê iets van ons Kerk se wortels en herkoms, waarop ons trots is. Daarom glo ons dat dit deel van alle korrespondensie van die Kerk behoort te wees.

Vir die eerste keer het die *Almanak* en *Bybelse Dagboek* vir 2019 verskyn sonder die Kerkwapen op die rugkant van die publikasie. Dit is moontlik net 'n oorsig, maar ons versoek dat dit voortaan weer daar aangebring word.

- * Hoewel die term *korporatief* verskeie betekenismoontlikhede het, word dit in ons tyd veral geassosieer met die besigheidswêreld. In die korporatiewe wêreld gebeur daar baie dinge wat nie by die Kerk pas nie.

Indien ons dan die term *korporatief* gebruik, kan dit lei tot misverstand en 'n wêreldse verstaan van wat ons Kerk is en wil wees. Om hierdie moontlike verkeerde assosiasie te vermy versoek ons dat ons na 'n beter term soek

om die Kerk se eietydse beeld na buite uit te dra. Ons kan dalk bloot dink aan die term: *Eietydse beeld van die NHKA*. Die Kerk behoort hierdie hele saak verder te ondersoek.

Ds JH van Staden stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt verval.

BESKRYWINGSPUNT 16: RING VAN SWELLENDAM

KERKWAPEN

- * Die Kerkwapen bly behoue op alle kommunikasie van die Kerk, intern en na buite, en dat die nuwe grafika wat die korporatiewe identiteit van die Kerk uitbeeld, aanvullend tot die Kerkwapen gebruik sal word soos onderneem is volgens Omsendbrief 12 van 2018, bladsy 2, paragraaf 4, reël 4: *Daar moet beklemtoon word dat dit aanvullend tot die Kerkwapen en voetewassingseembleem gebruik sal word en dit nie wil vervang nie.***

Motivering:

1. Die inkonsekwente weglating van die Kerkwapen is nie in ooreenstemming met die bedoeling soos uiteengesit in Omsendbrief 12 van 2018 oor die korporatiewe identiteit van die Kerk nie. Daarin is aangedui dat die nuwe logo aanvullend tot die Kerkwapen en voetewassingseembleem gebruik sal word.
2. Dit skep wantroue by lidmate en kan sommige lidmate uitgesluit laat voel.
3. Ongelukkigheid oor die inkonsekwente weglating van die Kerkwapen kan lei tot 'n verlies aan lidmate, aangesien die Kerkwapen uitdrukking is van die identiteit van die Kerk.
4. Die Kerkwapen is 'n ou bekende simbool van die NHKA wat vir lidmate en buitestaanders bekend is, en op baie geboue aangebring is.
5. Die Kerkwapen het historiese betekenis wat strek van voor 1850 wat nie in die vergetelheid moet verdwyn nie.

Dr GJ Malan, die skriba van die Ring van Swellendam, rig die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt verval.

BESKRYWINGSPUNT 17: RING VAN TRICHARDTSFONTEIN

KORPORATIEWE IDENTITEIT EN VERLORE ETOS

Die Ring van Trichardtsfontein versoek volledige inligting aangaande die korporatiewe identiteit van die Kerk. Waarom dit nodig was vir die omvattende verandering?

Motivering:

Ons is van opinie dat die etos van die Kerk negatief geraak is deur hierdie nuwe identiteit. Was die finansiële kostes daaraan verbonde die moeite werd gesien in die lig van die talle sukkelende gemeentes?

Ds M Pretorius, die skriba van die Ring van Trichardtsfontein, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt verval.

2.2.4

ARGIEFKOMITEE

Die verslag in Bylae E word aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT 18: ARGIEFKOMITEE

ARGIEF

- * Die AKV spreek sy dank uit teenoor die argivaris van die Kerk, mnr Nándor Sarkady, asook ander personeel van die Sinodale Dienssentrum, vir die besondere toewyding waarmee die hervestiging van die Argief hanteer is na die verkoop van die Dirk van der Hoffgebou. Die professionele wyse waarop die argivaris die risiko's wat die verskuiwing van sensitiewe en baie ou materiaal bestuur het, verdien groot lof.**
- * Die AKV bevestig dat die bewaring van die Hervormde Kerk se erfenis en argiefstukke van groot belang is, en versoek die Argiefkomitee om alles in werking te stel om die veiligheid, ontsluiting en benutting van argivale bronne te bevorder.**
- * Gemeentes van die Hervormde Kerk word versoek om besondere moeite te doen met die instandhouding van notuleboeke, asook doop- en lidmaatregisters. Ringskommissies word versoek om toesig uit te oefen oor die proses.**
- * Die AKV ondersteun die voorstel dat die Biblioteek van die Kerk by 'n gemeente wat toeganklik en gewillig is, gehuisves word.**
- * Die AKV ondersteun die versoek van die Argiefkomitee dat die Argief en Biblioteek deel word van die struktuur van die HTK as deel van die program om die HTK uit te bou.**

Motivering:

Die eerste twee punte is vanselfsprekend en benodig geen motivering nie. Dit het egter onder die aandag van die Argiefkomitee gekom dat gemeentes nie meer moeite doen met die bewaring van amptelike stukke of die voltooiing van gemeenteregisters nie. Daar is ook talle ringe waar visitasie nie plaasvind nie. Ringsvergaderings sien ook nie meer die registers na nie. Dit kan ernstige gevolge inhou wanneer notules nie beskikbaar is nie, en stel die saak van kerklike lidmaatskap op losse skroewe.

Die laaste saak verdien meer motivering, maar baie kortliks kom dit daarop neer dat die Argiefkomitee van oortuiging is dat die Argief nie net 'n administratiewe funksie ter ondersteuning van die skribaat het nie, maar ook vir kerkhistoriese en genealogiese navorsing in Suid-Afrika belangrik is. Daarom maak dit strategies sin om die Argief en Biblioteek deel te maak van die HTK. Op so 'n wyse kan die HTK uitgebrei en versterk word. Dit is ook wêreldwyd die gebruik om kerklike argiewe en biblioteke aan akademiese instellings te koppel. Voorbeelde hiervan is die argiewe in Genève, Emden, Zürich, Berlyn, Jena en vele meer. Die Argiefkomitee is van mening dat die *THT*, die jaarlikse teologiese konferensie, die Biblioteek en die Argief deel kan uitmaak van die HTK sonder dat dit die Kerk enige geld kos. 'n Gemeente het reeds aangebied om die Biblioteek en konferensies te huisves.

Die volgende amendement gestel deur prof WA Dreyer en gesekondeer deur dr E le Roux, word aanvaar:

- * Die AKV spreek sy dank uit teenoor die argivaris van die Kerk, mnr Nándor Sarkady, asook ander personeel van die Sinodale Dienssentrum, vir die besondere toewyding waarmee die hervestiging van die Argief hanteer is na die verkoop van die Dirk van der Hoffgebou. Die professionele wyse waarop die argivaris die risiko's wat die verskuiwing van sensitiewe en baie ou materiaal bestuur het, verdien groot lof.**
- * Die AKV bevestig dat die bewaring van die Hervormde Kerk se erfenis en argiefstukke van groot belang is, en versoek die Argiefkomitee om alles in werking te stel om die veiligheid, ontsluiting en benutting van argivale bronne te bevorder.**
- * Gemeentes van die Hervormde Kerk word versoek om besondere moeite te doen met die instandhouding van notuleboek, asook doop- en lidmaatregisters. Ringskommissies word versoek om toesig uit te oefen oor die proses.**
- * Die AKV ondersteun die voorstel dat die Biblioteek van die Kerk by 'n gemeente wat toeganklik en gewillig is, gehuisves word.**
- * Die AKV besluit om die Argief, Museum en Biblioteek deel te maak van die HTK, in uitvoering van die AKV se vorige besluite om die HTK uit te bou.**
- * Om die voortgang van Bybels-reformatoriese en evangeliese teologie in Suid-Afrika te bevorder, vestig die AKV 'n Sentrum vir Reformatoriese Teologie aan die HTK, met die opdrag om jaarliks**

teologiese konferensies aan te bied, 'n Suid-Afrikaanse Werkgemeenskap vir Reformatoriese Teologie te vestig en die THT uit te gee.

- * Die AKV gee toestemming dat fondse vanuit die Teologiese Opleidingsfonds aangevra kan word vir die aktiwiteite, indien nodig, asook fondse by privaat donateurs te werf.
- * Die Kommissie van die AKV word versoek om 'n dagbestuur vir die Sentrum vir Reformatoriese Teologie aan te wys, wat verantwoordelikheid sal aanvaar vir die Argief, Biblioteek, Museum, Konferensie en THT.

Motivering:

Daar bestaan kommer oor die voortgang van reformatoriese teologie in Suid-Afrika. Die bedoeling van die beskrywingspunt is om proaktief in struktuur te skep wat doelgerig hieraan aandag kan gee, sonder om addisionele druk op die begroting te plaas. Die bedoeling is dat die bewaring van die NHKA se erfenis toenemend deur donasies befonds moet word.

BESKRYWINGSPUNT 19: RAAD VAN FINANSIES

VERKLEINING VAN DIE ARGIEF

Die Kommissie van die AKV doen 'n ondersoek na die moontlikheid om die Argief in so 'n mate te verklein dat dit slegs aan die minimum kerklike en wetlike vereistes voldoen. Die Kommissie kry bevoegdheid om die bevindinge te implementeer en af te handel.

Motivering:

Gemeentes se vermoë om dienste te bekostig wat nie van wesenlike belang vir kerkwees is nie, neem af. Dit gaan waarskynlik ook nie gou verbeter nie. In die lig hiervan behoort die kostes ten opsigte van die bewaring van dokumente ondersoek te word. Die vraag is of alle dokumente wat deur die Kerk bewaar word van wesenlike belang is, en of daar nie 'n weg gevind kan word om die grootte van die Argief te verklein nie. Die huurkontrak met die Erfenisstigting, waar die Argief geberg word, is gesluit tot 2027. Indien die ondersoek en implementering afgehandel kan word, kan 'n nuwe ooreenkoms beding word wat kostes kan verminder. Dit kan selfs inhou dat die Argief na 'n ander adres verskuif.

Ds CEC Hertzog, die voorsitter van die Raad van Finansies, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt verval.

2.2.5 SP ENGELBRECHTMUSEUM

Die verslag in Bylae F word aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT 20: SP ENGELBRECHTMUSEUM

REGISTRASIE AS 'N MAATSKAPPY SONDER WINSBEJAG

Die AKV gee opdrag dat die SP Engelbrechtmuseum as 'n maatskappy sonder winsbejag registreer, en as 'n maatskappy sonder winsbejag onafhanklik fondse mag werf om die Museum te befonds na gelang van 'n soortgelyke model as die OTM-tehuise en Rata. Die Museum word geleidelik oor die volgende drie jaar uit die sinodale begroting gefaseer. Die sinodale begroting dra die Museum se standaard onkoste tot tyd en wyl die Museum finansiëel selfstandig is.

Motivering:

- * Die Museum is die kurator van die NHKA se geskiedenis binne die groter prentjie van die Suid-Afrikaanse kerkgeskiedenis.
- * Daarom vervul die Museum 'n belangrike rol binne die nukleus van ons kerk se kultuur, en behoort 'n meer integrale rol te vervul in die opleiding van predikante, en onderrig van lidmate en katkisante.
- * Daar is tydens die AKV van 1970 aan prof SP Engelbrecht die onderneming gegee dat die Kerk sy lewenswerk sal bewaar.
- * Die Museum is nie net vir die Kerk van belang nie, maar ook vir die breër Afrikanerkultuurgemeenskap, die Museum tree dus ook op as kurator vir 'n stuk Afrikaner-geskiedenis.
- * In 'n tyd waar dié aspekte van die Afrikaner-kultuurerfenis wat aan die staat toevertrou is ernstig verwaarloos, verniel en verswyg word, is dit van die uiterste belang dat die Museum dit wat aan haar toevertrou is, vir die nageslag sal bly bewaar.
- * Die Museum beskik oor 'n unieke en kosbare versameling – ook uniek binne die breër Suid-Afrikaanse museumwese – waarmee daar nie onverskillig omgegaan mag word nie.
- * Wetgewing vereis dat artefakte en instellings van kulturele belang nie vernietig of ontbind mag word nie – om die Museum te sluit kan regstegniese gevolge inhou.
- * Die taamlik geringe onkoste van die Museum – minder as R100 000.00 'n jaar – weeg nie op teen die geestelik-kulturele verlies wat die Kerk sal lei sou die Museum gesluit word nie.

- * Deur die Museum toe te laat om as artikel 21-maatskappy te registreer, verlig die Kerk haar finansiële verantwoordelikheid oor die mediumtermyn, en stel dit die Kerk in staat om die Museum in stand te hou oor die lang termyn.

Ds CJ de Bruin stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT 21: RAAD VAN FINANSIES

MUSEUM EN BIBLIOTEEK

Subsidie vir die Museum en Biblioteek faseer oor 'n periode van drie jaar uit. Die Bestuurs- en Museumkomitee begelei die proses en poog om alternatiewe befondsing te vind. Indien dit nie realiseer nie, word die Museum en Biblioteek teen die einde van 2022 gesluit.

Motivering:

Die inkrimping van die Kerk vra dat daar baie oordeelkundig te werk gegaan moet word ten opsigte van besteding. Ter wille van volhoubaarheid behoort slegs die nodigste dienste behou te word. Die Raad van Finansies is in die lig hiervan van mening dat daar nie meer vir die Museum en Biblioteek begroot moet word nie. Daar is in die 2019/20 finansiële jaar R70 610.00 voor begroot. Die Museumkomitee kan die renteverdienste van die belegging van sowat R185 000.00 ten gunste van die Museum gebruik om die uitfasering moontlik te maak, en indien moontlik, ook alternatiewe inkomstebronne vind. Indien die Museum nie onafhanklik van sinodale subsidie kan funksioneer nie, word dit teen die einde van 2022 gesluit. Dit gee voldoende tyd vir die afhandeling van die proses.

Ds CEC Hertzog, die voorsitter van die Raad van Finansies, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt verval.

---oOo---

AFSLUITING: 24 SEPTEMBER 2019

Oudl A Valks sluit die vergadering af deur die saamsing van VONKK 404: 1, 4 en 5. Hy lees voor uit Matteus 5: 14 tot 16 en lei die vergadering in gebed. Ten slotte sing die vergadering Gesange 284: 1, 2 en 3, en 313 saam.

Orrelis:

Mnr Pieter van den Berg.

OPENING: 25 SEPTEMBER 2019

Ds HP Coertzen open die vergadering deur die saamsing van Lied 526 en Psalm 23: 1 tot 3, en 'n oordenking aan die hand van Matteus 28: 16 tot 20, waarna sy die vergadering lei in gebed. Die vergadering sing die Sendinglied ten slotte.

Orrelis:

Mnr Pieter van den Berg.

VERKIESING VAN DIE SEKUNDUS VAN DIE EERSTE PREDIKANTSLID VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV

Die vergadering stem vir die sekundus van die eerste predikantslid van die Kommissie van die AKV.

'n Herstemming vind plaas tussen prof J Beyers, drr RA Denton, JM van Staden en T van Wyk.

'n Herstemming vind plaas tussen drr JM van Staden en T van Wyk.

Dr JM van Staden word verkies.

VERKIESING VAN DIE SEKUNDUS VAN DIE TWEDE PREDIKANTSLID VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV

Die vergadering stem vir die sekundus van die tweede predikantslid van die Kommissie van die AKV.

'n Herstemming vind plaas tussen prof J Beyers, drr RA Denton, E le Roux en T van Wyk.

'n Herstemming vind plaas tussen drr RA Denton en T van Wyk.

Dr RA Denton word verkies.

---oOo---

2.2.6 WELSTANDSPROGRAM VIR PREDIKANTE

Die verslag in Bylae G word aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT 22: KERNGOMITEE: GEMEENTELIKE DIENSWERK

WELSTANDSPROGRAM

- * Die vergadering neem met kommer kennis van die toenemende druk waaronder predikante en pastoriegesinne verkeer.
- * Kerkrade en lidmate word opgeroep om opnuut moeite te doen met die emosionele versorging van predikante.

- * Die vergadering spreek dank en waardering uit vir die onbaatsugtige dienste gelewer vanuit die Welstandsprogram deur vrywillige beraders en predikante onder leiding van prof TFJ Dreyer.

Ds D Barnard stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

2.2.7

STUDENTEGEMEENTES EN -BEARBEIDING

Die verslag in Bylae H word aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT 23: KERNKOMITEE: GEMEENTELIKE DIENSWERK STUDENTEGEMEENTES EN –BEARBEIDING

- * Die vergadering spreek hom gunstig uit oor die bearbeiding van studentelidmate van die Kerk.
- * Die finansiële versorging van werkruimtes vir studentebearbeiding word gehandhaaf.
- * Predikante en gemeentes word versoek om studente vanuit hul gemeentes aan te moedig om by die onderskeie studentegemeentes van die Kerk in te skakel.
- * Ouderlingevergaderings bekom jaarliks inligting van alle graad 11-leerders asook skoolverlaters wat uit gemeentes verhuis na tersiêre instellings. Die inligting (toekomstige adres en telefoonnommer) word na die onderskeie studentegemeentes gestuur.

Ds D Barnard stel die beskrywingspunt.

Die volgende amendement gestel deur ds CEC Hertzog en gesekondeer deur dr E le Roux, word aanvaar:

- * Die vergadering spreek hom gunstig uit oor die bearbeiding van studentelidmate van die Kerk.
- * Die Kommissie van die AKV oorweeg of die bestaande werkwyse om studentebearbeiding aan die hand van studentegemeentes te behartig steeds die mees effektiewe en finansiële volhoubare werkwyse is.
- * Alternatiewe wyses van die bearbeiding van studente en ander jong skoolverlaters, ook op ander plekke in die Kerk, word ondersoek en 'n aanbeveling word aan die 73ste AKV gemaak.

- * Intussen word die finansiële versorging van werkruimtes vir studentebearbeiding steeds gehandhaaf. Die beginsel van 'n jaarlikse besnoeiing van 5% in die subsidie word toegepas en studentegetalle word onder meer gebruik in die vasstelling van die subsidies wat toegeken word.
- * Predikante en gemeentes word versoek om studente vanuit hul gemeentes aan te moedig om by die onderskeie studentegemeentes van die Kerk in te skakel.
- * Kerkraadsvergaderings bekom jaarliks inligting van alle graad 11-leerders asook skoolverlaters wat uit gemeentes verhuis na tersiêre instellings. Die inligting (toekomstige adres en telefoonnommer) word na die onderskeie studentegemeentes gestuur.

Motivering:

- * Onthou weer die begrotinguitdagings van die Kerk oor die volgende drie jaar – R1 200 000.00 moet per jaar bespaar word. Ons kan kwalik groter subsidies gee, want die ander 280 gemeentes in die Kerk moet ook oorleef.
- * In die motivering van Beskrywingspunt 25 ten opsigte van Bloemfontein word genoem dat die 67ste AKV besluit het dat Bloemfontein teen toetreeskaal gesubsidieer word. Ons was toe by benadering 107 000 lidmate. Ons is nou 62 000.
- * Dieselfde geld ook vir die beginsels ten opsigte van die ander studentegemeentes. As ons wel 15 000 minder mense gaan wees teen die 73ste AKV, gaan ons presies 5% per jaar (eintlik meer) ten opsigte van studentebearbeiding moet bespaar.
- * Terloops, ek sien nêrens in die verslae ten opsigte van erediensbywoning nie, en dit is tog belangrik vir die Kerk.
- * Verder is dit so dat die gebruik dat die Kerk se jong lidmate aan die tradisionele Afrikaanse gemeentes studeer baie verander het. Lidmate studeer regoor die land aan allerlei instellings en ook van die huis af.
- * Daar is ook talle gemeentes wat meer studente en jongmense huisves as sommige van die tradisionele studentegemeentes en geen subsidie ontvang om hulle te bedien nie.

BESKRYWINGSPUNT 24: RING VAN MIDDELBURG

STUDENTEBEARBEIDING

Die Kommissie van die AKV oorweeg of die bestaande werkwyse om studentebearbeiding aan die hand van studentegemeentes te behartig, steeds die mees effektiewe werkwyse is.

Motivering:

Die tipiese gebruik van die verlede waar studente opleiding aan een van die Afrikaanse universiteite ontvang het, het gedurende die laaste paar jaar baie verander. Die argument was dat toekomstige jong leiers aan universiteite opgelei word, en dat daar op hulle bearbeiding aan studentegemeentes gefokus moet word ter wille van die Kerk. Al minder studente studeer aan slegs Afrikaanse universiteite. Selfs indien hulle dit wel doen, woon baie van hulle nie meer direk rondom die bepaalde universiteit nie, maar verspreid oor die stede. Daarbenewens studeer talle studente per afstandsonderrig en bly in hulle tuisgemeentes. Hierdie toedrag van sake het byvoorbeeld daartoe gelei dat gemeentes wat nie geïdentifiseer is as studentegemeentes nie, tipiese studentebearbeiding tot stand bring. Dit lei tot onsekerheid oor die beleid van die Kerk.

Dr E le Roux, die skriba van die Ring van Middelburg, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt verval.

BESKRYWINGSPUNT 25: RING VAN BLOEMFONTEIN

HANDHAWING VAN BESLUIT VAN DIE AKV EN VOORTGESETTE SUBSIDIËRING VAN BLOEMFONTEIN STUDENTEBEDIENING WEENS STRATEGIESE BELANG VIR DIE KERK

Daar moet indringend besin word oor studentebediening, en wel ten opsigte van die volgende:

- * Die wyse waarop die subsidies vir die bearbeiding verminder word.**
- * Beplan die Hervormde Kerk om uiteindelik op watter wyse ook al voort te gaan met studentebearbeiding?**
- * Indien wel, hoe gaan dit dan uiteindelik befonds word?**

Motivering:

Tydens die 67ste AKV is soos volg besluit:

4.1.5.2 Ten einde alle Hervormde lidmate aan tersiêre instellings in Bloemfontein effektief te bearbei, begroot die Kerk vir 'n standplaas met versorging op toetreeskaal.

Om die bedieningsruimte vir studentebediening te skep het, sonder dat Gemeente Bloemfontein daarvoor gevra het, die gemeente se verantwoordelikheid geword. Die bedieningsruimte is geskep en ds W Dykema is tans predikant vir die bediening.

Die besluit van die AKV is nooit herroep nie. Intendeel, tydens die 71ste AKV word daar besluit:

2.3.11 **STUDENTEGEMEENTES EN -BEARBEIDING**

BESKRYWINGSPUNT 34 STUDENTEBEDIENING

Die vergadering spreek hom gunstig uit oor die bearbeiding van studentelidmate van die Kerk binne die ruimte van die Kerk se strategiese bediening.

Die subsidie op grond waarvan die bedieningsruimte geskep is, is egter die afgelope vyf jaar stelselmatig verminder. Aanvanklik is daar gesê dit sal teen 'n koers van 5% geskied, maar blyk uiteindelik veel meer te wees. Vir die huidige finansiële jaar is Gemeente Bloemfontein se subsidie met 13% verminder. Die standplaaskoste daarenteen neem toe teen ongeveer 5% per jaar.

Gemeente Bloemfontein is nie 'n studentegemeente op sigself nie, maar het wel 'n tweede standplaas moes skep om die studentebearbeiding te kon huisves. Op hierdie stadium ontvang Gemeente Bloemfontein geen ander inkomste uit die studentebediening nie, buiten die deurkollekte en enkele studente se offergawe.

Die betaling van heffing vir die studente geskied ook uit die gemeente se fondse. Die koste aan die instandhouding van die studentestandplaas beloop tans R160 000.00 per jaar (uitgesluit die subsidie). Die koste word aangevul deur

- * 'n werkooreenkoms met Gemeente Queenstown wat deur die studentepredikant in stand gehou word.
- * fondsinsamelings deur die gemeente.

Sedert die skep van die werkruimte vir studentebediening na die besluit van die 67ste AKV, en selfs voorheen, het Gemeente Bloemfontein haar onlosmaaklik verbind tot die bediening van studente in Bloemfontein, en is en bly dit steeds 'n hoë prioriteit. Die studente wat by die gemeente inskakel bly behoue vir die Hervormde Kerk, en hulle bring jaarliks vriende van ander kerke saam wat dan uiteindelik hier 'n geestelike tuiste vind. Daar was die afgelope klompie jare talle jongmense wat in hierdie bedieningsruimte belydenis van geloof afgelê het – jongmense wat nie voorheen by 'n kerk ingeskakel het nie.

Alhoewel die studentegetalle soos orals in die land steeds verminder, het die studentegetalle van Gemeente Bloemfontein die afgelope vier jaar feitlik onveranderd gebly. Ons is ook dankbaar om te berig dat die erediensbywoning meer as 50% is. Die studente is ook nie net 'n groep op hulle eie missie nie – hulle vorm deel van die gemeente, neem deel aan alle gemeentefunksies, help fondse insamel deur projekte, en het verskeie stalletjies tydens die Windpompfees waar hulle die jong klomp goed besig hou en 'n goeie inkomste genereer.

Die studentepredikant se rol vir studentebediening is van onmisbare waarde. Hy moedig die studente aan om betrokke te raak by die gemeente-aktiwiteite. Die Bybelstudie wat weekliks plaasvind is toepaslik, en huiwer hy nie om die jongmense op terreine waar meeste van ons soms huiwerig is, aan te spreek nie.

Hoekom kan die werkruimte vir studentebediening nie opgeskort word en die predikant losgemaak word nie?

Die vraag ontstaan dan:

- * Wie gaan die jongmense van ons Kerk en ook van ander kerke wat tans 'n geestelike tuiste hier gevind het en nog gaan vind, verder pastoraal bedien?
- * Waarheen gaan hulle hulle vriende neem wat soekend is en uiteindelik hier belydenis van geloof aflê?
- * Waar gaan hulle 'n predikantswoning vind waar hulle te alle tye kan aanklop en tuis wees? Waar hulle onder andere gereeld Bybelstudie oor aktuele onderwerpe doen?
- * Wie gaan saam met hulle kampe, staptoere, dinees, ensovoorts, meemaak?
- * Wie gaan by die Universiteit by die eerstejaarskamp sê, ons is ook hier? Hulle gaan eenvoudig deur die charismatiese kerke opgeslurp word en vir altyd vir die Hervormde Kerk verlore wees. In die jongste uitgawe van die *Blitspos* is ds D Barnard se slotparagraaf: *Die jongmense is nie net die toekoms van die Kerk nie, hulle is die hier en die nou daarvan.*
- * Hoe gaan die Ring van Bloemfontein voortgaan met noodsaaklike bedieninge wat ook gekoppel is aan die standplaas? Hierdie standplaas maak dit moontlik om omliggende dorpe en klein gemeentes pastoraal te bedien. In kort kom dit daarop neer dat Gemeente Bloemfontein nie eers daaraan kan dink om die studentestandplaas op te hef nie.

Ds JJ Dreyer, die skriba van die Ring van Bloemfontein, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt verval.

BESKRYWINGSPUNT 26: RING VAN VEREENIGING

NUWE JEUGBEDIENINGSPROJEKTE VERKLAAR AS GROEIPUNT-BEDIENING

Die AKV besluit om nuwe jeugbedieningsprojekte wat oor gemeentegrense heen uitgerol word, te verklaar as groeipunte waar dit jongmense nader aan Christus en sy kerk bring. Hierdie projekte moet aan die vereistes van groeipuntbediening voldoen en ook voorsiening maak vir jongmense wat onder die radar van die Kerk opereer.

Motivering:

- * Daar is 'n groeiende aantal jongmense wat nie kerklik betrokke is nie.
- * Die bediening aan jongmense het, behalwe in 'n aantal groter gemeentes, feitlik tot stilstand gekom as gevolg van die afname in getalle.

- * Jongmense en veral tieners soek na groepe om by in te skakel.

Ds DJB Serfontein stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

2.2.8 HOMOSEKSUALITEIT

BESKRYWINGSPUNT 27: RING VAN MIDDELBURG (GEMEENTE WATERVAL BOVEN)

HERROEPING VAN BESKRYWINGSPUNT 41 VAN DIE 71STE AKV

Die besluit wat tydens die 71ste AKV in verband met homoseksualiteit geneem is, word herroep.

Daar word geen onderskeid tussen die nie-nakoming van verordeninge getref nie.

Motivering:

Miskenning van 'n verordening, van watter aard ook al, moet oor dieselfde kam geskeer word. Wat van 'n predikant, ouderling, diaken en gemeentelid se geesteslewe verwag word, is presies dieselfde.

Wanneer 'n lidmaat deur die gemeente verkies word as 'n diaken of ouderling, word van so 'n persoon verwag om eerlik en opreg en met verantwoordelikheid op te tree. Sou die persoon tot die besef kom dat daar 'n beletsel is wat meermale manifesteer, moet hy of sy nie die benoeming aanvaar nie. Net so ook in die geval van iemand wat teologie wil studeer met die oog op predikantskap.

Sou enige persoon (gemeentelid of ampsdraer) struikel en volgens die Woord oortree, moet daar gesprek gevoer word, en met liefde vermaan en bemoedig word. Indien so 'n persoon met spyt erken en plegtig belowe om hom of haar in die toekoms deur die genade te weerhou, moet daar met deernis vergewe word. Psalm 19: 10: *Die eise van die Here vir sy diens is goed; dit staan altyd vas. Die bepalinge van die Here is reg; elkeen van hulle is regverdig.*

Die afgevaardigde van Gemeente Waterval Boven stel die beskrywingspunt.

Dié beskrywingspunt is ingedien deur Gemeente Waterval Boven en word ondersteun deur die Ring van Middelburg; vier teenstemme aangeteken.

Die volgende voorstel gestel deur prof E van Eck en gesekondeer deur dr T van Wyk, word aanvaar:

In die lig van die aanvaarding van Beskrywingspunt 41 van die 71ste AKV, bevestig die vergadering dat die bespreking van sake soos

homoseksualiteit pastoraal van aard is en dus nie in 'n ruimte soos die AKV bespreek word nie; en die vergadering herbevestig die besluit geneem oor homoseksualiteit tydens die 71ste AKV.

Teenstemme:

- * Botha GS (jr) ds – slegs en die vergadering herbevestig die besluit geneem oor homoseksualiteit tydens die 71ste AKV.
- * Pretorius C dr.
- * Pretorius SJ oudl – slegs en die vergadering herbevestig die besluit geneem oor homoseksualiteit tydens die 71ste AKV.

2.2.9 KERNKOMITEE: KERKLIKE DISSIPLINE

2.2.9.1 Tugkomitee

Die Tugkomitee het die afgelope termyn nie nodig gehad om byeen te kom nie.

(i) Verkiesing van die Tugkomitee

Ordinansie 4.4.4 (xii)(e) verwys:

Die Algemene Kerkvergadering

- (x) *kies tydens die sitting uit afgevaardigdes en persone wat nie lede van die vergadering is nie*
- (e) *sewe persone vir die Tugkomitee bestaande uit drie predikante, twee ouderlinge en twee regsgeleerdes uit skriftelik gemotiveerde voorstelle ingedien voor of tydens die verloop van die vergadering. Indien enige van hierdie persone nie langer op die Tugkomitee kan dien nie, benoem die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering 'n plaasvervanger.*

Die volgende persone word verkies:

Regsgeleerdes:

- * **Adv FH Geyser (Midstream)**
- * **Adv H Kriel (Krugersdorp-Noord).**

Predikante:

- * **Ds HJ Celliers**
- * **Ds EG Fourie**
- * **Dr JH van Staden.**

Ouderlinge:

- * **Oudl GJ Rossouw (Krugersdorp-Oos)**
- * **Oudl H Willemse (Potchefstroom-Suid).**

2.2.9.2 Raad vir Kerkregtelike Advies

Die verslag in Bylae I word aanvaar.

(i) **Verkiesing van die Raad vir Kerkregtelike Advies**

Ordinansie 4.4.4 (xii)(d) verwys:

Die Algemene Kerkvergadering

- (x) *kies tydens die sitting uit afgevaardigdes en persone wat nie lede van die vergadering is nie*
- (d) *vyf persone om op die Raad vir Kerkregtelike Advies te dien waarvan minstens drie predikante is. Hierdie raad het reg tot koöptering.*

Die volgende persone word verkies:

- * **Oudl JD Fourie**
- * **Dr RJ Jones**
- * **Dr E le Roux**
- * **Dr C Pretorius**
- * **Dr BJ van Wyk.**

2.3 **BESKRYWINGSPUNTE WAT MET KERKORDEWYSIGINGS VERBAND HOU**

BESKRYWINGSPUNT 28: KOMMISSIE VAN DIE AKV

WYSIGING VAN ORDINANSIE 4.1.2

Ordinansies 4.1.2 (xxxix) tot (xlviii) wat soos volg lui:

4.1 KERKRAADSVERGADERING

4.1.2 WERKOPDRAG

(xxxix) tref reëlins vir hulp in noodsituasies

(xl) sien toe dat die diakonale fonds aangevul word deur

(a) offergawes by die Nagmaaltafel

(b) offergawes by die erediens

(c) oorbetalings van die Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging en bydraes, skenkings en erflatings

(xli) vergader minstens vier keer per jaar en verder so dikwels nodig, en word met Skriflesing, gebed en sang geopen

- (xlii) *bepaal jaarliks vooruit die datum, tyd en plek van vergaderings*
- (xliii) *kom in 'n buitengewone vergadering byeen, soos bepaal deur die voorsitter en skriba, en waarvan minstens vyf dae voor die vergadering deur die skriba kennis gegee word met vermelding van die doel van die vergadering*
- (xliv) *kan oor dringende sake vóór of ná 'n erediens besluite neem, mits 'n kworum teenwoordig is, 'n besluit eenparig geneem word en die besluite in die konsistorieboek aangeteken word*
- (xlv) *sien toe dat konsistoriebesluite by die eersvolgende geskeduleerde vergadering bekragtig word*
- (xlvi) *kerkrade sien toe dat herderlike briewe en kanselboodskappe al die lidmate in die gemeente bereik*
- (xlvii) *sien toe dat die gemeente al die verpligtinge nakom*
- (xlviii) *is bevoeg om riglyne vir hulle eie vergaderings op te stel, mits dit nie strydig is met die Kerkorde nie.*

word gewysig om soos volg te lees:

4.1 KERKRAADSVERGADERING

4.1.2 WERKOPDRAG

- (xxxix) *tref reëlins vir hulp in noodsituasies*

- (xl) *sien toe dat die diakonale fonds aangevul word deur*

- (a) *offergawes by die Nagmaaltafel*

- (b) *offergawes by die erediens*

- (c) *oorbetalings van die Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging en bydraes, skenkings en erflatings*

4.1.3 WERKWYSE

Die kerkraad

- (i) *vergader minstens vier keer per jaar en verder so dikwels nodig, en word met Skriflesing, gebed en sang geopen*
- (ii) *bepaal jaarliks vooruit die datum, tyd en plek van vergaderings*
- (iii) *kom in 'n buitengewone vergadering byeen, soos bepaal deur die voorsitter en skriba, en waarvan minstens vyf dae voor die vergadering deur die skriba kennis gegee word met vermelding van die doel van die vergadering*
- (iv) *kan oor dringende sake vóór of ná 'n erediens besluite neem, mits 'n kworum teenwoordig is, 'n besluit eenparig geneem word en die besluite in die konsistorieboek aangeteken word*

- (v) *sien toe dat konsistoriebesluite by die eersvolgende geskeduleerde vergadering bekragtig word*
- (vi) *kerkrade sien toe dat herderlike briewe en kanselboodskappe al die lidmate in die gemeente bereik*
- (vii) *sien toe dat die gemeente al die verpligtinge nakom*
- (viii) *is bevoeg om riglyne vir hulle eie vergaderings op te stel, mits dit nie strydig is met die Kerkorde nie.*

Motivering:

Dié verandering is slegs redaksioneel van aard.

Dr WC van Wyk, die sekretaris van die Kommissie van die AKV, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT 29: KOMMISSIE VAN DIE AKV

INDELING VAN GEMEENTES BY RINGE

1. Ordinansie 2.2.1 wat soos volg lui:

Die Algemene Kerkvergadering bepaal watter gemeentes 'n ring vorm.

word gewysig om soos volg te lees:

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering bepaal watter gemeentes 'n ring vorm.

2. Die AKV gee opdrag aan die Kommissie van die AKV om, in oorleg met ringsvergaderings, 'n herindeling van ringe in die Kerk te maak.

Motivering:

Dié voorstel vir 'n geringe wysiging van die Kerkorde sal dit moontlik maak dat die Kommissie van die AKV self ringsgrense kan bepaal, en dat dit nie aan 'n driejaarlikse AKV oorgelaat word om dit te doen nie.

Dr WC van Wyk, die sekretaris van die Kommissie van die AKV, stel die beskrywingspunt.

Die verslag in Bylae J en die beskrywingspunt word aanvaar.

Die volgende redaksionele wysiging word aanvaar:

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering bepaal in oorleg met ringsvergaderings watter gemeentes 'n ring vorm.

BESKRYWINGSPUNT 30: RING VAN NOORD-KAAPLAND

GEMEENTE VANDERKLOOF: INSKAKELING BY DIE RING VAN BLOEMFONTEIN

Gemeente Vanderkloof rig 'n versoek aan die ringsvergadering van Noord-Kaapland om by die Ring van Bloemfontein in te skakel.

Motivering:

Die gemeente lê aan die oostekant van die Ring van Noord-Kaapland, ver van die oorgrote meerderheid van die gemeentes in die ring. Die gemeente is ongeveer 200 km vanaf Bloemfontein wat die inskakeling in die Ring van Bloemfontein baie meer prakties maak. Verder word die gemeente tans deur ds MJM de Wet uit Bloemfontein bedien.

Ds JZ Britz, die voorsitter van die Ring van Noord-Kaapland, stel die beskrywingspunt.

Dié aangeleentheid is deur die 71ste AKV na die 72ste AKV verwys vir afhandeling.

Die beskrywingspunt word teruggetrek.

---oOo---

VERKIESING VAN DIE NEGE PRIMUS EN SEKUNDUS OUDERLINGSLEDE VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV

Oudle D Esterhuizen (Swartkop), MP van Niekerk (Verwoerdburg), FJ Paynter (Meyerspark), AD Pieterse (Wapadrant), N van Staden (Potchefstroom-Studente), SE Beeslaar (Vereeniging), PFS Mulder (Wonderboom), SL Kotzé (Pretoria-Oos) en AJP le Roux (Lichtenburg) word verkies as primus ouderlingslede.

Oudle JG van Heerden (Montana), LHJ Smith (Nelspruit), RFB Harvie (Villieria), FP van Hamersveld (Montana-Oos), MS Louw (Philadelphia), PC van Staden (Pretoria), RD Labuschagne (Sionspoort), JHH Snyman (Kempton) en SM Jansen van Rensburg (Potchefstroom) word verkies as sekondus ouderlingslede.

---oOo---

2.4

BESKRYWINGSPUNTE WAT NIE VERBAND HOU MET VERSLAE NIE

BESKRYWINGSPUNT 31: RING VAN MIDDELBURG

NOUGESETTE UITVOERING VAN DIE BESLUIE VAN DIE AKV

Saam met die kerk van alle eeue bely die Kerk dat God 'n drie-enige God is wat Homself in die Bybel openbaar as Vader, Seun en Heilige Gees. Die hoogste gesag in die Kerk is Jesus Christus. Die Kerk is liggaam van Christus saam met alle ander kerke. Die NHKA is verbonde aan die belydenis van die algemene Christelike kerk en is kerk van die reformatie. Die NHKA het 'n eie gestalte met 'n eie Kerkorde. Die Bybel is die bron van die Kerk se geloof en lewe. Die Kerk beoefen sy teologie vanuit 'n Bybels-reformatoriese perspektief. In sy teologie hou die Kerk rekening met die konteks waarin die evangelie ontstaan het en die konteks waarin die evangelie verkondig word. Die NHKA het 'n presbiteriaal-sinodale karakter.

Die AKV versoek predikante en kerkrade om nougeset uitvoering te gee aan die besluite van die AKV.

Motivering:

Ons kerklike etos en verstaan van ons ekklesiologie vereis van ons om die akkoord wat ons hier met mekaar aangaan, te handhaaf.

Dr E le Roux, die skriba van die Ring van Middelburg, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT 32: HERVORMDE DOSENTERAAD

KERK AS VEILIGE RUIMTE

Die 72ste AKV bevestig en besluit dat

- * die Kerk 'n veilige ruimte vir alle mense behoort te wees. Dit beteken dat vroue en mans ewe menswaardig behandel word in alle fasette van kerkwees.
- * die Kerk se belydenis oor God se onvoorwaardelike liefde vir alle mense in kerklike en teologiese taal gereflekteer sal word.
- * respek vir mekaar se menswees, op grond van God se inklusiewe liefde, die leidende beginsel is vir optrede teenoor mekaar.

Motivering:

Die NHKA het in die verlede rigtinggewende besluite geneem wat betref die toelating van vroue tot die amp van diaken, predikant en ouderling. Dit was die begin van 'n vanselfsprekende insluiting van vroue in alle fasette van kerkwees. In sommige opsigte het hierdie vanselfsprekende insluiting gerealiseer, maar in ander opsigte het die vanselfsprekende insluiting agterweë gebly. Ongelukkig is die Kerk nie vandag noodwendig 'n veiliger ruimte vir vroue as wat dit 40 jaar terug was nie.

Verskuilde seksisme het nog altyd in die Kerk bestaan. Dit kom na vore in stereotipering, *grappies*, opmerkings oor vroue-liggame, vroue se kleredrag, vroue se gesinsbeplanning en soms openlike seksuele teistering. Dit kom ook na vore in onregverdigde arbeidspraktyk waar vrouepredikante byvoorbeeld tydens onderhoude vir predikantsposte vrae gevra word oor hulle huwelikstaat, hulle voornemende of toekomstige huwelikstaat, en indien getroud, ook uitgevra word oor hulle gesinsbeplanning en die finansiële posisie van hulle eggenoot.

Die Kerk het 'n roeping in hierdie verband om hierdie praktyk, wat in stryd is met die evangelie, om te keer.

Prof J Beyers, die voorsitter van die Hervormde Dosenteraad, stel die beskrywingspunt.

Die verslag in Bylae K en die beskrywingspunt word aanvaar.

Die volgende redaksionele wysiging word aanvaar:

- * die Kerk se belydenis oor God se onvoorwaardelike liefde vir alle mense in kerklike en teologiese taal gereflekteer kan word.**

BESKRYWINGSPUNT 33: HERVORMDE DOSENTERAAD

VERTEENWOORDIGING VAN VROUE IN DIE NHKA

Die 72ste AKV bevestig dat

- * die Woord van God ons leer dat alle mense voor God gelyk is, en dat God vir elke mens talente en gawes gegee het om in diens van God se koninkryk te gebruik.**
- * elkeen se dienswerk in die Kerk ewe waardevol is.**
- * die Kerk verskillende mense (vroue en mans) se talente en gawes sal benut sodat ook vroue betrokke sal wees by alle fasette van kerkwees: Rade, vergaderings, komitees en leierskapstrukture.**

Motivering:

In Galasiërs 3: 28 lees ons dat daar in Christus nie meer Jood of Griek is nie, en nie meer slaaf of vry mens is nie, en nie meer man of vrou is nie – in Christus Jesus is almal een. Dit is die goeie nuus van die evangelie wat ons in die Woord leer: Alle mense is voor God gelyk. Almal het gawes en talente om in diens van God se koninkryk te gebruik, en hierdie gawes is ewe waardevol. Tog is dit opmerklik dat vroue se talente en gawes in hierdie opsig nie noodwendig aangewend word nie: Vroue word selde op rade, komitees en kommissies van die Kerk verkies.

As daar gekyk word na die samestelling van kerke se lidmate, toon statistiek aan dat vroue die meerderheid van die kerklike bevolkings uitmaak: 51% van die wêreldbevolking en byvoorbeeld 54% van die NGK se bevolking. Die Hervormde

Kerk se juiste statistiek is nie beskikbaar nie, maar in alle waarskynlikheid weerspieël die Kerk se bevolking ook die land se demografie. Hierdie samestelling (51% vroue; 49 % mans) word nie weerspieël in die Kerk se leierskapstrukture nie. Beleids- en beginselbesluite oor die wese en organisasie van die Kerk word geneem, terwyl die meerderheid van die kerklike bevolking geen inspraak daarin het nie.

Binne gemeentes is daar talle professionele vroue wat op 'n verskeidenheid van gebiede die Kerk tot diens en van waarde kan wees: Regsadviseurs, finansiële adviseurs, sielkundiges, beraders en bemakingskonsultante. Hierdie vroue behoort na ringsvergaderings en AKV's afgevaardig te word sodat hulle tot die leierskapstrukture van die Kerk verkies kan word. Daar is ook 'n groot aantal vrouepredikante en vroue teologiese studente. Tans is die grootste gedeelte van diensdoende vrouepredikante in deeltydse werkkruimtes in die Kerk, of beroepafwagting. Die Kerk het 'n belangrike ekumeniese verantwoordelikheid, en ook daar behoort vroue se stemme teenwoordig te wees, soos wat in die res van die wêreld toenemend plaasvind.

Prof J Beyers, die voorsitter van die Hervormde Dosenteraad, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

Die volgende redaksionele wysiging word aanvaar:

- * die Kerk alle mense se talente en gawes sal benut sodat ook vroue betrokke sal wees by alle fasette van kerkwees: Rade, vergaderings, komitees en leierskapstrukture.**

BESKRYWINGSPUNT 34: HERVORMDE DOSENTERAAD

SEKSUELE TEISTERING

Die 72ste AKV bevestig en besluit dat

- * die Kerk 'n veilige ruimte vir alle mense behoort te wees.**
- * verbale en fisiese seksuele teistering nie in ooreenstemming met die evangelie is nie, en derhalwe nie vir die Kerk aanvaarbaar is nie.**
- * die etiese kode van die Hervormde Kerk uitgebrei sal word om seksuele teistering in te sluit.**
- * 'n prosedure vir die aanmeld van seksuele teistering binne die Hervormde Kerk ontwikkel sal word, en dat dit deel sal vorm van die Kerkorde se riglyne oor opsig en tug.**
- * 'n liggaam vir die aanmeld van seksuele teistering en onregverdige arbeidspraktyk binne die Hervormde Kerk daargestel word.**

Motivering:

Die NHKA het meer as 40 jaar terug vroue se talente en menswees binne die ruimte van die Kerk erken toe vroue tot die verskillende ampte toegelaat is. Ongelukkig is die Kerk nie vandag noodwendig 'n veiliger ruimte vir vroue as 40 jaar gelede nie. Seksuele teistering kom ongelukkig voor in die NHKA. Vroue is op gereelde grondslag aan die ontvangkant van seksistiese *grappies*, opmerkings oor hulle liggame en kleredrag, asook opmerkings oor hulle verhoudingstaat en gesinsbeplanning. Plaaslik en internasionaal toon oorweldigende statistiek aan dat vroue vir 'n verskeidenheid van redes nie noodwendig hierdie teistering aanmeld nie.

Seksuele teistering word amptelik beskryf as *ongewenste gedrag van 'n seksuele aard wat die regte van 'n werknemer skend en 'n teenvoeter vir gelykheid in die werkplek is*. Hierdie gedrag sluit enige fisiese, verbale of nieverbale seksuele optrede in wat die slagoffer ongemaklik laat voel, soos byvoorbeeld fisiese aanraking, onwelkome suggestiewe/seksuele grappe, ongewenste vrae oor jou persoonlike lewe, *wolwefluit*, ongeskikte handgebare, onwelkome versoeke en om te staar na 'n persoon se liggaam op 'n aanstootlike wyse.

Seksuele teistering en diskriminasie word streng verbied deur verskeie Suid-Afrikaanse wetgewing, soos onder andere die Wet op Diensbillikheid, die Wet op Arbeidsverhoudinge en die Beskerming teen Teistering Wet. Die Wet op Diensbillikheid bepaal dat indien 'n werkgewer versuim om die nodige stappe te neem in gevalle van beweerde seksuele teistering, die werkgewer ook die Wet op Diensbillikheid oortree. Artikel 60 (3) van die Wet op Diensbillikheid hou 'n werkgewer aanspreeklik vir die onregmatige, diskriminerende gedrag van sy werkers.

Die Hervormde Kerk het 'n evangeliese taak in hierdie verband om 'n liggaam en prosedure vir die aanmeld van teistering daar te stel om te verseker dat die menswees van alle mense gerespekteer word, en die Kerk vir alle lidmate 'n veilige ruimte is waarbinne hulle hul geloof kan uitleef.

Prof J Beyers, die voorsitter van die Hervormde Dosenteraad, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT 35: HERVORMDE DOSENTERAAD

ARBEIDSPRAKTYK

Die 72ste AKV bevestig en besluit dat

- * die etiese kode van die Hervormde Kerk uitgebrei word om onregverdige arbeidspraktyk in te sluit.**
- * 'n prosedure vir die aanmeld van onregverdige arbeidspraktyk binne die Hervormde Kerk ontwikkel word, en dat die prosedure opgeneem word in die Kerkorde onder die ter sake ordinansies.**

*** 'n liggaam binne die Hervormde Kerk daargestel word waar onregverdige arbeidspraktyk aangemeld kan word.**

Motivering:

Die Hervormde Kerk het 'n paar jaar gelede 'n etiese kode opgestel en aanvaar. Hierdie kode het egter tot dusver nie in die praktyk gefunksioneer nie. Plaaslike en internasionale statistiek en tendense toon aan dat vroue se posisie in die arbeidsmark gedurende die afgelope dekade nie verbeter het nie. Die Kerk is ongelukkig deel van hierdie statistiek.

Op die terrein van arbeidspraktyk word vrouepredikante in die NHKA dikwels uitgevra oor hulle huwelikstaat, hulle voornemende of toekomstige huwelikstaat, en indien getroud, soms uitgevra oor hulle gesinsbeplanning en die finansiële posisie van hulle eggenoot. Wat betref advertensies vir poste van predikante, word vroue dikwels uitgesluit deur spesifikasies: Diensjare, huwelikstaat en gesinsopset. Hierdie is alles strafbare oortredings.

Die Hervormde Kerk behoort 'n duidelike prosedure uiteen te sit wat uitstippel hoe opgetree behoort te word in gevalle waar onregverdige arbeidspraktyk plaasvind. Hierdie prosedure behoort in die Kerk se etiese kode opgeneem te word, en behoort neerslag te vind in die NHKA se Kerkorde.

Prof J Beyers, die voorsitter van die Hervormde Dosenteraad, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT 36: RING VAN WES-KAAPLAND

LIGGAAM VIR ETIESE SAKE

Die AKV stel 'n liggaam saam wat etiese aangeleenthede ondersoek en die Kerk daarvoor adviseer (soos die eertydse Raad vir Etiek en Maatskaplike Sake).

Motivering:

Daar is duidelik 'n dramatiese agteruitgang, en verval in etiese gedrag en norme in die Suid-Afrikaanse samelewing en wêreldwyd. Dit is waarskynlik toe te skryf aan sosio-politieke en ekonomiese kragte wat op 'n globale skaal mense se lewens in 'n staat van onsekerheid en ontheemding gebring het. Daardie onsekerheid lei tot die mees basiese vlak van bestaan, naamlik selfpreservering, wat te bespeur is in die migrasiepatrone van mense wat vlug na 'n beter heenkome, en andersyds op psigo-sosiale vlak lei tot 'n vervloeiing van die onderskeid tussen reg en verkeerd in die strewe na oorlewing. In sulke tye is sterk leiding nodig om die samelewing terug te bring na die hoër etiese waardes. Die kerk is vanuit sy wesensgrond geroepe en aangewese om daardie leiding te verskaf deur die toepassing van die waardes in die Woord van God op die huidige situasie.

Om hierdie rede is dit meer noodsaaklik as ooit dat die Kerk 'n studiegroep sal hê wat tendense en spesifieke gevalle moet toets aan die Woord, en aan die Kerk en die wêreld leiding moet gee oor die korrekte etiese standpunte en gedrag wat moet geld. Die liggaam hanteer sake wat na hulle verwys word deur amptelike vergaderings; versoeke vanuit die Kerk; en onderneem navorsing op eie inisiatief.

Dr P van Staden stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

Die volgende redaksionele wysiging word aanvaar:

Die AKV brei die Kernkomitee: Kerk en Teologie uit na Kernkomitee: Kerk, Teologie en Etiese Sake wat etiese aangeleenthede ondersoek en die Kerk daarvoor adviseer (soos die eertydse Raad vir Etiek en Maatskaplike Sake).

BESKRYWINGSPUNT 37: RING VAN NOORDELIKE PRETORIA

REGISTRASIE VAN HUWELIKE

Die NHKA tree in gesprek met die Departement van Binnelandse Sake oor die rompslomp en gepaardgaande tydverkwisting wat die huidige voorskrifte met betrekking tot die registrasie van huwelike vir predikante van die Kerk wat as huweliksbevestigers aangestel is, teweegbring.

Motivering:

Met die bevestiging van 'n huwelik, verrig 'n predikant in sy of haar hoedanigheid as behoorlik aangestelde huweliksbevestiger, 'n wetlike en amptelike funksie as gevolmagtigde van die Departement van Binnelandse Sake.

Die tans geldende voorskrifte vereis dat predikante wat 'n huwelik bevestig het, persoonlik na die streekkantoor van die Departement van Binnelandse Sake waar hulle lêer gehou word, moet gaan om daardie huwelik te laat registreer.

In praktyk kom dit daarop neer dat die betrokke predikant so spoedig moontlik na afloop van die huweliksbevestiging (volgens die versoek vervat in die Kommissie van die AKV se Omsendskrywe 16/2015 van 29 Oktober 2015 ... *so gou doenlik [enkele dae na die bevestiging ...]*) na die betrokke streekkantoor moet reis om dan, ten spyte daarvan dat hy of sy 'n wetlike en amptelike taak namens die Departement verrig het, met ander lede van die publiek om parkeerplek te moet meeding, in die ry moet inval en gedweë en gelate sy of haar beurt moet afwag om die registrasie af te handel, 'n taak wat by sommige van die streekkantore in groter sentra etlike ure in beslag neem en tot groot frustrasie lei. Intussen word die egpaar, tot groot verleentheid van die huweliksbevestiger, aan 'n lyntjie gehou om te hoor of hulle huwelik geregistreer en hulle dus wettig getroud is.

Gesprekvoering met die Departement van Binnelandse Sake om 'n meer vaartbelynde proses van registrasie van huwelike te bewerkstellig, sal nie alleen

die proses vir die huweliksbevestiger, egliede en Departement vergemaklik nie, maar sal ook 'n wesenlike bydrae tot die Departement se dienslewering en beeld lewer.

Ds LK Erasmus, die skriba van die Ring van Noordelike Pretoria, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT 38: DR FJ LABUSCHAGNE (ALGEMENE SEKRETARIS: NHKA), GESEKONDEER DEUR DR BJ VAN WYK

NOUER SAMEWERKING TUSSEN DIE NHKA EN DIE NGK

Gestruktureerde en meewerkende bediening word met gemeentes van ander reformatoriese kerke verdiep en verbreed. 'n Samewerkingsooreenkoms handel hoofsaaklik met samewerkende aksies wat besondere reëlins benodig.

*** Ordinansie 2.7.1 wat soos volg lui:**

2.7 SAMEWERKING VAN GEMEENTES

2.7.1 Twee of meer gemeentes kan saamwerk om 'n predikant te beroep.

2.7.2 Hierdie samewerking vind plaas op versoek van die kerkrade van die betrokke gemeentes.

2.7.3 As die gemeentes in dieselfde ring geleë is, word die aansoek om saam te werk aan die ringskommissie gerig.

2.7.4 As die gemeentes in verskillende ringe geleë is, word die aansoek aan al die betrokke ringskommissies gerig.

word gewysig om soos volg te lees:

2.7 SAMEWERKING VAN GEMEENTES

2.7.1 Twee of meer gemeentes kan saamwerk om 'n predikant te beroep.

2.7.2 Sodanige samewerking is ook moontlik met gemeentes van ander reformatoriese kerke wat op dieselfde belydenisgrondslag staan as ons.

2.7.3 Hierdie samewerking vind plaas op versoek van die kerkrade van die betrokke gemeentes.

2.7.4 Die aansoek om saam te werk, word gerig aan die ring waarbinne die gemeente geleë is.

Motivering:

Ter inleiding

Waar gemeentes van die NHKA en NGK nie meer in staat is om selfstandig te beroep nie, kan twee of meer gemeentes van die twee Kerke met mekaar saamwerk en deur een predikant bedien word.

Daar bestaan reeds vir 'n geruime tyd 'n bilaterale ooreenkoms tussen die twee Kerke op grond waarvan dit moontlik geraak het dat predikante oor en weer beroep kan word of, soos dit in Zambië gebeur, 'n werksverdeling gevestig word wat beteken dat lidmate van die twee Kerke deur 'n predikant van die ander Kerk bedien word. Dit het gebeur sonder dat verwag is dat sodanige predikant ampsvoorreg van sy eie Kerk moes beëindig en oorgaan na die ander Kerk.

Dit is verder belangrik om in gedagte te hou dat in die Kerkorde van die NHKA die moontlikheid bestaan dat predikante van 'n ander reformatoriese kerk wat op dieselfde belydenisgrondslag staan as die NHKA, ook eredienste kan lei op uitnodiging van die kerkraadsvergadering, in oorleg met die predikant of konsulent van die gemeente (Ordinansie 5.1.5, 2016: 71). Dit is ook belangrik om opnuut kennis te neem van Barth se beklemtoning van die verkondiging van die evangelie en die bediening van die sakramente as die essensie van kerklike bediening, *ministerium verbi divini*, waarnaas geen derde moontlikheid kan bestaan nie (Barth 1964: 143).

Uit laasgenoemde volg die aanname dat die moontlikheid reeds jare bestaan en derhalwe huidige ook kerkordelike sanksie geniet dat predikante van die NGK op kansels van die NHKA hierdie belangrike en essensiële dienswerk van die NHKA kan verrig. In die lig van die berig in *Beeld* (*Beeld* p 6) dat die drie sogenaamde hoofstroomkerke nader aan mekaar is as wat vermoed word, kan in die lig van die meegaande debat daarmee instemming betuig word. Dit is merkwaardig dat die veranderende omstandighede waarbinne die kerk sy taak moet verrig, soos kerkkrimpings en uitdagende finansiële omstandighede, kerklike denke na vore bring wat tuisgebring kan word onder die formulering van die *Apostolicum* dat daar eintlik net een kerk is, naamlik die een, heilige en Christelike kerk. Alle kerke poog, en doen dit jare lank reeds, om 'n verskyningsvorm van die een, heilige, Christelike kerk (*sancta ecclesia catholica*) te wees, wat beteken dat die onverkwiklike debatte van die verlede oor wie die oudste kerk, die grootste kerk en die kerk met die suiwerste leer is, agterhaalde debatte is wat nie tekenend van kerklike denke was nie. Meegaande nouer samewerking toon ook aan waarom die Kerkorde van Dordt van 1618- en 1619 nie sonder meer gehandhaaf kan word nie, ten minste nie sonder wysiging en aanpassing by huidige omstandighede nie. Die feit dat nie van predikante verwag word om eers na die ander Kerk oor te gaan nie, is tekenend van die feit dat daar 'n wedersydse erkenning bestaan van om ware kerk te wees.

Kerkordelike uitvoering

Die mening word hiermee geboekstaaf dat nadere kerkordelike gevolg hieraan gegee kan word deur uitbreiding van Ordinansie 2.7.1 (2016:1 2) om ook gemeentes van die NGK in te sluit.

Tweedens kan in oorleg met die NGK 'n tussenorde (Tussenorde, NGK, Kerkorde 2015: 194), benut word om die samewerking wat in die vooruitsig gestel word, nader te presiseer. Dit sou ook kon beteken dat die tussenorde nie

in die Kerkorde van die NHKA ingevoeg word nie, maar as 'n reglement hanteer en benut word soos nodig.

Literatuur

Barth, K, 1964, *Credo*, Hodder en Stoughton, London.

Beeld 19 Julie 2019, *Drie kerke nader as wat hulle dink*, p.6.

NHKA, Kerkorde, 2016.

(NGK, Kerkorde 2015.

Dr FJ Labuschagne, die algemene sekretaris, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

---oOo---

NHKA

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

GETUIENIS

3. GETUIENIS

3.1 INLEIDING

Die 68ste en 69ste AKV's het bevestig dat die NHKA sy opdrag om missionaal te leef en werk, wil gehoorsaam. Die woord *missionaal* dui op 'n denk- en bestaanswyse waar die apostolaat 'n integrale deel van 'n gemeente se denke, lewe en werk uitmaak. Dit dui allereers op 'n interne saak wat ten diepste met die spiritualiteit van lidmate en die gemeente te doen het, maar tweedens ook uitmond in diensbaarheid in die wêreld. Binne die reformatoriese tradisie verstaan ons dat die Kerk in die eerste plek die plaaslike gemeente is, waar die lidmate rondom die Woord en die sakrament vergader om die verlossing in Christus te vier. Dit is ook deur die plaaslike gemeente dat lidmate diensbaar word en in die wêreld getuig van die verlossing in Christus.

3.2 VERSLAE EN BESKRYWINGSPUNTE WAT MET GETUIENIS VERBAND HOU

3.2.1 MISSIONALE BEDIENING

BESKRYWINGSPUNT 39: KURATORIUM

OPLEIDING EN INDIENSSTELLING VAN EVANGELISTE

Die vergadering besluit om nie Besluit 64 van die 71ste AKV rakende die opleiding en indiensstelling van evangeliste te implementeer nie.

Motivering:

Die Kuratorium het vroeg in die termyn Besluit 64 bespreek en besluit om 'n ondersoek na die implementering daarvan te loods. 'n Komitee bestaande uit proff WA Dreyer, J Beyers en dr AG Ungerer is hiervoor aangewys. Die komitee het by twee geleenthede vergader en aan die Kuratorium verslag gelewer. Die Kuratorium het op 12 Maart 2019 besluit om nie aan Besluit 64 uitvoering te gee nie en wel om die volgende redes:

- * Die Kuratorium oordeel dat die vestiging van die amp van evangelis problematies is. Om nog 'n amp in te stel is 'n terugbeweeg na institusionele denke.
- * Die geskiedenis in die NGK het gewys dat die amp van evangelis nie altyd oral ewe goed aanvaar is nie.
- * Die Kuratorium oordeel dat daar eerder langs die weg van missionale kerkwees gedink en beplan moet word. Missionale kerkwees impliseer onder andere dat elke lidmaat 'n gestuurde in die gemeenskap sal wees.
- * Die amp van evangelis gaan nogeens 'n skuiwergat bied vir lidmate om hulle verantwoordelikheid as gesturdes op 'n evangelis af te skuif.
- * Die pasgestigte SGB wat onder die HTK tuiskom, kan toepaslike toerusting vir gemeentes ontwerp en daarstel om hul missionale roeping te volvoer.

Ds AH Roets, die voorsitter van die Kuratorium, stel die beskrywingspunte.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

3.2.2 KERNKOMITEE: KERK EN TEOLOGIE

3.2.2.1 Uitverkiesingsleer

Die verslag in Bylae L word met dank aanvaar.

Die volgende voorstel ingedien deur prof E van Eck, drr DJC van Wyk en SM de Beer, en gesekondeer deur ds L Geel (sr), word aanvaar:

- * Die vergadering neem kennis van die verskillende interpretasies van die uitverkiesingsleer soos verwoord in die gespreksdokument.**
- * Die vergadering besluit om opdrag aan die Kommissie te gee om 'n hedendaagse/eietydse interpretasie van die Dordtse Leerreëls te laat voorberei vir voorlegging aan die 73ste AKV.**
- * Die vergadering besluit, in lyn met 'n aanbeveling van die dosentevergadering wat reeds in 2001 gemaak is, dat die wenslikheid van 'n eietydse kerkeie belydenisskrif verder ondersoek word om ons verstaan van die evangelie eietyds te verwoord.**

3.2.3 BYBELGENOOTSAP VAN SUID-AFRIKA (BSA)

Pastoor Mike Roodt, hoof van kerk- en gemeenskapsbetrokkenheid van die BSA, dra 'n groeteboodskap oor aan die vergadering. Dr GC Lindeque lewer verslag. Dr KD Papp en ds WH Steyn is ook teenwoordig. Dr AG Ungerer doen 'n gebed vir die BSA.

Die verslag in Bylae M word aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT 40: BYBELGENOOTSAP VAN SUID-AFRIKA

- 1. Daar word met waardering kennis geneem van die werk van die BSA, en die BSA word opnuut verseker van die Kerk se voorbidding en ondersteuning.**
- 2. Dank word uitgespreek teenoor alle gemeentes, sakeondernemings en individue wat die Bybelgenootskap ondersteun het.**
- 3. Dr KD Papp word bedank vir sy werk as organiserende sekretaris namens die Kerk by die BSA.**
- 4. Die vergadering neem met dank kennis van die Afrikaanse vertaling van die Bybel wat DV in 2020 beskikbaar sal wees. Al die vertalers en ander kundiges van die Kerk wat daaraan deelgeneem het, word gelukgewens en van harte bedank vir hulle harde werk.**

5. Kerkrade word versoek om DV Sondag 29 November 2020 in te rig as 'n spesiale dank- en feesgeleentheid rondom die Afrikaanse vertaling van die Bybel.
6. Die vergadering neem kennis van die voorstelle rakende die Jaar van die Bybel 2020.
7. Kerkrade word versoek om DV Sondag 23 Augustus 2020 in te rig as Bybel-Sondag met 'n spesiale fokus op die Bybel. Gemeentes word versoek om op dié betrokke Sondag 'n spesiale offergawe op te neem wat spesifiek bedoel is vir die twee miljoen Bybels-projek in 2020.
8. Kerkrade word gewys op die staande besluit van die AKV dat die erediensoffergawes van Hervormingsondag (die laaste Sondag in Oktober) gedurende November aan die BSA oorbetal word as eerste bydrae van die nuwe finansiële jaar van die BSA.
9. Kerkrade word versoek om alles in hulle vermoë te doen om die bedrag (R55.00 per lidmaat vir 2019) wat die BSA benodig om een Bybel bekostigbaar beskikbaar te stel, jaarliks voor 31 Oktober direk aan die BSA oor te betaal.

Dr GC Lindeque stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

3.3 BESKRYWINGSPUNTE WAT NIE VERBAND HOU MET VERSLAE NIE

BESKRYWINGSPUNT 41: KERNGOMITEE: EREDIENS

GLONET-MEDIAPLATFORM

Die AKV keur die Kerk se betrokkenheid by die GLONet-mediaplatform vir Afrikaanse kerke goed, en begroot vir die oorgangstydperk totdat die intekenare uit die NHKA die onkoste vir die Kerk volledig dra.

Motivering:

Gelowiges word vandag vanuit verskillende oorde met onkonvensionele leerstellings en lewensadvies gekonfronteer. Tegelyk is daar min Afrikaanse Christelike inhoud oor relevante onderwerpe in videoformaat beskikbaar. Met die tot stand kom van GLONet het die Afrikaanse kerke 'n voertuig om duisende mense te bereik deur inhoud te skep wat gegrond is op reformatoriese beginsels en verskillende behoeftes kan aanspreek.

Inleiding

- * Die TV-landskap het baie verander in Suid-Afrika met veral Netflix se

toetrede tot die mark. DSTV se monopolie op kwaliteitvermaak is verbreek, en die bedryf gaan baie verander oor die volgende paar jaar. Pay per view-opsies waar kykers betaal vir toegang tot spesifieke programme waarin hulle belangstel en/of sportuitsendings, is niks nuut internasionaal nie.

- * Die twee grootste positiewe gevolge uit die verandering gaan wees dat uitsaaiers soos SAUK of DSTV nie meer inhoud gaan beheer en besluit wat beskikbaar is vir kykers nie, en dat kykers die geleentheid gaan hê om na inhoud te kyk waarin hulle belangstel. Verder beteken dit dat organisasies die geleentheid gaan hê om self inhoud te vervaardig en direk beskikbaar te stel aan hul lede en ondersteuners. Negatiewe aspekte om deur 'n kanaal te werk sluit in dat 'n mens se inhoud goedgekeur en aangepas moet word om by die uitsaaier en uitsaaier se beherende maatskappy se beleid aan te pas (soos byvoorbeeld om neutraal oor geloof te wees). Die uitsaaiers en beherende maatskappye het uit die aard van die saak ook die mag om 'n vorm van sensuur toe te pas as hulle voel dat iemand nie by hulle beleidsrigting inpas nie.
- * Deur met 'n eie mediaplatform te werk word die middelman uitgesny en die organisasies behou eienaarskap van hulle inhoud, waar daar tot op hede baie eensydige kontrakte geteken moes word met uitsaaiers en waar die uitsaaiers eienaarskap oorgeneem het op plaaslike produksies. Inhoud en eienaarskap van inhoud is baie belangrik vir enige uitsaaier om oor die langtermyn suksesvol in die mark te wees.
- * Die gemiddelde ouderdom van kykers op 'n populêre Afrikaanse kanaal soos kykNET is 63+, jong mense en veral die onder 30's ouderdomsgroep verkies om aanlyn te *stream*. Dit gaan moeilik wees om die jonger gehoor terug te lok as *tradisionele* TV-kykers, maar deur die proses eenvoudig en bekostigbaar te hou sal verskillende gehore belangstel in media wat vervaardig word met hulle as spesifieke teikenmark.
- * Meeste onortodokse groepe soos Sciëntologie of Jehova-getuies het hulle eie kanaal waardeur hulle miljoene mense bereik, selfs klein groepe soos Destini gebruik die Internet om duisende mense wêreldwyd te bereik.
- * Daar is 'n leemte aan Christelike Afrikaanse visuele media wat met ons geloofsoortuigings vervaardig is. Indien 'n mens byvoorbeeld kinder Bybelverhale op die Internet soek, sal die resultate in meeste gevalle ook inhoud van groepe soos die Jehova-getuies insluit. Tog is daar groot behoefte aan Afrikaanse kykstof wat op die regte fondament gebou is. Die TV-reeks Openbarings (op VIA – kanaal 147) het byvoorbeeld meer as 1 600 000 dekodeerders gehad wat ingeskakel het gedurende die verloop van die reeks wat die behoefte aan Christelike Afrikaanse inhoud ondersteun.

GLOnet se doel

Om die Woord te versprei deur hoë kwaliteit inhoud vir Afrikaanssprekende Christene (jonk en oud, mans en vroue) te vervaardig en deur middel van 'n mediaplatform te versprei.

Intekenaars gaan toegelaat word om inhoud wat hulle graag wil besit, af te laai.

Ander populêre platforms laat intekenaars nie toe om inhoud af te laai nie, die platforms besit nie self die inhoud nie (en versprei die inhoud onder lisensie) of wil hul eie inhoud beskerm en intekenaars alleenlik toegang tot inhoud gee deur daarvoor te betaal. Daar is verskeie platforms soos Netflix, Prime Video (Amazon), Showmax en RoepTV waarop die publiek kan inteken en toegang tot vermaak (of informasie) kry soos films, reekse asook dokumentêre reekse, selfs geestelike inhoud en nog meer. GLO Netwerk platform se besigheidsmodel is egter nader aan platforms soos Jehova Witness Broadcasting (TV.JW.org) of Scientology Network (scientology.tv) wat hul eie inhoud vir hul lede vervaardig. GLOnet gaan oorspronklike inhoud gerig op Afrikaanssprekende Christene vervaardig.

GLOnet is met ander woorde 'n aanlynplatform wat inhoud ontwikkel, vervaardig en versprei soos bepaal deur die inhoudsbeleid wat deur die deelnemende kerke opgestel word. Beeldmedia is beskikbaar op 'n Internetplatform of *App* toeganklik deur rekenaars, tablette, slimfone, of deur dit te *stream* direk na 'n TV-stel toe. Deelnemende kerke bepaal die inhoudsbeleid en verskaf die inhoud vir elke opname, GLOnet vervaardig die episodes in uitsaaigehalte en stel nuwe inhoud weekliks beskikbaar aan die intekenaars. Al die inhoud bly beskikbaar op die platform.

Die daaglikse oordenkings is gratis vir enige persoon beskikbaar op die *App* of platform sonder om aan te sluit as 'n intekenaar. Nuwe intekenaars kan gratis na hul eerste episode kyk. Intekenaars kan al die inhoud op die platform aflaai op hul rekenaars of slimfone. Al die inhoud word opgelaaai in hoë definisie kwaliteit, maar intekenaars kan kies uit drie vlakke van kwaliteit wanneer hulle na 'n episode kyk om so datagebruik te beperk. Intekenaars kan episodes waarvan hulle hou *add to favourites* asook deel (*share*). Elke episode sal 'n kort beskrywing oor die inhoud asook 'n voorskou hê.

Media-inhoud waarmee begin sal word

- * Elke dag een nuwe vyf minute Skriflesing en gebedboodskappe per deelnemende kerk.
- * Volledige eredienste van elke deelnemende kerk wat weekliks opgeneem word in 'n gemeente.
- * 'n Program oor kerkmusiek wat vanuit eredienste saamgestel word (soos Nederland Zingt).
- * Weeklikse Bybelstudie deur elke deelnemende kerk (opgeneem in ateljee).
- * Nuus en lidmaattoerusting, insluitende dringende kommunikasies deur die kerk om vinnig 'n reaksie te kan uitstuur oor gebeure soos die Knysna-brande of oor 'n barmhartigheidsgeval waar daar 'n dringende behoefte is.
- * 'n Aktualiteitsreeks wat aandag gee aan hedendaagse kwessies. Daar is 'n groot behoefte van Afrikaanse kykers vir meer informasie oor relevante kwessies.
- * Kinder- en jeugprogramme. Soos byvoorbeeld Bybelverhale wat in ons ateljee voorgelees word met kinders wat vrae vra en liedjies sing, asook jeugopnames waar inhoud volgens die kategeseprogram van die Kerk behandel word (opgeneem in die ateljee).

Deur die voorgestelde inhoud te begin skep sal GLOnet meer as 500 minute se opnames per week beskikbaar stel.

Voorgestelde GLOnet struktuur

- * GLOnet het geen winsbejag nie en word bedryf met 'n NWO.
- * Die aantal denominasies wat deelneem aan die mediaplatform het elk 'n gelyke aandeel wat saam 'n totaal van 50% van GLOnet uitmaak.
- * Die mediavennoot kry 'n 40% *aandeel* in GLOnet wat verdeel word tussen die vervaardiger (10%) en beleggers (30%). 10% *aandeel* word in trust deur GLOnet besit.
- * Die kerke stel lidmate voor aan die nuwe platform.
- * Die mediavennoot verseker dat alles professioneel vervaardig word.
- * Lidmate teken in op die kanaal teen R49.00 per maand.
- * Die lidmate betaal hulle subskripsies direk aan die kerke. Die kerke betaal R80 000.00 per maand oor aan die platform om die inhoud mee te vervaardig, addisionele subskripsie inkomste word geallokeer om nuwe inhoud te ontwikkel.
- * Inkomste uit intekenaars word gekanaliseer na die NHKA, GKSA of onafhanklike intekenaarrekenings.
- * Ouete huise en kinderhuise kry gratis toegang tot die platform.
- * Informasie video's word vervaardig op WhatsApp en ander platforms wat uitgestuur kan word om lidmate deur 'n paar maklike stappe te verduidelik hoe om aan te teken en toestelle te koppel aan die platform.

Ds JF van der Merwe stel die beskrywingspunt.

Die volgende amendement gestel deur ds JF van der Merwe en gesekondeer deur ds CEC Hertzog, word aanvaar:

Die AKV keur die Kerk se betrokkenheid by die GLOMedia-platform vir Afrikaanse kerke goed.

Motivering:

Inleiding

Die beskrywingspunt en die motivering vir die saak moes baie vroeg in die proses ingedien word, en sedertdien het daar 'n hele aantal sake verander. Daarom wil ek graag die veranderde situasie skets en uiteindelik die beskrywingspunt ammendeer.

'n Paar dekades gelede het die Afrikaanse kerke en ook die Hervormde Kerk toegang gehad tot geleenthede om eredienste uit te saai en aan

godsdienprogramme deel te neem. Oor die laaste dekade of twee het dit byna totaal verdwyn. Afrikaanse hoofstroomkerke het vir alle praktiese doeleindes geen TV voetspoor nie. Verder is die protestantse kerke in Suid-Afrika se internetvoetspoor ontsettend klein. Ek praat nie van webblaaie nie en nie van gemeentes wat eredienste op YouTube plaas nie, maar in vergelyking met ander kerke en kultusgroepe is daar byna niks in Afrikaans nie. Enige internetsoektog na geloofsvrae of -inligting laat jou byna altyd eerste met die Jehowa-getuies of Scientology se antwoorde op mense se vrae. In GLOMedia.TV het die Afrikaanse kerke en by name die Hervormde Kerk die geleentheid om die situasie te verander.

Tot nou toe was dit noodsaaklik om deur bestaande kanale soos die SAUK en DSTV te werk as jy enige TV-program wou uitsaai, en was jy onderhewig aan die uitsaaibeleid van daardie kanale. Die TV-landskap is egter besig om verskriklik vinnig onherroepelik te verander na die opkoms van internetgebaseerde platforms soos Showmax en Netflix. Hierdie verwikkeling maak dit nou vir kerke moontlik om sonder groot mediahuise self uitsendings te doen. GLOMedia.TV kan die Kerk in staat stel om op die voorpunt van hierdie nuwe moontlikhede te wees. Juis daarom het die Kommissie van die AKV GLOMedia.TV as 'n uiters belangrike strategiese bediening vir die Kerk geïdentifiseer omdat dit oneindige moontlikhede vir die Kerk oopsluit.

GLOMedia.TV, 'n inisiatief vanuit die Afrikaanse kerke (aanvanklik die Hervormde en Gereformeerde kerke en daar is reeds pogings van die NGK deur middel van Bybel-Media om ook 'n rolspeler en vennoot te wees). Dit is 'n digitale media maatskappy waarin die kerk beherende aandeel het, beherende rol op die direksie speel en waar ons self die uitsaaibeleid en inhoud kan bepaal. Die bedoeling is dus om deur GLOMedia.TV die evangelie op 'n gebruikersvriendelike manier aan die lidmate van die kerke en die wêreld te bedien.

So hoe gaan dit gebeur? GLOMedia.TV gaan **Christelik**-georiënteerde videomateriaal van **uitsaaikwaliteit** beskikbaar stel op 'n **digitale** mediaplatform en app vir slimfone en tablette. Die bedoeling is dat daar insiggewende, opvoedkundige, lidmaatbemagtigende materiaal beskikbaar gestel word wat in lyn is met ons teologie. Die platform sluit die moontlikheid oop om, naas die Kerk se eie lidmate, verskeie groepe mense oor die hele wêreld te bereik wat die Kerk nie voorheen kon bereik nie.

Daar sal aanvanklik op sekere bedieninge gefokus word wat later wanneer die infrastruktuur en intekenare dit moontlik maak, uitgebrei gaan word.

* Kleuterbediening

Die normale in die samelewing vandag is dat ons kleuters blootgestel word aan en gestimuleer word deur elektroniese materiaal wat nie in lyn is met ons Christelike waardes en norme nie, en dat Afrikaanse Christelike ouers baie keer nie enige alternatief het om aan hulle kleuters in Afrikaans te voorsien nie. Die gedagte van GLOMedia.TV is dat daar beide vir kleuters en kleiner kinders elke week ses nuwe, kort vyf minuut-videos sal wees waarna 'n kleuter verkieslik saam met sy/haar ouers kan kyk. Die formaat sal in lyn wees met die kindervriendelike formate wat regoor die wêreld groot sukses het. Die videos sal aansluit by 'n Bybelgedeelte om te help met die kleuter se Bybelkennis, en sal in lyn wees met die kerke se voorskoolse en laerskool kategesemateriaal. Die video gaan verder van so

'n goeie gehalte wees dat die kleuter dit oor en oor sal wil kyk (en dit sal deel bly van die groeiende kykstof op GLOMedia.TV).

* Jeugbediening

Ook vir ouer kinders en tieners sal daar weekliks videos wees wat relevant tot hulle lewe en lewensfase is. Die beplanning is daarom om videoreekse te skiet wat handel oor dieselfde inhoud as die katkisasielesse. Die beoogde reekse kan as ondersteunend gesien word tot die onderrig wat reeds gedoen word. Die vervaardiging van die videomateriaal sal so gedoen word dat dit die kyker se nuuskierigheid prikkel en sy of haar aandag hou. Verder sal die aanbieding so gedoen word dat dit nie kinders wat in ander kerke is of buitekerklik is, uitsluit nie.

* Woordverkondiging

Die Afrikaanse kerke is geseënd met begaafde leraars en teoloë, wat die Woord van God met oorgawe en oortuiging aan Christene bedien. GLOMedia.TV sal aan die kerke TV-blootstelling gee soos nog nooit tevore nie. Daar sal weekliks 'n erediens in 'n gemeente van elke deelnemede kerk opgeneem word en dan na redigering uitgesaai word, sodat verseker word dat 'n produk van uitsaaigehalte gelewer word. Ons leef in 'n era waar visuele media baie dominerend is en gedurende redigering sal ons elke preek met videomateriaal oor die onderwerp ondersteun. Dit sal baie wyer blootstelling gee aan die liturgie en die liedereskat van die Kerk.

Naas die uitsaai van volle eredienste sal die boodskap wat die leraars en teoloë bring in 'n TED-talks aanbiedingformaat met verskeie ondersteunende videomateriaal vervaardig word, en aan die hele Suid-Afrika en elders bedien word op die digitale platform. So kan die boodskap ook in 'n moderne formaat tot mense spreek.

* Bespreking van aktuele aangeleenthede

Daar is heelwat aktuele sake wat gelowiges graag wil bespreek of meer inligting oor wil ontvang. Dit strek van diep gelowige vrae tot hoe het dit met die kerke se bediening gaan. Die formaat kan een kundige persoon wees wat inligting deel of 'n paneel van deskundiges wat vir die bespreking gebruik word. Op so 'n manier kan vrae beantwoord word, lidmaatbemaagtiging plaasvind en kan Bybelstudies/Bybelskool gedoen word, en kan selfs teologiese opleiding gedoen word.

* Kerkmusiek

Een van die gewildste programme op die Nederlandse TV-kanaal is Nederland Zingt – 'n program met gemeentesang uit die kerke van Nederland. Ook in Suid-Afrika smag baie mense na goeie kwaliteit kerkmusiek en gemeentesang in Afrikaans. GLOMedia.TV is perfek geposisioneer om aan die behoefte aandag te gee. Snitte wat onder andere uit die opnames van eredienste gemaak is, kan saamgegroepeer word om die kerkklimate in Afrikaans weer saam aan die sing te kry.

Die gedagte is om aanvanklik met 500 minute per week se produksie te begin. Dit sluit in:

- * Bybelverhale vir kinders **reekse van 12 per week, 10 x 5min en 2 x 12 min.**
- * Jeugopnames **2 x 15 min per week.**
- * Erediensopnames **2 x 45 min per week.**
- * Kerkmusiekopnames **1 x 25 min per week.**
- * Preke in 'n 10 tot 15 min formaat **4 x 15 min per week.**
- * Bybelstudie-opnames **4 x 20 min per week.**
- * Dagboodskapopnames **7 x 5 min per week.**
- * Besprekingsreeks **1 x 45 min per week.**
- * Nuus/reaksie/lidmaattoerusting **2 x 10 min per week.**

Befondsing

Ek weet dat almal nou wonder hoe dit volhoubaar befonds gaan word. GLOMedia.TV beoog om die nodige befondsing van die verbruikers van die digitale platform te verhaal en nie van die deelnemende kerke nie. Die voorgestelde koste om die digitale platform te gebruik is R49.00 per verbruiker (huis gesin) per maand. Die inkomste sal dan ook groei soos wat GLOMedia.TV se kykers basis groei, wat vir GLOMedia.TV in 'n posisie gaan plaas om uit te brei en nie stagnant te wees nie. Om die bediening suksesvol te laat voortgaan moet daar min of meer 3 400 intekenaars wees. Ons glo dat met die produk wat gelewer gaan word, dit hoegenaamd nie 'n probleem is nie. As GLOMedia.TV meer verbruikers gaan kry, gaan die produksie uitgebrei kan word. Hoor dit mooi: Daar is nie enige finansiële verpligting op die kerke vir die lopende produksiekoste nie.

Die oprigtingskoste van 'n ateljee en al die toerusting wat daarmee saamgaan is reeds geïen en 'n groot deel van die oorbruggingskapitaal om die aanvanklike produksie te doen voor die loods van die platform is reeds beskikbaar. Wat ons vandag van die Kerk vra is nie befondsing nie. Ons wil graag die Kerk se inkoop in GLOMedia.TV hê, sodat ons ook lidmate van die Kerk so vinnig moontlik deel van die projek kan maak. En dan wil ons toegang tot die dominees en dosente en kundige lidmate hê wat ons kan help om die inhoud te verskaf, en om deel te neem aan die produksie. Almal wat graag opleiding wil ontvang in die uitsaai/aanbieding kan hulle name by my opgee en die opleiding sal plaasvind in die week van 11 November, waarna die opnames voluit sal begin. Dis wat ons van die Kerk vra.

Regspersoon

Wat die tegniese sake betref: Daar is 'n privaatmaatskappy gestig, Glo Media Netwerk (Pty) Ltd, waarvan die Hervormde Kerk 400 aandele het, die Gereformeerde Kerk 400, Konrad Kuhn (Hoof van produksie) en Johannes Stoker (Hoof van Bemarking) 100 elk. Die gedagte is dat die kerke se aandele in 'n trust gehou word wat bestuur word deur die kerke en waarvan die kerke dan ook die begunstigdes is. Glo Media Netwerk (Pty) Ltd gaan ook ses direkteure hê wat die maatskappy gaan bestuur (twee van elke kerk asook die produksiebestuurder en bemarkingsbestuurder). Die twee kerke word deur die volgende persone verteenwoordig: NHKA: Dr André Ungerer en ds Hannes van der Merwe; GKSA: Prof Henk Stoker en ds Malan van Rijn. Die kerke het behorende aandeel en sal kan bepaal hoe fondse aangewend word en watter inhoud om op te fokus. Indien gesprekke met die NGK of Bybel-Media slaag, sal daar nog 400 aandele uitgereik kan word aan die NGK. Alhoewel dit by verre die ideaal is dat die NGK deel van die aksie sal wees, is die voortgang van die GLOMedia.TV nie afhanklik van die NGK se deelname nie.

BESKRYWINGSPUNT 42: RING VAN BLOEMFONTEIN

FONDS VIR STRATEGIESE BEDIENING

Daar moet herbesin word oor

- * die heffing van gelde vir strategiese bediening.**
- * die norme vir die aanwending van die Fonds.**
- * 'n duidelike omskrywing wat bedoel word met die term *strategiese bediening*.**

Motivering:

Tydens die 71 ste AKV is die volgende beskrywingspunt aanvaar:

FONDS VIR GEMEENTEOPBOU

Die Fonds vir Gemeenteopbou faseer oor 'n periode van drie jaar uit. 'n Begrotingsitem, Strategiese Bediening, word gelyklopend ingefaseer. Die item het ten doel om bediening wat van strategiese belang vir die Kerk is, te befonds.

Soos die besluit daar staan het ons (en ons glo baie ander afgevaardigdes) niks daarmee verkeerd gesien nie – dit was bloot 'n fonds wat om een of ander rede van naam moes verander.

Tot op datum van die besluit moes die gemeentes wat van subsidie afhanklik was daarvoor aansoek doen, die aansoek behoorlik motiveer, ensovoorts – die subsidie is nooit sondermeer net toegestaan nie.

In die jare wat die groter Kerk in 'n groot verknorsing was vanweë verkeerde beleggings en ander sakebesluite, is daar van elke gemeente 'n bedrag gehef om die skuld te kon delg. Elke gemeente, ongeag hoe klein of groot, het help betaal om uit die verknorsing te kom.

Tydens 'n AKV is die vergadering meegedeel dat die skuld nou ten volle gedelg is. Daar is lank gepraat oor wat vervolgens met die heffingsbedrag gedoen moes word, wat die gemeentes tot op daardie stadium betaal het en gewoon aan geraak het. Die besluit was toe om vir die gemeentes *soort van* erkenning te gee, alle uitstaande skulde aan die Raad van Finansies af te skryf en dit is inderdaad so gedoen. Tydens dieselfde vergadering is besluit dat daar steeds 'n bedrag gehef sou word om die Fonds vir Gemeenteopbou op te bou. Met ander woorde, elke gemeente het steeds bygedra om 'n fonds daar te stel om gemeentes, wat nie selfonderhoudend vanweë getalle is nie, te help.

Deur die jare is gemeentes aangemoedig om oortollige fondse in die Kerkgeld vir Kerkwerk te belê. Die veronderstelling was dat die renteopbrengs uiteindelik ook aangewend sou word om gemeentes, waar en wanneer nodig, by te staan.

Met die ontvangs van Omsendskrywe 1 van 2019 het ons (en ander gemeentes sekerlik ook) egter met 'n skok agtergekom dat dié persepsies wat ons tot nou toe gehad het, totaal en al verkeerd was. Skielik sien ons in skrywes sinsnedes

soos ... Daarteenoor word gemeentes en ringe wat **nuwe** geleenthede van strategiese belang vir die Kerk raaksien, uitgenooi om by die Bestuurskomitees aansoek te doen om befondsing (aangehaal uit 'n skrywe van die Kommissie vir mededeling aan die ringsvergadering).

Onmiddellik vra ons onself die volgende vrae af:

- * Wat is die betekenis van die *nuwe geleenthede* waarna verwys word?
- * Wat is die kriteria waarvolgens fondse uit die fonds toegestaan word, en wie besluit daaroor?
- * Word die 3.18% van die heffing vir strategiese bediening, wat terloops deur al die gemeentes voor die voet betaal word, dan nou net aangewend vir *nuwe geleenthede*?
- * Is klein vêrafgeleë gemeentes, byvoorbeeld Queenstown in die Oos-Kaap, Vanderkloof in die Noord-Kaap of Messina in die Verre Noorde (om maar 'n paar te noem), dan van geen strategiese belang vir die groter Kerk nie?

Die lidmate van hierdie gemeentes het al die jare gehelp bou, die Woord verkondig van hulle preekstoele af, hulle plek in die gemeenskap vol gestaan, hard gewerk en elke denkbare plan uitgedink om die gemeente aan die gang te hou, want ons is en wil Hervormers wees.

Hierdie gemeentes kan vanweë verskeie faktore nie *groei* nie (as daar met groei verstaan word dat lidmaatgetalle toeneem) al wil hulle ook hoe graag, en daar is vir hulle selde *nuwe geleenthede*. Om dié rede moet hulle nou maar buite in die koue gelaat word, en in die proses versaak die groter Kerk haar verantwoordelikheid teenoor die lidmate wat tot nou toe trotse Hervormers was.

- * Is dit werklik sinvol vir die Kerk om te bespaar op studentebearbeiding? Ons almal is bekommerd oor wat van die jongmense van ons Kerk word en hoekom hulle verdwyn, maar nou besluit ons ewe gemaklik om af te skaal op een van die belangrikste aspekte van ons verpligting.

Is die jongmense dan nie juis van die grootste strategiese belang vir ons Kerk nie? Vir die klompie studente wat nog by ons Kerk, in plaas van die talle charismatiese kerke, 'n geestelike tuiste kom vind, moet ons nou maar uiteindelik sê, jammer hierdie bediening word gestaak – het nie meer geld nie – gaan seek elders 'n tuiste?

- * Hoe word die Fonds vir Strategiese Bediening, waarby ons as gemeentes al vir die afgelope drie jaar bydra, dan uiteindelik aangewend?
- * Aangesien sekere gemeentes in die Kerk nie meer gehelp gaan word omrede ons weens omstandighede nie *nuwe geleenthede* kan skep nie, is dit dan geregverdig dat almal tot die fonds moet bydra? Kan sukkelende gemeentes vrygestel word van sekere heffingitems sodat hulle kan fokus op hul eie voortbestaan?

Ds W Dykema, die voorsitter van die Ring van Bloemfontein, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word teruggetrek.

BESKRYWINGSPUNT 43: RING VAN OOS-KAAPLAND

BESTAANSREG VAN GEMEENTES

- * Die Ring van Oos-Kaapland glo dat daar 'n ernstige wanbalans in die NHKA in terme van opinies oor bestaansreg as gemeentes bestaan.
- * Die gemeentes neem waar dat ondersteuning aan kleiner gemeentes mettertyd besig is om te kwyn, en dat dit 'n situasie skep waar groeter gemeentes 'n groter geleentheid gegun word om te bestaan.
- * Die Ring van Oos-Kaapland glo dat dit die roeping van die Kerk is om die evangelie ook te verkondig op plekke waar dit dalk nie ekonomies so vatbaar lyk om dit te doen nie.
- * Die Ring van Oos-Kaapland versoek daarom dat daar dringende ondersoek ingestel word oor hoe die Kerk dit nog vir kleiner gemeentes wat selfs in die oë van normale mense nie sogenaamd *lewensvatbaar* is nie, moontlik kan maak om nog gemeente te wees. Jesus se definisie van gemeente wees strook nie met die huidige uitgangspunt van die Kerk rondom kleiner gemeentes wat dikwels geoordeel word op grond van ekonomiese welstand nie. Hy sê *daar waar twee of drie in my Naam is, daar is Ek by hulle* (Matteus 18: 20).
- * Die Kerk onderneem om hierdie uitgangspunt te verander en stem saam dat dit die roeping van die Kerk is om alle mense te bedien. In ons Kerk waar twee of drie besluit om Kerk te wees, sal ons dit vir hulle moontlik maak om kerk te kan wees.

Motivering:

Die Ring van Oos-Kaapland sit met baie ernstige uitdagings in terme van die bediening in die gemeentes. Daar is tans in hierdie ring nie een voltydse predikant in diens van 'n gemeente nie. Ekonomies is die gemiddelde inkomste van lidmate in die Oos-Kaap ook laer as wat dit is in provinsies soos Gauteng en die Wes-Kaap. Die Oos-Kaap word ook nasionaal geïdentifiseer as een van die armste provinsies in die land.

Terwyl hierdie uitdagings die ring se gemeentes raak, besef die Ring van Oos-Kaapland dat daar ook tans in die Hervormde Kerk vele ander gemeentes is wat met dieselfde uitdagings sit. Oor die afgelope jare het dit egter geblyk of finansiële steun deur middel van subsidies in die Kerk al meer afneem. Dit maak dit vir sommige gemeentes nog meer uitdagend om kerk te wees. Daar bestaan tans vrese in die ring dat die koste van gemeentewees al swaarder begin weeg as om Kerk te wees. Grootskaalse rasionalisering van dienste en uiteindelik rasionalisering in terme van befondsingsgeleenthede aan kleiner gemeentes, skep die indruk by kleiner gemeentes dat die bediening in kleiner gemeentes nie meer so belangrik geag word as in 'n groter gemeente waar dit meer *koste-effektief* is om dit te doen nie. Die ring glo dat dit uiting gee aan bepaalde

ekonomiese beleide van die NHKA, en dat daar 'n ernstige wanbalans is in terme daarvan.

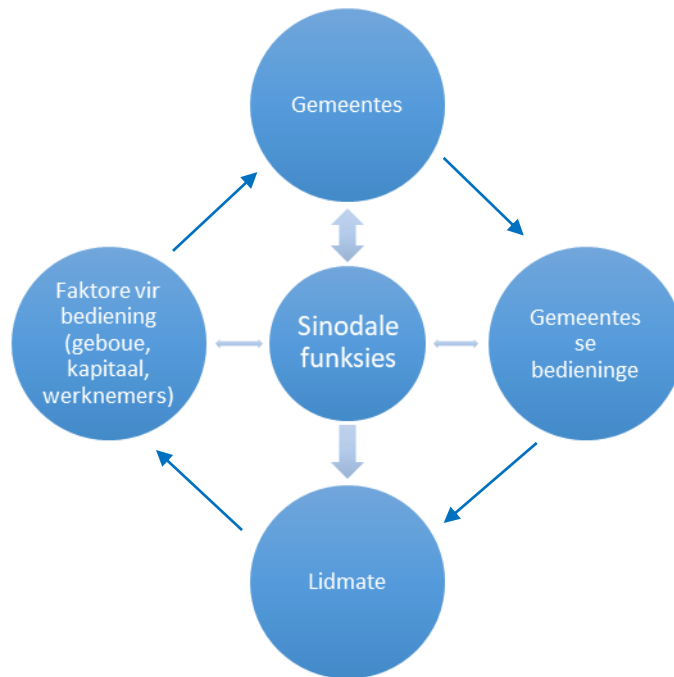
Terwyl dit in enige organisasie baie belangrik is om na koste te kyk en so ver as moontlik te probeer om koste te bestuur op so 'n wyse dat 'n organisasie lewensvatbaar is, is daar wel in die vakgebied van ekonomie steun vir die gedagte dat die verspreiding van *rykdom* eweredig moet geskied. Dit wil voorkom dat die verskille in inkomste tussen armes en rykes te groot word (inkomstegaping). Die besit van die ekonomie land met ander woorde dan meer in die hande van diegene wat meer kapitaal besit. Die kerk is nie los van hierdie beginsel nie. Die kerk sou ook geïdentifiseer kon word as 'n unieke gemeenskap waar die verspreiding van materiële hulpmiddels van die eerste gemeentes nog altyd 'n baie belangrike saak was. Ons dink onder andere aan Handelinge 2 waar daar beskryf word hoedat die rykes al hul besittings verkoop het en dit verdeel het aan mense volgens hul behoeftes.

In die samelewing waarin ons leef het die staat 'n baie groot rol te speel in hoe om die gaping in inkomstegroepe te verklein, en seker te maak dat daar 'n meer eweredige verspreiding van materiële hulpmiddels in die samelewing plaasvind. So byvoorbeeld word daar subsidies toegeken aan mense wat nie in staat is om vir hulself 'n inkomste te genereer nie, mense met fisiese gebreke, endiesmeer. Die rede daarvoor is dat die koste daarvan om dit nie te doen nie, veel groter sal wees. Ongelykhede in terme van inkomstegroepe lei tot vele sosio-politiese en sosio-ekonomiese probleme onder andere, en dit is daarom dat vele state in die wêreld belasting verhaal om die verspreiding van inkomste meer gelyk te probeer maak.

Hoe is dit van toepassing op die NHKA?

Mens sou die stelsel van die verdeling van heffings van gemeentes kon sien as 'n tipe van inkomsteverspreiding. Wanneer dit so gesien word, is dit dan die verantwoordelikheid van die Kerk om die inkomste wat op hierdie manier geïnkomeer word, te versprei na die onderskeie sake waarop daar in die NHKA ooreengekom word. Of dit tans so gesien word in die NHKA is natuurlik 'n totale ander vraag.

Hierdie model word voorgestel in die meegaande skematiese voorstelling (figuur 1):

Figuur 1: Interaksie tussen gemeentes en huishoudings met die oordrag van inkomste na en van die sinode

Hierdie model is geskoei op die basiese model wat in enige markgedrewe ekonomie gebruik word, waar die staat verantwoordelik is om publieke infrastruktuur te skep soos paaie, hawens, ensovoorts. Die staat het ook die verantwoordelikheid om inkomste te verhaal van beide besighede en huishoudings om te verseker dat inkomste in die samelewing meer eweredig versprei word met behulp van subsidies, onder andere.

In die Kerk lyk die situasie anders in dié sin dat lidmate nie ook individueel gehef word nie, maar dat dit die verantwoordelikheid van die individuele gemeentes is om heffings aan die sinode oor te betaal. As deel van die sinodale funksies word bepaalde dienste gelewer, soos barmhartigheid, finansiële dienste, administratiewe dienste, endiesmeer. Die funksie van infrastruktuur bou om gemeentes te help, ontbreek egter grootliks. Wat verder kommerwekkend is, is die vermoë van die NHKA om gemeentes te help met subsidies. Dit is presies hier waar die Ring van Oos-Kaapland diep bekommerd is, aangesien dit aanleiding gee tot 'n kettingreaksie van gevolge vir kleiner gemeentes. Die gevolge sluit in:

- * Erodering van vaardighede van bedienaars van die Woord wat nie meer voltyds tot beskikking is van die Kerk nie.
- * Erodering van menslike kapitaal (bedienaars van die Woord) uit die Kerk uit.
- * Die plaas van groter finansiële druk op gemeentes om nog te kan voortbestaan.
- * Die afplatting van bediening in kleiner gemeentes as gevolg van ekonomiese faktore soos beskikbaarheid van kapitaal, menslike kapitaal, en die noodzaak om geboue te vervreem ten einde bediening nog te laat funksioneer.

- * Erodering van lidmate omdat hulle gediskonnekteer voel met die gemeente waar die gemeente gedwing word om op 'n minimale vlak te funksioneer vanweë bogenoemde faktore.
- * Erodering van lidmate omdat hulle nie net van die gemeente en bedienaars van die Woord gediskonnekteer voel nie, maar ook van die groter kerkgroep waaraan hul behoort ('n tekort aan ondersteuning van die sinode).
- * Erodering van gemeente se kapasiteit tot geloofsgroei.

Bogenoemde is slegs van die faktore wat ons in ons eie ring oor die afgelope sewe jaar waargeneem het. Die ring het haarself baie sterk uitgespreek oor die mate van betrokkenheid van die sinodale liggame om praktiese oplossings te bied vir die uitdagings wat hul oor die hoof moet bied, en is die persepsie van gemeentes dat die Kerk nie daarin belangstel om na die kleiner gemeentes om te sien nie. Verder is daar 'n sterk persepsie by lidmate in die ring dat kleiner gemeentes ekonomies uitgesluit word deur die groter Kerk.

Soos gesien kan word is hierdie persepsies ongelooflik gevaarlik vir die NHKA. Dit lei tot die persepsie dat die Kerk al minder bestaansreg gun aan gemeentes wat dit nie meer self kan bekostig om bediening in die gemeentes aan die gang te hou nie. Kyk ons na die kerkomgewing waarin gemeentes moet kerk wees, is dit baie ongunstig. Wat ons nou uitbring by die evangeliese verantwoordelikheid van die Kerk.

Hoe affekteer ekonomiese onegaligheid die werk van gemeentes en die NHKA?

Sedert die eerste gemeente waarvan ons lees in Handeling 2: 43 tot 47, was daar 'n baie sterk gevoel van eensgesindheid. Daar staan dat hulle met mekaar alles gedeel het, hulle grond en besittings verkoop het en die geld aan almal uitgedeel het volgens elkeen se behoefte. Dit is dan ook hierdie gevoel van eensgesindheid wat hulle met mekaar gedeel het en die kollektiewe aanvaarding van verantwoordelikheid in terme van ekonomiese welvaart wat, saam met die tekens en wonders, gehelp het dat daar elke dag nuwe lede bygevoeg is aan die gemeente.

Wanneer daar 'n persepsie in die Kerk bestaan dat daar ekonomiese onegalighede is tussen groter en kleiner gemeentes, dan word dit 'n ernstige aanklag teen die NHKA. Dit hou in dat die NHKA opgehou het om na die minste van die minste te kyk in terme van gemeentebediening. Die NHKA kan nie terugsit en kyk hoe die Kerk al kleiner word en van die kantlyn af vir kleiner gemeentes voorskryf hoe om beter te funksioneer as die Kerk nie bereid is om ook van haarself te gee om gemeentes te ondersteun nie – dit is immers wat die eerste gemeentes ook vir mekaar gedoen het. So lees ons ook van die bydraes wat die gemeentes van Masedonië gemaak het, sodat die bediening in Judea kon voortgaan (2 Korintiërs 8: 1 tot 3). Die feit dat subsidies in die Kerk dan tans al meer gesny word, terwyl soveel kleiner gemeentes sukkel om nog voort te bestaan en om hul roeping in die gemeenskap uit te leef, is 'n ernstige aanklag teen ons kerkbegrip in die lig van Handeling 2: 43 tot 47, asook van 2 Korintiërs 8: 1 tot 3.

Terwyl hierdie ekonomiese onegalighede in die NHKA moontlik kan bestaan, is daar 'n evangeliese roeping wat ons dan nie hoor nie. Hoe kan die NHKA toekyk

dat ons lidmate al meer verminder en daar is nie 'n oorhoofse plan om te verseker dat ons ons hulpbronne optimaal benut om ook die minste van die minste te bedien nie? Die lidmate in ons Kerk neem ongelukkig nie net vanweë die ernstige demografiese verskuiwings in die Kerk af nie, maar ook vanweë die Kerk se voorkeur om steeds op 'n bepaalde manier kerk te wees. Wat egter die mees kommerwekkende rede is, is ekonomiese onegalighede wat nie deur die Kerk aangespreek word nie. Die Ring van Oos-Kaapland vra daarom dat die NHKA ernstig sal besin oor die ekonomiese beleide wat na vore kom in die huidige aksies van die Kerk, en dat ons verantwoordelik vorentoe sal beweeg om te verseker dat ook kleiner gemeentes nog vrugtevol sal kan voortgaan om hul werk te doen.

Ds CP van der Walt, die skriba van die Ring van Oos-Kaapland, stel die beskrywingspunt.

Die volgende amendement gestel deur ds CEC Hertzog en gesekondeer deur ds CP van der Walt, word aanvaar:

- * Die AKV spreek waardering uit teenoor gemeentes wat in moeilike omstandighede probeer oorleef.**
- * Die vergadering moedig gemeentes aan om mekaar vanuit 'n evangeliese perspektief te ondersteun.**
- * Die SGB kry opdrag om wyses te bedink wat gemeentes wie se volhoubaarheid in gedrang is, kan ondersteun om met hulle dienswerk voort te gaan.**

BESKRYWINGSPUNT 44: RING VAN VEREENIGING

VOORTSETTING VAN GROEIPUNTBEDIENING

Die AKV keur dit goed dat voortgegaan word om nuwe missionale projekte as groeipunte te ondersteun.

Motivering:

- * Die missionale fokus van die Kerk is van die uiterste belang, en nuwe projekte moet geïdentifiseer word om uit te reik na persone buite die huidige reikwydte van die Kerk.**
- * Om nuwe missionale projekte te loods is vir baie gemeentes en ringe uitdagend om te befonds. Gemeentes koop makliker in in bestaande suksesverhale vanweë besorgdheid oor eie voortbestaan en fondse.**
- * In die lig van kleinerwordende gemeentes sal al hoe meer gesamentlike projekte in die toekoms aangepak moet word.**

Ds DJB Serfontein stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT 45: KERNKOMITEE: KERK EN TEOLOGIE

BYSTANDDOOD

Die 72ste AKV besluit dat 'n studie onderneem word met die doel om 'n gespreksdokument vir die NHKA oor die saak van bystanddood/geassisteerde dood saam te stel. Dit is noodsaaklik vir lidmate se besinning en vir die Kerk se deelname aan die publieke gesprek hieroor.

Motivering:

Gedurende die afgelope tyd het meerdere publikasies in Afrikaans verskyn wat oor die saak van die dood in die algemeen asook bystanddood spesifiek handel:

- * *Die reis gaan inwaarts: Die kuns van sterwe in die kreatiewe werke van Karel Schoeman* (Cas Wepener).
- * *Die dood en die sin van die lewe* (Anton van Niekerk).
- * *Wreed en mooi is die dood. Verhale oor verlies, hunkering en heling* (saamgestel deur Tobie Wiese).

Dit is benewens al die verskillende aanlynartikels wat verskyn het asook die radiogesprekke wat plaasgevind het. Dit is individue wat hierdie gesprekke voer – die Kerk se stem is hieroor stil. In Suid-Afrika is die gesprek oor bystanddood (oftewel genadedood) op die spits gedryf met die 2016-saak van adv Robin Stransham-Ford. Sy aanvanklike aansoek om sy lewe deur eutanasie, oftewel genadedood, te beëindig is toegestaan enkele ure nadat hy op natuurlike wyse gesterf het. In 2017 het die bystanddood-debat weereens die nuus gehaal toe dr Sue Walters aansoek gedoen het om medies ondersteunde eutanasie. In beide gevalle het ongeneeslike siekte uiterste pyn, verlies van lewenskwaliteit en waardigheid meegebring.

Dit is belangrik dat die Kerk lidmate bystaan om ingeligte teologiese opinies oor hierdie saak te vorm. Op hierdie wyse kan die Kerk ook 'n gespreksgenoot vir die Suid-Afrikaanse regering word wanneer die opstel van wetgewing oor hierdie saak ter tafel kom.

Dr SM de Beer stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

---oOo---

NHKA

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

DIENS

4. DIENS

4.1 INLEIDING

In die reformatoriese tradisie staan die ampte bekend as *dienste*. Die amp word nie as *officium* beskou nie, maar as *ministerium*. Daarom word die dienswerk van die ampsdraers (predikant, ouderling en diaken) asook die vergaderings van die ampte in hierdie afdeling bespreek. Hierby ingesluit is die verantwoordelikheid van die vergaderings van die ampte om na die stoflike belange van die Kerk om te sien en die goeie orde te handhaaf. Daarom word ook die finansies en finale gedeelte van die wysiging van die Kerkorde in dié gedeelte behandel.

4.2 VERSLAE EN BESKRYWINGSPUNTE WAT MET DIENS VERBAND HOU

4.2.1 KURATORIUM VIR TEOLOGIESE OPLEIDING

Die verslag in Bylae N word aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT 46: KURATORIUM

DOSENTEKORPS AAN DIE HTK

- * Die AKV bevestig die beginsel dat die HTK uitgebou moet word.
- * Die hoof van die HTK, in oorleg met die Kuratorium, benoem predikante van die NHKA met 'n nagraadse kwalifikasie in die teologie as dosente van die HTK op 'n kontraktuele basis om behulpsaam te wees met die doseerwerk by die HTK, en om medeverantwoordelik te wees vir die uitbou van Hervormde teologie.

Motivering:

- * Vanweë die beperkte aantal dosente wat tans aan UP aangestel is en in die toekoms aanstelbaar is, is daar besig om 'n tekort aan spesialiste in sekere vakgebiede te ontstaan. Hierdie omstandigheid werk ook demotiverend in op jong teoloë wat in die verlede verder sou studeer met die oog op 'n loopbaan in die akademie.
- * Deur die uitbou van die dosentekorps by die HTK waarvoor daar ruim geleentheid is volgens die bestaande kontrak met UP, word die HTK beter geposisioneer sou dit nodig word om te kompenseer vir 'n gebrek aan blootstelling aan sekere vakgebiede by UP, of instansies waar voornemende studente van die NHKA in die toekoms mag studeer. Die aanstelling kan op so 'n basis geskied dat dit nie enige verdere druk op die begroting van die NHKA plaas nie.
- * Daar kan van hierdie dosente verwag word om te publiseer in die HTS en ander teologiese tydskrifte om Hervormde teologie in die algemeen te bevorder.

- * Die HTK kan ook as opleidingsinstansie by die *Association of Christian Religious Practitioners* registreer om sodoende kursusse waarby van hierdie teoloë betrokke is, aan die publiek aan te bied.
- * Die benoeming van teoloë aan die HTK kan erkenning en 'n bepaalde status aan hierdie dosente verleen, wat predikante in die algemeen kan motiveer om hulself verder te bekwaam, en wat hulle toekomstige aanstelbaarheid in poste in die akademie kan verbeter.

Ds AH Roets, die voorsitter van die Kuratorium, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT 47: RING VAN WES-KAAPLAND

TEOLOGIESE OPLEIDING VAN DEELTYDSE PREDIKANTE

Die teologiese opleiding van die NHKA maak voorsiening vir 'n teologiese kwalifikasie wat – naas voltydse studie in die teologie – spesifiek ontwerp is vir persone wat reeds oor 'n beroepsgerigte kwalifikasie in 'n ander dissipline beskik, met die oog op evangeliebediening in 'n sosiaal vloeibare omgewing.

Die volgende oorwegings word in ag geneem:

- * 'n Professionele/beroepsgerigte kwalifikasie is 'n toelatingsvereiste tot die studie, byvoorbeeld onderwys, sielkunde, regte, ekonomie, medies, 'n ambag, ensovoorts.
- * Die kursus bestaan uit 'n balans van teologiese en praktykgerigte vakke soos benodig vir deeltydse bediening, met die moontlikheid van spesialisasie.
- * Afhandeling van die studie word nie gekoppel aan tyd nie, maar aan die voltooiing van die vereiste aantal modules.
- * Die kursus word volledig aanlyn aangebied deur gespesialiseerde studieleiers wat op 'n *ad hoc*-basis aangestel word vanuit die gelede van die Kerk.
- * Die koste van die kursus word so laag moontlik gehou.
- * Dit staan onder toesig van die Kuratorium en word geadministreer vanuit die HTK.

Motivering:

Die afname in lidmatetal van al die hoofstroomkerke is 'n aanduiding van die behoefte aan

- * 'n herbesinning oor 'n meer effektiewe funksionering van die Kerk in die gemeenskap volgens 'n alternatiewe dinamika en struktuur.

- * die proaktiewe vorming van gemeenteleiers wat nie die luukse kerkmodel van voltydse evangeliedienaars volg nie, maar deeltydse bediening op die oog het.
- * 'n uitbreiding van die voltydse teologiese studie aan die Universiteit na 'n gehalte aanlynkursus wat ontwerp is vir mense wat reeds in 'n beroep staan.

Verduideliking

Gemeentes skaal toenemend af na deeltydse bediening. Volgens alle aanduidings sal die Kerk van die toekoms grotendeels bestaan uit kleiner groeperings lidmate wat deeltids bearbei word. Krimpande gemeentes het reeds begin om aanpassings te maak wat die nuwe bedeling verdiskonteer. Die opleiding van predikante funksioneer egter nog vanuit die luukse kerkmodel met voltydse leraars. Sulke leraars is suiwer teologies opgelei ooreenkomstig die ideaal van vol besoldigde, voltydse gemeentelike bediening. Aangesien dit die uitsondering gaan wees in die toekoms, behoort daar voorsiening gemaak te word vir 'n tipe opleiding wat beantwoord aan die eise van deeltydse bediening. Dit hou in dat die studiekursus aangepas word en die leraar/gemeenteleier gedeeltelik of ten volle selfversorgend moet wees. Belangstellende lidmate wat voldoen aan die vereistes word genooi om die opleiding te ondergaan ten dienste van die evangelie. Die verwagting is dat lidmate wat aanmeld 'n besondere roepingsbewustheid sal hê wat die kerklike bediening tot groot voordeel sal strek.

Dr P van Staden stel die beskrywingspunt.

Die volgende amendement gestel deur dr P van Staden en gesecondeur deur ds DJB Serfontein, word aanvaar:

Die teologiese opleiding van die NHKA maak voorsiening vir 'n teologiese kwalifikasie wat – naas voltydse studie in die teologie – spesifiek ontwerp is vir persone wat reeds oor 'n beroepsgerigte kwalifikasie in 'n ander dissipline beskik, met die oog op dienswerk in 'n sosiaal vloeibare omgewing.

Die volgende oorwegings word in ag geneem:

- * **Die toelatingsvereiste vir sodanige kursus is 'n Nasionale Senior Sertifikaat of gelykwaardige kwalifikasie. Dit maak voorsiening vir persone wat reeds in 'n beroep gevestig is.**
- * **Die kursus bestaan uit 'n balans van teologiese en praktykgerigte vakke soos benodig vir deeltydse bediening, met die moontlikheid van spesialisasie.**
- * **Afhandeling van die studie word nie gekoppel aan tyd nie, maar aan die voltooiing van die vereiste aantal modules.**
- * **Die kursus word landswyd uitgerol en maak gebruik van gespesialiseerde studieleiers, wat op 'n *ad hoc*-basis aangestel word, vanuit die geledere van die Kerk.**
- * **Die koste van die kursus word so laag moontlik gehou.**

- * Die Kommissie van die AKV, in oorleg met die HTK en Kuratorium, kom ooreen met 'n diensverskaffer rakende aangeleenthede soos inhoud en aanbieding.
- * Dit staan onder toesig van die Kuratorium en word deur die diensverskaffer in samewerking met die HTK, aangebied.
- * Die Diploma in Bediening is hoofsaaklik bedoel om lidmate, kerkraadslede en kategete toe te rus vir dienswerk binne en buite die Kerk.

BESKRYWINGSPUNT 48: RING VAN KROKODILRIVIER

TEOLOGIESE OPLEIDING

Die Kommissie van die AKV ondersoek die moontlikheid van verkorting van die studiejare van teologiestudente.

Motivering:

Die huidige ekonomiese situasie en drastiese afnames in studente- en lidmaatgetalle van ons Kerk, plaas druk op die kosteverwante vergoeding van predikante. In talle ander studierigtings is dit reeds die geval.

Ds HJ Celliers, die skriba van die Ring van Krokodilrivier, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

Die volgende redaksionele wysiging word aanvaar:

Die Kommissie van die AKV, in oorleg met die Kuratorium en die dosente, ondersoek die moontlikheid van verkorting van die studiejare van teologiestudente.

4.2.1.1 Verkiesing van lede van die Kuratorium

Ordinansie 4.4.4 (xii)(a) verwys:

Die Algemene Kerkvergadering

(xii) *kies tydens die sitting uit afgevaardigdes en persone wat nie lede van die vergadering is nie*

(a) *sewe persone, van wie minstens vyf predikante is, om te dien op die Kuratorium vir die Teologiese Opleiding.*

Die volgende persone word op die Kuratorium verkies:

- * Ds JM Bevolo-Manders
- * Dr SM de Beer
- * Dr H Delpont
- * Dr RA Denton
- * Dr C Pretorius
- * Ds AH Roets
- * Dr JM van Staden.

---oOo---

AFSLUITING: 25 SEPTEMBER 2019

Oudl AJP le Roux sluit die vergadering af deur die voorlees uit Markus 2: 1 tot 12 waarna hy voortgaan in gebed. Ten slotte sing die vergadering Gesang 464 saam.

Orrelis:

Mnr Pieter van den Berg.

OPENING: 26 SEPTEMBER 2019

Ds NJS Steenekamp lei die vergadering in gebed en lees Matteus 7: 7 tot 11 voor. Daarna sing die vergadering VONKK 243, Lina Spies se beryming van Psalm 139: 1 en 2, en Gesang 531: 1 en 2 saam.

Orrelis:

Mnr Pieter van den Berg.

---oOo---

4.2.2 PROPONENTSEKSAMENKOMMISSIE

Die verslag in Bylae O word aanvaar.

4.2.3 HTK

Die verslag in Bylae P word aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT 49: KOMMISSIE VAN DIE AKV

VBO VIR DIENAARS VAN DIE WOORD

- * Die AKV bevestig die belang van VBO vir alle bedienaars van die Woord wat aan 'n werkruimte gekoppel is, asook beroepafwagtende predikante en proponente.

- * Die Moderamen tree in gesprek met dienaars van die Woord wat nie deel van die VBO-stelsel is nie, en moedig hulle aan om deel te neem.
- * Gemeentes moedig hulle predikante aan om VBO te deurloop, en bemagtig hulle deur die beskikbaarstelling van fondse en studieverlof.
- * Gemeentes in 'n beroepsproses vergewis hulle van kandidate se VBO-rekord.
- * Proponente en beroepafwagtingendes wat nie die jaarlikse VBO-koste kan dra nie, doen aansoek om kwytskelding van die koste en die Kerk begroot daarvoor.

Motivering:

1. Daar word van beroepslui in alle professionele beroepe vereis om hulself voortdurend toe te rus en op hoogte van die nuutste ontwikkelinge in hul betrokke veld te bly.
2. Predikante is professioneel opgelei en beklee professionele status, en behoort daarom aan dieselfde vereistes as ander professionele beroepslui te voldoen.
3. Dit is nodig dat alle predikante (insluitend proponente, beroepafwagtingende predikante en emeriti wat aan 'n werkruimte gekoppel is) hulself voortdurend op hoogte van die diskoers in die Kerk en nuwe ontwikkelinge sal hou.
4. Die ryke verskeidenheid van kursusse wat nasionaal aangebied word bied genoeg geleentheid vir elke voorkeur.
5. Daar word dikwels in die wandelgange die opmerking gemaak: *Wat gaan die Kerk aan my doen as ek nie aan die VBO-vereistes voldoen nie?* Dit is vreemd dat daar enigsins langs hierdie lyne geredeneer word. Predikante moet juis leergierig wees en hulself deurlopend op die beste moontlike wyse laat toerus. 'n Gesprek oor VBO het ten doel om kollegas aan te moedig om heelhartig deel te neem.
6. Die VBO-rekord van 'n predikant kan vir gemeentes in 'n beroepsproses 'n aanduiding van die kandidaat se gesindheid en vaardighede wees.
7. Die Kerk moet verseker dat daar geen belemmering vir predikante is om hulself ten beste toe te rus nie.

Dr WC van Wyk, die sekretaris van die Kommissie van die AKV, stel die beskrywingspunt.

Die volgende amendement gestel deur ds GS de Beer en gesecondeer deur dr FJ Labuschagne, word aanvaar:

Die eerste paragraaf word verander om te lees: *Die AKV bevestig die*

belang van VBO vir alle bedienaars van die Woord, insluitend emeriti, wat aan 'n werkruimte gekoppel is, asook beroepafwagende predikante en proponente.

BESKRYWINGSPUNT 50: RING VAN MIDDELBURG

AFFILIASIE BY 'N PROFESSIONELE LIGGAAM

Predikante van die NHKA affilieer by 'n professionele liggaam ten einde waarde toe te ken aan die VBO-punte wat predikante verwerf.

Motivering:

Indien hierdie punte ook deur ander professionele liggame erken word, kan dit voordele in die hand werk, in besondere vir predikante in deeltydse werkruimtes deurdat hulle kwalifikasies ook elders erken word.

Dr E le Roux, die skriba van die Ring van Middelburg, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

4.2.4 FAKULTEIT TEOLOGIE EN RELIGIE AAN UP

Die verslag in Bylae Q word aanvaar.

4.2.5 TEOLOGIESE OPLEIDINGSFONDS

Die verslag in Bylae R word aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT 51: DR BJ VAN WYK (FONDSSEKRETARIS VAN DIE TEOLOGIESE OPLEIDINGSFONDS), GESEKONDEER DEUR DR FJ LABUSCHAGNE (ALGEMENE SEKRETARIS: NHKA)

TEOLOGIESE OPLEIDINGSFONDS

Alle verdere toevoegings tot die kapitaal van die Fonds word by die beleggingsbedrag gevoeg totdat R15 miljoen bereik is, tensy onvoorsiene veranderde omstandighede tot heroorweging mag lei soos beoordeel op sodanige gegewe moment in diskresie van die Kommissie van die AKV.

Motivering:

Die Teologiese Opleidingsfonds (die Fonds) het sy ontstaan te danke aan die

besluit van die 65ste AKV met die doel om 'n fonds daar te stel ter ondersteuning van opleiding wat getrou sal wees aan die teologiese etos van die Hervormde Kerk. In die jaar 1999 is die eerste bedrag van R100 000.00 ingesamel, en het die Fonds jaarliks gegroei uit skenkings en donasies van hoofsaaklik gemeentes enersyds, maar andersyds ook uit die renteopbrengs wat uit die beleggings van die Fonds tot die groei van die Fonds bygedra het. Die gestelde mikpunt aanvanklik was om die Fonds uit te brei totdat R7 miljoen bereik is, alvorens oorweging geskenk word om die Fonds aan te wend. Die ideaal is gedurende 2014 tot 2015 reeds bereik. Die 69ste AKV het oor die Fonds besin en die moontlikheid geopen dat wanneer die kapitaal sodanig gegroei het, 'n gedeelte van die renteopbrengs aangewend sou kon word (Notule, 69ste AKV 2010: 59).

Met dankbaarheid word die besondere groei van die Fonds gemeld sedertdien in die mate dat die Kommissie op 10 Maart 2017 aan die Kuratorium kon meld dat 50% van die renteopbrengs jaarliks aangewend kan word vir dosentekoste. In die jongste verslag van die Fonds het die bedrag R297 413.84 beloop. Daarmee saam het die kapitale groei van die Fonds aangegroei tot R9 708 263.82.

Hieruit ontstaan die vraag of dalk die punt bereik is waar nadat R10 miljoen op belegging geplaas is wat in die insameling van die Fonds tydens die deurkollekte van 28 Julie en 4 Augustus 2019 bereik gaan word, heroorweging aan die aanwending van die Fonds geskenk moet word.

Indien R10 miljoen aanvaar word as die gestelde mikpunt met betrekking tot die kapitale bedrag van die Fonds, oorweeg kan word om voortaan verdere insamelings, asook die volledige renteopbrengs, vir teologiese opleiding aan te wend. Dit sou op grond van die jongste syfers beteken dat R1 020 872.01 vir teologiese opleiding beskikbaar is. In die lig van die lidmaattal volgens die 2019 *Almanak* wat 68 563 beloop, sou dit 'n heffingverlaging van R14.89 per lidmaat tot gevolg hê.

Alternatiewelik sou besluit kan word dat insamelings jaarliks steeds by die kapitale bedrag gevoeg word, maar dat die renteopbrengs volledig aangewend word, wat aan die hand van die huidige renteopbrengs R711 363.17 beloop het met 'n gevolglike heffingverligting van R10.38.

Dr BJ van Wyk stel die beskrywingspunt.

Die volgende amendement gestel deur ds CEC Hertzog en gesecondeer deur dr BJ van Wyk, word aanvaar:

- * Die AKV aanvaar die mikpunt van R10 000 000.00 as die kapitale waarde van die Fonds.**
- * Die Fondswaarde word jaarliks uit renteverdienste en skenkings met 'n persentasie gekoppel aan die inflasiekoers aangevul om voorsiening te maak vir inflasionêre druk.**
- * Die volle restant word jaarliks aangewend vir teologiese opleiding.**
- * Die Raad van Finansies word versoek om in oorleg met die Teologiese Opleidingsfonds soveel as moontlik aan studente te spandeer.**

4.2.6 ADV

Die verslag in Bylae S word aanvaar.

INLEIDING

Die 71ste AKV het die volgende opdrag gegee in Besluit 86:

1. *Die Kommissies van die Algemene Kerkvergadering en die Algemene Diakensvergadering kom ooreen oor 'n gedeelte strategie vir die diakonaat binne die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika se visie van missionale kerkwees. Daarna werk die kommissies saam en maak voorstelle om die struktuur van die diakonaat daarby aan te pas.*
2. Die 71ste AKV het verder opdrag gegee om die ondersoek insake herstrukturering, integrasie en/of moontlike rasionalisering voort te sit en te implementeer. Dit sluit die strukturele funksionering van die ADV in. Die Kernkomitee vir Diakonaat het by verskeie geleenthede met al die rolspelers gesprek gevoer oor moontlike herstrukturering en die volhoubare voortgang van die diens van barmhartigheid en die diakonaat op sinodale vlak.
3. Deur die aanvaarding van die huidige Kerkorde soos gewysig en vasgestel deur die 71ste AKV, het dit daarop neergekom dat diakens weer deel vorm van kerkrade (Ordinansie 4.1.1 (i)) en ringsvergaderings (Ordinansie 4.2.1 (i)(a)). Op sinodale vlak het die ADV behoue gebly (Ordinansie 4.7) asook sy Kommissie (Ordinansie 4.9).

Met die voorlegging van Beskrywingspunte 52 tot 59 kom dit op die volgende neer:

- * Dat die bestaan van die ADV beëindig word.
- * Dat die samestelling van die AKV gewysig word om diakens in te sluit, sonder om die AKV te vergroot.
- * Dat die samestelling Kommissie van die AKV gewysig word om diakens te akkommodeer.
- * Dat 'n Komitee vir Diakonaat as komitee van die Kommissie van die AKV saamgestel word.

Indien enige van Beskrywingspunte 52 tot 59 nie aanvaar word nie, word die ADV behou. Beskrywingspunte 60 tot 62 bevat voorstelle wat verband hou met die afvaardiging na die ADV, die verkiesing van lede van die Kommissie van die ADV as lede van ringskommissies en voorstelle om die samestelling van die Kommissie van die ADV nader te bepaal.

Die twee laaste beskrywingspunte oor die diakonaat, 63 en 64, handel oor die samestelling van 'n Komitee vir Diakonaat op gemeente- en ringsvlak, en die wysiging van Ordinansie 4.11 (i) met die uitbreiding *en alle ander gelowiges*.

WYSIGINGS VAN ORDINANSIES TEN EINDE DIAKENS TE INTEGREER EN DEEL TE MAAK VAN DIE AKV

BESKRYWINGSPUNT 52: KERNKOMITEE: DIAKONAAT

HERSTRUKTURERING EN INTEGRASIE

- * Die ADV verval as bykomende vergadering.**
- * Die samestelling van die AKV word gewysig om diakens in te sluit.**
- * Die vergadering besluit om die nodige kerkordelike wysigings aan te bring.**
- * Die Kommissie van die AKV implementeer die besluit met die oog op die 73ste AKV.**

Motivering:

Die Kerkorde beskryf in die inleiding van Ordinasie 4.4 wat handel oor die AKV, die AKV as 'n bykomende vergadering van die ampte gevorm deur ampsdraers wat deur kerkraadsvergaderings afgevaardig is as verteenwoordigers van hulle ampte en verteenwoordig die Kerk.

Binne die presbiteriaal-sinodale kerkbegrip is die AKV 'n vergadering van ampsdraers. Daarom kan en behoort diakens ook sittingsreg op die vergadering te kry. So word ons kerklike eenheid op grond van die genadeverbond en op grond van die geloof in Jesus Christus bevestig.

Op die AKV neem die lede van die vergadering sitting as verteenwoordigers van die amp. Een van die redes waarom die ADV ontstaan het, is omdat die diens van barmhartigheid en die diakonaat nie sy regmatige plek op die AKV gekry het nie. Die bestaan van die ADV het daartoe bygedra dat die diakonaat en barmhartigheidsdiens besondere aandag gekry het. Op sinodale vlak is die diens van barmhartigheid goed gevestig, en baie gemeentes en gemeenskappe asook die diensorgane van die Kerk het baat gevind hierby. Die dienswerk van diakens in gemeentes en ringe, en die barmhartigheidswerk op gemeentevlak, is ook goed gevestig. Die goeie werk wat die ADV gedoen het en die sinodale dienswerk wat deur die Kommissie van die ADV gedoen is, mag nie skade kry nie. Dit moet voortgesit word. Die Komitee vir Diakonaat moet toesien dat hierdie dienswerk sinvol en koste-effektief gedoen word. Daar moet veral gefokus word op dienslewering aan ringe en gemeentes. Diakens en lidmate moet op rings- of streeksvlak die geleentheid kry om seminare en toerustingsgeleenthede by te woon om sodoende toegerus te word vir hulle dienswerk in die Kerk en die wêreld. Barmhartigheidswerk en die versorging van mense in nood kom juis in gemeentes tereg. Die enigste verskyningsvorm van die kerk is die gemeente. Deel van die proses van herstrukturering is om verantwoordelikhede af te wentel tot op gemeentevlak. Hierdie proses moet voortgesit word. Op sinodale vlak moet ook voortgegaan word om nouer samewerking tussen die onderskeie diensorgane en die diakonaat te fasiliteer. Die funksionaliteit en bekostigbaarheid van die diensorgane vra deurlopende beplanning. Hierdie dienslewering moet voortdurend herbely word.

Besluit 2 van die 71ste AKV plaas die klem op volhoubare bediening deur fokusverskuiwing. Die veranderde omstandighede waarbinne die Hervormde Kerk leef, noop die Kerk om fundamentele aanpassings te maak. Die besluit stel ook dat die Kommissie van die AKV voortgaan om sinodale dienslewering binne die bestaande begroting te herbelyn. Dit gebeur na oorleg met die rolspelers wat tans verantwoordelik is en gaan deurlopend voort.

Die Kernkomitee vir Diakonaat het in oorleg met die Kommissie van die AKV en die Kommissie van die ADV ooreengekom oor 'n gedeelde strategie vir die diakonaat binne die NHKA se visie vir missionale kerkwees. Diens van barmhartigheid en diakonaat is 'n integrale deel van ons kerkwees. Wanneer ons missionaal leef deur ons geloof in Jesus Christus met Woord en lied te vier, aan mense diensbaar is, in gemeenskap met God en met mekaar leef, en te getuig van God se genade, is ons besig om die barmhartigheid van God aan alle mense te betoon. Daarom hoort die dienswerk van diakens en die barmhartigheidswerk van die Kerk op die agenda van die AKV, en behoort diakens deel te wees van die samestelling van die AKV.

Daar het 'n mate van diskontinuiteit in die funksionering van die ampte binne die NHKA met die totstandkoming van die ADV ontstaan. Met die insluiting van diakens by die samestelling van die AKV, word die diakonaat en barmhartigheidsdiens volledig in die kerklike ruimte geïntegreer ter wille van kollektiewe kerkwees. Hierdie integrasie het reeds op rings- en gemeentevlak plaasgevind.

Herstrukturering het ook ten doel om kerkwees meer koste-effektief te maak. Met die uitfasering van die ADV word 'n besparing ten opsigte van vergaderingskoste vir gemeentes van ongeveer R3.00 per lidmaat voorsien. Die Kommissie van die ADV het ook reeds met 'n rasionalisasieproses begin waar poste gekombineer is en werkopdragte verdeel is tussen die Kommissie van die ADV en die diensorgane van die Kerk. Sodoende is daar reeds besparings bewerkstellig. Die benoeming van 'n Komitee vir Diakonaat deur die Kommissie van die AKV kan ook verdere besparing meebring.

Insluiting van die diakonaat en die barmhartigheidsdiens by die AKV kan ook die effektiwiteit van die diakonaat bevorder deurdat al die gemeentes en predikante van die Kerk deel is van die besluitnemingsproses. So word groter sinergie en samehorigheid tussen die ampte en die werk van die verskillende ampte bevorder. In die gemeentelike funksionering behoort dit by te dra tot groter kontinuïteit tussen die ampswerk van ouderlinge en diakens, en die amp van die gelowige.

Indien die Kerk erns maak met sy visie en missie sal nie net die ampswerk van predikante en ouderlinge nie, maar ook die ampswerk van diakens regmatig aandag kry in die bedieningspraktyk van elke gemeente.

In ooreenstemming met ons roeping verbind ons ons aan die *Missio Dei* en wil ons deur ons bedieninge as predikante, ouderlinge en diakens die bemiddeling van die versoening met God deur Christus voortdra.

Ds WJJ Kok stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt verval.

MET DIE AANVAARDING VAN BESKRYWINGSPUNT 52 MOET DIE VOLGENDE ORDEREËLS GEWYSIG WORD

BESKRYWINGSPUNT 53: KERNKOMITEE: DIAKONAAT

WYSIGING VAN ORDEREËLS 4 EN 9

Ordereël 4.5 word gewysig deur punt (iii) uit te laat. Die Ordereël sal dan soos volg lees:

4.5 *Bykomende vergaderings wat deur afgevaardigdes van die ampte gevorm word, is die*

(i) *ringsvergadering*

(ii) *Algemene Kerkvergadering.*

Dienooreenkomstig word die ADV ook uitgelaat by Ordereël 9.2 (v) sodat dit soos volg lees:

9.2 *Toesig berus by die*

(i) *Gemeentevergadering*

(ii) *Kerkraadsvergadering*

(iii) *Ringsvergadering*

(iv) *Algemene Kerkvergadering*

(v) *Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.*

Ds WJJ Kok stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt verval.

DIE VOLGENDE ORDINANSIES MOET GEWYSIG OF GESKRAP WORD

BESKRYWINGSPUNT 54: KOMMISSIE VAN DIE AKV: KERNKOMITEE VIR DIAKONAAT

WYSIGING VAN ORDINANSIES 4.4.1, 4.4.2, 4.4.4 EN 4.6.2

***** **Ordinansie 4.4.1 wat soos volg lui:**

4.4.1 SAMESTELLING

Die Algemene Kerkvergadering word saamgestel uit

(i) ***predikante wat per beroepsbrief werksaam is in 'n gemeentelike werkruimte***

(ii) een ouderling afgevaardig deur elke kerkraad.

word gewysig om soos volg te lees:

4.4.1 SAMESTELLING

Die Algemene Kerkvergadering word saamgestel uit

(i) predikante wat per beroepsbrief werksaam is in 'n gemeentelike werkruimte

(ii) een ouderling of een diaken afgevaardig deur elke kerkraad.

* Ordinansie 4.4.2 wat soos volg lui:

4.4.2 BYWONING

Twee afgevaardigde diakens van die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering, emeriti, beroepafwagtende predikante en proponente, almal met spreekreg.

word gewysig om soos volg te lees:

4.4.2 BYWONING

Emeriti, beroepafwagtende predikante en proponente, almal met spreekreg.

* Ordinansie 4.4.4 (iii)(d) wat soos volg lui:

4.4.4 WERKWYSE

Die Algemene Kerkvergadering

(iii) handel beskrywingspunte wat ondersteun word deur memoranda, studiestukke, voorstelle of versoekskrifte wat ingedien is deur

(d) die Algemene Diakensvergadering

word geskrap.

* Ordinansie 4.4.4 (xvii) wat soos volg lui:

4.4.4 WERKWYSE

Die Algemene Kerkvergadering

(xvii) handel die verslag van die Algemene Diakensvergadering

word geskrap.

* Ordinansie 4.6.2 (viii) wat soos volg lui:

4.6.2 WERKOPDRAG

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering

(viii) gee leiding aan en hou opsig en toesig oor die Algemene Diakensvergadering, ringsvergaderings, rade en werkgroepe

word gewysig om soos volg te lees:

4.6.2 WERKOPDRAG

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering

(viii) gee leiding aan en hou opsig en toesig oor ringsvergaderings, rade, komitees en werkgroepe

*** Ordinansie 4.6.2 (xvi) wat soos volg lui:**

4.6.2 WERKOPDRAG

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering

(xvi) benoem 'n Proponentseksamenkommissie in oorleg met die Kuratorium, twee lede van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering vir die Raad van Finansies, en twee lede van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering vir die Algemene Diakensvergadering

word gewysig om soos volg te lees:

4.6.2 WERKOPDRAG

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering

(xvi) benoem 'n Proponentseksamenkommissie in oorleg met die Kuratorium, twee lede van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering vir die Raad van Finansies, en twee lede van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering vir die Komitee vir Diakonaat

*** Ordinansie 4.6.2 (xxii) wat soos volg lui:**

4.6.2 WERKOPDRAG

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering

(xxii) skep 'n komitee vir diakonale aangeleenthede

word gewysig om soos volg te lees:

4.6.2 WERKOPDRAG

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering

(xxii) benoem 'n Komitee vir Diakonaat wat die opdragte van die Algemene Kerkvergadering en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering ten opsigte van die diakonaat en die barmhartigheidsdiens van die Kerk uitvoer.

Ds WJJ Kok stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt verval.

BESKRYWINGSPUNT 55: KERNGOMITEE: DIAKONAAT

SAMESTELLING VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV

- * Ordinansie 4.4.4 (vii)(b) wat soos volg lui:

4.4.4 WERKWYSE

Die Algemene Kerkvergadering

- (vii) *kies tydens die vergadering, met inagneming van die beginsel dat geen ampsdraer vir langer as drie opeenvolgende termyne op die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verkies word nie, en nie meer as twee termyne dieselfde opdrag uitvoer nie,*

- (b) *uit die aanwesige ouderlinge*

- * *nege lede*

- * *nege sekundi wat om die beurt gebruik kan word*

word gewysig om soos volg te lees:

4.4.4 WERKWYSE

Die Algemene Kerkvergadering

- (vii) *kies tydens die vergadering, met inagneming van die beginsel dat geen ampsdraer vir langer as drie opeenvolgende termyne op die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verkies word nie, en nie meer as twee termyne dieselfde opdrag uitvoer nie,*

- (b) *uit die aanwesige ouderlinge*

- * *ses lede*

- * *ses sekundi wat om die beurt gebruik kan word*

- (c) *uit die aanwesige diakens*

- * *drie lede*

- * *drie sekundi wat om die beurt gebruik kan word*

- * Ordinansie 4.6.1 (iii)(f) wat soos volg lui:

4.6.1 SAMESTELLING

(iii) Die Kommissie bestaan uit

(f) nege ouderlingslede.

word gewysig om soos volg te lees:

4.6.1 SAMESTELLING

(iii) Die Kommissie bestaan uit

(f) ses ouderlingslede en drie diakenslede.

* Ordinansie 4.6.1 (viii) wat soos volg lui:

4.6.1 SAMESTELLING

(viii) Wanneer 'n vakature ten opsigte van ouderlingslede van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering ontstaan, benoem die Kommissie uit die verkose sekundi enige lid om die vakature te vul.

word gewysig om soos volg te lees:

4.6.1 SAMESTELLING

(viii) Wanneer 'n vakature ten opsigte van ouderlingslede of diakenslede van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering ontstaan, benoem die Kommissie uit die verkose sekundi van die ooreenstemmende amp, enige lid om die vakature te vul.

Ds WJJ Kok stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt verval.

BESKRYWINGSPUNT 56: KERNKOMITEE: DIAKONAAT

ORDINANSIES WAT DIE SAMESTELLING EN WERK VAN DIE ADV EN DIE KOMMISSIE VAN DIE ADV UITSTIP

* Ordinansies 4.7 tot 4.10 wat soos volg lui:

4.7 ALGEMENE DIAKENSVERGADERING

Die Algemene Diakensvergadering is 'n bykomende vergadering van die ampte gevorm deur afgevaardigde ampsdraers van ringsvergaderings.

4.7.1 SAMESTELLING

Die Algemene Diakensvergadering word saamgestel uit

- (i) twee afgevaardigde diakens uit elke ringsvergadering**
- (ii) een predikant uit die ring, benoem vir diakonale werksaamhede, alternatiewelik een van die predikante wat aan 'n gemeente(s) van die ring verbind is**
- (iii) een afgevaardigde van die diakonale diensorgane, naamlik die Kinderhuise, Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging Hoofbestuur, Rata Maatskaplike Dienste, Bestuurskomitee vir Bejaardesorg, twee afgevaardigdes van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en die sekretaris van die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering met spreekreg**
- (iv) deskundiges op uitnodiging met spreekreg.**

4.7.2 WERKOPDRAG

Die Algemene Diakensvergadering

- (i) onderneem studiewerk en besin oor barmhartigheidsdiens**
- (ii) beplan, bevorder en koördineer die barmhartigheidswerk in die Kerk**
- (iii) gee riglyne vir die uitvoering daarvan**
- (iv) skakel, waar nodig, met owerheidsliggame oor barmhartigheidswerk**
- (v) adviseer die Algemene Kerkvergadering, ringsvergaderings en enige ander vergadering van die ampte of liggame oor barmhartigheidswerk**
- (vi) behandel die verslae van die onderskeie diensorgane**
- (vii) handel oor die behoeftes van die diakonale diensorgane en maak voorstelle oor bydraes vir die diens van barmhartigheid of ander maniere van bystand aan die ringsvergaderings**
- (viii) neem besluite oor Algemene Diakonale Fondse**
- (ix) stel die notule aan die ringsvergaderings beskikbaar, en gee verslag aan die Algemene Kerkvergadering.**

4.7.3 WERKWYSE

4.7.3.1 Die Algemene Diakensvergadering

- (i) vergader minstens een maal in drie jaar**
- (ii) bepaal die datum, tyd en plek van die volgende vergadering**

- (iii)** word deur die skriba opgeroep met kennisgewing aan elke ringsvergadering minstens ses weke voor die vergadering
 - (iv)** word deur 'n predikant in 'n erediens met Skriflesing, prediking, gebed en sang geopen, en bespreek die implikasies van die teologiese inhoud van die openingsrede na afloop van die opening
 - (v)** behandel die verslag oor die geloofsbriewe
 - (vi)** behandel memoranda, studiestukke, voorstelle, versoekskrifte met die finansiële implikasie daarvan, en beskrywingspunte wat ingedien word deur die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering, ringsvergaderings en predikante
 - (vii)** kies uit die aanwesige afgevaardigdes 'n voorsitter, visevoorsitter, skriba en viseskriba, met inagneming van die beginsel dat niemand meer as twee termyne na mekaar as voorsitter of skriba gekies sal word nie
 - (viii)** begin met die werksaamhede soos uiteengesit in die agenda wat minstens een maand voor die sitting beskikbaar gestel is
 - (ix)** kies ses bykomende lede uit die afgevaardigdes om saam met die voorsitter, visevoorsitter, skriba en viseskriba die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering te vorm
 - (x)** vul, wanneer 'n vakature vir die voorsitter of skriba ontstaan, die vakature onderskeidelik deur die visevoorsitter en viseskriba
 - (xi)** kies tien sekundi vir die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering wat om die beurt gebruik kan word
 - (xii)** se nuutverkose kommissie begin hulle werksaamhede na afhandeling van die agenda voor die formele afsluiting van die vergadering
 - (xiii)** sien toe dat die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering vakatures op die Kommissie aanvul uit afgevaardigdes wat die Algemene Diakensvergadering bygewoon het
 - (xiv)** benoem rade en komitees wat met barmhartigheidswerk te doen het.
- 4.7.3.2** Die skriba stel binne een maand na afloop van die vergadering die notule beskikbaar aan elke ringsvergadering vir behandeling en kommentaar.
- 4.7.3.3** Die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering handel die notule af.

4.7.3.4 Die Algemene Diakensvergadering lewer verslag aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

4.8 BUITENGEWONE SITTING VAN DIE ALGEMENE DIAKENSVERGADERING

'n Buitengewone sitting van die Algemene Diakensvergadering is 'n voortsetting van die vorige vergadering en

- (i) kom byeen wanneer, na die oordeel van die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering, omstandighede dit noodsaak*
- (ii) sien toe dat dieselfde afgevaardigdes as na die vorige vergadering sitting neem of plaasvervangers met geloofsbriewe wat in orde is en vergesel is van 'n skrywe van die betrokke ringsvergadering wat die verandering in die afvaardiging motiveer*
- (iii) staan onder leiding van die voorsitter van die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering en word in 'n erediens met Skriflesing, prediking, gebed en sang geopen*

4.9 KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE DIAKENSVERGADERING

4.9.1 SAMESTELLING

- (i) Die lede van die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering word vir drie jaar verkies tydens die gewone sitting van die Algemene Diakensvergadering.*
- (ii) Met die oog op rotasie dien geen ampsdraer vir langer as drie termyne aaneen op die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering nie, en meer as twee termyne in dieselfde werkruimte nie.*
- (iii) Die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering bestaan uit die volgende:*
 - (a) 'n voorsitter*
 - (b) 'n visevoorsitter*
 - (c) 'n skriba*
 - (d) 'n viseskriba*
 - (e) ses bykomende lede*
 - (f) 'n verteenwoordiger van die Direksie van die Kinderhuise, die Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging Hoofbestuur, Rata Maatskaplike Dienste en die Bestuurskomitee vir Bejaardesorg, funksionaris van die Direksie van die Kinderhuise, Rata Maatskaplike Dienste en Bejaardesorg, twee verteenwoordigers deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering aangewys en die*

sekretaris van die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering met spreekreg.

- (iv) 'n Lid van die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering wat ophou om die amp te beklee, hou ook op om lid van die Kommissie te wees.*
- (v) Wanneer 'n vakature vir die voorsitter of skriba ontstaan, word die vakatures onderskeidelik deur die visevoorsitter en viseskriba gevul.*

4.9.2 WERKOPDRAG

Die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering

- (i) bepaal die datum, tyd en plek van die Algemene Diakensvergadering*
- (ii) sien toe dat die agenda van 'n gewone sitting van die Algemene Diakensvergadering minstens een maand voor die vergadering aan afgevaardigdes beskikbaar gestel word*
- (iii) oorweeg memoranda, studiestukke, voorstelle, versoekskrifte en beskrywingspunte wat van die ringsvergadering ontvang is voordat dit in die agenda van die Algemene Diakensvergadering opgeneem word, en kan dit terugverwys met redes voordat dit in die agenda opgeneem word*
- (iv) sien toe dat binne een maand na afloop van die Algemene Diakensvergadering besluite en die notule van die Algemene Diakensvergadering aan die ringsvergaderings en kerkraadsvergaderings gestuur word*
- (v) roep 'n buitengewone sitting van die Algemene Diakensvergadering byeen met ses weke skriftelike kennisgewing waarin die doel van die vergadering vermeld word, en sien toe dat dieselfde afgevaardigdes van die vorige vergadering sitting neem of plaasvervangers met geloofsbriewe wat in orde is en vergesel is van 'n skrywe van die betrokke ringsvergadering wat die verandering in die afvaardiging motiveer*
- (vi) sien toe dat die agenda vir 'n buitengewone sitting van die Algemene Diakensvergadering minstens twee weke voor die vergadering aan afgevaardigdes beskikbaar gestel word*
- (vii) voer opdragte van die Algemene Diakensvergadering uit*
- (viii) benoem na afloop van die sitting van die Algemene Diakensvergadering, komitees om spesifieke take te verrig*
- (ix) koördineer en hou toesig oor opdragte van die onderskeie diensorgane en komitees*

(x) roep, indien nodig, predikante en diakens van ringsvergaderings saam in Inligtings- en Besprekingsvergaderings

(xi) praat, getuig en tree namens die Algemene Diakensvergadering op wanneer die Algemene Diakensvergadering nie in sitting is nie.

4.9.3 WERKWYSE

Die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering

(i) kom minstens twee keer per jaar byeen in vergaderings wat deur die skriba in oorleg met die voorsitter belê word

(ii) hou 'n buitengewone vergadering indien 'n skriftelike en gemotiveerde versoek van drie lede van die Kommissie deur die voorsitter en skriba ontvang, oorweeg en gegrond bevind is, of soos deur die voorsitter en skriba ontvang, oorweeg en gegrond bevind is

(iii) oorweeg en bespreek alle memoranda, studiestukke en beskrywingspunte wat van ringsvergaderings ontvang is voordat dit in die agenda van die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering opgeneem word, en moet die finansiële implikasies daarvan uitspel

(iv) doen volledig verslag aan die Algemene Diakensvergadering met die geleentheid vir lede om ook minderheidsverslae in te dien.

4.10 DAGBESTUUR VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE DIAKENSVERGADERING

4.10.1 SAMESTELLING

(i) Die Dagbestuur bestaan uit die

(a) voorsitter

(b) visevoorsitter

(c) skriba

(d) viseskriba

(e) 'n persoon soos deur die Raad van Finansies aangewys

(f) sekretaris van die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering.

4.10.2 WERKWYSE

(i) Die Dagbestuur kom, nadat die voorsitter en skriba met mekaar oorleg gepleeg het, byeen.

- (ii) *Die Dagbestuur voer gesprekke*
- (a) *ter voorbereiding van die agenda van die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering*
- (b) *om opdragte wat van die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering ontvang is uit te voer*
- (c) *om probleemsituasies wat ontstaan het te bespreek, en voorstelle ter oplossing te formuleer.*

word gewysig om soos volg te lees:

4.7 SAMESTELLING EN WERK VAN DIE KOMITEE VIR DIAKONAAT

- 4.7.1** *Die Komitee vir Diakonaat se samestelling, werkopdrag en werkwyse word in 'n reglement uiteengesit.*
- 4.7.2** *Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering gee aan die Komitee vir Diakonaat besluitnemingsbevoegdheid oor barmhartigheidswerk en oor sinodale diakonale fondse.*
- 4.7.3** *Die Komitee vir Diakonaat maak aanbevelings en doen verslag aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.*

Ds WJJ Kok stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt verval.

BESKRYWINGSPUNT 57: KERNGKOMITEE: DIAKONAAT

RINGSVERGADERING

SAMESTELLING

- * Ordinansie 4.2.1 (f) wat soos volg lui:

4.2 RINGSVERGADERING

4.2.1 SAMESTELLING

- (f) *twee lede van die Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging in elke gemeente, die maatskaplike werker(s) in die ringsverband, 'n verteenwoordiger van diakonale diensorgane in die ring, en 'n verteenwoordiger van die Algemene Diakensvergadering, wanneer daartoe uitgenooi met spreekreg*

word gewysig om soos volg te lees:

4.2 RINGSVERGADERING

4.2.1 SAMESTELLING

- (f) *twee lede van die Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging in elke gemeente, die maatskaplike werker(s) in die ringsverband, 'n verteenwoordiger van diakonale diensorgane in die ring, en 'n verteenwoordiger van die Komitee vir Diakonaat, wanneer daartoe uitgenooi met spreekreg*

- * Ordinansie 4.2.2 (xxviii) wat soos volg lui:

4.2.2 WERKOPDRAG

- Die ringsvergadering*
(xxviii) *behandel die tersaaklike dele van die notule van die Algemene Diakensvergadering, en stel vas of die ter sake besluite uitgevoer is*

word geskrap.

- * Ordinansie 4.2.2 (xxxi) wat soos volg lui:

4.2.2 WERKOPDRAG

- Die ringsvergadering*
(xxxi) *vaardig een predikant en twee diakens af wat die ringsvergadering bygewoon het om sitting te neem op die Algemene Diakensvergadering*

word gewysig om soos volg te lees:

4.2.2 WERKOPDRAG

- Die ringsvergadering*
(xxxi) *sien toe dat twee kerkraadsvergaderings uit die ring diakens afvaardig na die Algemene Kerkvergadering.*

- * Ordinansie 4.2.2. (xxxii) wat soos volg lui:

4.2.2 WERKOPDRAG

- Die ringsvergadering*
(xxxii) *gee verslag aan die Algemene Diakensvergadering oor barmhartigheidsdiens in die ring*

word gewysig om soos volg te lees:

4.2.2 WERKOPDRAG

Die ringsvergadering

(xxxii) gee verslag aan die Komitee vir Diakonaat oor barmhartigheidsdiens in die ring.

*** Ordinansie 4.2.2 (xxxiii) wat soos volg lui:**

4.2.2 WERKOPDRAG

Die ringsvergadering

(xxxiii) skakel, waar nodig, met owerheidsliggame oor barmhartigheidswerk, in oorleg met die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering

word gewysig om soos volg te lees:

4.2.2 WERKOPDRAG

Die ringsvergadering

(xxxiii) skakel, waar nodig, met owerheidsliggame oor barmhartigheidswerk, in oorleg met die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

*** Ordinansie 4.2.3 (xv) wat soos volg lui:**

4.2.3 WERKWAYSE

Die ringsvergadering

(xv) verkies nie lede van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en Algemene Diakensvergadering as lede van die ringskommissie nie

word gewysig om soos volg te lees:

4.2.3 WERKWAYSE

Die ringsvergadering

(xv) verkies nie lede van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering as lede van die ringskommissie nie

*** Ordinansie 4.2.3 (xviii) wat soos volg lui:**

4.2.3 WERKWAYSE

Die ringsvergadering

(xviii) reël watter afgevaardigde uit die ring 'n memorandum, studiestuk, voorstel, versoekskrif of beskrywingspunt wat vir deursending aanvaar is, tydens die Algemene Kerkvergadering of Algemene Diakensvergadering sal toelig en motiveer

word gewysig om soos volg te lees:

4.2.3 WERKWYSE

Die ringsvergadering

- (xviii) *reël watter afgevaardigde uit die ring 'n memorandum, studiestuk, voorstel, versoekskrif of beskrywingspunt wat vir deursending aanvaar is, tydens die Algemene Kerkvergadering sal toelig en motiveer.*

Ds WJJ Kok stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt verval.

BESKRYWINGSPUNT 58: KERNKOMITEE: DIAKONAAT

ORDINANSIE 8: OPSIG EN TUG

- * Ordinansie 8.1.1.3 wat soos volg lui:**

8.1 OPSIG

8.1.1 BEVOEGDE OPSIGHOUDENDE VERGADERING

- 8.1.1.3** *Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering hou opsig oor predikante, die lede van vergaderings van ampte op ringsvlak, lede van rade en komitees van die Algemene Kerkvergadering en van die Algemene Diakensvergadering, en oor lede van die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering.*

word gewysig om soos volg te lees:

8.1 OPSIG

8.1.1 BEVOEGDE OPSIGHOUDENDE VERGADERING

- 8.1.1.3** *Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering hou opsig oor predikante, die lede van vergaderings van ampte op ringsvlak, lede van rade en komitees van die Algemene Kerkvergadering.*

- * Ordinansie 8.3 (iii) wat soos volg lui:**

8.3 VERGADERINGS MET TUGBEVOEGDHEID

Die bevoegde vergaderings om 'n ondersoek te doen en tug uit te oefen is

- (iii)** *die Tugkomitee oor die Algemene Diakensvergadering, die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering, predikante, lede van vergaderings van die ampte in die ring,*

lede van vergaderings van die rade van die Algemene Kerkvergadering en lede van die rade en komitees van die Algemene Diakensvergadering en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

word gewysig om soos volg te lees:

8.3 VERGADERINGS MET TUGBEVOEGDHEID

Die bevoegde vergaderings om 'n ondersoek te doen en tug uit te oefen is

- (iii) *die Tugkomitee oor lede van vergaderings van die ampte in die ring, lede van vergaderings van die rade van die Algemene Kerkvergadering en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.*

* Ordinansie 8.9.3 wat soos volg lui:

8.9 BEROEP OP 'N BYKOMENDE VERGADERING

- 8.9.3 *'n Predikant, lede van die Algemene Diakensvergadering of die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering, lede van vergaderings van die ampte van 'n ring, vergaderings van rade van die Algemene Kerkvergadering of lede van rade of komitees van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en die Algemene Diakensvergadering wat deur die Tugkomitee skuldig bevind is, kan 'n beroep op die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering doen om die bevinding van die Tugkomitee te heroorweeg.*

word gewysig om soos volg te lees:

8.9 BEROEP OP 'N BYKOMENDE VERGADERING

- 8.9.3 *'n Predikant, lede van vergaderings van die ampte van 'n ring, vergaderings van rade van die Algemene Kerkvergadering of lede van rade of komitees van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering wat deur die Tugkomitee skuldig bevind is, kan 'n beroep op die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering doen om die bevinding van die Tugkomitee te heroorweeg.*

Ds WJJ Kok stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt verval.

BESKRYWINGSPUNT 59: KERNGKOMITEE: DIAKONAAT

ORDINANSIE 9.1: TOESIG EN BEHEER

* Ordinansie 9.1.1.5 wat soos volg lui:

9.1 TOESIG EN BEHEER

9.1.1 *Die volgende vergaderings is verantwoordelik vir die finansies, hulpbronne, bates en kerklike goedere onder hulle toesig en beheer:*

9.1.1.5 *Die Algemene Diakensvergadering ten opsigte van sinodale barmhartigheidswerk.*

word geskrap.

* Ordinansie 9.1.1.6 wat soos volg lui:

9.1 TOESIG EN BEHEER

9.1.1 *Die volgende vergaderings is verantwoordelik vir die finansies, hulpbronne, bates en kerklike goedere onder hulle toesig en beheer:*

9.1.1.6 *Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering ten opsigte van sinodale belange indien die Algemene Kerkvergadering nie in sitting is nie.*

word gewysig om soos volg te lees:

9.1 TOESIG EN BEHEER

9.1.1 *Die volgende vergaderings is verantwoordelik vir die finansies, hulpbronne, bates en kerklike goedere onder hulle toesig en beheer:*

9.1.1.6 *Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering ten opsigte van sinodale belange en sinodale barmhartigheidswerk indien die Algemene Kerkvergadering nie in sitting is nie.*

* Stel nommering reg.

* Ordinansie 9.2.1.1 (v) wat soos volg lui:

9.2 SINODALE FINANSIES, HULPBRONNE EN BATES

9.2.1 KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

9.2.1.1 Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering

(v) *adviseer, indien nodig, kerkraadsvergaderings, ringsvergaderings, die Algemene Diakensvergadering, die Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging en die Algemene Kerkvergadering oor finansiële aangeleenthede.*

word gewysig om soos volg te lees:

9.2 SINODALE FINANSIES, HULPBRONNE EN BATES

9.2.1 KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

9.2.1.1 Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering

- (v) adviseer, indien nodig, kerkraadsvergaderings, ringsvergaderings, die Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging en die Algemene Kerkvergadering oor finansiële aangeleenthede.

Ds WJJ Kok stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt verval.

WYSIGINGS AAN ORDINANSIES OM OORWEEG TE WORD INDIEN DIE ADV BEHOU WORD

BESKRYWINGSPUNT 60: KOMMISSIE VAN DIE ADV

WYSIGING VAN ORDINANSIE 4.2.2 (xxxi)

Ordinansie 4.2.2 (xxxi) wat soos volg lui:

4.2.2 WERKOPDRAG

Die ringsvergadering

- (xxxi) *vaardig een predikant en twee diakens af wat die ringsvergadering bygewoon het om sitting te neem op die Algemene Diakensvergadering*

word gewysig om soos volg te lees:

4.2.2 WERKOPDRAG

Die ringsvergadering

- (xxxi) *vaardig een predikant en twee diakens af om sitting te neem op die Algemene Diakensvergadering.*

Motivering:

- * Soms is 'n diaken wat bekwaam is en bereid is om op algemene sinodale vlak te dien, nie afgevaardig of beskikbaar om die ringsvergadering by te woon nie.
- * Daar is geen soortgelyke verwysing dat ampsdraers wat deur kerkrade afgevaardig word, by die betrokke vergadering teenwoordig moet wees nie (vergelyk Ordinansie 4.1.2 (xxxi)).

Ds GPJ Stoltz, die sekretaris van die Kommissie van die ADV, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT 61: KOMMISSIE VAN DIE ADV

WYSIGING VAN ORDINANSIE 4.2.3 (xv)

Ordinansie 4.2.3 (xv) wat soos volg lui:

4.2.3 WERKWYSE

Die ringsvergadering

(xv) verkies nie lede van die Kommissies van die Algemene Kerkvergadering en Algemene Diakensvergadering as lede van die ringskommissie nie

word gewysig om soos volg te lees:

4.2.3 WERKWYSE

Die ringsvergadering

(xv) verkies nie lede van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering as lede van die ringskommissie nie.

Motivering:

- * Omdat ringsvergaderings diakens afvaardig na die ADV, kan dit die diakonaat in die ring benadeel as 'n diaken nie meer op die ringskommissie kan dien nie.
- * Kontinuiteit en bekwaamheid ten opsigte van sinodale werk kan hierdeur benadeel word.

Ds GPJ Stoltz, die sekretaris van die Kommissie van die ADV, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT 62: KOMMISSIE VAN DIE ADV

WYSIGING VAN ORDINANSIE 4.7.3 (vii), (ix) EN (xi)

Ordinansie 4.7.3 (vii), (ix) en (xi) wat soos volg lui:

4.7 ALGEMENE DIAKENSVERGADERING

4.7.3 WERKWYSE

- (vii) kies uit die aanwesige afgevaardigdes 'n voorsitter, visevoorsitter, skriba en viseskriba, met inagneming van die beginsel dat niemand meer as twee termyne na mekaar as voorsitter of skriba gekies sal word nie**
- (ix) kies ses bykomende lede uit die afgevaardigdes om saam met die voorsitter, visevoorsitter, skriba en viseskriba die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering te vorm**
- (xi) kies tien sekundi vir die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering wat om die beurt gebruik kan word**

word gewysig om soos volg te lees:

4.7 ALGEMENE DIAKENSVERGADERING

4.7.3 WERKWYSE

- (vii) kies uit die aanwesige afgevaardigde diakens 'n voorsitter, visevoorsitter, skriba en viseskriba, met inagneming van die beginsel dat niemand meer as twee termyne na mekaar as voorsitter of skriba gekies sal word nie**
- (ix) kies ses bykomende lede uit die afgevaardigdes, waarvan minstens drie diakens moet wees, om saam met die voorsitter, visevoorsitter, skriba en viseskriba die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering te vorm**
- (xi) kies tien sekundi vir die Algemene Diakensvergadering, waarvan minstens vyf diakens moet wees.**

Motivering:

Tot en met die 7de ADV was predikante nie verkiesbaar nie en het hulle nie stemreg gehad nie. Die veranderinge aan die Kerkorde wat deur die 71ste AKV goedgekeur is, maak voorsiening daarvoor dat predikante stemreg het en verkiesbaar is. Daar is egter geen aanduiding van getalleverhouding tussen predikante en diakens nie (anders as by die samestelling van die Kommissie van die AKV). Hierdie wysiging poog om 'n gesonde getalleverhouding daar te stel.

Ds GPJ Stoltz, die sekretaris van die Kommissie van die ADV, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

KOMITEES VIR DIAKONAAT OP GEMEENTE- EN RINGSVLAK

BESKRYWINGSPUNT 63: KOMMISSIE VAN DIE ADV

WYSIGING VAN ORDINANSIES 4.1.2 (xxi) EN 4.2.2 (xi)

- * Ordinansie 4.1.2 (xxi) wat soos volg lui:

4.1.2 WERKOPDRAG

Die kerkraad

(xxi) sien toe dat diakens afsonderlik vergader, indien daar 'n behoefte daarvoor is, om aandag te gee aan barmhartigheidsdiens, diakonale toerusting, diakonale diensgroepe, diakonale fondse en goedere waaruit hulpbehoewendes versorg word, en enige ander aangeleentheid wat aan die diakens opgedra is, en neem verder kennis van die besprekings op so afsonderlike vergaderings van diakens

word gewysig om soos volg te lees:

4.1.2 WERKOPDRAG

Die kerkraad

(xxi) sien toe dat 'n Komitee vir Diakonaat saamgestel word om aandag te gee aan barmhartigheidsdiens, diakonale toerusting, diakonale diensgroepe, diakonale fondse en goedere waaruit hulpbehoewendes versorg word, en enige ander aangeleentheid wat aan die diakens opgedra is, en neem verder kennis van die besprekings op sodanige afsonderlike vergaderings van diakens.

- * Ordinansie 4.2.2 (xi) wat soos volg lui:

4.2.2 WERKOPDRAG

Die ringsvergadering

(xi) roep, indien nodig, komitees in die lewe, en stel toepaslike reglement(e) van orde op, mits dit nie in stryd is met die Kerkorde nie

word gewysig om soos volg te lees:

4.2.2 WERKOPDRAG

Die ringsvergadering

(xi) sien toe dat 'n ringskomitee vir diakonaat saamgestel word, roep, indien nodig, ander komitees in die lewe, en stel toepaslike reglemente op.

Motivering:

Die samestelling van diakonale komitees op gemeente- en ringsvlak kan daartoe bydra om die voortgang van barmhartigheidswerk te verseker.

Ds GPJ Stoltz, die sekretaris van die Kommissie van die ADV, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT 64: KOMMISSIE VAN DIE ADV

WYSIGING VAN ORDINANSIE 4.11 (i)

Ordinansie 4.11 (i) wat soos volg lui:

4.11 NEDERDUITSCH HERVORMDE SUSTERSVERENIGING

- (i) Die vrouelidmate bewys barmhartigheid saam met die diakens aan lidmate en ander mense in nood.**

word gewysig om soos volg te lees:

4.11 NEDERDUITSCH HERVORMDE SUSTERSVERENIGING

- (i) Die vrouelidmate bewys barmhartigheid saam met die diakens en alle ander gelowiges aan lidmate en ander mense in nood.**

Motivering:

Die huidige bewoording mag verkeerdelik die indruk skep dat slegs die vrouelidmate en diakens die roeping en verantwoordelikheid het om barmhartigheid te bewys. Barmhartigheid is egter 'n opdrag aan alle gelowiges.

Ds GPJ Stoltz, die sekretaris van die Kommissie van die ADV, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

4.2.7 NHSV

Die verslag in Bylae T word aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT 65: RING VAN MIDDELBURG

IMPLIKASIES VAN DIE INSKRYWING VAN DIE NHSV IN DIE KERKORDE

- * Die AKV word versoek om weer te besin oor die inskrywing van die NHSV in die Kerkorde.**

- * Die Kommissie van die AKV word ook versoek om in gesprek te tree met die Hoofbestuur van die NHSV om die moontlikheid te ondersoek dat die NHSV se webtuiste ter wille van eenheid in die NHKA se webtuiste opgeneem word.
- * Die ringskommissie versoek ook dat daar nie meer in die korrespondensie van die NHSV van *beurse* gepraat sal word nie, aangesien dit eintlik 'n beurslening is waarvan 'n gedeelte na afloop van die studie aan die NHSV terugbetaalbaar is.

Motivering:

- * Die ringskommissie van die Ring van Middelburg is besorgd oor die uitdagings en implikasies wat die inskrywing van die NHSV in die Kerkorde vir die onafhanklike funksionering van die NHSV asook vir die kleiner gemeentes wat nie oor NHSV-takke beskik nie, inhou. Die kommer is ook gegrond op die jaarverslag van die NHSV waar hulle hulle eie interpretasie van die Kerkorde aanbied, wat byvoorbeeld die goedkeuring van hulle begroting deur die kerkraad bloot wil minimaliseer tot kennisname deur die kerkraad. Die ringskommissie is van mening dat daar ten minste ooreenstemming moet wees tussen die Kerk en die NHSV oor die interpretasie en implikasie van die inskrywings van die NHSV in die Kerkorde.
- * Ter vergadering is verneem dat die NHSV hul eie webtuiste gaan skep het. Dit gaan bloot oor die beeld van eenheid tussen Kerk en NHSV, veral omdat hulle nou in die Kerkorde ingeskryf is.
- * Verskeie lidmate in Gemeente Van der Hoff het die versoek gerig na hul aansoek gedoen het vir NHSV-beurse en verneem het dat daar op alle sogenaamde *beurse* 'n gedeeltelike terugbetaling vereis word. Lede van die ringsvergadering het dit beaam dat hulle onder die woord *beurs* verstaan dat daar geen terugbetaling geskied. Indien 'n gedeelte van 'n beurs wel terugbetaal word, sou die korrekte term sekerlik wees: *Beurslening*.

Dr E le Roux, die skriba van die Ring van Middelburg, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word teruggetrek.

4.2.8 NHKA PREDIKANTEAFTREEFONDS

Die verslag in Bylae U word aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT 66: RING VAN OOS-KAAPLAND

WERKGEWERSBYDRAE TOT 'N PREDIKANT SE PENSIOENFONDS

Pensioenfondsbydraes vir predikante word deur gemeentes gemaak waar die predikant wel 'n lid van die Pensioenfonds is. Werkgewersbydraes word nie langer verdeel tussen al die gemeentes van die Kerk nie, maar elke gemeente is self vir die werkgewersbydrae tot 'n predikant se pensioenfonds verantwoordelik.

Motivering:

Die Ring van Oos-Kaapland is ernstig bekommerd daaroor dat in 'n ring waar daar net deeltydse predikante is, alle gemeentes in die ring nog steeds bydraes aan die pensioenfonds moet maak. Hierdie predikante behoort nie aan die Kerk se pensioenfonds nie en trek daarom geensins voordeel uit die bydraes wat hierdie gemeentes tot die pensioenfonds maak nie. Dit hou byvoorbeeld in dat 'n gemeente soos Oos-Londen reeds 'n bedrag van ongeveer R184 800.00 tot die pensioenfonds oor 'n periode van sewe jaar bygedra het, maar waarvan die predikant in 'n deeltydse werkruimte geen voordeel ooit sal trek nie.

Die ring verstaan dat die *status quo* bestaan as gevolg van 'n vorige tyd in die Kerk toe daar nog voltydse predikante in oorfloed was, en die Kerk toe 'n besluit geneem het om kollektief verantwoordelikheid vir die werkgewersbydrae tot die pensioenfonds te aanvaar. Met die huidige omstandighede kan dit egter nie meer dieselfde werk nie. Die Kerkorde bepaal dat die opdraggewende vergadering vir die versorging van 'n predikant verantwoordelik is (Orde 3.5 en 3.6). Waarom dan hierdie dispariteit in pensioenfondsbydraes? Hierdie bydrae bevoordeel nou slegs voltydse predikante van die Kerk wat beteken dat kleiner gemeentes ook nou die las moet dra van groter gemeentes, terwyl hulle reeds onder groot ekonomiese druk verkeer.

Die argument kan gevoer word dat deeltydse predikante ook van die pensioenfonds op 'n verminderde basis deel kan wees, maar die realiteit van deeltydse predikante is dat hulle dikwels nie oor die lewensmiddele beskik om wel so 'n voorsiening te kan maak nie. Hierdie is 'n tendens wat nie net eie en uniek aan die Kerk is nie, maar gesien word as een van die groot tekortkominge van 'n arbeidsmark wat al hoe meer van kontrakpersoneel gebruik maak. Lees mens nuusberigte, is dit vol van opinies van ekonome wat meen dat *millennials* nie genoeg vir hulle aftrede spaar nie, hoogs waarskynlik omdat hulle dit nie kan bekostig nie. Dit is gewoonlik hierdie geslag wat juis in sodanige tipe betrekkings aangestel word. Lewenskoste word ongelooflik hoog en dit word bevind dat afbetaling aan studieskuld, die aankoop van 'n eerste woning en tydelike indiensnemingskontrakte van die groot redes is waarom daar nie méér vir aftrede gespaar word nie. Die uiteinde is dat wanneer iemand 'n keuse moet maak tussen om net van dag tot dag te oorleef en om te spaar vir die toekoms, brood en botter eerste voorkeur geniet.

Nietemin is die beweging in die Kerk na 'n vaste bydraeskema meer in lyn met die gebruik dat die werkgewer gelykmatig bydra tot die pensioenfonds as 'n werkgewer. In hierdie geval is dit die gemeente wat verantwoordelik is vir die werkruimte van 'n predikant, aldus Orde 3.5 en 3.6. Dit maak glad nie sin dat die Kerk aan die een kant na 'n vaste bydraeskema beweeg en vir die werkgewer op hierdie manier 'n besparing teweeg bring, maar aan die ander kant nog die koste afskuif op gemeentes waarvan die predikante nie eens 'n deel vorm van die skema nie. Dit is hier waar die ring 'n ernstige dispariteit raaksien en dit wil uitwys. Dit is daarom dat die bogenoemde beskrywingspunt geformuleer is om toe te sien dat gemeentes slegs verantwoordelik is vir kostes vir werkruimtes wat

hulle self geskep het. Die opdraggewende vergadering behoort daardie verantwoordelikheid te dra. Dit is meer regverdig as om te verwag dat kleiner, sukkelende gemeentes mede-verantwoordelikheid moet aanvaar vir iets waaraan hulle eintlik in effek geen deel het nie, en eintlik neerkom op 'n ernstige ekonomies-etiese dilemma.

Ds CP van der Walt, die skriba van die Ring van Oos-Kaapland, stel die beskrywingspunt.

Die volgende amendement gestel deur ds A Oberholzer en gesecondeur deur oudl DL Diedericks, word aanvaar:

- * Die Kommissie van die AKV, in oorleg met die Bestuursraad van die NHKA Predikanteaftreefonds, stel ondersoek in na wyses hoe om deelydse predikante, wat nie bydraende lede van die Pensioenfonds is nie, te help om bydraende lede te word.**
- * Indien enigsins moontlik en haalbaar, moet dit so spoedig moontlik geïmplementeer word.**
- * Die proses geskied in samewerking met die predikant en die kerkraad.**

Motivering:

- * Verskeie predikante is in deelsorg.**
- * Sommige het wel 'n addisionele inkomste, maar is steeds nie in staat om bydraes te lewer nie.**
- * Finansiële onsekerheid skep verdere spanning.**
- * Tans word bydrae tot die Pensioenfonds gemaak deur al die gemeentes, maar nie al die predikante deel in die voordeel van die bydraes nie.**

BESKRYWINGSPUNT 67: RAAD VAN FINANSIES

ONTTREKKING UIT DIE FONDS VIR SINODALE DIENSLEWERING

Die Raad van Finansies kry magtiging om die maksimum bedrag van R2 000 000.00 uit die Fonds vir Sinodale Dienslewering te onttrek indien daar tekorte ontstaan wat die gevolg is van die bydrae wat gemaak is om die omskakeling van die Pensioenfonds na 'n vastebydraefonds te bekostig.

Motivering:

Die 71ste AKV het met die skep van die Fonds vir Sinodale Dienslewering besluit dat slegs die AKV mag besluit oor die aanwending van die Fonds. Dit was 'n goeie besluit, aangesien die Fonds so veel as moontlik toegelaat moet word om ter wille van die toekomstige verligting ten opsigte van sinodale offergawes, te groei.

Die Raad van Finansies het in die tussentyd soveel as moontlik onvoorsiene kostes (soos die R2 000 000.00 bydrae om die oorskakeling van die Pensioenfonds van 'n vaste-voordeelfonds na 'n vaste-bydraefonds moontlik te maak, asook bydraes tot regskostes ten opsigte van die litigasieproses) uit sy lopende rekening te bekostig. Dit plaas die lopende rekening onder druk. Die Raad voorsien nie dat dit nodig sal wees om die druk uit die Fonds vir Sinodale Dienslewering te verlig nie, maar die Raad se kapasiteit om enige verdere onvoorsiene uitgawes te bekostig is nou beperk. In die lig daarvan vra die Raad vir die vergunning om, indien nodig, 'n maksimum van R2 000 000.00 uit die Fonds te onttrek. Die enigste ander alternatief is om daarvoor by gemeentes te hef, maar dit wil die Raad nie graag doen nie.

Ds CEC Hertzog, die voorsitter van die Raad van Finansies, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

4.2.8.1 Prosedure by aansoek vir medies-ongeskiktheid

Die verslag in Bylae V word aanvaar.

4.2.8.2 Verkiesing van persone op die Bestuursraad van die NHKA Predikanteaftreefonds wat die NHKA Predikanteaftreefonds behartig

Ordinansie 444 (xii)(b) verwys:

Die Algemene Kerkvergadering

- (x) *kies tydens die sitting uit afgevaardigdes en persone wat nie lede van die vergadering is nie*
- (b) *drie persone en twee sekundi, soos vereis deur die reëls van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika Predikanteaftreefonds, op die Bestuursraad wat die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika Predikanteaftreefonds behartig as werkgewersverteenwoordigers.*

Die volgende persone word as werkgewerslede verkies:

- * **Mnr Phillip Bester**
- * **Mnr Rob Harvie**
- * **Mnr Pieter Terblanche.**

Die Ledevergadering het die volgende persone as verteenwoordigers van die werknemers aangewys:

- * **Dr EB Marran**
- * **Ds FB Sneygans**
- * **Ds HP van den Berg.**

Dr T van Wyk is as sekundus werknemerverteenwoordiger verkies.

4.2.8.3 Ledevergadering van die Predikanteaftreefonds

Die Ledevergadering van die Predikanteaftreefonds vind op Woensdag 25 September 2019 om 11:00 plaas.

Die notule word deur die Trustees van die NHKA Predikanteaftreefonds goedgekeur en aan die AKV beskikbaar gestel.

4.3 BESKRYWINGSPUNTE WAT MET KERKORDEWYSIGINGS VERBAND HOU

BESKRYWINGSPUNT 68: RAAD VAN FINANSIES

SAMESTELLING VAN DIE RAAD VAN FINANSIES

Ordinansie 9.2.2.1 wat soos volg lui:

9.2.2.1 Samestelling

- (i) Die Raad word saamgestel uit**
 - (a) sewe lede driejaarliks deur die Algemene Kerkvergadering verkies, met inagneming van 'n groslys saamgestel uit voorstelle deur ringsvergaderings, die Raad van Finansies en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering**
 - (b) twee lede benoem deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering uit sy geledere**
 - (c) die algemene sekretaris van die Kerk van tyd tot tyd met adviserende stem.**
- (ii) Indien 'n vakature ontstaan, benoem die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, na advies van die Raad, 'n lid om die vakature te vul.**

word gewysig om soos volg te lees:

- (i) Die Raad word saamgestel uit**
 - (a) vyf lede wat deur die Algemene Kerkvergadering gekies word en gesamentlik oor voldoende finansiële vaardighede en kennis beskik om aan oudit- en risikobestuur, beleggingsbestuur en algemene finansiële bestuur uitvoering te gee. Skriftelike gemotiveerde nominasies moet by die Algemene Kerkvergadering ingehandig word**
 - (b) een lid benoem deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering uit sy geledere**

- (c) **Die algemene sekretaris met adviserende stem.**
- (ii) **Indien 'n vakature ontstaan, benoem die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, na advies van die Raad, 'n lid om die vakature te vul.**

Motivering:

As gevolg van voldoeningsvereistes soos deur wetgewing gestel, raak die finansiële bestuur van die Kerk jaarliks meer tegnies van aard. Die Raad van Finansies voldoen aan die vereistes deur gebruik te maak van drie komitees, te wete die Oudit- en Risikokomitee, Beleggingskomitee en die Bestuurskomitee. Indien die Raad op so 'n wyse saamgestel word dat die nodige kundigheid tussen die raadslede bestaan, kan 'n situasie vermy word waar dit nodig sal wees om lidmate met kundigheid te koöpteer. Dit kan 'n kostebesparing tot gevolg hê. Met bogenoemde samestelling verklein die Raad met drie lede wat koste ten opsigte van die Raad se werksaamhede sal verminder. Indien nodig kan die Raad steeds kundigheid koöpteer.

Ds CEC Hertzog, die voorsitter van die Raad van Finansies, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT 69: RING VAN VEREENIGING

OMSKRYWING VAN BENOEMING IN DIE KERKORDE

Die AKV gee opdrag dat 'n omskrywing van die gebruik van 'n benoeming in die Kerkorde opgeneem word, wat insluit riglyne vir die omskrywing van die besondere taak, wie benoem mag word en tydperk van benoeming.

Motivering:

- * Daar word slegs in die Kerkorde verwys na 'n benoeming in die Akte van Benoeming vir 'n Besondere Opdrag.
- * Geen verdere verwysings kom in die huidige Kerkorde voor nie.

Ds DJB Serfontein stel die beskrywingspunt.

Die volgende amendement gestel deur ds L Geel en gesekondeer deur dr RJ Jones, word aanvaar:

Die vergadering gee opdrag dat die Raad vir Kerkregtelike Advies die begrip *benoeming* in die Kerkorde nagaan en wysigings aanbeveel indien nodig.

Die Kommissie van die AKV handel die aangeleentheid af.

BESKRYWINGSPUNT 70: KOMMISSIE VAN DIE AKV

VERSOEK VAN 'N PREDIKANT OM KRAGTENS ORDINANSIE 3.2.14.2 VAN 'N GEMEENTE LOSGEMAAK TE WORD

Ordinansie 3.2.3.2 (vi) wat soos volg lui:

3.2.3.2 Afskaling en losmaking

(vi) *Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering maak in die Kerk bekend dat die predikant beroepafwagtend is.*

word gewysig om soos volg te lees:

(vi) *Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering kan die betrokke predikant oproep vir gesprek om die predikant se kennis, kerklike betrokkenheid en vaardigheid te beoordeel.*

(vii) *Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering kan die predikant na afloop van die gesprek vir verdere opleiding of begeleiding verwys voordat die predikant 'n volgende beroep mag aanvaar.*

(viii) *Indien die predikant gereed is om 'n volgende beroep te aanvaar, maak die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering in die Kerk bekend dat die predikant beroepafwagtend is.*

Ordinansie 3.2.7 wat soos volg lui:

3.2.7 PREDIKANTE MET AMPSVOORREG

(i) *Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering mag enige predikant met ampsvoorreg oproep tot gesprek met betrekking tot kerklike betrokkenheid en teologiese kennis.*

(ii) *Indien die kennis van so 'n predikant nie na wense is nie, word die predikant deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering vir verdere opleiding verwys.*

word gewysig om soos volg te lees:

3.2.7 PREDIKANTE MET AMPSVOORREG

(i) *Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering kan enige predikant met ampsvoorreg oproep tot gesprek met betrekking tot kerklike betrokkenheid, teologiese kennis, of toepaslike vaardighede.*

(ii) *Indien die predikant se kerklike betrokkenheid, kennis of vaardighede nie na wense is nie, word die predikant deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering vir verdere opleiding of begeleiding verwys.*

Ordinansie 3.2.14.2 (vii) tot (x) wat soos volg lui:

3.2.14.2 Losmaking van 'n gemeente by ooreenkoms

- (vii)** *Die kerkraad, ringskommissie of opsighoudende liggaam word van die besluit in kennis gestel.*
- (viii)** *Predikante wat versoek om losgemaak te word, onderteken terselfdertyd 'n onderneming om geen eise teen die gemeente of die Kerk in te stel nie. Indien die versoek om losmaking toegestaan word, word so 'n vrywaring ingesluit in enige ooreenkoms wat met die losmaking gepaard gaan.*
- (ix)** *Indien losmaking van die gemeente met behoud van ampsvoorreg geskied, word die predikant in die Kerk beroepbaar gestel.*
- (x)** *'n Predikant wat deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering van sy of haar gemeente losgemaak word, is nie dadelik na dieselfde gemeente beroepbaar nie.*

word gewysig om soos volg te lees:

- (vii)** *Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering kan die betrokke predikant oproep vir gesprek om die predikant se kennis, kerklike betrokkenheid en vaardigheid te beoordeel.*
- (viii)** *Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering kan die betrokke predikant na afloop van die gesprek vir verdere opleiding of begeleiding verwys voordat die predikant 'n volgende beroep mag aanvaar.*
- (ix)** *Die kerkraad, ringskommissie of opsighoudende liggaam word van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering se besluit in kennis gestel.*
- (x)** *Predikante wat versoek om losgemaak te word, onderteken terselfdertyd 'n onderneming om geen eise teen die gemeente of die Kerk in te stel nie. Indien die versoek om losmaking toegestaan word, word so 'n vrywaring ingesluit in enige ooreenkoms wat met die losmaking gepaard gaan.*
- (xi)** *'n Predikant wat deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering van sy of haar gemeente losgemaak word, is nie dadelik na dieselfde gemeente beroepbaar nie.*
- (xii)** *'n Predikant wat deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering van sy of haar gemeente losgemaak word, kan met instemming van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering weer beroep word.*
- (xiii)** *'n Gemeente wat wil beroep nadat 'n predikant van die gemeente losgemaak is, kan met instemming van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering weer 'n predikant beroep.*

Motivering:

Die Kommissie van die AKV bied graag die volgende voorstelle vir wysigings van die Kerkorde aan wat dit moontlik sal maak dat 'n predikant met behoud van ampsvoorreg losgemaak word, maar dat die Kommissie van die AKV voorwaardes kan stel voordat 'n predikant weer 'n beroep na 'n volgende gemeente mag aanvaar.

Dr WC van Wyk, die sekretaris van die Kommissie van die AKV, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT 71: KOMMISSIE VAN DIE AKV

BEROEP VAN PREDIKANT OF PROPONENT

Ordinansie 3.2.4 (i) tot (iv) wat soos volg lui:

3.2.4 BEROEP VAN PREDIKANT OF PROPONENT

- (i) Beroepswerksaamhede neem 'n aanvang so gou doenlik na kennisname dat die predikantswerkruimte vakant gaan raak, maar nie later nie as een maand nadat die predikantswerkruimte vakant geraak het.*
- (ii) Alle predikante en proponente is beroepbaar.*
- (iii) Die ringskommissie kan op versoek van die kerkraad verlof gee om vir hoogstens drie maande nadat die werkruimte vakant geword het, nie te beroep nie. Indien enige verdere uitstel om te beroep benodig word, word dit in oorleg met die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering gedoen.*
- (iv) Die ringskommissie kan, na oorleg met die Moderamen en die betrokke kerkraad, besluit dat die gemeente vir hoogstens 90 dae nie mag beroep nie sodat strategiese beplanning van ringsgemeentes gedoen kan word wat as riglyn vir die gemeente kan dien wanneer die gemeente beroep.*

word gewysig om soos volg te lees:

3.2.4 BEROEP VAN PREDIKANT OF PROPONENT

- (i) Beroepswerksaamhede neem 'n aanvang so gou doenlik na kennisname dat die predikantswerkruimte vakant gaan raak.*
- (ii) Alle predikante en proponente is beroepbaar.*
- (iii) Die ringskommissie kan, na oorleg met die Moderamen, op versoek van die kerkraad verlof gee om nie 'n predikant te beroep nie mits die gemeente se bedieningsplan voldoende voorsiening maak vir alle fasette van die gemeente se werk.*

(iv) Die ringskommissie kan, na oorleg met die Moderamen en die betrokke kerkraad, besluit dat die gemeente vir 'n bepaalde tyd nie mag beroep nie sodat strategiese beplanning van ringsgemeentes gedoen kan word wat as riglyn vir die gemeente kan dien wanneer die gemeente beroep.

Motivering:

Tans laat die Kerkorde die indruk dat 'n gemeente 'n predikant (voltyds, deelyds of by wyse van 'n benoeming vir 'n periode van hoogstens 12 maande) moet beroep om die gemeente se bedieningsplan tot uitvoer te bring. Indien 'n ringskommissie egter daarvan oortuig is dat 'n kerkraad self vir die belangrikste fasette van die gemeente se bediening verantwoordelikheid kan aanvaar en slegs van besoekende predikante gebruik maak, behoort die ringskommissie, na oorleg met die Moderamen, toestemming te kan verleen dat die kerkraad nie 'n predikant hoef te beroep nie. Net so moet die ringskommissie, na oorleg met die Moderamen, verseker dat 'n gemeente nie 'n beroep uitbring wanneer strategiese beplanning in samehang met ander gemeentes eers gedoen behoort te word nie.

Die wysiging wil verder verseker dat die breër belang van die bediening deur die betrokkenheid van die ringskommissie en die inspraak van die Moderamen gedien word.

Dr WC van Wyk, die sekretaris van die Kommissie van die AKV, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

4.4

BESKRYWINGSPUNTE WAT NIE VERBAND HOU MET VERSLAE NIE

BESKRYWINGSPUNT 72: RAAD VAN FINANSIES

HANDELING MET EIENDOM

1. Die AKV bevestig die kerkordelike voorskrif dat gemeentes die advies van die ringskommissie en die Raad van Finansies inwin sodra hulle begin oorweeg om met eiendom te handel.
2. 'n Gemeente wat oorweeg om met eiendom te handel, begin onverwyld 'n inklusiewe konsultasieproses wat insluit dat
 - * die kerkraad in gesprek tree met die ringskommissie en die Bestuurskomitee sodra die gemeente vir die eerste maal begin oorweeg om met eiendom te handel.
 - * die kerkraad 'n nuwe gemeentelike bedieningsplan aan die ringskommissie voorlê wat uiteensit hoe die handeling met eiendom die gemeente se bediening oor die medium- en langtermyn kan affekteer.

	* die kerkraad voorstelle vir die sinvolle aanwending van opbrengste uit die verkoop van eiendomme (in die geval van samesmeltings, of samewerking met ander gemeentes of kerke, ensovoorts) vir oorweging aan die ringskommissie, Bestuurskomitee en gemeentevergadering voorlê.
	* die ringskommissie 'n strategiese plan vir volhoubare bediening in die ring aan die kerkraad en gemeentevergadering voorhou.
	* die gemeente skriftelik aan die ringskommissie en Bestuurskomitee redes verskaf indien die gemeentevergadering, na afloop van hierdie inklusiewe proses, besluit om nie die aanbevelings van die ringskommissie en/of Bestuurskomitee te aanvaar nie.
3.	Die Moderamen handel met gemeentes wat nie die voorskrif volg nie.

Motivering:

Die Kerkorde het in die oog dat die groter, breër belang van die Kerk deur elke gemeente en ring van die Kerk gedien moet word, al lê die finale besluit oor eiendom steeds by 'n gemeentevergadering. Die eenheid en band met die Kerk word verder hierdeur bevestig en bevorder. Om dit te verseker is dit nodig dat die gees van die Kerkorde se voorskrifte oor die verhandeling van eiendom eerbiedig word sodat daar telkens in die beste belang van die Kerk oor die langtermyn gehandel word.

Ordereël 9 van die Kerkorde handel oor kerklike goedere, en begin met die volgende betekenisvolle aanhef:

Deur die goedheid van God ontvang die Kerk stoflike middele om sy roeping uit te voer.

Die Kerk moet op verantwoordelike wyse toesig en beheer oor sy hulpbronne en bates uitoefen.

Verder bepaal die Kerkorde dat die gemeentevergadering met meerderheid van stem oor die beskikking, aanskaf of vervreemding van vaste eiendomme besluit (Ordinansie 2.5.2 (vi)). Die kerkraad win skriftelike advies vanaf die ringsvergadering en Raad van Finansies in, en lê dit aan die gemeentevergadering voor in verband met 'n voorneme om enige eiendom, insluitende geboue van historiese betekenis, te koop, te vervreem of 'n gebou op te rig of te sloop voordat die gemeentevergadering daartoe magtiging gegee het en die besluit uitgevoer word (Ordinansie 4.1.2 (xxxv)).

Die ringsvergadering, op sy beurt, adviseer die Raad van Finansies oor die stoflike belange binne gemeentes, die ring en in sinodale verband wanneer hulle daartoe versoek word (Ordinansie 4.2.2 (xvii)). Daarby bepaal Ordinansie 9.2.2.2:

- (ii) *Gemeentes nader die tersaaklike ringskommissie en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering vir advies insake die belegging van die fondse, asook die koop, vervreemding, oprigting, beswaring*

of sloping van enige vaste eiendom van die gemeente alvorens daarmee handel word.

- (iii) *Ringe nader die tersaaklike ringskommissie en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering vir advies insake die belegging van die fondse, asook die koop, vervreemding, oprigting, beswaring of sloping van enige vaste eiendom van die ring alvorens daarmee handel word.*

Dit hou in dat daar voldoende gesprek tussen al die rolspelers (kerkraad, ringskommissie en die Bestuurskomitee as verteenwoordiger van die Raad van Finansies en die Kommissie van die AKV) moet plaasvind vóórdat die gemeentevergadering enige besluit oor die aankoop, vervreemding, heraanwending of herbou van gemeentelike eiendom neem.

Die NHKA beleef voortgaande lidmaatvermindering. Die getal belydende lidmate van die Hervormde Kerk is tans die helfte van wat dit 30 jaar gelede was, terwyl ons gemiddelde ouderdom daarop dui dat dié tendens nog 'n tyd lank sal voortduur. Terwyl die getal lidmate afneem, is daar tans nog nie noemenswaardig minder gemeentes in die Kerk as 30 jaar gelede nie. Laasgenoemde het tot gevolg dat werkkragte in die Kerk yl versprei is, en dat gemeentes se vermoë om selfstandig te funksioneer toenemend onder druk kom.

Dit is noodsaaklik dat die Kerk op alle vlakke proaktief moet handel om effektiewe bediening aan lidmate en die breër gemeenskap te verseker. Die bediening moet oor die langtermyn volhoubaar wees, en nie die langtermynbediening in gevaar stel deur handelinge wat slegs op die kort- of mediumtermyn voordeel inhou nie. Net so moet hierdie bediening ook die belang van die hele Hervormde Kerk op die hart dra en nie net die belang van die plaaslike gemeente nie.

Ongelukkig word ringskommissies en die Bestuurskomitee dikwels eers ter elfder ure in kennis gestel van 'n gemeente se voorneme om met eiendom te handel. Dan word die aanvra van advies slegs 'n formele handeling wat volgens die Kerkorde afgehandel word, sonder dat diepgaande gesprekke met almal wat daarby belang het, oor die voortgang van die bediening en die breër langtermynbelang van die Kerk, gevoer word.

Hierdie beskrywingspunt wil indringende gesprekvoering tussen die plaaslike gemeente en die breër Kerk verseker om uitvoering te gee aan die gees van die Kerkorde, en om die beste belang van die Kerk se bediening oor die langtermyn te dien.

Dr WC van Wyk, die sekretaris: Kommissie van die AKV, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT 73: RING VAN TRICHARDTSFONTEIN
SINODALE OFFERGAWES EN LIDMAATGETALLE

Is dit regverdig om van gemeentes te verwag om 'n bydrae tot die sinodale offergawe te maak wanneer hulle veg om oorlewing?

Motivering:

Ons ervaring is dat die sinodale offergawe as skuld voorgehou word en sukkelende gemeentes se fokus verskuif om eerder skuld te betaal as bediening te herskep. Lidmaatgetalle bly 'n groot probleem in hierdie situasie. Wanneer gemeentes in krisis goeie sensus doen, het dit gewoonlik 'n impak op die syfer vir bepaling van sinodale offergawes. Wanneer is 'n gemeente dan 'n gemeente? Indien sinodale verpligtinge nagekom word?

Ds M Pretorius, die skriba van die Ring van Trichardtsfontein, rig die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word teruggetrek.

BESKRYWINGSPUNT 74: RAAD VAN FINANSIES

GEMEENTELIKE ONDERSTEUNINGSFONDS

'n Gemeentelike Ondersteuningsfonds word geskep. R400 000.00 van die renteverdienste van die Fonds vir Sinodale Dienslewering word in die 2020/21 finansiële jaar in die Fonds gestort, en daarna inflasionêr aangepas.

Motivering:

By 'n werkwinkel wat die Raad van Finansies op 6 Augustus 2018 aangebied het, het dit duidelik geword dat daar groot behoefte by sommige gemeentes bestaan vir ondersteuning ten opsigte van gewone lopende kostes. Die uitfasering van die Fonds vir Gemeenteopbou het 'n leemte ten opsigte hiervan gelaat. Die Gemeentelike Ondersteuningsfonds het ten doel om hierdie gemeentes by te staan. Die Bestuurskomitee neem besluite oor aansoeke en doen verslag aan die Raad van Finansies.

Ds CEC Hertzog, die voorsitter van die Raad van Finansies, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT 75: RAAD VAN FINANSIES

BEËINDIGING VAN KERKGELDESTELSEL

Die Kerkgeld vir Kerkwerkstelsel word in sy geheel beëindig. Die beleidstuk vir gemeentelike beleggings bly steeds geldig.

Motivering:

- * Die aanvanklike doel met die totstandkoming van die Kerkgeld vir Kerkwerkstelsel het met die loop van tyd uitgedien geraak. Die Kerk leen nie meer by haarself geld om kerkgeboue op te rig, pastorieë te bou of motorskemas te bedryf nie. Dit het nou bloot 'n beleggingsinstrument geword.
- * Sedert die AKV besluit het dat gemeentes surplusfondse ook elders mag belê, is daar heelwat gemeentes wat beleggings buite die stelsel maak wat meer geskik is vir die bepaalde gemeente se behoefte.
- * Die finansiële markte is die afgelope aantal jare geweldig onbestendig. Dit maak die bestuur van beleggings baie moeilik en plaas die Raad van Finansies op risiko, aangesien tekorte kan ontstaan op die ooreengekome rentekoerse aan gemeentes.
- * Die feit dat die Raad onderneem het om rentekoerse ten minste kompetierend met dié van geldmarkte te hou, maar dat gemeentes se geld op 'n daggeld basis beskikbaar is, maak die probleem soveel groter.
- * Die bedryf van die stelsel plaas ook groot druk op die kapasiteit van die Kerk se administrasie- en kundigheidsvermoë.
- * Die Raad van Finansies is egter steeds bereid om gemeentes wat nie oor die nodige kundigheid beskik nie, by te staan en van advies te bedien om hulle oortollige fondse verantwoordelik te belê.
- * Indien die beskrywingspunt aanvaar word bepaal die Raad van Finansies die werkwyse waarlangs die stelsel beëindig word.

Ds CEC Hertzog, die voorsitter van die Raad van Finansies, stel die beskrywingspunt.

Die volgende amendement gestel deur ds APJ Beukes en gesecondeer deur dr GJ Malan, word aanvaar:

- * Gemeentes word versoek om vir solank dit moontlik is, deel te bly van die Kerkgeld vir Kerkwerkstelsel.
- * Die Raad van Finansies verbind hom nie tot 'n vaste rentekoers nie, maar onderneem om die beste rentekoers te beding binne die beleggingsbeleid van die Raad.
- * Die Raad van Finansies belê hoofsaaklik in kontantinstrumente om sodoende risiko's te beperk.
- * Waar gemeentes vir 'n langer termyn wil belê, dui hulle dit so aan en sal die Raad ander beleggingsmoontlikhede ondersoek met hoër opbrengste maar met die minimum risiko's.

Motivering:

- * Die 71ste AKV het reeds besluit dat gemeentes hulle surplusfondse buite die Kerkgeldstelsel kan belê indien hulle dit so verkies.

- * Nie alle gemeentes beskik oor die nodige kundigheid om sulke beleggings verantwoordelik te doen nie.
- * Selfs al het gemeentes die vermoë om hulle eie beleggings te hanteer, bied die groter beleggingsbedrag van al die gemeentes saamgevoeg ook baie meer bedingingsmag met die onderhandeling vir hoër rentekoerse.
- * Die kundigheid van die finansiële adviseurs wat die beleggings van die Kerk hanteer, asook die kundigheid opgesluit in die Beleggingskomitee, beperk die risiko's vir die gemeentes.

---oOo---

Die volgende mosie gestel deur ds JZ Britz en gesekondeer deur oudl DJ Bloem, word aanvaar:

Hiermee versoek ons dat Beskrywingspunt 77 eerste gehanteer sal word voor Beskrywingspunt 76.

Motivering:

Beskrywingspunt 77 se motivering is noodsaaklik om aangehoor te word vir 'n sinvolle bespreking en besluit.

---oOo---

BESKRYWINGSPUNT 77: RING VAN NOORD-KAAPLAND (KURUMAN-KOMBINASIE)

SENTRALE VERGOEDING VAN PREDIKANTE

Die AKV versoek die Raad van Finansies om dringend die saak van sentrale vergoeding van predikante deur middel van heffings te herondersoek, en om 'n studiestuk aan die volgende AKV voor te lê vir besluit.

Motivering:

Missie

Om werklik kerk van Christus te wees deur te fokus op

- * viering.
- * gemeenskap.
- * diens.
- * getuienis.

Daarom wil die NHKA se gemeenskap van gelowiges ons geloof in Jesus Christus in woord en lied vier, mense dien en van die verlossing in Christus getuig.

Op hierdie weg sal ons deurgaans die volgende waardes aanhaal:

- * Nederigheid in ons lewe voor God.

- * Nugterheid in ons omgang met die Woord.
- * Menslikheid in ons verhoudings met mekaar en ander mense.

Dit wil ons nastreef deur

- * gehoorsame uitleef van die Woord.
- * deurleefde en eietydse prediking.
- * entoesiastiese uitdra van die evangelie.
- * visioenêre leierskap op alle terreine.
- * liefdevolle ondersteuning van alle mense in nood.
- * op die uniekheid van Christus en sy kerk te fokus.

Teologiese nadenke

1. Inleiding

'n Baie goeie metafoor, om na die band en onderlinge verantwoordelikheid van die Kerk se gemeentes en gelowiges teenoor mekaar te illustreer, sou dié van 'n bosbouplantasie wees. 'n Plantasie bestaan uit verskillende bome, soortgelyk, maar nie identies nie, afsonderlik elkeen 'n boom, maar eers saam in die kollektiewe verhouding, 'n plantasie. So is dit met die Kerk gesteld. Elke gemeente is uniek, selfstandig kerk op 'n gegewe tyd en plek, maar in belydenis en Kerkorde, visie en missie, deel van die NHKA. Die gevaar bestaan altyd in die kollektiewe kerk dat daar so in die gemeente opgegaan kan word dat van die Kerk in die breë vergeet word. As ons die metafoor van die plantasie gebruik, ek kan so besig wees met my eie een boom, sorg dat die boom gesond is en bestaan, en nie omgee vir die ander bome nie, en as die ander bome uitsterf het ons nie meer 'n plantasie nie. Hierdie metafoor illustreer die onderlinge noodsaaklikheid van omgee en medeverantwoordelikheid van gelowiges en selfs gemeentes teenoor mekaar.

2. 'n Bybelse verwysing

As Bybelse reformatoriese Kerk is die Woord van God altyd sentraal in ons nadenke oor sake. In verband met onderlinge en medeverantwoordelikheid vir kerkwees waarin die verkondiging van die Woord van God sentraal staan, is daar 'n ryke Bybelse verwysing na die saak.

'n Sentrale tema van God se Woord is dat onverwante mense in en deur hulle geloof in Jesus Christus, deur die band wat elke gelowige met Jesus Christus het, gelowiges ook bande met mekaar het, en dat 'n eiesoortige gemeenskap van gelowiges ontstaan wat mekaar as broer en suster aanspreek. Gelowiges word deel van God se gesin. Hierdie nuwe gemeenskap kry gestalte in die plaaslike gemeente en versamel in die kollektiewe Kerk waar almal lidmate van die spesifieke kerk of denominasie is. Om voor te gee dat die plaaslike gelowiges alleen my broer en suster is, en dat ek geen band en verantwoordelikheid teenoor ander lidmate in ander gemeentes het nie, is 'n ernstige misvatting wat die Kerk skade kan berokken. Soos in die geval met die plantasie kan ek nie maar net my boom versorg en die ander bome maak nie saak nie. Straks kan die plantasie so verdwyn.

3. Enkele Bybelse tekste

In verwysing na sekere tekste oor onderlinge medeverantwoordelikheid, sou die tekste net so goed dit op die enkel gelowige dui, ook na die verskeie gemeentes van die Kerk kan verwys. As fondament van ons gee en offergawe, dien die feit dat ons graag gee omdat God in sy goedheid sy alles vir ons gegee het. Vanuit die Bybel is dit duidelik dat die kerk dikwels dit wat lidmate gegee het tel, terwyl die Here tel wat ons teruggehou het. Enkele tekste as verwysing:

- * Deuteronomium 15: 7 tot 11: Ons moet vrygewig gee aan hulle wat arm is. Die Here beveel ons om vrygewig te wees teenoor dié wat in die nood is.
- * Spreuke 14: 21: *Wie sy naaste verag, doen sonde, ... wie medelye het met die mens in nood, ... met hom gaan dit goed.*
- * Jesaja 58: 6 en 7: Hier kom die opdrag dat ons mekaar se behoeftes moet raaksien en ons medemens (en medegelowiges) nie aan sy lot moet oorlaat nie.
- * Matteus 6: 2 tot 4: *Jou linkerhand moenie weet wat jou regterhand doen nie. Jou Vader wat weet wat verborge is, sal jou beloon.*
- * Matteus 25: 37 tot 40: Wanneer ons die nood en behoefte van ander aanspreek en help, het ons dit nie net aan hulle gedoen nie, maar ook aan Jesus Christus gedoen.
- * Lukas 15: Die gelykenisse van die verlore nes wys dat ons alles sal los en dié wat gevaar staan om verlore te raak sal gaan haal en herstel.
- * 2 Korintiërs 9: 6 tot 12: *Wie karig saai sal karig oes, ... julle vrygewigheid voorsien nie net in die behoeftes van die gelowiges in Juda nie, maar bring ook oorvloedige dankbaarheid teenoor God mee.*
- * Handeling 20: 35: Hier gaan dit daaroor dat ons hard moet werk en vrygewig moet wees.
- * Hebreërs 13: 16: Ons moet mededeelsaam wees want dit is die offers wat vir God aanneemlik is.
- * Galasiërs 6: 2: *Dra mekaar se laste en gee so uitvoering aan die wet van God.* Onder laste sou ons al die laste wat gelowiges dra kon noem, naamlik die geestelike en materiële laste.
- * 1 Johannes 3: 17 en 18: *Wie besittings het en sien dat sy broer gebrek ly maar geen gevoel vir hom het nie, ... hoe kan die liefde van God in hom wees?*

Vanuit hierdie tekste is dit duidelik dat gelowiges en gemeentes vir mekaar omgee en mekaar versorg, en mekaar se welstand as opdrag van die Here ontvang. Die hele saak van barmhartigheid en barmhartigheidsdiens kan ook hier geargumenteer word as ondersteuning vir

medeverantwoordelikheid vir mekaar. Kennis van barmhartigheidsdiens as gevestigde saak en eienskap van ons Kerk word veronderstel en aanvaar.

4. **Konklusie**

Vanuit die Bybelse tekste wat geensins volledig is nie (daar sou nog baie bygevoeg kon word), kan ons aflei dat gelowiges binne 'n gemeente en binne kerkverband dit as opdrag van die Here het dat ons na mekaar moet omsien en vir mekaar medeverantwoordelik is. Die metafoor van die plantasie spreek ook self. Ons mag nie so op onself fokus dat die geheel beskadig word nie.

Sentrale vergoeding van predikante: Vergadering: 6 Augustus 2018: Dokument/inligting uitgegee op dag van vergadering

Die saak van sentrale vergoeding van predikante is by die 67ste AKV in 2004 aan die hande van twee beskrywingspunte van die Ringe van Vereniging en Maquassi bespreek en afgewys. Enkele van die motiverings wat destyds gebruik is ter motivering van sentrale vergoeding, was onder andere die volgende:

- * 1 Korintiërs 16: 1 tot 4 is 'n duidelike aanduiding van die onderlinge besorgdheid wat gemeentes van die Kerk vir mekaar behoort te koester.*
- * Die huidige situasie in die Kerk is dat daar talle gemeentes is (nie net klein gemeentes nie) wat dit algaande moeiliker vind om predikantstandplase te onderhou.*
- * Talle predikante is beroepafwagtend, maar word nie beroep nie omdat kleiner gemeentes veral nie die versorging of standplaas kan bekostig nie.*
- * Talle gemeentes ervaar die gevolge van minder intensiewe of selfs geen geestelike bearbeiding in der mate dat talle lidmate lidmaatskap by ander kerke soek of selfs totaal kerkloos raak, sodat gemeentes selfs tot niet gaan.*
- * Die saak moet dringend oorweeg word aangesien elke maand of jaar wat verloop meer en meer gemeentes oplewer wat finansieel nie kan oorleef nie.*

Neem in ag dat hierdie argumente gevoer is in 2004 toe die Kerk 113 000 lidmate gehad het teenoor 72 000 van nou (2017), 'n afname van 41 000 in 14 jaar. Dit voorspel nie 'n rooskleurige prentjie vir die toekoms nie. Natuurlik sou sentrale vergoeding onder ideale omstandighede die regte ding wees om te doen. Ideale omstandighede sou wees dat die Kerk se lidmatetal stabiel en selfs groeiend moet wees. Inkomste moet van so 'n aard wees dat almal hulle regmatige bydrae tot die bekostiging van sentrale vergoeding kan bybring.

Risiko's verbonde aan sentrale vergoeding

- * Die tendens van lidmaatvermindering duur voort, plaas stelsel onder druk.*

- * *Ekonomiese posisie van lidmate degenereer, offergawe neem af.*
- * *Gemeentes onder finansiële druk betaal nie getrou offergawes nie.*
- * *sentrale vergoeding maak van die Kerk die werkgewer met al die risiko's daaraan verbonde.*
- * *Gemeentes betaal nie almal getrou hulle heffings nie, wat maak die Kerk dan? Gaan hy geld leen om salarisse te betaal? In die korporatiewe wêreld is dit miskien nog haalbaar want produksie kan opgeskuif word of nuwe bestellings kan inkomste verhoog, maar in die Kerk verhaal jy baie selde agterstallige skuld.*
- * *Daar is ook enkele voorbeelde van gemeentes wat geld wegsteek ten einde nie hulle kerklike verantwoordelikhede na te kom nie.*
- * *Wie besluit wanneer is 'n gemeente geregtig op 'n standplaas (die gemeente, ringskommissie of Kommissie van die AKV), en wat is die kriteria (is dit getalle, geografiese uitgestrektheid, naaste ander Hervormde erediens of predikant, sosio-ekonomiese- of sosio-maatskaplike omstandighede, potensiele uitbreiding van gemeente)?*
- * *Wat gebeur as 'n gemeente skielik groot demografiese verandering ondergaan (myn wat sluit, grootskaalse verhuising en nog vele meer)?*
- * *Wat gebeur as 'n predikant dalk lyf wegsteek of as gevolg van botsende persoonlikhede net nie geskik is om in 'n bepaalde gemeente suksesvol die bediening te behartig nie.*

Moontlike alternatiewe

Ons kan mekaar stimuleer tot kreatiewe oplossings om gemeentes te ondersteun om bediening te kan bekostig. Oorweeg onder andere die volgende:

- * *Alternatiewe modelle van bediening ('n paar gemeentes kan saamspan en een of meer predikante betrek om 'n bepaalde gebied te bedien, vind afsonderlik van gewone offergawe borge vir spesifiek die bediening, oorweeg afstandsbediening).*
- * *Visuele en kreatiewe bemaking van gemeentes se behoeftes deur middel van videos, PowerPoint-aanbieding en narratiewe.*
- * *Samewerking met ander kerke.*
- * *Bedieningshulp van sterker gemeentes deur 'n predikant vir sê maar 'n week per maand beskikbaar te stel sonder kostes vir die kleiner of swakker gemeente.*
- * *Ander moontlike opsies.*

Sentrale vergoeding van predikante: Vergadering: 6 Augustus 2018: In antwoord op dokument/inligting uitgegee op dag van vergadering

Neem in ag dat hierdie argumente gevoer is in 2004 toe die Kerk 113 000 lidmate gehad het teenoor 72 000 van nou (2017), 'n afname van 41 000 in 14 jaar. Dit voorspel nie 'n rooskleurige prentjie vir die toekoms nie.

2017 – 2004 = 13 jaar.

113 000 – 72 000 = 38 000 lidmate.

Natuurlik sou sentrale vergoeding onder ideale omstandighede die regte ding wees om te doen. Ideale omstandighede sou wees dat die Kerk se lidmatetal stabiel en selfs groeiend moet wees. Inkomste moet van so 'n aard wees dat almal hulle regmatige bydrae tot die bekostiging van sentrale vergoeding kan bybring.

- * Wat is redes vir afname in lidmaatgetalle?
- * Het iemand van die AKV 'n vraelys opgestel wat aandag hieraan gee?
- * Is daar enige iemand wat kan sê wat die totale koste van die Kerk se uitgawe ten opsigte van predikante is – standplaaskoste en andere?
- * Huidige bydrae per belydende lidmaat.
- * Hoeveel standplase is vakant en wat sou die redes wees?

Die tendens van lidmaatvermindering duur voort, plaas stelsel onder druk.

Wat ek gehoor het met die vergadering is die Kerk vertrou nie sy lidmate nie.

Ekonomiese posisie van lidmate degenerereer, offergawe neem af.

- * My ervaring van Hervormers is as hulle nie reg bedien word nie of hulle geld nie reg spandeer word nie, hulle offergawes weerhou.
- * Wat ook waar is, is dat 'n gemeente met 400 lidmate 'n gegoede gemeente kan wees en 'n ander gemeente met 400 lidmate 'n sukkelende gemeente kan wees.

Gemeentes onder finansiële druk betaal nie getrou offergawes nie.

- * Waarom is hulle onder druk moet die vraag wees.
- * Dis mos logies dat 'n gemeente met 100 lidmate meer gaan sukkel as een met 500 lidmate.
- * Dis juis waarom sentrale vergoeding die regte ding is om te doen, en dit sal ook lei tot groei in die Hervormde Kerk.

Sentrale vergoeding maak van die Kerk die werkgewer met al die risiko's daaraan verbonde.

- * Dit is ongelukkig die pad wat die Kerk sal moet loop.
- * Risiko's is ongelukkig 'n alledaagse realiteit en sal verminder kan word as die vertroue in die Kerk herstel kan word.

Gemeentes betaal nie almal getrou hulle heffings nie, wat maak die Kerk dan? Gaan hy geld leen om salarisse te betaal? In die korporatiewe wêreld is dit miskien nog haalbaar want produksie kan opgeskuif word of nuwe bestellings kan inkomste verhoog, maar in die Kerk verhaal jy baie selde agterstallige skuld.

Hierdie is 'n ongegronde stelling. Die huidige bedeling/bedeling in die Kerk maak dat gemeentes nie daarby kan uitkom nie.

My ervaring van Hervormers is, as hulle nie reg bedien word nie of hulle geld nie reg spandeer word nie hulle, hulle offergawes weerhou.

Daar is ook enkele voorbeelde van gemeentes wat geld wegsteek ten einde nie hulle kerklike verantwoordelikhede na te kom nie.

- * Baie goeie voorbeeld van die verhouding in die Kerk.
- * Hier kan ons dalk verwys na die studentefonds. Word dit net gebruik vir teologiese opleiding? Dan, indien wel, hoekom moet 'n proponent dit terugbetaal as hy afstudeer. Ek kan verstaan as hy dit nie maak nie dat hy dit terug moet betaal. Hy kan eerder 'n Zuma-jaar doen in klein gemeentes.

Wie besluit wanneer is 'n gemeente geregtig op 'n standplaas (die gemeente, ringskommissie of Kommissie van die AKV) en wat is die kriteria (is dit gestelle, geografiese uitgestrektheid, naaste ander Hervormde erediens of predikant, sosio-ekonomiese- of sosio-maatskaplike omstandighede, potensiële uitbreiding van gemeente)?

- * Elke lidmaat van die Hervormde Kerk is geregtig op bediening. Hetsy dit onder 'n kameelboom of 'n huis van 'n lidmaat is.
- * Die lewe is nie maklik nie. Die liewe Vader het self gesê jy sal jou brood deur die sweet van jou aangesig verdien.
- * Ek glo daar is 'n oplossing vir al bogenoemde, veral as daar 'n meer positiewe benadering is.

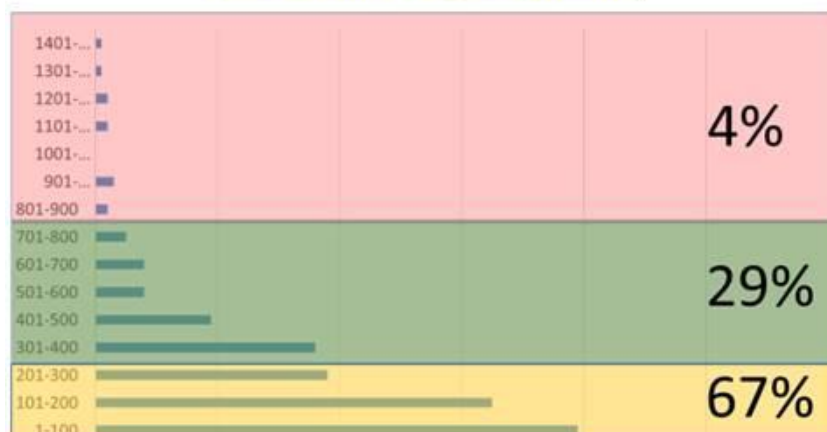
Wat gebeur as 'n gemeente skielik groot demografiese verandering ondergaan (myn wat sluit, grootskaalse verhuising en nog vele meer)?

- * Dit is 'n realiteit, maar omdat daar so 'n moontlikheid mag bestaan, moet geestelike bearbeiding nie verwaarloos word nie.
- * Kyk na ons land en die verval van net binne die gereformeerde domein – die Kerk behoort 'n groter uitreik na eie mense te hê.

Wat gebeur as 'n predikant dalk lyf wegsteek of as gevolg van botsende persoonlikhede net nie geskik is om in 'n bepaalde gemeente suksesvol die bediening te behartig nie?

- * Dissiplinêre optrede moet soos in die normale arbeidsveld geskied en arbeidswetgewing maak voorsiening vir incapacity.
- * Ringskommissies kan help met die opsigtaak in gemeentes.

Gemeentes volgens grootte

NHKA | NEDERDUTSCH HERVORMADE KERK VAN AFRIKA

* Hoeveel standplase is vakant en wat sou die redes wees:

- ** Van die 4%.
- ** Van die 29%.
- ** Van die 67%.

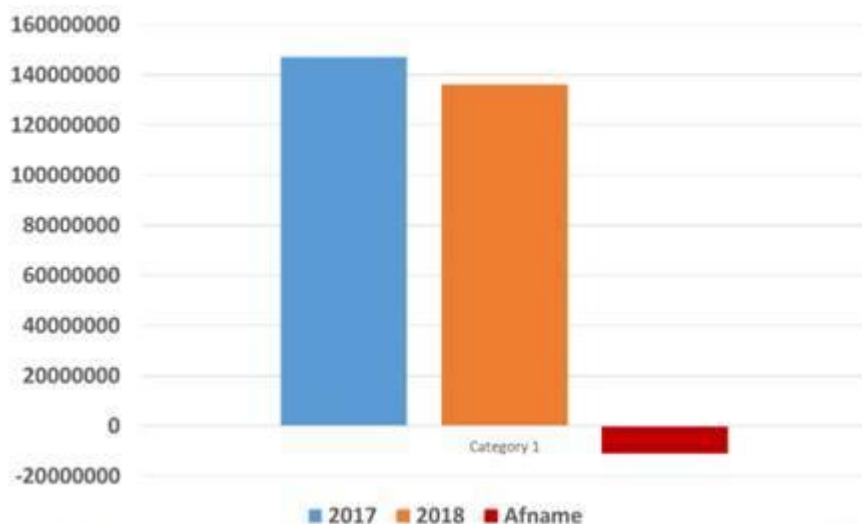
Persentasie lidmate volgens grootte van gemeentes

NHKA | NEDERDUTSCH HERVORMADE KERK VAN AFRIKA

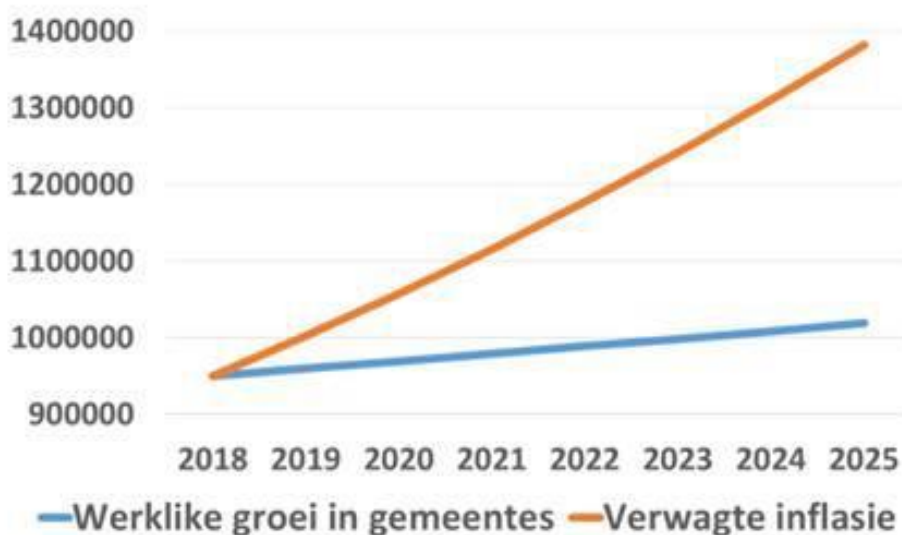
* Wat ek gehoor het is dat die 35% in die 67% gemeentes geen plek in die groter Kerk het nie. En eintlik net daar is vir pensioenbydraes en heffingsgelde:

Kerkgeld vir Kerkwerk – 2017 tot 2018

Sukkel om te verstaan en afbreuk van surplusfondse.

Uitgawes groei per jaar met 1%

Een van die redes waarom lidmaatgetalle moet groei.

Sentrale vergoeding van predikante: Vergadering: 6 Augustus 2018: My ervaring van die vergadering en dokument/inligting uitgegee op dag:

Hiermee wil ek graag my ervaring met u deel van die vergadering, oor die

onderwerp van sentrale vergoeding van predikante wat 6 Augustus 2018 plaasgevind het.

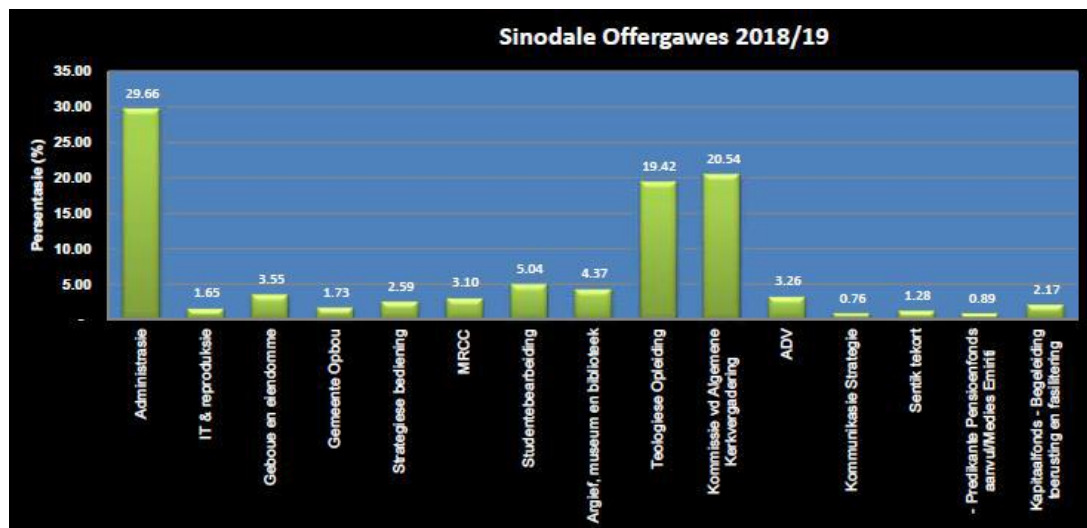
Dit was noemenswaardig om so 'n vergadering in die lewe te roep en ek dink vir die dag was daar predikante van Stellenbosch en Namibië, dalk 'n aanduiding vir die behoefte in die NHKA.

Wat egter vir my bekommer het, was dat die vooropgestelde gedagte van sentrale vergoeding vir predikante reeds vooraf deur die Kommissielede verdoem is, en 'n besluit geneem het om te sê dat dit nie sal werk nie en dat inligting selektief beskikbaar gestel was.

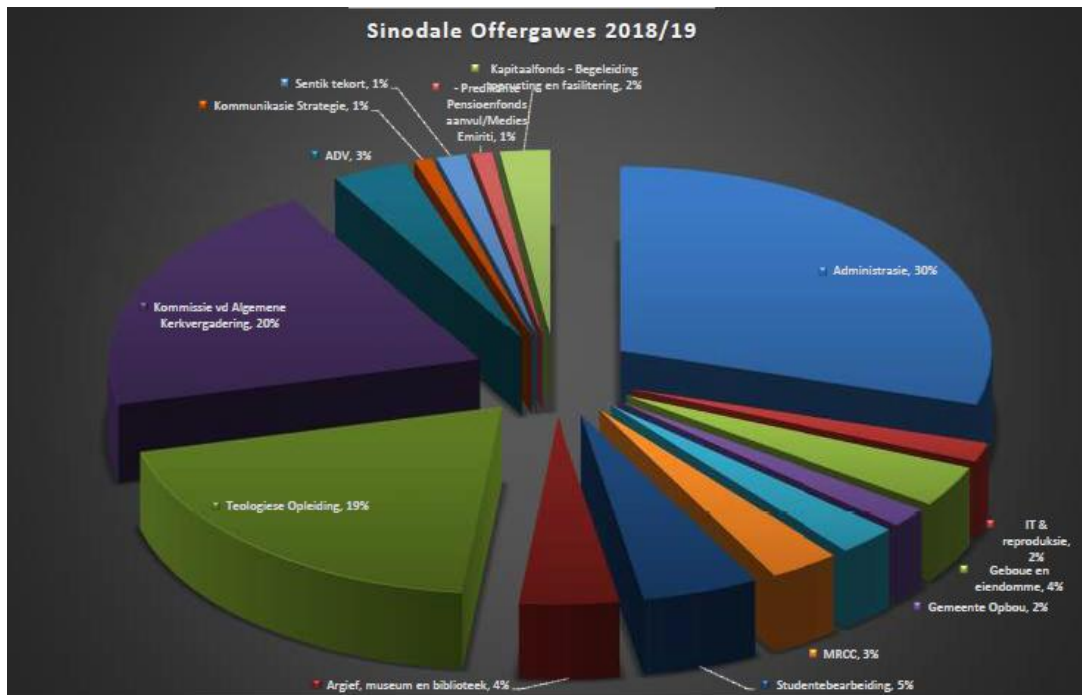
Ek sou graag wou sien wat gedoen kon word om dit te maak werk en meer feitlike inligting te kon ontvang in verband met gemeentes, opsomming van totale huidige finansiële uitgawes, gemeentes vakant, ensomeer. Dit kon dalk lei tot 'n besluit. As gevolg van geen konkrete feite of gebrek daaraan kon geen besluit of voorstel gemaak word nie. Wat dan ook beteken die dag het geen doel gedien nie.

Graag wil ek afbreek wat verkoop was op die dag aan die lede van die vergadering:

Van wat ek gesien en gehoor het. byvoorbeeld

R22 000 000.00.

In die kaasmodel kan ons sien dat die Kerkkantoor en Kommissie van die AKV 50% beslaan wat R11 000 000.00 beloop. Volgende die Teologiese Opleidingsfonds 19% = R41 800 000.00. Studentebearbeiding 5% = R4 400 000.00. As dit studentekoste is wonder ek hoekom hulle nie diens kan doen in die Kerk met 'n Zuma-jaar en met 'n leefbare toelaag en ook hulle studiegeld kwytgeskel word nie. Immers het die NHKA gemeentelidmate reeds vir hulle betaal. Sal verstaan as hy nie afgestudeer het nie moet hy terug betaal.

Aan gebrek van feite maak ek die volgende aannames:

- * 208 gemeentes.
- * 208 predikante in diens teen 'n gemiddeld van R600 000.00 per jaar = R124 800 000.00.
- * $77\ 000\ \text{gemeentelede} / R124\ 800\ 000.00 = R1\ 620.78$ per jaar.
- * 25 beroepafwagtende predikante R600 000.00 per jaar = R15 000 000.00.
- * $77\ 000\ \text{gemeentelede} / R15\ 000\ 000.00$ per jaar = R194.81 per jaar.
- * $77\ 000\ \text{gemeentelede} / R22\ 000\ 000.00 = R285.71$ bydrae per lidmaat jaarliks.
- * Totale koste per belydende lidmaat = R2 101.30 per jaar = R175.10 per maand.
- * R175.10 per maand, dit sluit in die subsidiëring van 25 beroepafwagtende predikante wat gestuur word na gemeentes waar daar 'n behoefte bestaan. My gevoel is, as die gesindheid in die Kerk regtig ons Kerk se visie en missie uiteleef, die bedrag ook haalbaar is vir 'n boemelaar en bejaarde. Met kollektiewe befondsing is dit moontlik om die Kerk te laat groei, dit

gebeur tans in gemeentes waar een gemeentelid meer gee en die een wat nie kan gee nie, uit balanseer (kollektiewe beginsel).

- * Nou kan elke gemeente net sy belydende lidmaatgetalle neem en met die bedrag van R2 101.30 maal en weet sy predikant is versorg, byvoorbeeld:
 - ** $R2\ 101.30 \times 150 = R315\ 195.00$ per jaar en R26 266.25 per maand en R175.00 per lidmaat.
 - ** Onthou dit sou die gemeente met 150 lidmate R600 000.00 kos vir die predikant. Met sentrale vergoeding slegs R315 195.00.
 - ** Hoeveel missionale aktiwiteite kan nie dan met die beskikbare restant van fondse onderneem word nie?

Dan weet jy die predikant is versorg en jy kan jou werk in die wêreld doen.

Oudl Willie Coetzee stel die beskrywingspunt.

Dié beskrywingspunt is ingedien deur die Kuruman-Kombinasie. Die beskrywingspunt het op die ringsvergadering gedien, en daar is met 14 stemme vir en 16 stemme teen besluit dat die ringsvergadering nie die betrokke beskrywingspunt steun nie. Die vergadering het egter ingestem dat die Kuruman Kombinasie tog die beskrywingspunt sal indien en dat die ringsvergadering haar eie beskrywingspunt insake sentrale vergoeding sal indien.

Die beskrywingspunt verval.

BESKRYWINGSPUNT 76: RING VAN NOORD-KAAPLAND

SENTRALE VERGOEDING VAN PREDIKANTE

Tydens die ringsvergadering gehou te Christiana het dit aan die lig gekom dat die sentrale vergoeding van predikante die vergadering na aan die hart lê. Hiermee versoek die Ring van Noord-Kaapland dat die Kommissie van die AKV saam met ander belanghebbendes ernstig ondersoek sal instel en die moontlikheid van sentrale vergoeding sal heroorweeg.

Motivering:

Medegelowiges het 'n kollektiewe verantwoordelikheid om vir mekaar te sorg en te dien. Die implikasie/droom is dus dat elke Hervormer by elke preekpunt op elke Sondag 'n preek deur 'n voltydse predikant sal ontvang. Klein gemeentes kan dit nie alleen doen nie, maar al die gemeentes saam kan.

Ds JA Holtzhausen stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt verval.

BESKRYWINGSPUNT 78: RAAD VAN FINANSIES

STANDAARDISERING VAN REKENINGKUNDIGE STELSELS

Die NHKA standaardiseer die rekenkundige stelsel wat deur gemeentes gebruik word. Gemeentes kry geleentheid om voor die 73ste AKV oor te skakel na die SAGE 1 rekeningkundige stelsel. Gemeentes wie se oudits vir langer as twee jaar uitstaande is geniet prioriteit, en word deur die Sinodale Dienssentrum bygestaan om die oorskakeling so spoedig moontlik te doen.

Motivering:

Gemeentes het in die verlede redelike vryheid geniet om rekeningkundige stelsels van hulle keuse te gebruik. Sommige van die stelsels laat allerlei risiko's ontstaan, aangesien al die rekeningkundige stelsels nie altyd aan die nodige vereistes voldoen nie. Verdere risiko's soos stelselveroudering, steel of breek van rekenaars, opleiding van nuwe personeel, ensovoorts, is ook uitdagings wat gereeld deur die afdeling Interne Oudit beleef word. Dit gee dan aanleiding dat die auditproses kompliseer en vertraag word. Oordrag van kennis skep ook probleme. SAGE 1 is deeglik nagevors deur die Ouditafdeling en die hoof finansies. Dit is 'n wolkgebaseerde (*cloud*) stelsel wat voortdurend deur die programmatuureienaar in stand gehou en verbeter word. Gebruikers kry dus die voordeel van 'n stelsel wat relevant is en bly, van enige rekenaar, slimfoon en tablet af toeganklik is, data wat veilig bewaar word en sinodale ondersteuning in die gebruik en opleiding op die stelsel. Lisensiëring is gebaseer op 'n gebruikslisensie wat maandeliks betaalbaar is en deur die Ouditafdeling per rekening gevorder word. Dit bring kontinuïteit en behoort dus gemeentelike en sinodale finansiële bestuur te verbeter.

Mnr JJP Hattingh, hoof: finansies, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

Die volgende redaksionele wysiging word aanvaar:

Die NHKA standaardiseer die rekenkundige stelsel wat deur gemeentes gebruik word. Gemeentes kry geleentheid om oor te skakel na die SAGE 1 rekeningkundige stelsel. Gemeentes wie se oudits vir langer as twee jaar uitstaande is, geniet prioriteit, en word deur die Sinodale Dienssentrum bygestaan om die oorskakeling so spoedig moontlik te doen.

Teenstem:

* Van Staden JH ds.

BESKRYWINGSPUNT 79: RAAD VAN FINANSIES

NAKOMINGSBELEID

Die NHKA aanvaar en implementeer die nakomingsbeleid soos deur die Oudit- en Risikokomitee geformuleer, en stel 'n raamwerk daar wat die risikobestuursprosesse en interne beheerstelsels moniteer.

Motivering:

Die nakoming van wette, reëls en regulasies is integraal tot die NHKA se audit- en risikobestuursproses. Die Audit- en Risikokomitee is verantwoordelik vir 'n behoorlike nakomingsraamwerk en sien toe dat nie-nakoming aangemeld word, en gaan enige wesenslike skending van relevante wetlik geregleerde vereistes na. Die Kerk voldoen aan hoë etiese standaarde, en 'n nakomingsbeleid is vir die NHKA daargestel om doeltreffendheid en algehele nakoming te monitor. Die NHKA se nakomingsbeleid en -raamwerk is aan die hand van die beginsels van King IV opgestel. Die bestuur en beheer word in die nakomingsbeleid omskryf om te verseker dat alle relevante wette en praktyke nagekom word.

Ds CEC Hertzog, die voorsitter van die Raad van Finansies, stel die beskrywingspunt.

Die verslag in Bylae W word aanvaar.

Die volgende amendement gestel deur ds CEC Hertzog en gesekondeer deur dr FJ Labuschagne, word aanvaar:

Die NHKA aanvaar in beginsel die nakomingsbeleid soos deur die Audit- en Risikokomitee geformuleer. Die Kommissie van die AKV dra die finale aanspreeklikheid teenoor sy belanghebbendes om toesig oor die nakomingsvereistes te hou, en is verder ook finaal aanspreeklik vir die goedkeuring, uitvoering en praktiese implementering van die nakomingsbeleid en raamwerk wat die risikobestuursprosesse en interne beheerstelsels monitor. Die Kerk is daartoe verbind om te voldoen aan sowel die gees as die letter van toepaslike vereistes, en om altyd met die nodige vaardigheid, sorg en toewyding te handel. Die volgende entiteite word ingesluit in die trefwydte van die Beleid: Gemeentes, ringskommissies, Sinodale Dienssentrum, NHSV, Raad van Finansies. Die volgende is spesifiek uitgesluit: Diensorgane wat as maatskappy geregistreer is en hul eie direksie het.

BESKRYWINGSPUNT 80: RING VAN VEREENIGING

ODITPROSEDURES EN KOSTESTRUKTUUR BY DIE AFDELING INTERNE ODIT

Die AKV vra 'n ondersoek aan oor die prosedures wat by die afdeling Interne Oudit gebruik word, ten einde te bepaal of dit in lyn is met die industriestandaard. Hierdie ondersoek moet insluit die tyd wat dit neem om gemeentes se audit af te handel en die kostestruktuur daaraan verbonde.

Motivering:

- *** Daar behoort meer klem gelê te word om te verseker dat interne kontrole by gemeentes in plek is.
- *** Die tydperk wat dit neem om audit af te handel, wat insluit dat twee stelle

boeke gehou moet word omdat een stel vir minstens ses maande van die jaar in Pretoria lê, is nie meer haalbaar nie. Dit sluit notuleboeke in.

- * Navrae behoort onmiddellik gedoen te word indien iets onduidelik is en nie eers na ses tot agt maande in 'n brief aan die kerkraad genoem word nie.
- * Sekere belangrike betalings wat nie gedoen is in die verlede nie, is nie duidelik genoeg onder die aandag van kerkrade gebring nie, soos byvoorbeeld betalings wat nie aan SARS gedoen is nie en wat uit die bankstate opgetel kon word. Om net na maande te vra vir 'n rekonsiliasie van die IRP5 en IT3 is nie genoegsaam nie en ook nie dringend genoeg nie.
- * Die kostestruktuur van die ouditfooie saam met die tydperk wat dit neem om die oudit af te handel, veroorsaak dat al meer gemeentes van eksterne ouditeure gebruik maak. Dit het die effek dat die Ouditafdeling se eenheidskostes styg omdat minder gemeentes gediens word. Dit sal uiteindelik dit onhaalbaar duur maak om die oudit by die afdeling Interne Oudit te laat doen.
- * Die ringskommissie word verantwoordelik gehou vir die toesig oor die gemeentes se finansies, maar hulle is die laaste wat daarvan hoor indien daar probleme is.

Ds DJB Serfontein stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT 81: RING VAN KROKODILRIVIER

KERKLIKE GOEDERE

Die vergadering besluit om die besluit/beginsel te herroep wat die Raad van Finansies toelaat om rente te hef op gemeentes wat agterstallige sinodale dankoffers het.

Motivering:

Die handeling deur die Raad van Finansies strook nie met die gees van liefde in die Kerk nie. 'n Gemeente wat agterstallig is met hulle sinodale verpligtinge ervaar reeds finansiële druk, en om rente te hef op agterstallige dankoffers – 'n saak tussen 'n gemeente en die sinodale kantoor – is 'n kontras wat nie Bybels regverdig kan word nie.

Ds HT van der Linde stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt verval.

BESKRYWINGSPUNT 82: RING VAN KROKODILRIVIER

SINODALE DIENSTE

Die vergadering besluit dat – in die lig van die groot finansiële druk op veral kleiner gemeentes – gemeentelike bediening hoër prioriteit geniet as sinodale dienste. Om steeds Sondae die evangelie plaaslik van die kansel te hoor, is 'n groter prioriteit as om sinodale verpligtinge na te kom.

Motivering:

Die Kerk het drasties verander met 'n vermindering van meer as 60 000 belydende lidmate in die laaste 25 jaar. Klein gemeentes, wat veg om oorlewing, moet in plaas van 'n standplaas opsê en steeds sinodale dankoffers te betaal, daardie fondse kan aanwend om nog Sondae 'n prediker op die kansel te hê.

Ds HT van der Linde stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word teruggetrek.

BESKRYWINGSPUNT 83: RING VAN OOS-KAAPLAND

TOEKOMS VAN PREDIKANTE IN DIE KERK

- * Die Kerk moet ernstig besin oor die toekoms van predikante in die Kerk. Die deeltydse werkruimte moet herbedink word en mag nie die *status quo* van 'n gemeente bly nie.**
- * Deeltydse predikante moet in staat gestel word om wel voltyds met die bediening besig te wees.**
- * Die Kerk moet saam met deeltydse predikante maniere bedink hoe hulle gehelp kan word om hierdie taak te kan volbring, en die Kerk bied ook op materiële vlak die nodige ondersteuning om dit vir hierdie predikante moontlik te maak om so te bedien.**

Motivering:

In die interaksie van die sinodale liggame met die gemeentes, word daar tans in die NHKA baie klem gelê op die taak van individuele gemeentes om nuut te kyk na die bediening in gemeentes en om daar innoverend te wees, wat goed is, maar faal die NHKA daarin om die nodige hulpbronne beskikbaar te stel om gemeentes prakties te help om hierdie taak te vervul.

Een van die grootste bates wat die NHKA tans tot haar beskikking het, is die veronderstelde hoë mate van vaardighede van predikante, in die arbeidswêreld genoem *menslike kapitaal*. Hierdie bate wat ons het kan egter nie tot die volle potensiaal daarvan aangewend word nie, omdat predikante al meer in deeltydse

werkruimtes moet bedien. Dit beteken dat predikante dikwels 'n tweede beroep moet beoefen wat niks met hul roeping as predikant te make het nie.

Persone wat in deelydse werkruimtes bedien kan getuig van die geweldige uitdaging wat dit inhou om in 'n gemeente selfs dikwels uitvoerende gesag ten opsigte van finansiële verpligtinge in die gemeente te moet aanvaar. Dit plaas groot druk op die diensdoenende predikant wat gedwing word in baie gevalle om voltyds in die gemeente beskikbaar te wees, en dan nog voltyds 'n ander beroep te beoefen. Die ring kan hulself nie voorstel dat iemand anders in 'n ander bedryf so 'n tipe verantwoordelikheid op hul sal neem op 'n deelydse basis nie. Die Kerk praat van sogenaamde fidusiêre verantwoordelikhede teenoor die gemeente, maar as voorsitter van die kerkraad hou dit 'n enorme risiko vir 'n deelydse predikant in, aangesien pligte wat weens praktiese redes soms net onuitvoerbaar is – dikwels weens 'n eenvoudige tekort aan tyd – wetlik 'n las op so 'n predikant plaas wat onbillik is. Nog meer hou dit ook 'n geweldige risiko vir die gemeente en die Kerk in.

Een van die belangrikste faktore wat die sukses van 'n organisasie bepaal is die menslike kapitaal tot die beskikking daarvan. Dikwels kan probleme nie opgelos word deur net geld na dit te gooi nie, maar juis die aanwending van die volle mate van vaardighede wat 'n organisasie tot die beskikking daarvan het. Intussen het die Kerk egter maar ongesiens die *status quo* aanvaar dat die Kerk deur deelydse predikante bedien moet word. Hierdie is 'n ernstige fout. Hoe kan mens die volle talent en gawes van iemand benut as hul nie in die voltydse diens van 'n gemeente of van die Kerk staan nie? Dit behoort altyd eerste opsie te wees. Dit mag egter dalk beteken dat gemeentes en die Kerk meer strategies gaan moet dink oor hoe hulle dit vir 'n predikant moontlik gaan maak om voltyds met die bediening besig te wees.

Die aanvaarding van die *status quo* om met deelydse predikante in die Kerk te werk, is nie strategies nie. Intendeel, dit dui slegs op die onvermoë van die Kerk om werklik die menslike kapitaal tot haar beskikking ten volle te benut. Dit sou byvoorbeeld meer strategies wees as die Kerk besluit om wel dalk 'n predikant in 'n deelydse werkruimte te beroep, maar om dan ook die predikant verder met 'n opdrag te belas wat die uitbouing van bediening in die Kerk sal bevorder. Die Kerk sal dit baie goed kan regkry om byvoorbeeld op hierdie wyse aksies wat klem lê op die missionale gerigtheid van die Kerk, te implementeer. Dit is egter nie die huidige situasie nie. Intendeel. Die ring kan haarself ongelukkig nie beroep op navorsing in die Kerk wat kan wys hoe suksesvol deelydse bediening in die Kerk is nie, maar dit is dalk iets wat bepaal moet word. Ervaring het egter geleer dat wat tipies in 'n gemeente met 'n deelydse bediening gebeur of waar werkruimtes afgeskaal word, is dat die gemeente net meer en meer en meer afskaal met die uiteindelijke effek dat slegs die minimum van die bedieningsverantwoordelikhede in 'n gemeente nog plaasvind, daar uiteindelik geen meer werkruimte is nie en dat dit dikwels in 'n gemeente eindig wat eenvoudig ophou bestaan.

Die realiteit is dat geen organisasie suksesvol kan wees sonder die nodige hulpbronne nie. Ons kan nie verby die feit kyk dat die NHKA gekies het om deur predikante, bedienaars van die Woord, bedien te word nie. Die predikante van ons Kerk is opgelei om gemeentes nie net in die Woord te begelei nie, maar ook om gemeentes te lei in hul missionale roeping. Dit is eenvoudig ondenkbaar dat daar aan hierdie belangrike verantwoordelikheid op 'n volhoubare wyse uiting gegee kan word in deelydse bediening soos wat dit tans geskied.

Verder is daar bekommernis van huidige teologiestudente dat hulle studeer om iets te word wat hulle nooit ten volle sal kan wees nie. Vir die tyd wat teologiestudente spandeer op universiteit en die mate van aanwending van hul vaardighede, verloor die NHKA ongelooflik baie in 'n baie duur belegging vir die Kerk. Dit maak in geen som of logika sin dat die Kerk dit verwag van iemand om ses jaar van hul lewens te spandeer om nooit ten volle hulle roeping te kan uitleef nie. Mens sou dit selfs bietjie onmenslik kon noem.

Mens kan amper nie anders as om te dink aan Jesus se opdrag aan die 72 in Lukas 10 nie. Hy stuur hulle uit en vra hulle om niks saam met hulle te neem nie en aan huis by 'n man van vrede te gaan. Daar moet hulle bly en nie rondgaan van huis tot huis nie, maar daar eet en drink, want die arbeider is sy loon werd. Die vraag is: Hoe verstaan ons hierdie roeping en ons verantwoordelikheid teenoor ons bedienaars van die Woord? Gun ons hulle die geleentheid om deur ons as Kerk ontvang te word en sonder dat hulle van huis tot huis hoef te gaan om iets te kry om te eet, te bedien? Gun ons hulle werklik die geleentheid om hul roeping uit te leef as ons dit aanvaar dat hulle maar op 'n deelydse basis een voet in 'n ander professie en een voet in die Kerk moet werk?

Die Kerk sal strategies moet besin oor hoe die Kerk dit vir predikante moontlik kan maak om voltyds met die bediening besig te wees. Dit beteken nie noodwendig dat 'n predikant net in 'n gemeente bedien nie, soos vroeër genoem. Dit sal die Kerk tot groot voordeel strek as ons kollektief kan toesien dat daar waar 'n predikant ook die behoefte het om byvoorbeeld op 'n ander wyse soos deur media te bedien, hul in staat gestel sal word om hul aandag ook daaraan te kan gee. Dit sal ook vir die Kerk 'n bate wees indien ons predikante wat die behoefte het om deur barmhartigheidswerk mense se harte te raak en 'n verskil te maak in ons gemeenskappe in die land en in elke plek waar die NHKA bedien, in staat gestel word om dit te kan doen. Ons gaan dit nie regkry as ons maar aanvaar dat 'n predikant deelydse voltyds in 'n gemeente moet werk en dan nog 'n totaal ander beroep op 'n voltydse basis moet beoefen nie. Ons bied dan nie vir hulle die plek van vrede wat hulle nodig het om hulself uit te leef in terme van hul roeping nie. Ons moet daaraan aandag gee, nou eerder as later. Die koste vir die Kerk gaan baie hoog wees. Die effek van te laat aksie neem en waarvan ons nou al effekte kan waarneem is

- * predikante wat die Kerk teen 'n merkwaardige tempo verlaat.
- * predikante wat al hoe meer aan uitbranding lei.
- * erodering van lidmate, omdat hulle al hoe meer gediskonnekteer voel van die gemeente waar bediening kwyn namate afskaling voortgaan.
- * erodering van die gemeente se kapasiteit tot geloofsgroei.

Ds CP van der Walt, die skriba van die Ring van Oos-Kaapland, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt verval.

BESKRYWINGSPUNT 84: RING VAN TRICHARDTSFONTEIN

AFWENTELING VAN GESAG NA RINGSKOMMISSIES

Die Ring van Trichardtsfontein versoek 'n duidelik uiteengesette gesagstruktuur met duidelik uiteengesette verantwoordelikhede. Alle wetlike verantwoordelikhede moet uitgestippel word en nie net deur sekere kenners geïnterpreteer kan word nie.

Motivering:

Die Ring van Trichardtsfontein het hierdie afwenteling baie negatief beleef. Alle verpligtinge is nagekom op grondvlak met kennis van en inaggenome die konteks van die omstandighede van gemeentes en leraars ter plaatse. Die werk is telkens ondermyn deur lidmate en amptenare, en selfs 'n leraar wat self sake met verbygaan van die ringskommissie direk aan die tafel van die Kommissie van die AKV laat hanteer.

Ds PJ Wolmarans, die voorsitter van die Ring van Trichardtsfontein, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt verval.

BESKRYWINGSPUNT 85: RAAD VAN FINANSIES

GEBRUIK VAN KLANK- EN VIDEOSTROMING TYDENS DEELNAME AAN VERGADERINGS

Die vergadering spreek hom positief daaroor uit dat verkose lede wat vergaderings per klank- of videostroming bywoon, deel van die kworum van 'n vergadering uitmaak en dus ook stemgeregtig is.

Motivering:

By heelwat vergaderings het dit algemene gebruik geword dat lede van klank- en videokonferensiefasiliteite gebruik maak om aan vergaderings deel te neem. Die fasiliteite wat in die Raadsaal by Gemeente Philadelphia geïnstalleer is, is 'n voorbeeld daarvan. Hierdie gebruik is waarskynlik ook besig om op ander plekke in die Kerk te vestig. Dit is 'n koste-effektiewe wyse om vergadering te hou en kan ook tot sinvolle vergaderings lei, aangesien die nodige kundigheid oor sekere sake daardeur bekom kan word.

Daar het egter al twyfel ontstaan oor die vraag of verkose lede van 'n vergadering deel van die kworum van 'n vergadering uitmaak indien hulle nie fisies teenwoordig is nie. Die mening is dat die sekundi dan teenwoordig moet wees. Kontinuiteit en kundigheid is egter van groot waarde by spesifieke vergaderings. Die Raad van Finansies is van mening dat diesulkes wel deel van die kworum behoort te vorm en daarom ook stemgeregtig is. Die Raad voorsien dat bywoning deur middel van klank- en videokonferensiefasiliteite in die toekoms in elk geval sal toeneem, en dat alle twyfel daarom uit die weg geruim moet word.

Ds CEC Hertzog, die voorsitter van die Raad van Finansies, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT 86: RAAD VAN FINANSIES

GEBRUIK VAN E-POS EN ANDER ELEKTRONIESE KOMMUNIKASIE-MIDDELE VIR BESLUITNEMING

Die Kommissie van die AKV bepaal riglyne waarvolgens lede van vergaderings per e-pos en ander elektroniese kommunikasiemiddele besluite kan neem sonder dat hulle fisies per vergadering byeenkom.

Motivering:

Heelwat besluite deur kerklike vergaderings word per e-pos en selfs langs ander weë soos WhatsApp geneem. Dit is reeds 'n gegewe en soos mense meer vertrou raak met tegnologie en soos wat moontlikhede toeneem, gaan dit in die toekoms nog meer algemeen word. Sonder duidelike riglyne oor die wyse waarop dit behoort te gebeur, kan dit lastighede tot gevolg hê. Die gebruik behoort ter wille van tyd- en kostebesparing aangemoedig te word.

Ds CEC Hertzog, die voorsitter van die Raad van Finansies, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

4.5 GOEDKEURING VAN DIE REGLEMENTEBUNDEL

Die reglementebundel in Bylae X word aanvaar.

Die Kommissie van die AKV word versoek om regstellings te maak waar nodig, onder andere by punt 1.1.1 wat soos volg moet lees:

Die Bestuurskomitee word saamgestel deur die Raad van Finansies en bestaan uit ...

4.6 FINALE GOEDKEURING VAN DIE BEGROTING

Die verslag in Bylae Y word aanvaar.

Die volgende voorstel van ds GS de Beer en gesekondeer deur ds CEC Hertzog en oudl JF Viljoen, word aanvaar:

Die AKV gee opdrag aan die Kommissie van die AKV dat 'n ondersoek deur die Raad van Finansies onderneem word om die basis van heffingberekening te verander.

---oOo---

Die volgende voorstel van ds GS de Beer en gesecondeer deur ds GF van Wyk, word aanvaar:

In die lig van die besluit om die ADV as vergadering te behou, begroot die Raad van Finansies vir die uitgawes van die ADV. Dit sal 'n verskil van ongeveer R5.00 per belydende lidmaat tot gevolg hê. Die Kommissie van die ADV onderneem om dienoooreenkomstig die vrywillige barmhartigheidsoffers doelwit te verlaag met R5.00 per belydende lidmaat.

---oOo---

Die sinodale offergawe van R362.00 per belydende lidmaat word aanvaar.

Teenstem:

- * Schimper QJ ds.

---oOo---

Die volgende persone word op die Raad van Finansies verkies:

- * Mnr Phillip Bester
- * Mnr Hannes Combrink
- * Mnr Gert van Wyk
- * Mnr Paul Vorster
- * Mnr Tom Moodie.

---oOo---

A vertical silhouette on the left side of the page depicts a church service. It shows a congregation standing, a person at a podium, and a person kneeling in prayer.

NHKA

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

DEEL 4

Afsluiting van erediens
met Nagmaal

22-26 September 2019

DANKBETUIGINGS

Ds CEC Hertzog spreek die volgende bedankings uit:

- * Dr AG Ungerer, die voorsitter van die AKV.
- * Afgevaardigde predikante en ouderlinge – in die besonder ouderlinge wat moes verlof neem en selfs finansieel moes opoffer om die vergadering te kon bywoon.
- * Elkeen wat deelgeneem het aan besprekings en wat meegehelp het dat daar so 'n aangename en positiewe gees tydens die vergadering geheers het.
- * Ouderlings- en predikantslede van die vorige (uitgetrede) Kommissie van die AKV vir beplanning en werk wat gedoen is om hierdie vergadering vlot te laat verloop. Daar word veral gedink aan ouderlingslede wat behulpsaam was by die Ordekommissie.
- * Lede van die nuutverkose Kommissie van die AKV wat nou dadelik hulle take en verantwoordelikhede moet opneem.
- * Dank word betuig aan die skriba, ds WJJ Kok, en die viseskriba, ds JF van der Merwe, vir hulle hulp en bystand by die tafel.
- * Die lede van die Formuleringskommissie, te wete dr AE Dreyer-Krüger, E le Roux, GJ Malan (sameroeper), GCJ Nel, A Potgieter en A Viljoen.
- * Die projeksiespan, te wete di JM Bevol-Manders, MM du Plessis-Manders, EG Fourie, JG Janse van Rensburg, C Manders, JT Manders, M Potgieter, JM van Staden en SH Willers.
- * Die predikante wat die vertaaldienste behartig het, te wete prof J Beyers, Y Dreyer (sameroeper) en dr T van Wyk.
- * Hugo van Niekerk vir die deurlopende oplaai van inligting op die NHKA-webblad.
- * Ds WA Botha wat waardevolle foto's vir die Kerk geneem het.
- * Ds EG Fourie wat die elektroniese stemproses gekoördineer het.
- * Annelie Short en Christiaan van Niekerk van die Ouditafdeling vir hulle betrokkenheid en aandeel tydens die stemproses.
- * Sean Pelser van *SunVote* vir die stemapparate en deelname tydens die stemproses.
- * Piet Beukes, Gianni Joubert, Annerien Lewis en Wouter van der Merwe wat behulpsaam was met die rekenaars, projektors en stemverwerking.
- * Die studente wat gehelp het met die stemapparate en mikrofone (Sariné Potgieter en Lynette Lötter).
- * Die personeel van die Sinodale Dienssentrum vir al die take wat verrig is.
- * Drr FJ Labuschagne, WC van Wyk, mnre Piet Beukes en Johan Hattingh vir al hulle reëlins om die vergadering goed en glad te laat verloop.
- * Mnre Pieter van den Berg en Marius Hammond wat die orrel bespeel het.

- * Mnr Johan van Deventer vir die hantering van die mikrofone.
- * Predikante en ouderlinge wat die openinge en afsluitings van die vergadering waargeneem het.
- * Drr Gustav Claassen (NGK), GC Lindeque (BSA), di Cassie Aucamp (GKSA), Oscar Madlala (MRCC), Josef Motloba (MRCC), pastoor Mike Roodt (BSA) en me Jana Marx (Netwerk 24) wat tydens die vergadering teenwoordig was.
- * Lede van die komitees en rade wat in die afgelope termyn diens gedoen het.
- * Persone wat verskillende uitstallings behartig het, waaronder Sarie Roux (SENTIK), Susan Moore (Predikanteaftreefonds) en Marina Kok, Natasha Smit, Sariné Potgieter en Lynette Lötter (Van der Hoff Teologiese Vereniging).
- * Dr JM van Staden en die kerkraad van Gemeente Montana.
- * Die NHSV van Gemeente Wonderboom vir die verskaffing van middagetes.
- * Die sekuriteitspersoneel.
- * Di PS Esterhuizen, LK Erasmus, en die kerkraad van Gemeente Wonderboom vir die beskikbaarstelling en inrigting van hulle kerk vir die vergadering, en mnre Jan-Hendrik Breytenbach en Neels Uys vir hulle deurlopende ondersteuning.

FORMELE AFSLUITING

Dr AG Ungerer sluit die vergadering af:

Verduideliking van verloop van diens

- * Let daarop dat sommige liedere eers net deur die orrel gespeel gaan word. Sal duidelik op skerm aangedui word, asook of ons sit en staan.
- * Tydens die lied met voorbereiding van die tafel sal die brood en wyn na die tafels gebring word. Wanneer ons die Nagmaal gebruik, sal ons die bordjie met brood vir mekaar aangee en dan wyn.
- * Na die wegsendingslied gaan ons sonder enige verdere aankondiging uitmekaar.

Toetrede

Psalm 33: 1, 2 en 7.

Gebed

Sing as slot van gebed: Gesang 253: 1 (eers orrel, dan gemeente).

(Neem sitplekke in.)

Skriflesing

Nadat Jesus dit gesê het, het Hy na die hemel toe opgekyk en gesê: "Vader, die tyd het gekom. Verheerlik u Seun, sodat die 'Seun U kan verheerlik. U het Hom immers die volmag oor die hele mensdom gegee om aan almal wat U Hom gegee het, die ewige lewe te gee.

En dit is die ewige lewe: dat hulle U ken, die enigste ware God, en Jesus Christus, wat deur U gestuur is. Ek het U op die aarde verheerlik deur die werk te volbring wat U My gegee het om te doen.

Verheerlik U My nou ook by U, Vader, met die heerlijkheid wat Ek by U gehad het voordat die wêreld bestaan het.

"Ek het u Naam bekend gemaak aan die mense wat U My uit die wêreld gegee het. Hulle het aan U behoort, en U het hulle aan My gegee, en hulle het u woord ter harte geneem.

Nou weet hulle dat alles wat U My gegee het, van U kom; want die woorde wat U My gegee het, het Ek aan hulle gegee. Hulle het dit aangeneem en tot die oortuiging gekom dat Ek waarlik van U gekom het, en hulle het geglo dat U My gestuur het.

Ek bid vir hulle. Ek bid nie vir die wêreld nie maar vir dié wat U My gegee het, omdat hulle aan U behoort. Almal wat aan My behoort, behoort aan U; en wie aan U behoort, behoort aan My; en Ek word deur hulle verheerlik. Ek bly nie langer in die wêreld nie, maar hulle bly nog in die wêreld. Ek kom na U toe. "Heilige Vader, bewaar hulle in u Naam, die Naam wat U My gegee het, sodat hulle net soos Ons een kan wees. Toe Ek by hulle was, het Ek hulle in u Naam bewaar, die Naam wat U My gegee het.

Ek het hulle beskerm, en nie een van hulle het verlore gegaan nie, behalwe die een wat verlore moet gaan sodat die Skrif vervul kan word. Maar nou kom Ek na U toe. En Ek sê dit terwyl Ek nog in die wêreld is, sodat hulle my blydschap in al sy volheid in hulle kan hê. Ek het u woord aan hulle gegee, en die wêreld haat hulle, omdat hulle nie tot die wêreld behoort nie, net soos Ek ook nie tot die wêreld behoort nie. Ek bid nie dat U hulle uit die wêreld moet wegneem nie, maar dat U hulle van die Bose moet bewaar. Hulle behoort nie tot die wêreld nie, net soos Ek ook nie tot die wêreld behoort nie.

Laat hulle aan U toegewy wees deur die waarheid. U woord is die waarheid. Soos U My na die wêreld toe gestuur het, het Ek hulle ook na die wêreld toe gestuur; en ter wille van hulle wy Ek My aan U toe, sodat hulle ook deur die waarheid aan U toegewy kan wees.

Ek bid egter nie net vir hulle nie, maar ook vir dié wat deur hulle woorde tot geloof in My sal kom. Ek bid dat hulle almal een mag wees, net soos U, Vader, in My is en Ek in U, dat hulle ook in Ons mag wees, sodat die wêreld kan glo dat U My gestuur het. Die heerlijkheid wat U My gegee het, het Ek ook aan hulle gegee, sodat hulle een kan wees net soos Ons een is: Ek in hulle en U in My, sodat hulle volkome een kan wees, sodat die wêreld kan weet dat U My gestuur het en hulle liefhet net soos U My liefhet.

Vader, Ek wil graag hê dat waar Ek is, hulle wat U My gegee het, ook by My moet wees, sodat hulle my heerlijkheid kan sien, die heerlijkheid wat U My gegee het omdat U My al voor die skepping van die wêreld liefgehad het. Regverdige Vader, die wêreld ken U nie, maar Ek ken U, en hulle hier weet dat U My gestuur het. Ek het u Naam aan hulle bekend gemaak, en Ek sal dit verder bekend maak, sodat die liefde wat U aan My bewys het, in hulle kan wees en Ek ook in hulle."

Stilgebed (1 minuut)

Sing as slot van gebed sittend

Gesang 532: 1 tot 3 (eers orrel, dan gemeente).

Nagmaalsformulier

Geliefdes in ons Here Jesus Christus!

Die Here Jesus het voor sy dood saam met sy dissipels brood en wyn geneem en gesê dat hulle dit moet gebruik tot sy gedagtenis. Daarom vier ons die Nagmaal.

Die Nagmaal is een van die Kerk se twee sakramente *tot versterking van ons geloof*. Met die tekens van brood en wyn verseker Jesus Christus ons deur sy Gees van ons gemeenskap met God en met mekaar. By die tafel van die Here is ons ook saam om God te verheerlik.

Ons glo dat die Here deur sy Gees by hierdie feesmaal teenwoordig is. Wanneer ons die brood en wyn ontvang, herinner dit ons dat ons verlos is deur die dood en opstanding van Jesus Christus. Deur geloof in Jesus Christus het ons saam met Hom gesterf en staan ons saam met Hom op tot 'n nuwe lewe.

Die Nagmaal wil ons daarvan verseker dat ons aan Christus deel het. By hierdie maaltyd rig die Here ons hoop ook op die hemelse feesmaal saam met God en al die gelowiges. Ons behoort vir ewig aan God. Daarom hoef ons niks te vrees nie. Christus is die Een wat was, wat is en wat kom – die Here van die toekoms.

Rondom die tafel word die gemeenskap van gelowiges sigbaar. Ons het immers almal deel aan hiërdie brood en wyn. Die liefde wat God aan ons skenk, bind ons aan mekaar. Voor ons by die tafel aansit, moet ons onself eers ondersoek en afvra of ons bereid is om deur ons doen en late hierdie band van liefde te versterk.

Ons is bewus van ons eie sonde en het daarvoor berou. Omdat Jesus Christus ons vergewe, mag ons by sy tafel aansit. Die deelname aan die Nagmaal wil ons opnuut van sy genade verseker. Wanneer ons van die tafel af opstaan, stuur God ons om wêreldwyd te getuig van sy versoening, sorg en liefde. God versorg ons met hemelse en aardse brood. Kom ons versorg uit dankbaarheid ander ook só.

Sing sittend met voorbereiding van tafels

VONKK 280: 1 tot 4 (*eers orrel, dan gemeente*).

Broers en susters in die Here, u word hartlik uitgenooi om saam die tekens van God se liefde en genade te gebruik. Belydende lidmate van gemeentes van ons Kerk en van ander kerke met dieselfde belydenis is welkom.

Broers en susters, laat ons nie ons gedagtes rig op die uiterlike tekens van brood en wyn nie, maar op die betekenis daarvan, naamlik die versoening in Jesus Christus, ons Here.

Die brood wat ons breek dui op die deelgenootskap met die liggaam van Christus. Neem, eet almal daarvan ...

Die beker van danksegging waarvoor ons God dank dui op die deelgenootskap wat ons het met die bloed van Christus ...

Gebruik Nagmaal terwyl orrel sag speel.

Na afloop van Nagmaal

(*Gemeente staan*)

Sing as danksegging

Gesang 529: 1 tot 4.

Dankgebed

Slotsang

Gesang 203: 1, 2 en 3.

Seën

Die genade van ons Here, Jesus Christus en die liefde van God sal by elkeen van julle wees en bly, saam met die teenwoordigheid van die Heilige Gees in julle lewe – elke oomblik van elke dag.

Wegsending

VONKK 38: 1 tot 3 (*eers orrel, dan gemeente.*)

---oOo---